Projekt

UCHWAŁA NR LXVI/452/24
RADY GMINY TUREK

z dnia 24 kwietnia 2024 r.

w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 609) oraz art. 12 ust. 1 i art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977 ze zm.), w związku z uchwałą Nr LI/340/23 Rady Gminy Turek z dnia 19 stycznia 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek, Rada Gminy Turek uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek, uchwalonego uchwałą Nr L/315/18 Rady Gminy Turek z dnia 1 października 2018 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek, zwaną dalej zmianą Studium.

§ 2. Granice obszaru objętego zmianą Studium oznaczono w części graficznej, stanowiącej załącznik Nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 3. Integralnymi załącznikami do niniejszej uchwały są kolejno:

1. Załącznik nr 1 – tekst „Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek" – tekst ujednolicony;

2. Załącznik nr 2 – rysunek Studium w skali 1:10 000 zatytułowany „Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek – uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego" – forma ujednolicona;

3. Załącznik nr 3 – rysunek Studium w skali 1:10 000 zatytułowany „Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek – kierunki zagospodarowania przestrzennego" – forma ujednolicona;

4. Załącznik nr 4 – Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę;

5. Załącznik nr 5 – Rozstrzygnięcie Rady Gminy Turek o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu zmiany Studium;

6. Załącznik nr 6 – dane przestrzenne utworzone dla zmiany Studium.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Turek.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Ireneusz Kolenda

Załącznik nr 1 do uchwały
LXVI/452/24
Rady Gminy Turek
z dnia 24 kwietnia 2024 r.

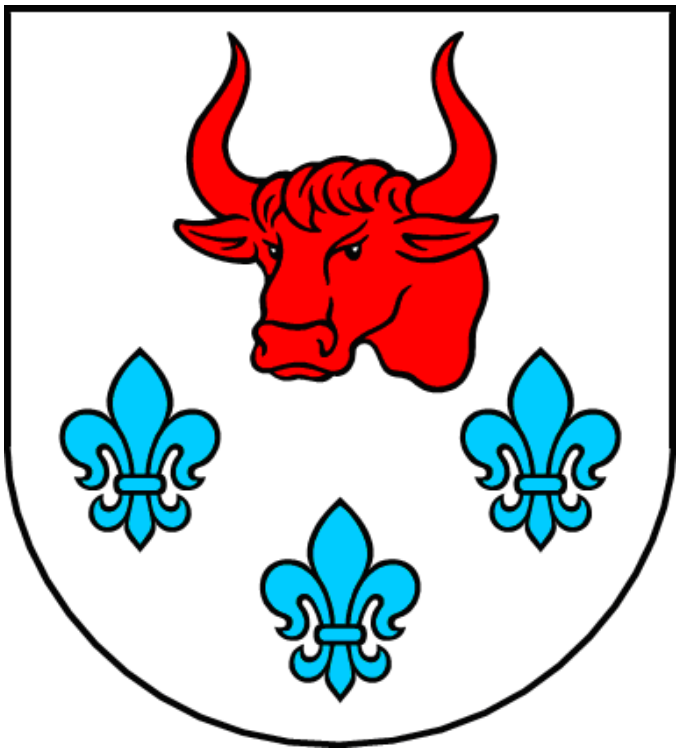

Studium Uwarunkowań

i Kierunków Zagospodarowania

Przestrzennego gminy Turek

TEKST STUDIUM

/TEKST JEDNOLITY/

UCHWAŁA NR XXXIX/233/10

RADY GMINY TUREK Z DNIA 8 LISTOPADA 2010

ZE ZMIANAMI WPROWADZONYMI:
UCHWAŁĄ NR XLVI/249/14 RADY GMINY TUREK Z DNIA 13 MARCA 2014R.
(zmiany tekstu jednolitego wprowadzone kolorem zielonym)

ZE ZMIANAMI WPROWADZONYMI:
UCHWAŁĄ NR IX/38/2015 RADY GMINY TUREK Z DNIA 15 CZERWCA 2015 R.
(zmiany tekstu jednolitego wprowadzone kolorem fioletowym)

ZE ZMIANAMI WPROWADZONYMI:
UCHWAŁĄ NR L/314/18 RADY GMINY TUREK Z DNIA 1 PAŹDZIERNIKA 2018 R.

ZE ZMIANAMI WPROWADZONYMI:
UCHWAŁĄ NR L/315/18 RADY GMINY TUREK Z DNIA 1 PAŹDZIERNIKA 2018 R.
(zmiany tekstu jednolitego wprowadzone kolorem niebieskim)

ZE ZMIANAMI WPROWADZONYMI:
UCHWAŁĄ LXVI/453/24 RADY GMINY TUREK Z DNIA 24 KWIETNIA 2024 r.
(zmiany tekstu jednolitego wprowadzone kolorem pomarańczowym,
czcionką Cambria, rozmiar 11)

Zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek sporządził, zgodnie z art. 27 i art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 poz.717 z późn. zmianami) Wójt Gminy Turek. Jest ono zmianą obowiązującego studium uwarunkowań przyjętego uchwałą Rady Gminy Turek Nr XXVII/147/97 z dnia 7 listopada 1997r.

Wójt Gminy – Jan Owczarek

Zastępca Wójta – Tomasz Józefowicz

Studium uchwaliła Rada Gminy, zgodnie z art. 12 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

PrzewodniczącyRady Gminy – Ireneusz Kolenda

Zastępca Przewodniczącego – Zdzisław Światłowski

Radni: Agnieszka Cupryn, Ryszard Ćwikliński, Czesław Danisz, Lucjan Filipiak, Józef Gromada, Eugeniusz Jakubowski, Janusz Kałużny, Aleksandra Karbowska, Jan Karbowy, Katarzyna Rybka, Arkadiusz Wągiel, Andrzej Wojtkowiak, Henryk Zagozda.

Opracowała:
mgr inż. arch. Aleksandra Wojciechowska

Zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek dla wybranych obszarów w obrębie Dzierżązna i Turkowice sporządził zgodnie z art. 27 i art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2012r poz. 647 ze zm.) Wójt Gminy Turek.

Wójt Gminy – Karol Mikołajczyk

Zastępca Wójta – Łukasz Mielcarski

Zmianę Studium uchwaliła Rada Gminy, zgodnie z art. 12 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

PrzewodniczącyRady Gminy – Edward Kończak

Zastępca Przewodniczącego – Dariusz Filipiak

Radni: Marek Drzewiecki,Lucjan Filipiak,Józef Gromada,Jan Karbowy,Ireneusz Kolenda,Halina Kowalska,Tomasz Kurzawa,Karol Mac,Paweł Młynarski,Agnieszka Naszkowska,Józef Przybył,Zdzisław Światłowski,Henryk Zagozda.

Opracował zespół pod kierunkiem mgr inż. arch. Aleksandry Wojciechowskiej
Członkowie zespołu: mgr inż. arch.Katarzyna Wojciechowska-Rokicka
mgr inż. arch.Tomasz Rokicki
mgr inż. arch. Nikodem Wojciechowski

Zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek w zakresie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu sporządził zgodnie z art. 27 i art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2015r. poz.199 ze zm.) Wójt Gminy Turek.

Wójt Gminy – Karol Mikołajczyk

Zastępca Wójta – Katarzyna Skotarek

Zmianę Studium uchwaliła Rada Gminy, zgodnie z art. 12 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

PrzewodniczącyRady Gminy – Ireneusz Kolenda

Zastępca Przewodniczącego –Stanisław Kaczmarek

Radni: Dariusz Filipiak,Józef Gromada,Bożena Ignasiak, Eugeniusz Jakubowski,Joanna Jasnowska, Michał Kocik, Andrzej Lotzwik,Karol Mac, Jan Napierała,Włodzimierz Olek, Marcin Rosiakowski,Wacław Szajrych, Tomasz Węcka.

Opracował zespół pod kierunkiem mgr inż. arch. Aleksandry Wojciechowskiej
Członkowie zespołu: mgr inż. arch.Katarzyna Wojciechowska-Rokicka
mgr inż. arch.Tomasz Rokicki
mgr inż. arch. Nikodem Wojciechowski

Zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek w zakresie kierunków zagospodarowania: działki o nr ewid. 318/2 obręb Chlebów, oraz działek o nr ewid. 166/1, 166/2, 167/1,167/2, 168/1, 168/2, 168/3 obręb Warenka oraz aktualizacji uwarunkowań sporządził zgodnie z art. 27 i art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz.778 ze zm.) Wójt Gminy Turek.

Wójt Gminy – Karol Mikołajczyk

Zastępca Wójta – Katarzyna Skotarek

Zmianę Studium uchwaliła Rada Gminy, zgodnie z art. 12 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Przewodniczący Rady Gminy – Ireneusz Kolenda

Zastępca Przewodniczącego –Stanisław Kaczmarek

Radni: Dariusz Filipiak, Józef Gromada, Bożena Ignasiak, Eugeniusz Jakubowski, Joanna Jasnowska, Michał Kocik, Andrzej Lotzwik, Karol Mac, Jan Napierała, Włodzimierz Olek, Marcin Rosiakowski, Wacław Szajrych, Tomasz Węcka.

Opracował zespół pod kierunkiem mgr inż. arch. Aleksandry Wojciechowskiej

Zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek w zakresie działki o nr ewid. 92/2 obręb Słodków Kolonia sporządził zgodnie z art. 27 i art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz.1073 ze zm.) Wójt Gminy Turek.

Opracował zespół pod kierunkiem mgr inż. arch. Aleksandry Wojciechowskiej

Zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek w zakresie określonym uchwałą Nr LI/340/23 Rady Gminy Turek z dnia 19 stycznia 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek, sporządził zgodnie z art. 27 i art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 977 ze zm.) Wójt Gminy Turek.

Opracował zespół INPLUS Sp. z o.o., pod kierunkiem:
- mgr inż. Bartosza Burzyńskiego
- mgr inż. Arkadiusza Świdra

W zakresie nie omówionym w poszczególnych punktach niniejszej zmiany Studium nr V zastosowanie znajdują ustalenia i informacje dotychczas obowiązującego Studium, uchwalonego uchwałą Rady Gminy Turek Nr XXXIX/233/10 z dnia 8 listopada 2010 r., ze zmianami I-IV.

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE

1. PODSTAWA OPRACOWANIA
2. CEL, PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA
3. PROCEDURA FORMALNO – PRAWNA
4. FORMA OPRACOWANIA

II. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. UWARUNKOWANIA PONADLOKALNE
    - 1.1 Uwarunkowania międzynarodowe
    - 1.2 Uwarunkowania o znaczeniu krajowym
    - 1.3 Uwarunkowania regionalne
        - 1.3.1 Położenie i pozycja gminy
        - 1.3.2 Powiązania zewnętrzne: komunikacyjne, przyrodnicze, funkcjonalne
        - 1.3.3 Wytyczne z planu województwa wielkopolskiego
2. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO
    - 2.1. Położenie geograficzne, geologia i ukształtowanie terenu
    - 2.2. Wody podziemne
    - 2.3. Wody powierzchniowe
    - 2.4. Wody geotermalne
    - 2.5. Klimat
    - 2.6. Środowisko naturalne, roślinność, tereny zieleni, świat zwierzęcy
    - 2.7. Gleby i rolnicza przestrzeń produkcyjna
    - 2.8. Stan środowiska
3. DZIEDZICTWO KULTUROWE
    - 3.1. Zarys historii – najważniejsze daty, wydarzenia
    - 3.2. Zabytki
4. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE TERENÓW
    - 4.1. Struktura użytkowania i przeznaczenia terenów
    - 4.2. Własność gruntów
    - 4.3. Ruch budowlany
    - 4.4. Bilans terenów przeznaczonych pod świetlice wiejskie
5. DEMOGRAFIA
6. CHARAKTERYSTYKA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA GMINY
    - 6.1. Mieszkalnictwo
    - 6.2. Działalność gospodarcza
    - 6.3. Rynek pracy
    - 6.4. Usługi oświaty
    - 6.5. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

7. SYSTEM KOMUNIKACJI I INFRASTRUNKTURY TECHNICZNEJ
    7.1. Transport, drogi
    7.2. Zaopatrzenie w wodę, oczyszczalnie ścieków
    7.3. Gospodarka odpadami
    7.4. Zaopatrzenie w ciepło
    7.5. Elektroenergetyka
    7.6. Telekomunikacja
    7.7. Gazyfikacja
    7.8. Cmentarze
8. UKŁAD FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNY

III KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. MISJA I GŁÓWNE CELE ROZWOJU GMINY
2. FUNKCJE ROZWOJOWE
3. ZADANIA PONADLOKALNE SŁUŻĄCE REALIZACJI CELÓW PUBLICZNYCH
4. STRUKTURA FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNA, OGÓLNE KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY
    4.1. Tereny wyłączone z zabudowy
    4.2. Tereny o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania
    4.3. Tereny przeznaczone pod zabudowę
5. OBSZARY DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA PLANY SPORZĄDZIĆ
    5.1. Obowiązkowe sporządzenie planów na podstawie przepisów odrębnych.
    5.2. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
6. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK
7. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ
8. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
    8.1 Szczegółowe ustalenia dotyczące dróg i ulic
    8.2 Ogólne zasady polityki parkingowej
    8.3 Tory kolejowe
    8.4 Infrastruktura techniczna
        8.4.1 Zaopatrzenie w wodę
        8.4.2 Odprowadzenie ścieków
        8.4.3 System ciepłowniczy
        8.4.4 System gazowniczy
        8.4.5 System elektroenergetyczny

8.5 Gospodarka odpadami
8.6 Telekomunikacja
8.7 Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW a także ich tref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

9. KSZTAŁTOWANIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

9.1 Miejsca szczególne – wjazdy do miasta
9.2 Przestrzenie publiczne
9.3 Rolnictwo i gospodarka leśna
9.4 Mieszkalnictwo
9.5 Usługi
9.6 Przemysł, bazy i składy
9.7 Rekreacja
9.6 Zasady lokalizowania budowli i urządzeń reklamowych i informacyjnych
9.7 Zasady lokalizowania budowli i urządzeń wysokich
9.8 Zasady rehabilitacji obszarów zdegradowanych

10. PROBLEMY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA STYKU Z GMINAMI OTACZAJĄCYMI
11. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO - POLITYKA PRZESTRZENNA I PLANISTYCZNA
11.1 Polityka przestrzenna
11.1.1 Cele i zasady polityki przestrzennej
11.1.2 Polityka przestrzenna w sferach rozwoju
11.2 Strefy polityki przestrzennej i główne kierunki rozwoju
11.2.1 Strefa krajobrazowa K
11.2.2 Strefa podmiejska M
11.2.3 Strefa przemysłowa P
11.2.4 Strefa rolna R
12. USTALENIA WYNIKAJĄCE ZE ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY TUREK DLA TERENÓW POŁOŻONYCH W REJONIE MIEJSCOWOŚCI WARENKA
12.1. Uwarunkowania
12.2. Kierunki
13. SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM

IV BIBLIOGRAFIA

ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY NR 1 DO UCHWAŁY – RYSUNEK „ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY TUREK – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO” SKALA 1:10 000

ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY NR 2 DO UCHWAŁY – RYSUNEK „ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY TUREK – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO" SKALA 1:10 000

I. WPROWADZENIE

1. PODSTAWA OPRACOWANIA

Podstawę opracowania stanowią:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003r o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz.U. z 2023 r. poz. 977 ze zm.),
- Uchwała Nr XIX/121/08 Rady Gminy Turek, z dnia 23 czerwca 2008r o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Turek zatwierdzonego uchwałą Rady Gminy Turek Nr XXVII/147/97 z dnia 7 listopada 1997r.,
- Uchwała Nr XXVIII/159/12 z dnia 27 grudnia 2012r o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Turek dla części obrębu Dzierżązna,
- Uchwała Nr XXVIII/160/12 z dnia 27 grudnia 2012r o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Turek dla części obrębu Turkowice,
- Uchwała Nr XXXVI/201/13 z dnia 11 czerwca 2013r o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Turek dla części obrębu Dzierżązna.
- Uchwała Nr XLVII/266/14 z dnia 31 marca 2014r o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Turek.
- Uchwała Nr XXIV/144/16 z dnia 5 września 2016 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Turek dla wybranych terenów gminy Turek.
- Uchwała Nr XXXIV/203/17 z dnia 8 maja 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek. Zmiana studium dotyczy terenu działki o nr ewid. 92/2 w obrębie Słodków Kolonia.
- Uchwała Nr LI/340/23 Rady Gminy Turek z dnia 19 stycznia 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek.

2. CEL, PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest:

- spełnieniem zadania, jako obowiązku wynikającego z systemu planowania społeczno – gospodarczego kraju i związanego z tym systemu prawnego,
- wyrazem świadomości społecznej, ekologicznej oraz kulturowej samorządu gminy odpowiedzialnego za racjonalne gospodarowanie i korzystanie z zasobów środowiska przyrodniczego,
- wykładnią kształtowania polityki przestrzennej państwa z uwzględnieniem zadań mogących służyć realizacji celów publicznych o znaczeniu ponadlokalnym,
- podstawą dla racjonalnego dysponowania przestrzenią w celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju społeczno – gospodarczego gminy przy zachowaniu cennych wartości środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Od uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Turek minęło ponad 10 lat. Zadaniem zmiany obowiązującego studium jest:

- rozpoznanie wartości środowiska przyrodniczego, kulturowego oraz społeczno – gospodarczego jako wartości niematerialnej i materialnej, aktualizacja danych, ocena obecnego stanu tych wartości,
- dostosowanie obowiązującego studium do aktualnego stanu prawnego w tym w szczególności do obowiązującej ustawy z dnia 27 marca 2003r o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 poz. 717 z późn. zmianami), która nakłada obowiązek zgodności rozwiązań planu miejscowego z ustaleniami studium, do planu zagospodarowania województwa wielkopolskiego, uchwalonego uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego nr XLII/628/2001z dnia 26 listopada 2001r., który został w czasie opracowywania niniejszego studium zmieniony uchwałą nr XLVI/690/10 z dnia 26 kwietnia 2010r, do aktualnie obowiązujących przepisów szczególnych w tym: w zakresie ochrony środowiska, gospodarki nieruchomościami i innych,
- dostosowanie obowiązującego studium do Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Turek, do Programu Ochrony Środowiska,
- na podstawie aktualizacji uwarunkowań, określenie warunków dalszego funkcjonowania oraz wyznaczenie kierunków rozwoju jakościowego i przestrzennego gminy,
- wykazanie szans rozwoju przestrzennego w granicach jednostki administracyjnej oraz na wyznaczonych obszarach o znaczeniu ofertowym.

Sporządzenie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego stwarza szansę poznania aktualnego stanu ładu przestrzennego. Pozwoli na ukierunkowanie działań planistycznych poprzez wyznaczenie obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie planów zagospodarowania przestrzennego i dla których gmina zamierza takie plany sporządzić. Rozpoznanie stanu środowiska naturalnego z uwzględnieniem aktualnie obowiązujących wymogów prawnych dla jego ochrony określi warunki dotyczące ochrony przyrody i krajobrazu, wskaże tereny wyłączone spod zabudowy oraz wskazane do zalesienia. Studium uwzględni także aktualny stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej i dostosuje rozwój tych systemów do możliwości gminy. Studium wskaże tereny wymagające przekształceń i rehabilitacji.

Przedmiotem opracowania jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek, które obejmuje obszar gminy w granicach administracyjnych. Gmina w granicach administracyjnych zajmuje 109,42 km² (10.942ha). Ludność gminy w dniu 31.12.2007r wyniosła 7862 osób.

Przedmiotem zmiany studium dla obszarów w obrębie Dzierżązna i Turkowice są zmiany, które obejmują obszary gminy wskazane na załączniku graficznym nr 2 do uchwały: rysunku „ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY TUREK – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO" SKALA 1:10 000.Zmiany obejmują łącznie powierzchnię około 70ha, to jest 6 promili powierzchni gminy.

Przedmiotem zmiany studium opracowywanej na podstawie uchwały Nr XLVII/266/14 z dnia 31 marca 2014r jest wyznaczenie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu. Zmiany wprowadza się na obszarze całej gminy.

Przedmiotem zmiany studium opracowywanej na podstawie uchwały Nr XXIV/144/16 z dnia 5 września 2016 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Turek dla wybranych terenów gminy Turek jest zmiana kierunków zagospodarowania przestrzennego dla działek o nr ewid. 318/2 obręb Chlebów oraz o nr ewid. 166/1, 166/2, 167/1,167/2, 168/1, 168/2, 168/3 obręb Warenka oraz aktualizacja uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego.

Działka o nr ewid. 318/2 obręb Chlebów była przeznaczona w studium pod stację uzdatniania wody, planuje się jej przeznaczenie pod usługi – świetlicę wiejską. Działki o nr ewid. 166/1, 166/2, 167/1,167/2, 168/1, 168/2, 168/3 obręb Warenka były przeznaczone w studium pod wody (zbiorniki wód pokopalnianych) lasy oraz użytki zielone, planuje się ich przeznaczenie pod lasy.

Przedmiotem zmiany studium opracowywanej na podstawie Uchwały Nr XXXIV/203/17 z dnia 8 maja 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek dla terenu działki o nr ewid. 92/2 w obrębie Słodków Kolonia jest zmiana kierunków zagospodarowania przestrzennego dla tej działki. Zmiana ma umożliwić wydobycie kruszywa naturalnego na części działki 92/2 oraz pozostawienie części frontowej działki w użytkowaniu rolniczym.

Przedmiotem zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego opracowywanej na podstawie uchwały intencyjnej Nr LI/340/23 Rady Gminy Turek z dnia 19 stycznia 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań

i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek, jest wyznaczenie nowego sposobu zagospodarowania terenów położnych w rejonie miejscowości Warenka wraz z terenem niezbędnym do obsługi tego terenu w zakresie komunikacji i infrastruktury technicznej.

3. PROCEDURA FORMALNO-PRAWNA

Wójt Gminy Turek zobligowany Uchwałą Nr XIX/121/08 Rady Gminy Turek, z dnia 23 czerwca 2008r o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Turek, do wykonania jej postanowień podjął czynności formalno – prawne.

Pismem z dnia 17 października 2008r. zawiadomił instytucje i organy właściwe do uzgadniania i opiniowania projektu studium w tym Wojewodę Wielkopolskiego i Zarząd Województwa Wielkopolskiego o przystąpieniu do zmiany studium gminy Turek.

Dnia 21 października 2008r. ogłosił w prasie miejscowej – „Echo Turku", a także w sposób zwyczajowo przyjęty w gminie – poprzez obwieszczenia, oraz organizowaną przez sołtysów kurendę o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium, określając formę, miejsce i termin składania wniosków dotyczących zmiany studium. Ogłoszenie i obwieszczenie sporządzono wg wzoru z Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Do Urzędu Gminy w Turku wpłynęły odpowiedzi na wysłane zawiadomienia. Łącznie od organów administracji, instytucji, zarządców dróg, gmin sąsiednich, gestorów sieci, wpłynęło 17 postulatów, uwag, wniosków i pism. Wpłynęło także 110 wniosków od osób fizycznych i prawnych. W dniu 16 grudnia 2008r Wójt opierając się na wstępnie opracowanych uwarunkowaniach rozwoju przestrzennego gminy rozpatrzył wnioski i przystąpił do precyzowania kierunków rozwoju sporządzanego studium.

Projekt Studium został przygotowany do opiniowania i uzgadniania.

Projekt zmiany studium w dniu 14.12.2009r uzyskał pozytywną opinię gminnej komisji urbanistyczno-architektonicznej, w okresie od 08.01.2010r. trwało uzgadnianie i opiniowanie studium.

Projekt został uzgodniony z Zarządem Województwa Wielkopolskiego w zakresie jego zgodności z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa, oraz z Wojewodą Wielkopolskim w zakresie zgodności z programami służącymi realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym.

Po uzyskaniu opinii i dokonaniu uzgodnień wprowadzono wynikające z nich zmiany.

Wójt ogłosił w czerwcu 2010r w prasie miejscowej oraz przez obwieszczenie, oraz w sposób zwyczajowy, o wyłożeniu projektu zmiany studium do publicznego wglądu na okresod 14 lipca 2010r do 16 sierpnia 2010r, oraz zorganizował dyskusję publiczną nad przyjętymi w projekcie rozwiązaniami. W ogłoszeniu powyższym wyznaczył termin, w którym osoby prawne oraz fizyczne oraz jednostki nie posiadające osobowości prawnej mogą wnosić uwagi dotyczące wyłożonego projektu studium - do dnia 6 września 2010r.

Po zakończeniu procedury Wójt Gminy przedstawił Radzie Gminy do uchwalenia projekt zmiany studium z listą nie uwzględnionych uwag. Uchwałą Rady Gminy w Turku Nr XXXIX/233/10 z dnia 08.11.2010ruchwalona została „Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek", rozstrzygnięto jednocześnie o sposobie rozpatrzenia uwag.

Wójt Gminy Turek zobligowany Uchwałami o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium: Nr XXVIII/159/12 z dnia 27 grudnia 2012r, Nr XXVIII/160/12 z dnia 27 grudnia 2012r, Nr XXXVI/201/13 z dnia 11 czerwca 2013r dla wykonania ich postanowień podjął czynności formalno – prawne.

Pismami z dnia 2 kwietnia 2013r, 18 czerwca 2013r i 12 sierpnia 2013rzawiadomił instytucje i organy właściwe do uzgadniania i opiniowania projektu studium w tym Wojewodę Wielkopolskiego i Zarząd Województwa Wielkopolskiego o przystąpieniu do zmiany studium gminy Turek.

O podjęciu uchwał o przystąpieniu do sporządzenia zmian studium ogłoszono i obwieszczono zgodnie z Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, określając formę, miejsce i termin składania wniosków dotyczących zmian studium.

Do Urzędu Gminy w Turku wpłynęły odpowiedzi na wysłane zawiadomienia. Łącznie od organów administracji, instytucji, gestorów sieci, wpłynęło 28 postulatów, uwag, wniosków i pism. Nie wpłynęły wnioski od osób fizycznych.

Projekt zmiany Studium – jednolity, uwzględniający wszystkie zmiany dokonane zgodnie z podjętymi uchwałami został przygotowany do opiniowania i uzgadniania.

Projekt zmiany studium w dniu 4 września 2013r uzyskał pozytywną opinię gminnej komisji urbanistyczno-architektonicznej, w okresie od 20 września 2013r do dnia 18 października 2013r trwało uzgadnianie i opiniowanie studium.

Projekt został uzgodniony z Zarządem Województwa Wielkopolskiego w zakresie jego zgodności z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa, oraz z Wojewodą Wielkopolskim w zakresie zgodności z programami służącymi realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym.

Po uzyskaniu opinii i dokonaniu uzgodnień wprowadzono wynikające z nich zmiany.

Wójt ogłosił w dniu 5 listopada 2013r ogłosił w prasie miejscowej oraz przez obwieszczenie, oraz w sposób zwyczajowy, o wyłożeniu projektu zmiany studium do publicznego wglądu na okres od dnia 13 listopada 2013r do dnia 5 grudnia 2013r oraz zorganizował dyskusję publiczną nad przyjętymi w projekcie rozwiązaniami. W ogłoszeniu powyższym wyznaczył termin, w którym osoby prawne oraz fizyczne oraz jednostki nieposiadające osobowości prawnej mogą wnosić uwagi dotyczące wyłożonego projektu studium - do dnia 27 grudnia 2013r. Do projektu nie wpłynęły uwagi.

Po zakończeniu procedury Wójt Gminy przedstawił Radzie Gminy do uchwalenia projekt zmiany studium.

Wójt Gminy Turek zobligowany Uchwałą Nr XLVII/266/14 z dnia 31 marca 2014r o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium dla wykonania jej postanowień podjął czynności formalno – prawne.

Pismami z dnia 9lipca 2014r i8września 2014r zawiadomił instytucje i organy właściwe do uzgadniania i opiniowania projektu studium w tym Wojewodę Wielkopolskiego i Zarząd Województwa Wielkopolskiego o przystąpieniu do zmiany studium gminy Turek.

O podjęciu uchwał o przystąpieniu do sporządzenia zmian studium ogłoszono i obwieszczono zgodnie z Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, określając formę, miejsce i termin składania wniosków dotyczących zmian studium.
Do Urzędu Gminy w Turku wpłynęły odpowiedzi na wysłane zawiadomienia. Łącznie od organów administracji, instytucji, gestorów sieci, wpłynęło 15 postulatów, uwag, wniosków i pism. Wpłynęły także dwa wnioski od osób fizycznych.

Projekt zmiany Studium – jednolity, uwzględniający wszystkie zmiany dokonane zgodnie z podjętą uchwałą został przygotowany do opiniowania i uzgadniania.

Projekt zmiany studium w dniu 28.10.2014r. uzyskał pozytywną opinię gminnej komisji urbanistyczno-architektonicznej, w okresie od 05.11.2014r do dnia 17.12.2014r trwało uzgadnianie i opiniowanie studium.

Po uzyskaniu opinii i dokonaniu uzgodnień wprowadzono wynikające z nich zmiany.

Wójt gminy dnia 27.01.2015 r. ogłosił w prasie miejscowej oraz przez obwieszczenie, oraz w sposób zwyczajowy, o wyłożeniu projektu zmiany studium do publicznego wglądu na okres od dnia 05.02.2015r. do dnia 26.02.2015r.oraz zorganizował dyskusję publiczną nad przyjętymi w projekcie rozwiązaniami. Projekt zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko został umieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej. W ogłoszeniu powyższym wyznaczył termin- do dnia 20.03 2015r. w którym osoby prawne oraz fizyczne oraz jednostki nieposiadające osobowości prawnej mogą wnosić uwagi dotyczące wyłożonego projektu studium Do projektu wpłynęły dwie uwagi. Sposób rozpatrzenia uwag stanowi załącznik nr 4 do uchwały.

Po zakończeniu procedury Wójt Gminy Turek przedstawił Radzie Gminy do uchwalenia projekt zmiany studium.

Na podstawie Uchwały Nr XXIV/144/16 z dnia 5 września 2016 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Turek dla wybranych terenów gminy Turek Wójt Gminy wykonał projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek obejmujący działkę o nr ewid. 318/2 obręb Chlebów, oraz działki o nr ewid. 166/1, 166/2, 167/1,167/2, 168/1, 168/2, 168/3 obręb Warenka.

Procedura sporządzania zmiany studium przebiegała zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 778 ze zm.) wraz z dokumentowaniem czynności zgodnym z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie wymaganego zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2004 r. Nr 118 poz. 1233) Zmiana studium przebiegała, zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, jednocześnie z procedurą strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Wójt Gminy Turek zawiadomił instytucje i organy właściwe do uzgadniania i opiniowania projektu studium w tym Wojewodę Wielkopolskiego i Zarząd Województwa Wielkopolskiego o przystąpieniu do zmiany studium gminy Turek. O podjęciu uchwał o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium ogłoszono i obwieszczono zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, określając formę, miejsce i termin składania wniosków dotyczących zmian studium. Ogłoszenie umieszczono dnia 18 listopada 2016 r. na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Turek. Obwieszczenia umieszczono dnia 23 listopada 2016 r. na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Gminy oraz w sołectwach. Ogłoszenie ukazało się także dnia 29 listopada 2016 r. w gazecie lokalnej „Echo Turku". Do Urzędu Gminy w Turku wpłynęły odpowiedzi na wysłane zawiadomienia. Łącznie od organów administracji, instytucji, gestorów sieci, wpłynęło 12 postulatów, uwag, wniosków i pism. Nie wpłynęły wnioski od osób fizycznych.

Projekt zmiany Studium – jednolity, uwzględniający wszystkie zmiany dokonane zgodnie z podjętą uchwałą został przygotowany do opiniowania i uzgadniania. Projekt zmiany studium uzyskał pozytywną opinię gminnej komisji urbanistyczno-architektonicznej. W okresie od 24 kwietnia 2017 r do 7 czerwca 2017 r. trwało uzgadnianie i opiniowanie studium. trwało uzgadnianie i opiniowanie studium. Po uzyskaniu opinii i dokonaniu uzgodnień wprowadzono wynikające z nich zmiany. Następnie ogłoszono i obwieszczono o wyłożeniu projektu zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do publicznego wglądu na okres od dnia 5 lipca 2017 r. do dnia 26 lipca 2017 r. oraz zorganizowano dyskusję publiczną nad przyjętymi w projekcie rozwiązaniami. Wójt Gminy dnia 27 czerwca 2017 r. obwieścił to na stronie BIP, na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Gminy oraz w sołectwach, ogłoszenie ukazało się w miejscowej prasie. Projekt zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko został umieszczony do wglądu na stronie BIP Urzędu Gminy. W ogłoszeniu i obwieszczeniu Wójt Gminy wyznaczył termin - do dnia 16 sierpnia 2017 r. w którym osoby prawne oraz fizyczne oraz jednostki nieposiadające osobowości prawnej mogą wnosić uwagi dotyczące wyłożonego projektu zmiany studium. Do projektu wpłynęły nie wpłynęły uwagi.

W procedurze sporządzania zmiany studium zapewniono udział społeczeństwu. Społeczeństwo miało możliwość wnoszenia wniosków oraz uwag w terminach wyznaczonych zgodne z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Społeczeństwo było informowane o miejscu i organie, do którego należy składać wnioski oraz uwagi, a także poinformowane gdzie i w jakim terminie może zapoznać się z niezbędną dokumentacją sprawy. Projekt zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko był umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Turek.

Po zakończeniu procedury uchwałą Nr XXXVIII/231/17 Rady Gminy Turek z dnia 9 października 2017 r. uchwalono zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek. Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Wielkopolskiego Nr KN-I.4131.1.585.2017.11 z dnia 10 listopada 2017 roku stwierdziło nieważność uchwały Nr XXXVIII/231/2017 Rady Gminy Turek z dnia z dnia 9 października 2017 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Turek. Wojewoda Wielkopolski stwierdził, iż Rada Gminy Turek uchwalając zmianę studium wykroczyła poza uprawnienia wynikające z uchwały Rady Gminy Turek Nr XXIV/144/16 z dnia 5 września 2016 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla wybranych terenów Gminy Turek, obejmując zmianami tereny poza działką o nr ewid. 318/2 obręb Chlebów, oraz działkami o nr ewid. 166/1, 166/2, 167/1,167/2, 168/1, 168/2, 168/3 obręb Warenka. W szczególności dotyczyło to ujawnienia udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego Dzierżązna PS i Dzierżązna IX. Wojewoda Wielkopolski stwierdził także: „Ponadto biorąc pod uwagę, że zmiana studium obejmuje wyznaczenie nowego terenu o kierunku usługowym (zmiana sposobu użytkowania budynku stacji wodociągowej), a więc wzrost powierzchni użytkowej zabudowy usługowej w gminie, poważne wątpliwości budzi fakt odstąpienia od sporządzenia bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę zgodnie z art. 9 i 10 ustawy." Skargę na powyższe rozstrzygnięcie wniesiono do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu. WSA w Poznaniu wyrokiem Sygn. akt IV S.A./Po 55/18 z dnia 25 kwietnia 2018 r. oddalił skargę.

Rada Gminy Turek podjęła uchwałę Nr XLIX/311/18 z dnia 30 sierpnia 2018 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXIV/144/16 z dnia 5 września 2016 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla wybranych terenów gminy Turek. W uchwale Rada

Gminy Turek wskazała jako uprawnione wszystkie zmiany dokonane w części Uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego. W związku z faktem, iż zmiany te były już przedmiotem procedury sporządzania zmiany studium, były opiniowane, uzgadniane i były wyłożone do publicznego wglądu nie zachodzi konieczność ponawiania procedury. W wyniku jej ponowienia nie zmieniłyby się jakiekolwiek ustalenia studium. Uwarunkowania zmiany studium uzupełniono także o aktualny bilans powierzchni użytkowanych budynków przeznaczonych pod świetlice wiejskie. Ze względu na fakt, że są to istniejące świetlice, oraz, że świetlica w Chlebowie, dla której dokonywana jest zmiana studium ma już na podstawie obowiązującego planu miejscowego wydane pozwolenie na budowę, bilans ten ma wyłącznie charakter swoistej „bazy danych", nie zawiera treści normatywnych, zmiana ta nie powoduje konieczności ponawiania procedury sporządzania zmiany studium.

Uznano, iż można uchwalić zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek bez zachowania kolejności procedury. Nie zachowanie kolejności procedury w tym przypadku nie jest istotnym naruszeniem trybu sporządzania studium.

Na podstawie Uchwały Nr XXXIV/203/17 z dnia 8 maja 2017 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Turek dla terenu działki o nr ewid. 92/2 w obrębie Słodków Kolonia Turek Wójt Gminy wykonał projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek obejmujący działkę o nr ewid. 92/2 w obrębie Słodków Kolonia.

Procedura sporządzania zmiany studium przebiegała zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 ze zm.) wraz z dokumentowaniem czynności zgodnym z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie wymaganego zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2004 r. Nr 118 poz. 1233) Zmiana studium przebiegała, zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, jednocześnie z procedurą strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Wójt Gminy Turek zawiadomił instytucje i organy właściwe do uzgadniania i opiniowania projektu studium w tym Wojewodę Wielkopolskiego i Zarząd Województwa Wielkopolskiego o przystąpieniu do zmiany studium gminy Turek. O podjęciu uchwał o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium ogłoszono i obwieszczono zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, określając formę, miejsce i termin składania wniosków dotyczących zmian studium. Ogłoszenie umieszczono dnia 6 lipca 2017 r. na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Turek. Obwieszczenia umieszczono dnia 6 lipca 2017 r. na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Gminy oraz w sołectwie. Ogłoszenie ukazało się także dnia 11 lipca 2017 r. w gazecie lokalnej „Echo Turku". Do Urzędu Gminy w Turku wpłynęły odpowiedzi na wysłane zawiadomienia. Łącznie od organów administracji, instytucji, gestorów sieci, wpłynęło 8 postulatów, uwag, wniosków i pism. Nie wpłynęły wnioski od osób fizycznych.

Projekt zmiany Studium – jednolity, uwzględniający wszystkie zmiany dokonane zgodnie z podjętą uchwałą został przygotowany do opiniowania i uzgadniania. Projekt zmiany studium uzyskał pozytywną opinię gminnej komisji urbanistyczno-architektonicznej. W okresie od 21 listopada 2017 r. do 15 grudnia 2017 r. trwało uzgadnianie i opiniowanie studium. Po uzyskaniu opinii i dokonaniu uzgodnień wprowadzono wynikające z nich zmiany. Następnie ogłoszono i obwieszczono o wyłożeniu projektu zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do publicznego wglądu na okres od dnia 14 lutego 2018 r. do dnia 8 marca 2018 r. oraz zorganizowano dyskusję publiczną nad przyjętymi w projekcie rozwiązaniami. Wójt Gminy dnia 2 lutego 2018 r. obwieścił to na stronie BIP, dnia 6 lutego 2018 r. na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Gminy oraz w sołectwie, ogłoszenie ukazało się w miejscowej prasie. Projekt zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko został umieszczony dnia 14 lutego 2018 r. do wglądu na stronie BIP Urzędu Gminy. W ogłoszeniu i obwieszczeniu Wójt Gminy wyznaczył termin - do dnia 30 marca 2018 r. w którym osoby prawne oraz fizyczne oraz jednostki nieposiadające osobowości prawnej mogą wnosić uwagi dotyczące wyłożonego projektu zmiany studium. Do projektu nie wpłynęły uwagi.

W procedurze sporządzania zmiany studium zapewniono udział społeczeństwu. Społeczeństwo miało możliwość wnoszenia wniosków oraz uwag w terminach wyznaczonych zgodne z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Społeczeństwo było informowane o miejscu i organie, do którego należy składać wnioski oraz uwagi, a także poinformowane gdzie i w jakim terminie może zapoznać się z niezbędną dokumentacją sprawy. Projekt zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko był umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Turek.

Na podstawie uchwały Nr LI/340/23 Rady Gminy Turek z dnia 19 stycznia 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek, Wójt Gminy wykonał projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek dla terenów położonych w rejonie miejscowości Warenka.

Procedura sporządzania zmiany studium przebiegała zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 977) wraz z dokumentowaniem czynności zgodnym z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie wymaganego zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2004 r. Nr 118 poz. 1233) Zmiana studium przebiegała, zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, jednocześnie z procedurą strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.).

Wójt Gminy Turek zawiadomił instytucje i organy właściwe do uzgadniania i opiniowania projektu studium w tym Wojewodę Wielkopolskiego i Zarząd Województwa Wielkopolskiego o przystąpieniu do zmiany studium gminy Turek. O podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium ogłoszono i obwieszczono zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, określając formę, miejsce i termin składania wniosków dotyczących zmiany studium. Ogłoszenie umieszczono dnia 31 stycznia 2023 r. na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Turek. Obwieszczenia umieszczono dnia 31 stycznia 2023 r. na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Gminy oraz w sołectwie. Ogłoszenie ukazało się także dnia 31 stycznia 2023 r. w gazecie lokalnej „Echo Turku". Do Urzędu Gminy w Turku wpłynęły odpowiedzi na wysłane zawiadomienia. Łącznie od organów administracji, instytucji, gestorów sieci, wpłynęło 12 postulatów, uwag, wniosków i pism. Nie wpłynęły wnioski od osób fizycznych.

Projekt zmiany Studium – jednolity, uwzględniający wszystkie zmiany dokonane zgodnie z podjętą uchwałą został przygotowany do opiniowania i uzgadniania. Projekt zmiany studium uzyskał pozytywną opinię Gminnej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej. W okresie od 7 czerwca 2023 r. do 20 września 2023 r. trwało uzgadnianie i opiniowanie studium. Po uzyskaniu opinii i dokonaniu uzgodnień wprowadzono wynikające z nich zmiany. Następnie ogłoszono i obwieszczono o wyłożeniu projektu zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do publicznego wglądu na okres od dnia 25 października 2023 r. do dnia 15 listopada 2023 r. oraz zorganizowano dyskusję publiczną nad przyjętymi w projekcie rozwiązaniami. Wójt Gminy dnia 17 października 2023 r. obwieścił to na stronie BIP, dnia 17 października 2023 r. na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Gminy oraz w sołectwie, ogłoszenie ukazało się w miejscowej prasie. Projekt zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko został umieszczony dnia 25 października 2023 r. do wglądu na stronie BIP Urzędu Gminy. W ogłoszeniu i obwieszczeniu Wójt Gminy wyznaczył termin - do dnia 7 grudnia 2023 r. w którym osoby prawne oraz fizyczne oraz jednostki nieposiadające osobowości prawnej mogą wnosić uwagi dotyczące wyłożonego projektu zmiany studium. Do projektu nie wpłynęły uwagi.

W procedurze sporządzania zmiany studium zapewniono udział społeczeństwu. Społeczeństwo miało możliwość wnoszenia wniosków oraz uwag w terminach wyznaczonych zgodne z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Społeczeństwo było informowane o miejscu i organie, do którego należy składać wnioski oraz uwagi, a także poinformowane gdzie i w jakim terminie może zapoznać się z niezbędną dokumentacją sprawy. Projekt zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko był umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Turek.

4. FORMA OPRACOWANIA

Na elaborat zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego składają się następujące części opracowania:

CZĘŚĆ I – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY TUREK

1. Elaborat opisowy „Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek - uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego”
2. Załącznik graficzny nr 1 do uchwały - rysunek pt.: „Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek – uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego” w skali 1 : 10 000

CZĘŚĆ II – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY TUREK

1. Elaborat opisowy „Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek - kierunki zagospodarowania przestrzennego”
2. Załącznik graficzny nr 2 do uchwały - rysunek pt.: „Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek – kierunki zagospodarowania przestrzennego” w skali 1 : 10 000

Niniejsze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego składa się z trzech części wzajemnie ze sobą powiązanych:

- **tekst studium** – zwarte opracowanie tekstowe, składające się z części diagnostycznej, zawierającej charakterystykę uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych gminy Turek, a także części kierunkowej, zawierającej wytyczne zagospodarowania przestrzennego (załącznik nr 1 do uchwały),
- **rysunek studium** – część graficzna studium obrazująca na mapie topograficznej w skali 1:10 000, zagadnienia opisane w tekście studium; składają się na nią załączniki:
  - *Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego (załącznik nr 2 do uchwały),*
  - *Kierunki zagospodarowania przestrzennego (załącznik nr 3 do uchwały),*
- **Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę** (załącznik nr 4 do uchwały).

II UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1.UWARUNKOWANIA PONADLOKALNE

1.1 Uwarunkowania międzynarodowe

Po wejściu Polski do Unii Europejskiej - dla gospodarczego i przestrzennego rozwoju kraju szczególnego znaczenia nabiera także w zakresie planowania przestrzennego polityka europejska. Uwarunkowania polityki europejskiej wraz z opisem jej priorytetów zostały szczegółowo opisane w obowiązującej zmianie planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego.
„Agenda Terytorialna UE określa ramy działania na rzecz realizowania głównego celu, jakim jest podniesienie, jakości życia w regionach, miastach i wsiach Unii Europejskiej. Dokument opiera się na zaleceniach dotyczących Zrównoważonego Rozwoju Przestrzennego Kontynentu Europejskiego wydanych przez CEMAT (Konferencję ministrów państw członkowskich Rady Europy odpowiedzialnych za planowanie regionalne i przestrzenne) oraz na trzech głównych założeniach Europejskiej Perspektywy Rozwoju Przestrzennego:
− rozwoju wyważonego i policentrycznego systemu urbanistycznego oraz nowego partnerstwa miast i wsi,
− zapewnieniu równego dostępu do infrastruktury i wiedzy,
− zrównoważonym rozwoju, rozważnym zarządzaniu oraz ochronie środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego.”

Agenda Terytorialna UE wymienia sześć priorytetów na rzecz spójności terytorialnej:
Priorytet I – Wzmocnienie poziomu policentryzmu i innowacji poprzez współpracę miast i regionów miejskich.
Priorytet II – Nowe formy partnerstwa i zarządzania terytorialnego między obszarami miejskimi i wiejskimi.
Priorytet III – Międzynarodowe regionalne klastry konkurencji i innowacji.
Priorytet IV – Wzmocnienie i rozszerzenie sieci transeuropejskich.
Priorytet V – Transeuropejske zarządzanie ryzykiem, w tym skutkami zmian klimatycznych
Priorytet VI – Wzmocnienie struktur ekologicznych i zasobów kulturowych w ramach nowego podejścia do rozwoju.

1.2 Uwarunkowania o znaczeniu krajowym

Podstawowym dokumentem planowania strategicznego na szczeblu krajowym, określającym cele i priorytety rozwoju społeczno –gospodarczego kraju, w tym wspierane cele rozwoju regionalnego oraz sposoby ich osiągania jest Strategia Rozwoju Kraju. Stanowi ona odniesienie dla innych strategii i programów rządowych, oraz samorządowych, w tym przede wszystkim dla Narodowej Strategii Spójności2007–2013 (wcześniej Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia). SRK stanowi podstawę dla efektywnego wykorzystywania środków finansowych, zarówno krajowych jak i unijnych, przeznaczonych na rozwój.
Głównym celem Strategii Rozwoju Kraju jest „podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski”, rozumiane jako:
− wzrost dochodów gospodarstw domowych,
− ułatwienie dostępu do edukacji, a co za tym idzie wzrost poziomu wykształcenia społeczeństwa i kwalifikacji,
− wzrost zatrudnienia i wydajności pracy,
− poprawa zdrowotności mieszkańców,
− wzrost poczucia bezpieczeństwa,
− możliwość korzystania z funkcjonalnej i łatwo dostępnej infrastruktury technicznej i społecznej,
− życie w czystym, zdrowym i sprzyjającym środowisku przyrodniczym,

− uczestnictwo w życiu demokratycznym,
− uczestnictwo w kulturze i turystyce,
− przynależność do zintegrowanej, pomocnej wspólnoty lokalnej, umożliwiającej lepszą harmonizację życia rodzinnego i zawodowego,
− aktywność w ramach społeczeństwa obywatelskiego.

Strategia podkreśla, że cel główny może być osiągnięty tylko przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju, a także pielęgnowaniu i zachowaniu dziedzictwa kulturowego Polski, przy jednoczesnym przeciwdziałaniu znacznemu zróżnicowaniu poziomu rozwoju regionów i marginalizacji obszarów wiejskich. Ponadto podkreśla się konieczność poszanowania ładu przestrzennego. Na tej podstawie sformułowano priorytety, których realizacja pozwoli na osiągnięcie głównego celu SRK.

Jedynym obowiązującym obecnie dokumentem poziomu krajowego, który określa uwarunkowania rozwoju polskiej przestrzeni, strategiczne cele rozwoju i przestrzennego zagospodarowania kraju oraz główne kierunki polityki przestrzennego zagospodarowania kraju jest Koncepcja Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju została przyjęta przez Sejm RP 17.11.2000 roku (Monitor Polski Nr 26, poz. 432 z dnia 16 sierpnia 2001 r.).

Przyjęto, że podstawę kształtowania otwartego na Europę systemu przestrzennego dynamizującego rozwój społeczno – gospodarczy kraju utworzą:

- metropolia stołeczna,
- sieć równomiernie rozmieszczonych w przestrzeni kraju biegunów (ośrodków) o znaczeniu europejskim (europoli),
- sieć ośrodków o znaczeniu krajowym, ponadregionalnym i regionalnym,
- pasma najsilniej dynamizujące aktywność gospodarczą kraju,
- strefy rekreacyjne o najwyższych walorach przyrodniczych i krajoznawczych.

Polityka kształtowania pasm przyspieszonego rozwoju zakłada, że decydujące znaczenie dla dynamizacji rozwoju kraju będą miały pasma wzdłuż autostrad A-1, A-2 i A-4, które kształtują kręgosłup transportowy Polski, współzależny z procesem integracji ekonomicznej kraju z Unią Europejską.

Dnia 13 grudnia 2011r Rada Ministrów przyjęła nową Koncepcję Zagospodarowania Przestrzennego Kraju do roku 2030. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030) jest najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju. Została opracowana zgodnie z zapisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 27 marca 2003 roku. Zgodnie z wymogami ustawowymi określono także wynikające z KPZK 2030 ustalenia i zalecenia dla przygotowywania planów zagospodarowania przestrzennego województw. W dokumencie przedstawiono wizję zagospodarowania przestrzennego kraju w perspektywie najbliższych dwudziestu lat, określono cele i kierunki polityki zagospodarowania kraju służącej urzeczywistnieniu oraz wskazano zasady oraz mechanizmy koordynacji i wdrażania publicznych polityk rozwojowych mających istotny wpływ terytorialny. Tym samym KPZK2030 ma wiele cech strategii ogólnorozwojowej, łącząc elementy zagospodarowania przestrzennego z czynnikami rozwoju społeczno-gospodarczego.

W mieście Turek znajduje się jedna z elektrowni Zespołu Elektrowni PAK – Elektrownia „Adamów". Zespół PAK jest wytwórcą 12% energii elektrycznej w Polsce. Moc zainstalowana w Elektrowni „Adamów" to 600MW, co stanowi ok.24% mocy ZE PAK. Polityka energetyczna Polski do roku 2030 zakłada utrzymanie energetyki opartej na węglu brunatnym. Przy założeniu, iż zapotrzebowanie na energię elektryczną znacznie wzrośnie, nie przewiduje się większych ograniczeń w produkcji energii elektrycznej w węgla brunatnego. Na terenie powiatu tureckiego przewiduje się utrzymanie eksploatacji istniejących złóż węgla brunatnego. Przy wschodniej granicy gminy Turek przewiduje się także eksploatację węgla brunatnego z odkrywki Adamów. Eksploatacja złoża węgla brunatnego z odkrywki Adamów odbywa się od 1961r. Dla wydobycia ze złoża Adamów KWB posiada koncesję. Złoże zostało już w znacznym stopniu wyeksploatowane i zrekultywowane. Przewidziane jest zakończenie eksploatacji w 2020 r. Obszar wydobycia węgla brunatnego na terenie gminy Turek stanowi kontynuację eksploatacji złoża na terenie sąsiedniej gminy Przykona.

Dla poszerzenia obszaru wydobycia z odkrywki Adamów na terenie gminy Turek sporządzono miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Z uzyskanych aktualnie informacji wynika, że w regionie Turku kończą się zasoby węgla brunatnego, bo nie będzie ich do roku 2023-2025, elektrownia Adamów, której moc zainstalowana to 600 MWe, w styczniu 2018 już nie będzie działała. Planuje się w 2017 roku likwidację elektrowni Adamów.

Na terenie objętym planem w gminie Przykona znajduje się infrastruktura techniczna i urządzenia towarzyszące wydobyciu jak kolejka i transportery, które są demontowane w trakcie postępu robót wydobywczych. Ponadto znajdują się obiekty socjalne i warsztatowe dla pracowników. Na terenie

gminy Turek planuje się poszerzenie obszaru wydobycia na teren aktualnej bazy administracyjnej KWB Adamów mieszczącej się w Warence oraz sąsiednich terenów rolnych.

1.3. Uwarunkowania regionalne

1.3.1Położenie i pozycja gminy

Gmina Turek leży w powiecie tureckim, we wschodniej części woj. wielkopolskiego. Okala ze wszystkich stron miasto Turek, będące samodzielną gminą miejską. Wielkość obszaru sytuuje ją na 5 miejscu wśród 9 gmin powiatu tureckiego. Pod względem zajmowanej powierzchni i liczby ludności gmina Turek należy do gmin średnich w powiecie tureckim jak i wśród gmin wiejskich w województwie wielkopolskim. Gmina Turek graniczy z: Gminą Miejską Turek, Gminą Władysławów, Gminą Brudzew, Gminą Przykona, Gminą Kawęczyn, Gminą Malanów, Gminą Tuliszków. Gmina Turek obejmuje swoim zasięgiem 22 wsie, stanowiąc 20 sołectw.
Gmina Turek jest gminą rolniczą o charakterze podmiejskim. Użytki rolne zajmują 58% powierzchni gminy (6325,94ha), w tym grunty orne 4831,78 ha, sady 30,12ha. Ogółem w gminie jest około 1690 gospodarstw rolnych oraz 2102 gospodarstw domowych. Aktualnie w gminie jest 1492 gospodarstw rolnych i 2304 nieruchomości. W zdecydowanej większości występują gleby słabe, stąd też w uprawach dominują: żyto, ziemniaki, hoduje się trzodę chlewną i bydło. W produkcji roślinnej w strukturze zasiewów gminy dominują uprawy zbożowe – 84,1%, z czego aż 70,9% stanowi uprawa żyta, ziemniaki zajmują 11,7% powierzchni zasiewów. Pod względem wielkości produkcji trzody chlewnej gmina Turek zajmuje jedno z czołowych miejsc w powiecie tureckim.
Dominują gospodarstwa drobne o średniej powierzchni użytków rolnych. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego wynosi 4,17 ha, a gospodarstwa powyżej 10 ha stanowią tylko 8%. Z rolnictwa utrzymuje się około 42,6% ludności gminy. Dla znacznej liczby indywidualnych gospodarstw rolnych w gminie Turek działalność rolnicza nie stanowi głównego źródła dochodu gospodarstwa domowego. Mieszkańcy gminy znajdują zatrudnienie w Kopalni Węgla Brunatnego Adamów, oraz firmach mieszczących się w mieście Turek: Elektrowni Adamów, Mirandzie sp. z o.o. (producent dzianin i tkanin), PROFim (producent krzeseł biurowych), Stoltur (producent trumien), znanej w całej Polsce Mleczarni Turek, potentata w wytwarzaniu serów pleśniowych.

1.3.2Powiązania zewnętrzne: komunikacyjne, przyrodnicze, funkcjonalne

Przez teren gminy Turek przebiegają dwie drogi krajowe nr 72 Konin – Turek - Uniejów, nr 83 Turek-Sieradz oraz jedna wojewódzka nr 470 Kościelec – Turek – Kalisz. Gmina jest oddalona około 10km od węzła autostradowego na autostradzie A2 – węzła Koło. Do węzła prowadzi na północ droga wojewódzka nr 470. Wschodnie granice gminy są oddalone około 10km od rzeki Warty, 11,5km od granic województwa wielkopolskiego.
Najważniejszym elementem przyrodniczym w gminie o znaczeniu ponadlokalnym jest Złotogórski Obszar Chronionego Krajobrazu, który obejmuje znaczną powierzchnię północnej części gminy. Obszar Chronionego Krajobrazu został utworzony w 1986 r. Uchwałą nr 53 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koninie.
Teren gminy znajduje się na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Turek – Konin- Koło Nr 151. Jest to zbiornik w utworach kredowych. Za obszary najwyższej ochrony tego zbiornika (ONO) uznano obszary zasobowe dużych ujęć komunalnych oraz obszary stwarzające możliwość budowy takich ujęć, gdzie czas przesączania zanieczyszczeń jest krótszy od 10 lat.
Najintensywniej rozwój osadnictwa przebiega w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Turek, głównie przy drodze krajowej nr 72. Jest to „rozlewanie" się miasta - rozwój nieuporządkowany w prawidłowe struktury osadnicze, o niekorzystnym przemieszaniu funkcji i bez prawidłowych rozwiązań komunikacyjnych. Turek, jako ośrodek powiatowy obsługuje gminę w zakresie usług administracji, zdrowia, szkolnictwa ponadgminnego, usług biznesu i usług sportu.
Gmina Turek powiązana jest też z miastem funkcjami wypoczynkowo – turystycznymi. Bliskość terenów leśnych daje możliwość rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców miasta. Wzajemne związki przygraniczne mają charakter lokalnych powiązań i będą niewątpliwie podlegać umocnieniu. W tej sytuacji aktywizacja osiedleńcza i aktywizacja gospodarcza terenów bezpośrednio przylegających do miasta wymaga uwzględnienia tych procesów w polityce rozwojowej gminy.

1.3.3 Wytyczne z planu województwa wielkopolskiego

Uwarunkowania regionalne dla gminy określone zostały w planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, uchwalonym przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwałą Nr XLII/628/2001 z 26 listopada 2001r., ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego Nr 35, poz. 1052 z 2002 r. W trakcie sporządzania niniejszej zmiany studium dnia 26 kwietnia 2010r uchwałą nr XLVI/690/10 zmieniono plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego.
Projekt Planu zagospodarowania przestrzennego woj. wielkopolskiego określa kierunki rozwoju województwa, a w odniesieniu do gmin konkretyzuje:

- pozycję i funkcje w wojewódzkim układzie osadniczym,
- położenie na tle wyodrębnionych stref polityki przestrzennej,
- wskazania w zakresie rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

Biorąc pod uwagę wielkość miast, ich wyposażenie, potencjał gospodarczy i strefy wpływu plan zagospodarowania województwa określa układ sieci osadniczej składający się z:
- miasta o znaczeniu krajowym - miasta Poznań,
- ośrodków o znaczeniu ponadregionalnym Kalisza i Ostrów Wlkp,
- miast o znaczeniu regionalnym (Piła, Leszno, Gniezno, Konin),
- miast o znaczeniu ponadlokalnym – do który zaliczono między innymi miasto Turek,
- miast o znaczeniu lokalnym jak Tuliszków, Dobra,
- wiejskich ośrodków gminnych

W systemie osadniczym województwa gmina Turek znajduje się w strefie bezpośredniego wpływu ośrodka powiatowego – miasta o znaczeniu ponadlokalnym - miasta Turku.

Powiat turecki w tym gmina Turek wg planu województwa położone są w strefie wielofunkcyjnego rozwoju terenów otwartych, w strefie Konińskiego Obszaru Przemysłowego, w strefie wschodniego obszaru problemowego- obszarze minimalizacji wpływu eksploatacji odkrywkowej węgla brunatnego na pozostałe funkcje, w części północnej w strefie obszarów chronionych i powiązań przyrodniczych.

Strefa wielofunkcyjnego rozwoju terenów otwartych obejmuje tereny o warunkach niesprzyjających intensywnej produkcji rolnej, niekwalifikujące się dla rekreacji o ponadlokalnym znaczeniu, położone na uboczu głównych tras komunikacyjnych i tym samym o ograniczonych szansach na rozwój działalności gospodarczej. Bez wsparcia z zewnątrz gminy położone w tych strefach, nie są w stanie przełamać bariery opóźnienia cywilizacyjnego, gospodarczego i technicznego. Oprócz rolnictwa – obecnie głównej gałęzi gospodarki, konieczne jest wspieranie pozarolniczej działalności produkcyjnej i usługowej, aktywizacji lokalnego potencjału, kulturowego i społecznego, w tym z wykorzystaniem lokalnych zasobów środowiska przyrodniczego. Wielofunkcyjność tych stref, wynikająca z istniejącego zagospodarowania, jak i potencjalnych możliwości rozwoju przestrzennego stanowi podstawę dla dalszego ich rozwoju. Rejony charakteryzujące się mniejszą przydatnością dla produkcji rolniczej powinny stanowić potencjalne obszary prowadzenia polityki zwiększania lesistości. Jedną z możliwości rozwoju w tej strefie jest zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych. Rozwój tego rodzaju działalności musi uwzględniać istniejące uwarunkowania dotyczące ochrony przyrody, kultury i krajobrazu. Dotyczy to w szczególności lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Wschodni Obszar Problemowy
W obszarze tym występują konflikty pomiędzy powierzchniową eksploatacją węgla brunatnego i produkcją energii elektrycznej, a wysokimi walorami rekreacyjnymi tego terenu. Obszar ten obejmuje powiat koniński oraz gminy powiatów: tureckiego (Turek, Brudzew, Przykona, Władysławów), kolskiego (Koło, Kościelec, Kłodawa, Osiek Mały, Babiak) i słupeckiego (gmina wiejska Słupca, Ostrowite, Powidz). Teren górniczy w ujęciu perspektywy eksploatacyjnej obejmie około 150 tys. ha. Znaczące przeobrażenia środowiska związane z obecną eksploatacją węgla widoczne są nie tylko w morfologii terenu (pojawienie się pagórków o wysokości kilkudziesięciu metrów i zagłębień do 75 m), ale przede wszystkim w zmianie stosunków wodnych. Zmiany te mają charakter wielkoprzestrzenny i pociągają ze sobą przeobrażenia w pozostałych komponentach środowiska przyrodniczego, w tym m.in. powodują powstanie rozległych lejów depresyjnych w piętrze czwarto– i trzeciorzędowym, których widocznym skutkiem jest:
− zanikanie wody w studniach,
− zmniejszenie wydajności czynnych ujęć wód podziemnych lub konieczności ch likwidacji,
− zmiana naturalnej sieci hydrograficznej i reżimu hydrologicznego istniejących cieków i zbiorników powierzchniowych (osuszenie obszarów podmokłych, małych jezior i stawów, wahania stanów wód w jeziorach oraz trwałe obniżenie poziomu zwierciadła w niektórych z nich),

− zmiana w ilościach, rozmiarach bądź zanik szaty roślinnej (np. zmiana niektórych siedlisk leśnych, szczególnie w borach świeżych),
− przesuszenie niektórych rodzajów gleb pod wpływem obniżenia wód gruntowych, a tym samym zmniejszenie plonów.

Przemysł wydobywczy i energetyczny intensywnie wpływa na jakość środowiska przyrodniczego. O walorach Wschodniego Obszaru Problemowego świadczy duży udział terenów objętych ochroną prawną. Występuje tu 7 rezerwatów, 2 parki krajobrazowe,4 obszary chronionego krajobrazu oraz 6 obszarów Natura 2000. Jednak prawidłowo przeprowadzona rekultywacja terenu, przekształconego przez eksploatację węgla może spowodować, że obszar ten stanie się bardzo atrakcyjny dla rekreacji. Istotne będzie zaplanowanie działań dla opracowania i wdrożenia strategii rozwoju rekreacji na tym obszarze. Wykorzystanie istniejącej infrastruktury przemysłowej oraz pokładów soli w Kłodawie stanowić powinno podstawę dla rozwoju bazy turystycznej, rekreacyjnej i uzdrowiskowej obszaru.

Wyczerpanie się złóż surowca będzie wymagać w perspektywie 40 lat przygotowania tego regionu do przestawienia gospodarki opartej na energetyce i górnictwie na wielofunkcyjne kierunki rozwoju i określenia jego przyszłości w oparciu o sektor usługowy. Ważne też będzie stworzenie nowych podstaw dla podtrzymaniu funkcjonowania istniejącego przemysłu energetycznego i oparciu go na innych nośnikach energii, zarówno istniejących w regionie jak i zewnętrznych. Dla realizacji tego celu ważne jest wdrożenie strategii wykorzystania istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej Wschodniego Obszaru Problemowego. Należą do nich w szczególności istniejące sieci przesyłowe wraz z urządzeniami technicznymi, infrastruktura komunalna dostosowana do charakteru regionu, wysoko wykwalifikowana kadra techniczna i zarządzająca, specjalistyczne szkolnictwo zawodowe oraz zawodowe szkoły wyższe. Przywrócenie terenom pokopalnianym wartości użytkowej, a przede wszystkim równowagi w środowisku przyrodniczym, polegać powinno na ich rekultywacji rewitalizacji. Rekompensatą strat poniesionych przez środowisko przyrodnicze tego rejonu jest przyjęcie odpowiedniego kierunku rekultywacji, uwzględniającej relacje ze środowiskiem przyrodniczym i planowanym wykorzystaniem terenu. Rewitalizacji technicznej powinna towarzyszyć rewitalizacja funkcjonalna. Określenie nowego sposobu zagospodarowania powinno w maksymalnym stopniu wykorzystywać lokalny potencjał oraz możliwości swobodnego kształtowania rzeźby terenu.

Plan zagospodarowania województwa wielkopolskiego ustalił generalne zasady, przestrzeganie których wpłynie na poprawę ładu w przestrzeni regionu.

Zasady kształtowania obszarów podmiejskich:

− zapobieganie nadmiernemu wydłużaniu zabudowy wzdłuż głównych tras komunikacyjnych,
− projektowanie nowych układów urbanistycznych odznaczających się zwartością i różnorodnością funkcji, z poszanowaniem istniejących układów ruralistycznych,
− zachowanie ciągłości ochrony systemów terenów otwartych, parków i terenów rekreacyjnych,
− wprowadzanie zróżnicowanych form przestrzeni publicznych – alei, miejsc spotkań, skwerów, placów zabaw itp.,
− wypracowanie koegzystencji dominujących form zagospodarowania zabudowy mieszkaniowej i działalności gospodarczej oraz środowiska przyrodniczego.

Zasady kształtowania stref dynamicznego rozwoju społeczno - gospodarczego
− koncentracja zainwestowania w istniejących jednostkach osadniczych położonych przy drogach lub w ich pobliżu,
− projektowanie struktur odznaczających się zwartością i rozwijających w harmonijny sposób lokalne układy miejskie lub wiejskie, na bazie istniejących układów komunikacyjnych,
− ograniczenie możliwości przekształceń gruntów rolniczych, szczególnie w strefie intensywnej gospodarki rolnej, na cele nierolnicze,
− projektowanie dróg serwisowych oraz węzłów komunikacyjnych, umożliwiających sprawne włączenie ruchu lokalnego do głównych tras,
− stosowanie zabezpieczeń w miejscach o największej uciążliwości ruchu dla zabudowy istniejącej i projektowanej oraz dla obszarów istotnych dla funkcjonowania środowiska przyrodniczego.

Zasady kształtowania obszarów wiejskich

− ochrona charakterystycznych układów ruralistycznych oraz zespołów sakralnych, pałacowo – parkowych, folwarków, ochrona zabytkowych budynków mieszkalnych, gospodarczych, wiatraków, remiz, szkół, kuźni, młynów, gorzelni, kapliczek, krzyży i innych elementów specyficznych dla architektury wiejskiej,

− poszanowanie kształtowanej tradycyjnie różnorodności etnicznej form osadnictwa wiejskiego w poszczególnych rejonach województwa,
− maksymalna ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej przez tworzenie zwartych układów zabudowy i unikanie rozpraszania zabudowy,
− porządkowanie przestrzeni publicznych, np. wnętrz placowych i tworzenie miejsc integracji społecznej,
− wydobywanie w układzie przestrzennym elementów kompozycji ruralistycznej: dominant przestrzennych, osi widokowych, ekspozycji, sylwet, dolin, skarp, charakterystycznych form terenowych, grup zieleni, alei, rozłogów itp.,
− twórcze wykorzystywanie wzorców architektury lokalnej przy formułowaniu warunków dla projektowanej zabudowy, odwoływanie się do architektury regionalnej, preferowanie rodzimych materiałów budowlanych oraz tradycyjnych elementów małej architektury, takich jak: drewniane płoty, podmurówki z kamienia naturalnego, itp.,
− zabezpieczanie terenów o różnych funkcjach, wzbogacających monofunkcyjną zabudowę wiejską – usługowych, produkcyjnych, sportowych, rekreacyjnych.

Zasady kształtowania przestrzeni otwartych

− przekształcanie monotonnego krajobrazu równin użytkowanych rolniczo poprzez wprowadzenie pasmowych i kępowych zadrzewień i zakrzewień wokół zbiorników, wzdłuż cieków wodnych, rowów melioracyjnych, wododziałów, dróg, miedz i skarp, szczególnie w strefach dobrych gleb, przy zachowaniu rodzimości składu gatunkowego materiału stosowanego do nasadzeń,
− zachowanie granicy między ekosystemami naturalnymi (np. lasami, zadrzewieniami, mokradłami, zbiornikami i ciekami) a użytkami rolnymi w formie naturalnie rozbudowanych i zróżnicowanych gatunkowo ekotonów,
− tworzenie korytarzy infrastrukturalnych poprzez prowadzenie nowych urządzeń sieciowych przy już istniejących magistralach i liniach elektroenergetycznych,
− ograniczenie wznoszenia obiektów budowlanych w pobliżu jezior, rzek, kanałów lub na terenach o szczególnych walorach krajobrazowych, naruszających te walory,
− ograniczanie rozpraszania zabudowy mieszkaniowej i związanej z działalnością gospodarczą,
− wprowadzanie zieleni osłonowej wokół istniejących i projektowanych obiektów zaburzających kompozycje krajobrazów.

Barierami i ograniczeniami w swobodnym zagospodarowaniu przestrzeni, których nie powinno się przekraczać, z których najważniejsze dla gminy Turek są:

- strefy ochrony wód podziemnych dla wszystkich ujęć komunalnych oraz zaopatrujących przemysł spożywczy i farmaceutyczny, w których zagospodarowanie winno być zgodne z ustaleniami zawartymi w opracowaniach ustanawiających te strefy;
- doliny rzek, które powinny być chronione przed intensywnym zagospodarowaniem i w maksymalnym stopniu renaturalizowane, co pozwoli na ich funkcjonowanie, jako korytarzy ekologicznych o szczególnym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego;
- obszary leśne, których powierzchnia nie powinna być umniejszana, szczególnie na obszarach o niskim wskaźniku lesistości;
- gleby wysokich klas bonitacyjnych występujące w większych kompleksach, w ramach których można lokalizować obiekty i urządzenia związane z gospodarką rolną, natomiast inwestycje z zakresu mieszkalnictwa, usług i pozarolniczej działalności gospodarczej wyłącznie w istniejących jednostkach osadniczych miejskich i wiejskich;
- chronionego krajobrazu, w ramach których nie powinno się lokalizować obiektów i urządzeń zakłócających w drastyczny sposób walory krajobrazowe;
- obiekty cenne kulturowo, wymagające bezwzględnego zachowania dla przyszłych pokoleń oraz ich bezpośrednie otoczenie, w którym nie powinny być lokalizowane obiekty niedostosowane architektonicznie i funkcjonalnie;
- strefy ochrony konserwatorskiej, zagospodarowanie których winno odbywać się na warunkach określonych przez służby konserwatorskie;
- strefy ochrony widokowej, które powinny być wyznaczone poprzez stosowne zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (osie widokowe, ciągi widokowe, dominanty przestrzenne, panoramy).

Polityka kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Rolnicza przestrzeń produkcyjna podlega intensywnym przekształceniom strukturalnym i własnościowym. Konieczność jej ochrony wynika nie tylko z potrzeb zachowania możliwości produkcyjnych dla rolnictwa, lecz również z obowiązku zachowania rolniczego krajobrazu wsi. Ochrona ta polegać będzie na:

- ochronie gleb najwyższej jakości przed wyłączaniem z użytkowania rolniczego,
- ochronie gleb przed zanieczyszczaniem, zmniejszaniem produktywności i naruszaniem warunków wodnych,
- prowadzeniu działań zmierzających do poprawy jakości gleb, zwłaszcza w zakresie działań związanych z prowadzeniem prawidłowej melioracji oraz przeciwdziałaniem erozji gruntów,
- poprawa jakości gleb poprzez regulację stosunków wodnych oraz zdolności retencyjnych na obszarach o deficytach wód powierzchniowych,
- rekultywacji gleb zdegradowanych i zanieczyszczonych ze szczególnym uwzględnieniem terenów po odkrywkowej eksploatacji kopalin,
- prowadzeniu produkcji rolniczej dostosowanej do warunków glebowych, przy uwzględnieniu wymogów ochrony środowiska i rachunku ekonomicznego, a także przeciwdziałaniu ponadnormatywnej intensyfikacji produkcji rolniczej zwłaszcza na obszarach gleb najwyższej jakości,
- zalesianiu gleb najniższej jakości w celu zwiększenia lesistości województwa, tworzeniu korytarzy ekologicznych oraz zmniejszeniu rozdrobnienia kompleksów leśnych. Gleby najmniej przydatne dla produkcji rolniczej mogą być przeznaczane również pod uprawy przemysłowe i do produkcji biomasy,
- wprowadzaniu działań zadrzewieniowych (zakrzewienia i zadrzewienia śródpolne) dla polepszenia walorów krajobrazowych, przeciwdziałaniu erozjii stepowieniu gleb oraz spływowi biogenów, a także dla poprawy bioróżnorodności na obszarach gleb najwyższej jakości,
- utrzymaniu i zwiększaniu bioróżnorodności obszarów wiejskich oprzez prowadzenie prawidłowej produkcji rolnej uwzględniającej wymogi ochrony środowiska oraz przez wprowadzanie ekstensywnych form gospodarowania, takich jak rolnictwo ekologiczne i zintegrowane,
- ograniczeniu odprowadzanych do wód substancji szkodliwych, w tym szczególnie odpływu związków azotu ze źródeł rolniczych,
- prowadzeniu odpowiedniej, dostosowanej do określonych wymogów, gospodarki rolnej na obszarach podlegających ochronie prawnej, w tym ograniczenie chemizacji rolnictwa. Obszary podlegające ochronie przyrody i krajobrazu są szczególnie preferowane do prowadzenia ekstensywnej gospodarki rolnej nastawionej na produkcję żywności wysokiej jakości,
- utrzymaniu właściwego bezpieczeństwa ekologicznego, szczególnie w zakresie zasobów genetycznych,
- zachowaniu wysokiej kultury i jakości rolnictwa związanej z tradycją dobrego gospodarowania w Wielkopolsce,
- uwzględnianiu naturalnych warunków dla rozwoju rolnictwa, a także rozwoju w specjalistycznych kierunkach, zgodnych z lokalnymi uwarunkowaniami (np. uprawa warzyw, kwiatów, wikliny). Na obszarze Wielkopolski preferowane jest dalsze zwiększanie udziału upraw służących produkcji biomasy(jako postulatu wzrostu udziału energii ze źródeł odnawialnych i paliwa lternatywnych) oraz do produkcji biopaliw,
- modernizacji i zwiększeniu konkurencyjności i dochodowości gospodarstw rolnych,
- zrównoważonym stosowaniu pestycydów oraz racjonalnym gospodarowaniu nawozami – przeciwdziałaniu nadmiernej chemizacji rolnictwa zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- prowadzeniu produkcji zwierzęcej ze szczególnym uwzględnieniem przestrzegania maksymalnej obsady zwierząt oraz stosowania nawozów naturalnych. Na obszarach gdzie produkcja ta przekracza ustalony przepisami poziom, konieczne są działania zmierzające do odpowiedniego dostosowania wielkości produkcji zwierzęcej. Dalszy jej rozwój w fermach o obsadzie co najmniej 210 DJP, zaliczonych do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami, ze szczególnym uwzględnieniem uwarunkowań związanych z ochroną środowiska,

- stosowaniu zaleceń Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej i Zwykłej Dobrej Praktyki Rolniczej oraz innych przepisów przy prowadzeniu działalności rolniczej, zwłaszcza w zakresie intensywnej produkcji roślinnej i zwierzęcej,
- wspieraniu rozwoju działalności gospodarczej o charakterze rolniczym i pozarolniczym dla dywersyfikacji źródeł dochodów ludności wiejskiej oraz przeciwdziałaniu zjawisku bezrobocia ukrytego,
- wspieraniu rozwoju agroturystyki i innych form rekreacji na obszarach wiejskich,
- ochronie dziedzictwa kulturowego, a także specyficznego charakteru, krajobrazu i tradycji wielkopolskiej wsi,
- optymalnym wykorzystaniu programów pomocowych dla rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich, dotyczących zwłaszcza wsparcia dla gospodarki rolnej prowadzonej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania, obszarach cennych przyrodniczo (programy rolnośrodowiskowe) oraz na obszarach niekorzystnych zjawisk,
- lokalizacji obiektów związanych z rozwojem infrastruktury technicznej na terenach rolnych, dostosowanej do lokalnych uwarunkowań, uwzględniających między innymi, wymogi ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz ochrony krajobrazu wiejskiego.

Zasady w zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego z których dla gminy Turek najważniejsze to:

- objęcie zespołów przyrodniczo krajobrazowych miejscowymi planami zagospodarowania, które pozwolą na skonkretyzowanie istniejących konfliktów i wskażą sposoby ich zminimalizowania;
- ochrona ilości wód podziemnych powinna być realizowana poprzez racjonalne kształtowanie poboru wody, melioracji, regulacji odpływu itp., z czego największe znaczenie ma kształtowanie poboru wód, uwzględniające ochronę zasobów najcenniejszych, słabo odnawialnych zbiorników wodonośnych (uporządkowanie tego problemu wymaga wprowadzenia waloryzacji zasobów wód podziemnych i wymuszenia za pomocą środków ekonomicznych i administracyjnych ochrony zbiorników szczególnie cennych); zasoby wód podziemnych powinny być wykorzystywane dla potrzeb ludności jako woda do picia i jako surowiec dla przemysłu spożywczego oraz innych specjalnych działów produkcji, natomiast dla potrzeb rolnictwa, pozostałego przemysłu, energetyki, rekreacji powinny być wykorzystywane wody powierzchniowe;
- ochrona i poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych powinna obejmować szereg działań eliminujących lub ograniczających źródła zanieczyszczenia tych wód związane z różnymi formami działalności gospodarczej oraz bytowania człowieka w środowisku: prawno administracyjnych, technicznych, ekonomicznych, edukacyjnych. Istotnym elementem warunkującym ochronę wód jest monitoring ich jakości. Ochronę należy koncentrować szczególnie w strefach ochronnych ujęć wód podziemnych oraz na obszarach ochronnych głównych zbiorników tych wód. Do najważniejszych działań minimalizujących degradację jakości wód w skali regionalnej należy zaliczyć:
  - kanalizowanie terenów osadnictwa,
  - budowę oczyszczalni ścieków,
  - racjonalizację zużycia nawozów i środków ochrony roślin w rolnictwie,
  - objęcie ochroną zlewni rzek wykorzystywanych dla zasilania infiltracyjnych ujęć komunalnych,
  - prowadzenie wodochronnej gospodarki w dorzeczach,
  - pozostawienie nieuregulowanych rzek i odcinków rzek, których funkcje przyrodnicze nie uległy przeobrażeniom z uwzględnieniem wymogów racjonalnej gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej,
  - ochrona istniejących oraz kształtowanie nowych enklaw ekologicznych stanowiących bariery biogeochemiczne w sąsiedztwie cieków i zbiorników wód śródlądowych,
  - zwiększenie potencjału retencyjnego ekosystemów na obszarach gospodarki rolnej i leśnej,
  - ochrona ekosystemów podmokłych i wilgotnych,
  - prowadzenie melioracji nawadniająco –odwadniających,
- poprawa jakości powietrza i zminimalizowanie uciążliwego hałasu głównie poprzez:
  - modernizacje dużych instalacji energetycznych,
  - zabiegi termorenowacyjne,
  - upowszechnianie paliw niskoemisyjnych (przejście na gaz ziemny lub olej opałowy lekki), wykorzystanie wód geotermalnych,
  - wyprowadzenie ruchu tranzytowego z obszarów o gęstej zabudowie, egzekwowanie reżimów emisji spalin przez pojazdy, budowa ekranów akustycznych,
  - zwiększenie lesistości województwa do wskaźnika ca 30 %.

Zasady w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego:

Podstawową zasadą pozwalającą na zachowanie dóbr kultury dla przyszłych pokoleń jest bezwzględne przestrzeganie obowiązującego w tym zakresie prawa. Ochrona krajobrazu kulturowego może być realizowana poprzez właściwe zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin. Pośród najważniejszych zadań wymienionych w planie województwa znajduje się między innymi rewaloryzacja ośrodków miejskich i wiejskich o dużym znaczeniu kulturowym i historycznym.

Spośród zasad w zakresie komunikacji drogowej dla gminy Turek istotne są zapisy:

- konieczność zwiększenia przepustowości dróg wojewódzkich na odcinkach dojazdowych do węzłów autostradowych, zgodnie z potrzebami wzrastającego ruchu drogowego;
- zapewnienie drodze wojewódzkiej nr 470 standardów dróg klasy głównej;
- dostosowanie dróg krajowych do klasy drogi głównej (G);
- budowa obwodnicy miasta Turek w ciągu drogi krajowej nr 72,jako drogi klasy drogi głównej ruchu przyspieszonego (GP).

2.UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

2.1 Położenie geograficzne, ukształtowanie terenu, geologia

2.1.1 Położenie geograficzne, ukształtowanie terenu

Gmina Turek jest położona w centralnej części Wysoczyzny Tureckiej – jednym z 13 mezoregionów – należących do Niziny Południowowielkopolskiej. Jest to makroregion Niziny Środkowopolskiej wyróżniony na podstawie lokalizacji w dorzeczu środkowej Warty. Wysoczyzna Turecka wyróżnia się zróżnicowanym ukształtowaniem pionowym, ponieważ występują tu wzgórza dochodzące do 100 m wysokości względnej w stosunku do przyległej doliny Warty, tj. Kotliny Kolskiej i Doliny Konińskiej. Od zachodu sąsiaduje ona z Równiną Rychwalską, od południa z Wysoczyzną Złoczewską (Kondracki 1998). Teren gminy leży w obrębie Wzgórz Szadowskich, Równiny Turecko-Liskowskiej i Kotliny Uniejowskiej. Wzgórza Szadowskie znajdują się w północnej części gminy, Równina Turecko – Liskowska obejmuje zachodnią i południową część gminy. Kotlina Uniejowska natomiast to wschodnia i południowo – wschodnia część gminy.

Wzgórza Szadowskie stanowią rozległe wyniesienie terenu dominujące nad przyległymi obszarami. Maksymalne wzniesienie wynosi 173 m n.p.m., a deniwelacje terenu wynoszą do 70 m.
Południowo – wschodnia część gminy należąca do Kotliny Uniejowskiej leży na wysokości 102 – 112 m n.p.m.
Równina Turecko – Liskowska znajdująca się na południowo – zachodniej części gminy jest to obszar o stosunkowo równej powierzchni, położony na wysokości do 150 m n.p.m.
We wschodniej części gminy znajdują się hałdy zrekultywowanego w kierunku leśnym zwałowiska zewnętrznego Kopalni Węgla Brunatnego.
Północne tereny gminy pełnią funkcję rekreacyjną i są obszarem dla rozwoju agroturystyki.
Gmina Turek posiada stosunkowo wydajne zasoby wód podziemnych. Sieć cieków wodnych należy do zlewni rzeki Warty.Na terenie Kotliny Uniejowskiej znajduje się dolina rzeki Kiełbaski, która stanowi lewobrzeżny dopływ Warty. Dopływy Kiełbaski na terenie gminy to Strumień Folusz i Zdrojka oraz fragment Kanału Targówka. Do Kiełbaski wpływa również Kanał Obrzębiński odprowadzający ścieki z miasta Turek. W okolicach Słodkowa ma swój początek rzeka Pokrzywnica.
Na terenie gminy brak jest większych powierzchniowych zbiorników wodnych.

Gmina administracyjnie podzielona jest na 20 sołectw: Budy Słodkowskie, Cisew, Chlebów, Dzierżązna, Grabieniec, Kaczki Średnie, Kalinowa, Kowale Księże, Korytków, Obrębizna, Obrzębin, Pęcherzew, Słodków, Słodków Kolonia, Szadów Pański, Turkowice, Warenka, Wrząca.
Sołectwo Szadów Pański obejmuje dwie wsie łącznie z Szadowem Księżym. Do sołectwa Wrząca należy także druga wieś Albertów.

2.1.2 Geologia

Tereny konińsko tureckiego zagłębia węglowego a także powiatów tego rejonu Polski w tym powiatów tureckiego konińskiego i miasta Konina znajdują się w obrębie synklinorium szczecińsko–łódzko–miechowskiego, a konkretnie północnej części synklinorium łódzkiego w pobliżu skłonu monokliny przedsudeckiej.

Podłoże przedczwartorzędowe.

Struktury geologiczne północnej i środkowej Polski zbudowane ze skał permu i mezozoiku powstały na miejscu basenu środkowopolskiego, będącego częścią rozległego obniżenia środkowoeuropejskiego. Basen ten zaczął się formować z początkiem permu, po ruchach orogenezy waryscyjskiej. Rozwijał się w czasie całego mezozoiku aż do końca kredy, kiedy to ruchy tektoniczne fazy laramijskiej spowodowały powstanie mniejszych jednostek tektonicznych zwanych jednostkami mezozoicznymi. Jedną z nich jest niecka mogileńsko-łódzka, w obrębie której znajduje się gmina Turek.
Niecka mogileńsko-łódzka składa się z szerszej niecki mogileńskiej i z niecki łódzkiej, węższej, wydłużonej, których oś podłużna ma przebieg NW-SE. Niecka mogileńsko-łódzka jest wypełniona osadami kredy osiągającymi tu miąższości największe w Polsce – do około 3000 m w okolicy Turku. Tak duże miąższości osadów kredy wiążą się ze wzmożoną subsydencją tego obszaru. Pod nimi występują osady jury, triasu i permu.
W niecce osady kredy dolnej wykształcone są początkowo (walanżyn-hoteryw) w postaci piasków różnoziarnistych, a miejscami drobnych żwirów z przewarstwieniami czarnych i ciemnoszarych iłołupków z wkładkami syderytów i oolitów żelazistych. Wyżej występują piaskowce jasnoszare z detrytusem roślinnym. Przykrywają je piaskowce z glaukonitem, czasem margliste. Skały kredy górnej stanowią główną serię osadową niecki. Zaczynają się piaskowcami wapnistymi cenomanu, wyżej leżą turońskie wapienie inoceramowe i otwornicowe, z czertami i przewarstwieniami opok. Profil stratygraficzny skał górnokredowych w niecce łódzkiej zamykają opoki i margle kampanu oraz opoki margliste mastrychtu. W mogileńskiej części niecki dużą rolę odgrywają struktury solne. W części łódzkiej wyróżnia się cztery główne antykliny oraz niewielkie i bardzo łagodne struktury antyklinalne m.in. antyklinę Turku (Stupnicka 1997).
Utwory mezozoiczne na obrzeżach gminy przykryte są mułkami oligoceńskimi, iłami, mułkami i piaskami wieku mioceńskiego.

Czwartorzęd

Budowa i rozmieszczenie osadów powierzchniowych na terenie gminy jest bardzo urozmaicona, tworząca wielobarwną mozaikę. Obszar ten znalazł się w zasięgu wszystkich zlodowaceń, które pozostawiły po sobie cały inwentarz utworów i form lodowcowych, wodnolodowcowych oraz rzeczno-lodowcowych.
Najstarszymi osadami na terenie gminy są gliny zwałowe, leżące miejscami na mioceńskich iłach, mułkach i piaskach kwarcowych oraz piaski i żwiry wodnolodowcowe pochodzące z okresu zlodowacenia Warty (plejstocen). Według dawnego nazewnictwa pochodzą one ze stadiału mazowiecko-podlaskiego.
Najwięcej utworów powierzchniowych pozostawiło po sobie zlodowacenie północnopolskie – zlodowacenie Wisły. Z fazy leszczyńskiej pochodzą gliny zwałowe, piaski i żwiry lodowcowe, piaski i żwiry moren czołowych i akumulacji szczelinowej. Obecna są również mułki i piaski tarasów kemowych i kemów. Dużą powierzchnię zajmują piaski i żwiry wodnolodowcowe oraz plejstoceńskie piaski rzeczne tarasów nadzalewowych rzek. W południowo-zachodniej i zachodniej części gminy występują pojedyncze pola wydm.
Z rzekami związane są osady piaszczyste okresu holoceńskiego, namuły den dolinnych i zagłębień bezodpływowych oraz piaski humusowe.

Bogactwa kopalne

W północno-wschodniej części gminy Turek znajdują się niekonfliktowe i perspektywiczne złoże kruszyw naturalnych. W jego obrębie znajduje się kilka eksploatowanych i rekultywowanych wyrobisk.

Kruszywa naturalne.
Aktualnie w obrębie Dzierżązna i Szadów Księży znajdują się następujące tereny górnicze:
– Dzierżązna V – ustanowiony decyzją koncesyjną Marszałka Województwa Wielkopolskiego nr DSR.IV.7422.14.2011 z dnia 17 marca 2011 r.

– Dzierżązna VI-A – ustanowiony decyzją koncesyjną Marszałka Województwa Wielkopolskiego nr DSR.IV.7428.35.2011 z dnia 8 czerwca 2011 r. ze zmianami
– Dzierżązna I Pole I– Zachód - ustanowiony decyzją koncesyjną Wojewody Konińskiego nr OŚ.7512-1/95 z dnia 30 października 1995 r. ze zmianami
– Dzierżązna VIII-A – ustanowiony decyzją koncesyjną Starosty Tureckiego nr GP.6522.11.2014 z dnia 12 czerwca 2014 r. ze zmianami
– Dzierżązna Pole C1- ustanowiony decyzją koncesyjną Marszałka Województwa Wielkopolskiego nr DSR-I.7422.90.2015 z dnia 26 lutego 2016r.
– Dzierżązna VIIA - ustanowiony decyzją koncesyjną Marszałka Województwa Wielkopolskiego nr DSR –I.7422.33.2013 z dnia 9 maja 2013r.
– Szadów Księży– ustanowiony decyzją koncesyjną Starosty Tureckiego nr GLP.7511-1/10 z dnia 18 maja 2010r.

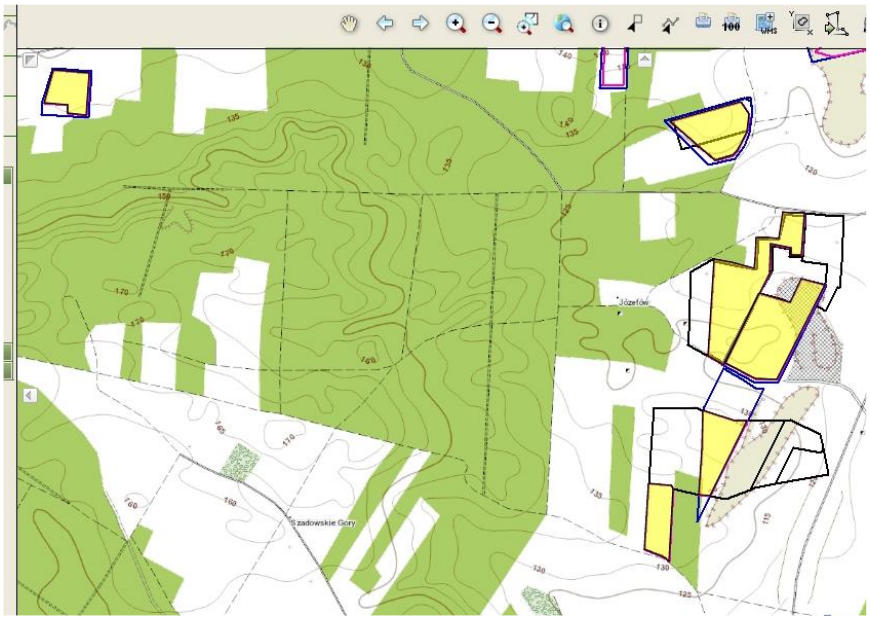

Aktualne obszary górnicze związane z wydobyciem kruszyw naturalnych w Dzierżąznej

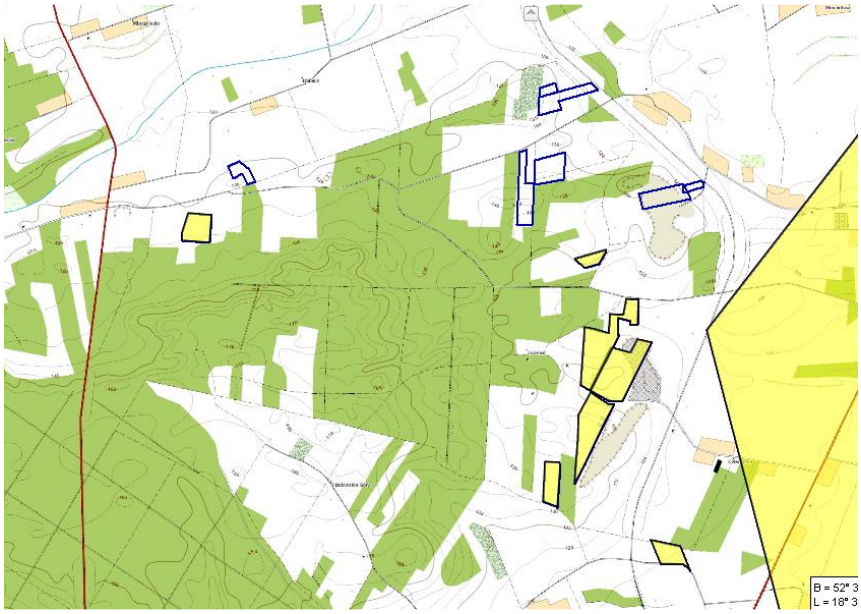

Aktualne tereny górnicze związane z wydobyciem kruszyw naturalnych w Dzierżąznej

Udokumentowane złoża kruszyw naturalnych w Gminie Turek wg bazy Midas oraz decyzji Starosty Tureckiego GP.6528.9.2017 z dnia 18.12.2017 r. zatwierdzającej „dokumentację geologiczną złoża kruszywa naturalnego „Słodków Kolonia" w kategorii C_1"

KOD	ID	Nazwa złoża	Opis położenia	Gmina	Użytkownik
KN	1353	Dzierżązna	Dzierżązna	Turek	POZ-BRUK Sp. z o.o.;Sp. Komandytowo-Akcyjna, MONOBLOK Sp. z o.o.;Poznańskie Nieruchomości Sp.Komandytowa, Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Spółka z o.o.
KN	6028	Dzierżązna I	Dzierżązna	Turek	"NOWBUD" Sp. z o.o., MONOBLOK Sp. z o.o.;Poznańskie Nieruchomości Sp.Komandytowa, POZ-BRUK Sp. z o.o.;Sp. Komandytowo-Akcyjna
KN	7289	Dzierżązna II	Dzierżązna	Turek	PROBUST;P. Antoni Kędzia & S
KN	9183	Dzierżązna III	Dzierżązna		"NOWBUD" Sp. z o.o.
KN	10796	Dzierżązna IV	Dzierżązna	Turek	P. Ryszard Kubiak; "NOWBUD" Sp. z o. o.
KN	12187	Dzierżązna V	Dzierżązna, część dz. nr 198, 199, 202, dz. nr 203, 206	Turek	"NOWBUD" Sp. z o.o.
KN	14179	Dzierżązna VI	części działek: 145, 146, 149/1, 149/2, 150, 153, 154	Turek	PROBUST;P. Antoni Kędzia & S
KN	15907	Dzierżązna VII	Dzierżązna	Turek	NOWBUD Sp. z o.o. ul. Częstochowska 21, 62-800 Kalisz,
KN	15534	Dzierżązna VIII	Dzierżązna	Turek	Zawadzki Marek – Zakład Handlowo-Produkcyjny ZAWMARK, 62-710 Władysławów, Marianów 13B,
KN	13886	Szadów Księży	dz. nr 36/3, 39, 40, 43	Turek	P. Zygmunt Kucharski,"Przedsiębiorstwo Robót, Inżynieryjno-Drogowych TURDOG"
KN	9423	West	Dzierżązna	Turek	
KN	18156	Dzierżązna PS	Dzierżązna dz. nr 145, 146, 149/1, 149/2	Turek	
KN	18356	Dzierżązna IX		Turek	
		Słodków Kolonia	Słodków Kolonia Część działki Nr 92/2		

Oprócz udokumentowanych złóż kruszyw naturalnych na terenie gminy znajdują się tereny, na których potencjalnie mogą występować te złoża. Tereny te wskazano w studium uchwalonym Uchwałą nr XXXIX/233/10 Rady Gminy Turek z dnia 8 listopada 2010 r. oraz w kolejnych zmianach studium. Tereny te zostały wyznaczone na podstawie danych archiwalnych oraz wniosków przedsiębiorców. Na części tych terenów trwa dokumentowanie – rozpoznawanie złóż.
Decyzją Starosty Tureckiego GP.6528.9.2017 z dnia 18.12.2017 r. zatwierdzono „dokumentację geologiczną złoża kruszywa naturalnego „Słodków Kolonia" w kategorii C1" na części działki 92/2 w obrębie Słodków Kolonia. Celem sporządzanej zmiany studium jest stworzenie możliwości jego wydobycia. Złoże udokumentowano w obrębie nieczynnego wyrobiska – gruntów sklasyfikowanych

aktualnie jako nieużytki oraz w niewielkiej części na terenie gleb klasy RVI. Powierzchnia terenu udokumentowanego złoża wynosi ok. 1,1 ha.

Węgiel Brunatny

Teren w części wschodniej gminy jest terenem górniczym - ustalonym dla wydobycia węgla brunatnego ze złoża Adamów. Teren górniczy Adamów został ustanowiony decyzją 69/94 Ministra Ochrony Środowiska i Zasób Naturalnych dla odkrywki Adamów dnia 18.05.1994r. Aktualnie teren górniczy zgodnie z Dec. Min. OŚZNiL DG/e/WL/487/4838/98 z dn.18.11.1998 r. zmieniającą koncesję, ustanawia wspólny TG dla OG Adamów i OG Koźmin na terenie Gminy Przykona, Gminy Turek i Gminy Brudzew o nazwie **Adamów – Koźmin.** Na wschodnim skraju gminy na terenie Warenki znajduje się niewielki fragment złoża węgla brunatnego przewidziany do eksploatacji w ramach odkrywki „Adamów".
Granice terenu górniczego Adamów-Koźmin w granicach gminy Turek wskazane są na rysunku Uwarunkowań oraz Kierunków.

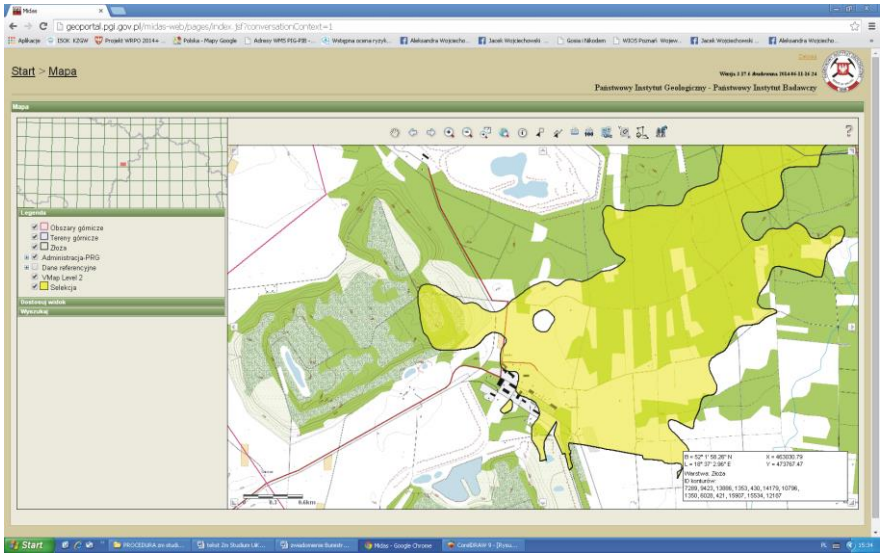

Złoże węgla brunatnego „Adamów"

W rejonie miejscowości Turkowice znajduje się udokumentowane złoże węgla brunatnego wieku trzeciorzędowego – „Adamów, soczewka Małgorzata". Na niewielkim skraju terenu w Żukach znajduje się złoże węgla brunatnego „Adamów – soczewka Rogi".

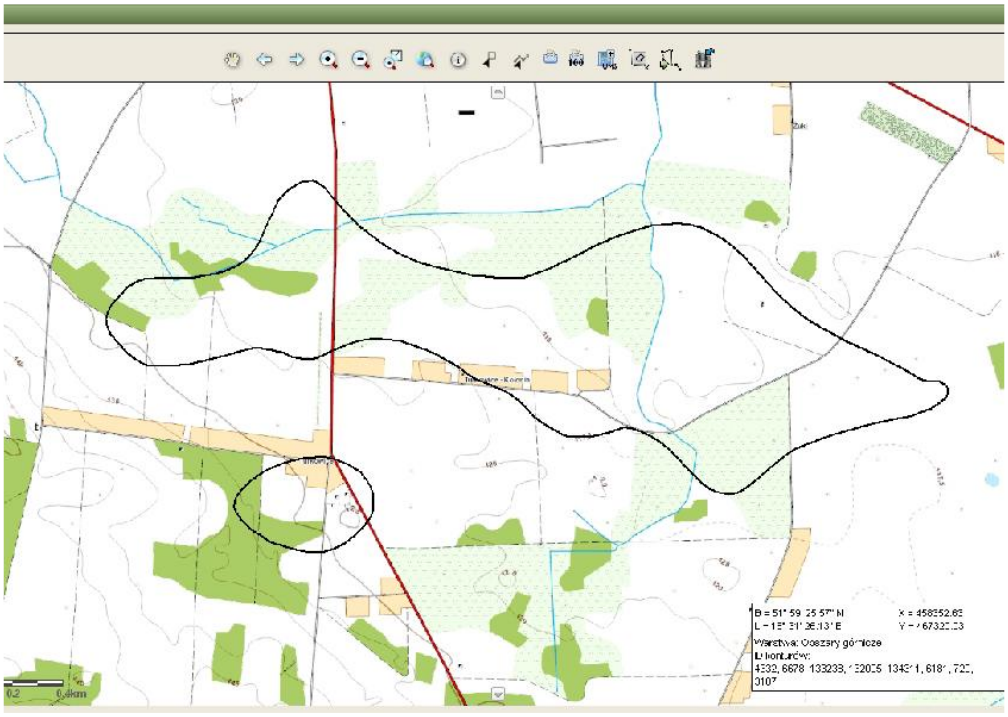

Złoża węgla brunatnego „Adamów, soczewka Małgorzata”

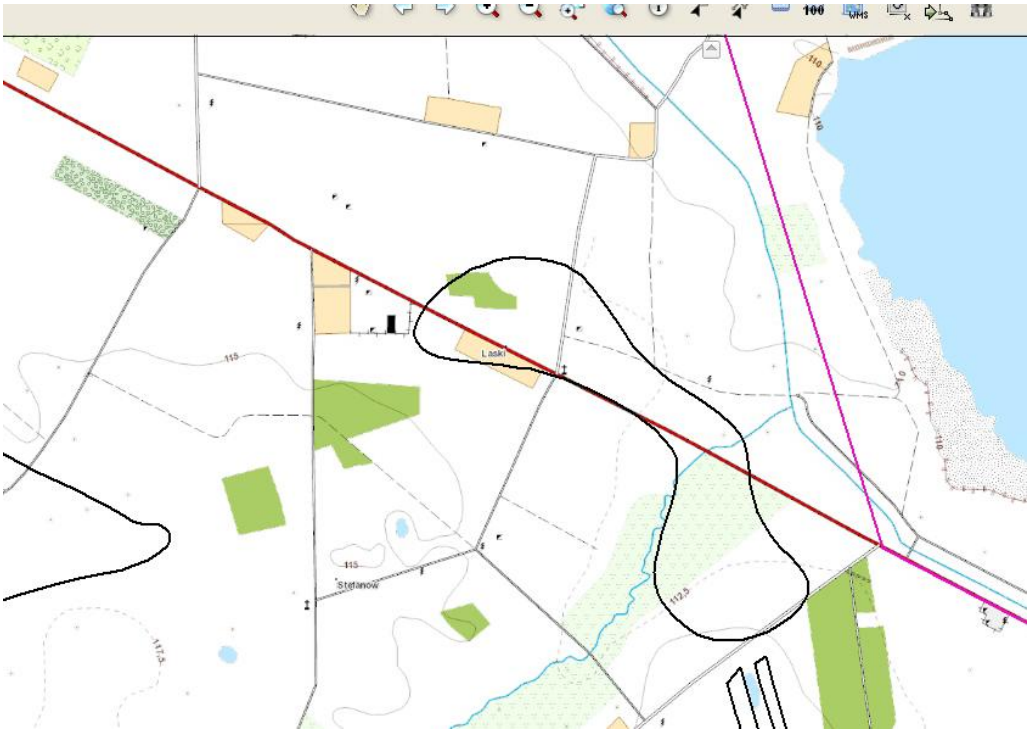

Złoża węgla brunatnego „Adamów – soczewka Rogi”

We wschodniej części gminy znajduje się hałda zawierająca eksploatacyjne odpady mineralne. W pobliżu elektrowni „Adamów” znajduje się zwał odpadów mineralnych, przeróbczych.

2.2 Wody podziemne

Cały obszar gminy Turek został zaliczony do jednostki hydrogeologicznej regionu łódzkiego. Poziomy wodonośne są tu związane z wodami porowymi w utworach czwartorzędu oraz wodami szczelinowymi

i szczelinowo - porowymi kredy górnej. Główny poziom użytkowy znajduje się w utworach kredy górnej (turon-mastrycht) - są to wapienie, margle i opoki. Wody szczelinowe znajdują się pod ciśnieniem do 1000 kPa.
W północnej części gminy poziom użytkowy występuje na głębokości od 40 do 60 m p.p.t. W rejonie Turku oraz w kierunku południowo-wschodnim głębokość ta wynosi 20-60 m p.p.t., natomiast na pozostałym obszarze gminy głębokość do głównego poziomu wodonośnego wynosi 20-40 m p.p.t. Głębokość zwierciadła wód poziomu użytkowego obniża się w kierunku północnym, północno-zachodnim i północno-wschodnim, w tych samych kierunkach następuje więc spływ podziemny. Na większości obszaru jest to poziom posiadający pełną izolację od powierzchni, jedynie w rejonie Turku i na wschód od miasta izolacja jest połowiczna. Jakość wód jest dobra, nie wymagają one uzdatniania. W rejonie Turku wodonośność, czyli potencjalna wydajność typowego otworu studziennego wynosi 70-120 m^3/h. Na pozostałym obszarze wodonośność wynosi 30-70 m^3/h.
Wody podziemne występujące w utworach czwartorzędowych są przykryte w większości utworami przepuszczalnymi i półprzepuszczalnymi. Głębokość do pierwszego zwierciadła wód podziemnych w południowej części gminy wynosi mniej niż 5 m, natomiast w części północnej waha się ono w granicach od 0 do 20 m p.p.t. Miąższość czwartorzędowych utworów wodonośnych jest mniejsza niż 5m.
Główny poziom użytkowy na terenie gminy Turek jest częścią Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP), któremu nadano numer 151. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne tego zbiornika wynoszą 240 tyś. m^3/d.
Pierwszym użytkowym poziomem wodonośnym występującym na terenie Dzierżąznej jest poziom czwartorzędowy. Z analizy materiałów archiwalnych wynika, że nadkład występujący nad użytkowym kredowym poziomem wodonośnym, nie stanowi naturalnego zabezpieczenia pod względem hydrogeologicznym przed infiltracją zanieczyszczeń z powierzchni terenu – nadkład nad użytkową warstwą wodonośną stanowią osady piaszczyste (o miąższości około 10m) i glina zwałowa (o miąższości około 14m). W związku z powyższym, przy realizacji planowanych tu inwestycji, wskazane jest zastosowanie odpowiednich rozwiązań technicznych, które będą gwarantowały eliminację możliwości zanieczyszczenia środowiska gruntowego, a za jego pośrednictwem użytkowej warstwy wodonośnej.
Tereny objęte zmianą studium dla terenu w Chlebowie oraz Warence znajdują się poza GZWP 151.
Teren objęty zmianą studium dla działki 92/2 w obrębie Słodków Kolonia znajduje się w granicach GZWP 151. Teren znajduje się w obrębie obszarów nie posiadających naturalnej warstwy izolacyjnej, o wysokim stopniu zagrożenia głównego użytkowego poziomu wód podziemnych. Przy realizacji żwirowni wskazane jest zastosowanie odpowiednich rozwiązań technicznych, które będą gwarantowały eliminację możliwości zanieczyszczenia środowiska gruntowego, a za jego pośrednictwem użytkowej warstwy wodonośnej.
Na obszarze gminy znajduje się kilka punktów obserwacji wód podziemnych IMiGW.

Wody podziemne – obszary ochronne wg opracowania „Mapy obszarów głównych zbiorników wód podziemnych w Polsce wymagających ochrony" Kleczkowski, 1990

2.3 Wody powierzchniowe

Cały obszar gminy jest położony w obrębie dorzecza Warty. Obszar gminy charakteryzuje się słabo rozwiniętą siecią rzeczną. Brak jest większych rzek, a nieliczne cieki rozpoczynają swój górny bieg. Przez południową i wschodnią część gminy Turek przepływa rzeka Kiełbaska, która stanowi lewobrzeżny dopływ Warty. Źródła Kiełbaski znajdują się tuż za granicami gminy Turek, w pobliżu

miejscowości Paździerowice na wysokości ok. 138 m n.p.m. u podnóża Wału Malanowskiego. Całkowita długość rzeki wynosi 45 km a powierzchnia zlewni 490,9 km^2 .Dopływy Kiełbaski na terenie gminy to Kanał Folusz i Zdrojka oraz fragment Kanału Targówka. Do Kiełbaski wpływa również Kanał Obrzębiński odprowadzający ścieki z miasta Turku. W okolicach Słodkowa ma swój początek rzeka Pokrzywnica znajdująca się w dorzeczu Powy.Są to niewielkie cieki tworzące miejscami gęstą sieć rozgałęzień.

W związku z trwającą eksploatacją węgla brunatnego naturalna sieć hydrograficzna regionu uległa znacznym przekształceniom. Podstawową sieć hydrograficzną w rejonie odkrywki Adamów tworzy rzeka Warta i jej lewobrzeżne dopływy:

- rzeka Kiełbaska, ze Strugą Janiszewską, Ciekiem Wschodnim, Ciekiem Zachodnim, Rowem Północnym i Ciekiem północno – wschodnim,
- rzeka Teleszyna.

Koryto rzeki Warty położone jest w odległości około 6,5 km na wschód od odkrywki (od wschodniej granicy odkrywki znajdującej się na terenie gminy Przykona). Brzegi Warty zabezpieczone są około dwumetrowym wałem przeciwpowodziowym. Tereny położone w międzywalu należą do obszaru Natura 2000 „ Dolina Środkowej Warty" PLB 300002.
Rzeka Kiełbaska jest największym ciekiem rejonu złóż Adamów i Koźmin i przepływa po zachodniej stronie tych złóż. Po wybudowaniu kanału łączącego rzek Teleszynę z Kiełbaską naturalny przepływ Kiełbaski powiększył się o cały przepływ Teleszyny i wynosi średnio Q = 0,71 m^3/s. Naturalne koryto Teleszyny zostało przecięte wyrobiskiem odkrywki Adamów. Odcięte koryto odbiera część wód z odwodnienia tej odkrywki.
Rzeka Teleszyna w warunkach naturalnych przepływała przez część złoża Adamów i 0,8 – 2 km po wschodniej stronie złoża Koźmin. Poniżej miejscowości Radyczyny aż do ujścia Warty w rejonie Dobrowa Teleszyna płynie po zachodniej stronie wału przeciwpowodziowego Warty w odległości 100 – 200 m. Teleszyna jest elementem systemu melioracyjnego odwodnienia części doliny Warty na zawalu, połączonym z rzeką Kiełbaską poprzez Strugę Janiszewską. Struga Janiszewska jest obecnie kanałem melioracyjnym, płynie doliną Warty i odprowadza wody odcięte wałami przeciwpowodziowymi do rzeki Kiełbaski poniżej miejscowości Brudzew. Odbiornikiem wód odprowadzanych z odwodnienia wgłębnego O/Adamów jest rzeka Teleszyna i Struga Janiszewska, a odbiornikiem wód z odwodnienia powierzchniowego i ścieków jest Struga Janiszewska. Średni roczny łączny zrzut wód z O/Adamów wynosi 0,8 m^3/s.
Naturalną sieć hydrograficzną omawianego terenu uzupełniają zbiorniki wód powierzchniowych:
- zbiornik końcowy O/Bogdałów o powierzchni 21 ha
- osadnik wód kopalnianych O/Bogdałów o powierzchni 16 ha
- osadnik wód kopalnianych O/Adamów o powierzchni 16 ha
- osadnik pulpy popiołowej z Elektrowni Adamów o powierzchni 57,2 ha
- zbiornik Przykona o powierzchni 123 ha usytuowany w obrębie zwałowiska wewnętrznego O/Adamów w osi starego koryta rzeki Teleszyny środkowej.

Podstawowym przeznaczeniem zbiornika jest zagospodarowanie w regionalnym systemie małej retencji nadwyżek wody ze zlewni rzeki Teleszyny położonej powyżej zbiornika i okresowo wód z bariery studni odwodnieniowych odprowadzanych do rzeki Teleszyny. Projektowane jest również utworzenie zbiorników wodnych w wyrobiskach końcowych O/Adamów i O/Koźmin.
Na przedstawionym poniżej szkicu przedstawiono historyczny(zgodnie z informacją Okręgowego Urzędu Górniczego, nieaktualny już) układ sieci hydrograficznej w rejonie odkrywki Adamów:

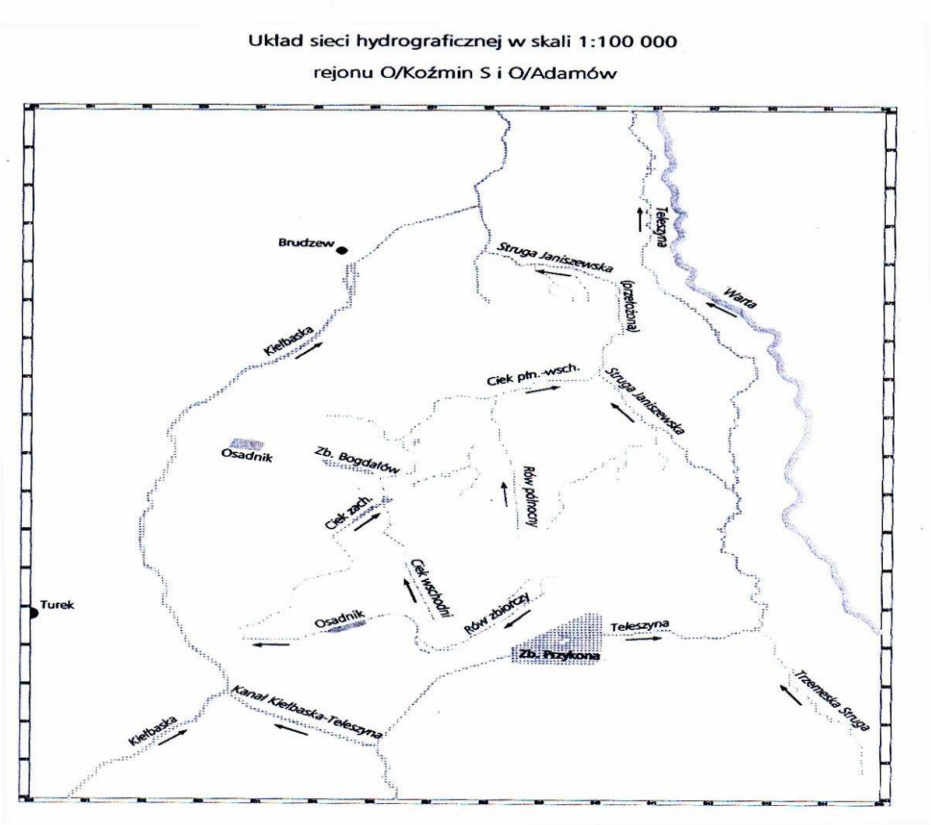

2.4 Wody geotermalne

Na terenie gminy Turek nie wykonano otworów badawczych w celu określenia zasobów wód geotermalnych.
W powiecie tureckim, kolskim i konińskim w utworach dolnej kredy znajdujących się na głębokości ok. 2000 mppt. znajdują się wody termalne. Wykonane otwory wiertnicze znajdują się w: Uniejowie 3 otwory, Dąbrowa koło Koła 1 otwór, Głębocko koło Ślesina 1 otwór, Mrówki 1 otwór, Grundy Górne gm. Pyzdry 1 otwór, Łabędź gm. Dąbie 1 otwór.
Generalnie są to wody średnio zmineralizowane o temperaturze na wypływie 49 – 70°C.
Wykorzystane ciepła tych wód jest teoretycznie możliwe jako alternatywne źródło energii do ogrzewania obiektów budowlanych. Wody geotermalne jednak znajdują się na bardzo dużej głębokości – ok. 2000 m. oraz są znacznie zmineralizowane, co w przypadku braku możliwości odbioru dużych ilości ciepła przez wielkie aglomeracje czyni, że wykorzystanie tych źródeł jest nieracjonalne ze względu na niewspółmiernie wysokie nakłady inwestycyjne, do możliwości osiągnięcia korzyści.
Zrealizowana inwestycja ogrzewania ciepłem geotermalnym Uniejowa potwierdza fakty o wysokich nakładach inwestycyjnych i wysokich kosztach końcowych ciepła dla odbiorców. Przy ciągłym postępie technologicznym, oraz preferencjach dla korzystania z energii odnawialnej, w nieodległej przyszłości wody geotermalne mogą stać się ważnym atutem gminy.

2.5 Klimat

Gmina Turek jest zaliczana do południowo wielkopolskiego regionu klimatycznego, który obejmuje południową część Niziny Wielkopolskiej. Jest to obszar charakteryzujący się stosunkowo najmniejszym zachmurzeniem na terenie Polski, które w okresie roku nie przekracza 65%. Najmniejsze zachmurzenie wyróżnia się we wrześniu. Średnia roczna liczba dni z burzą wynosi 20-25. Obszar Nizin Środkowopolskich charakteryzuje się najmniejszą liczbą opadów w skali kraju. Roczne sumy opadów z okresu wieloletniego nie przekraczają 550 mm, a lokalnie nawet 500 mm. Tak małe sumy opadów występujące na Nizinie Wielkopolskiej tłumaczy się jej specyficznym położeniem na zapleczu Pojezierza Pomorskiego w stosunku do północno-zachodniego kierunku napływu mas powietrza oraz z małą lesistością tego obszaru. (Woś 1999).

W podziale klimatycznym Wosia (1999) gmina Turek należy do Południowo-wielkopolskiego regionu klimatycznego. Region ten charakteryzuje się wyraźną granicą klimatyczną wschodnią i zachodnią, natomiast mało wyraźną północną i południową.
W stosunku do regionów sąsiednich obszar ten charakteryzuje się chłodniejszymi zimami i cieplejszą pogodą latem. Średnie temperatury roczne osiągają lub nawet przekraczają 8°C. Jak już wspomniano, sumy rocznych opadów kształtują się w przedziale 500-550 mm i należą do najmniejszych w Polsce. Rejon ten znajduje się w strefie deficytów wody. Z jednej strony jest to następstwem niedostatku opadów, z drugiej jednak wiąże się z wielowiekową gospodarką człowieka. Z kolei procesy retencyjno-melioracyjne wiążą się niewątpliwie z obniżaniem się zwierciadła wód gruntowych, które prowadzi do stopniowego „stepowienia" Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (Dylikowa 1973). W omawianym regionie występuje stosunkowo duża liczba dni w roku z pogodą umiarkowanie ciepłą, pochmurną bez opadu. Do równie licznych należą dni bardzo ciepłe z pogodą pochmurną też bez opadu. Region ten wyróżnia się dość znaczną frekwencją dni z pogodą przymrozkową pochmurną, z których większość jest bez opadu. Mniej tutaj natomiast dni z pogodą umiarkowanie mroźną (Woś 1999).
Gmina Turek położona jest w Dzielnicy Środkowej, która według Gumińskiego, charakteryzuje się najmniejszymi w Polsce opadami rocznymi – poniżej 500 mm. Dni z przymrozkami w tym regionie jest od 100 do 110. Pokrywa śnieżna zalega od 50 do 80 dni. Okres wegetacyjny trwa od 210 do 220 dni. Największy udział stanowią wiatry z kierunku zachodniego (około 27 %), najmniejszy udział stanowią natomiast wiatry północne (około 4 %). Zróżnicowana rzeźba na omawianym terenie przyczynia się do lokalnych rozbieżności poszczególnych wartości elementów klimatycznych.

Dla scharakteryzowania rejonu gminy Turek posłużono się danymi meteorologicznymi IMiGW w Warszawie dla Stacji Meteorologicznej w Kole, która jest w stosunku do rozpatrywanego terenu najbardziej reprezentatywną ze stacji znajdujących się w aktualnie obowiązującym „Katalogu danych meteorologicznych".

2.6 Środowisko naturalne, roślinność, tereny zieleni, świat zwierzęcy

Teren gminy Turek obejmuje swym zasięgiem trzy leśnictwa: Wrząca,Cisewi Zdrojki które wchodzą w skład Nadleśnictwa Turek. Teren nadleśnictwa wg podziału geobotanicznego kraju zalicza się do Działu Bałtyckiego, część północna nadleśnictwa do obrębu Krainy Wielkopolsko – Kujawskiej a część południowa do Wysoczyzn Brzeźnych. Na obszarze tym zaobserwować można zmiany w szacie roślinnej charakteryzujące się zmniejszaniem ilości gatunków atlantyckich a zwiększaniem ilości gatunków kontynentalnych z zachodu w kierunku wschodnim.
Teren Gminy Turek należy do regionów o niskiej lesistości. W gminie 25,7% stanowią lasy i grunty zadrzewione, natomiast w całym powiecie tureckim udział tych terenów wynosi 23,4%.
Na terenie Nadleśnictwa Turek zainwentaryzowano 30 gatunków roślin znajdujących się pod ścisłą i 17 częściową ochroną, znaczna część z nich znajduje się również na terenie gminy Turek.Na podstawie danych uzyskanych bezpośrednio od leśniczych i od członków sekcji ornitlogicznej Tureckiego Towarzystwa Leśnego stworzono zestawienie zwierząt chronionych występujących na terenie nadleśnictwa Turek.
W wyniku badań zainwentaryzowano występowanie:
13 gatunków chronionych owadów,
jeden gatunek chronionego mięczaka /ślimak winniczek/,
9 gatunków płazów,
5 gatunków gadów
67 gatunków ptaków
7 gatunków chronionych ssaków
Obszary cenne przyrodniczo na terenie nadleśnictwa to śródleśne bagna, oczka wodne, naturalne i półnaturalne łąki, torfowiska, źródliska, polany leśne, wrzosowiska, wydmy, starorzecza, fragmenty marginalnych siedlisk leśnych, oraz fragmenty dobrze wykształconych siedlisk leśnych z bogatą florą i fauną. Są to w większości pozostałości i fragmenty naturalnych ekosystemów szczególnie cenne dla

silnie przekształconego tutejszego środowiska. Często są jednocześnie miejscem występowania roślin i zwierząt chronionych i rzadkich. Na szczególną ochronę zasługują ekosystemy wodne i tereny wilgotne, które na tym terenie giną w szybkim tempie. Bardzo ważne jest również zachowanie wydm w ich naturalnym kształcie. W programie ochrony przyrody Nadleśnictwa Turek znajduje się mapa siedlisk oraz mapa potencjalnej roślinności naturalnej terenu nadleśnictwa. Są one powszechnie dostępne na stronie internetowej Nadleśnictwa Turek.
W Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Turek wyznaczono również obszary cenne przyrodniczo, które dla gminy Turek prezentowane są w poniższej tabeli.

Obszary cenne przyrodniczo na terenie gminy Turek

Lp.	Gmina/leśnictwo	powierzchnia	Opis obiektu
1.	Turek Wrząca	0,60	Bagno „Kobyle Błoto”
2.	Turek Imiełków	0,1	Źródliska Wrząca do wyłączenia
3.	Turek Imiełków	0,28	Bagno
4.	Turek Cisew	3,33	Łąka śródleśna
5.	Turek Cisew	0,62	Łąka śródleśna „Koło Kopczyńskiej”

Wykaz obiektów przyrody nieożywionej znajdujące się na terenie gminy Turek i jej najbliższym otoczeniu.

Lp.	Nazwa	Leśnictwo oddział	Pow. w ha	Opis ogólny, rodzaj obiektu, Wymiary, walory, stan
1.	***„Milewskie Piaski”***	Cisew	15,85	Płaska wydma z charakterystycznymi „pagórkami” – zawianymi przez piasek kępami jałowców. Utrwalona porośnięta miejscami karłowatą sosną.
2.	**Wichrza**	Cisew	29,94	Jw.
3.	***Żdżenice***	Cisew	30,39	Wał wydmowy o charakterystycznym kształcie „rogala”, utrwalona sosną. U podnóża wydmy osuszone bagna z widłakiem wrońcem
4.	„**Koło Kopczyńskiej**”	Cisew	7,07	Jw. Z licznymi kępami jałowców. U podnóża wydmy źródlisko Folusza /na gruntach prywatnych/
5.	***Łysa Góra***	Cisew	19,28	Wysoka wydma porośnięta sosną. Na skrzyżowaniu linii oddziałowych luźny piasek. U podnóża wydmy oczko wodne /w 225b/.
6.	***Borki***	Cisew	1,74	Wał wydmowy porośnięty sosną.

7.	***Zdroje Ruda*** Źródlisko Topca	Wrząca	2,62	Rozległe źródliska Topca, wysięki z piasku, miejscami cienka warstwa torfu. Nisza źródliskowa zagłębiona na 3 –4 m silnie rozgałęziona.
8.	**Parowy w lesie Zdrojki**	Zdrojki	20 ha	Malownicze głębokie parowy, teren silnie pofałdowany. Poprowadzono ścieżkę rowerową

Wykaz pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Turek.

Lp.	**Położenie**	**Opis obiektu**
	Gmina L-ctwo	**Rodzaj**
1.	Turek Cisew	Sasanka łąkowa
2.	Turek Cisew	Podkolan biały
3.	Turek Wrząca	Głaz narzutowy
4.	Turek Korytków	Lipa drobnolistna
5.	Turek Słodków (park)	Brzoza brodawkowata

W skali regionu najważniejszym obszarem chronionym jest na terenie gminy Turek obszar chronionego krajobrazu „ObszarZłotogórski". W obszarze znalazły się trzy skupienia pagórków, mające tę samą genezę i jednakowy charakter rzeźby. Są to wzniesienia o nazwach miejscowych: Góry Szadowskie (na terenie gminy Turek), Karpaty i Złote Góry. Osiągają one najwyższe na tym terenie wysokości bezwzględne i największe deniwelacje. Są to formy szczelinowe powstałe w czasie zlodowacenia środkowopolskiego. Zbudowane są z łatwo przepuszczalnych osadów piaszczysto – żwirowych, co przy głęboko zalegającym zwierciadle wód gruntowych czyni je podatnymi na erozję. Dlatego też lasy porastające te pagórki maja charakter glebochronny. Występują przede wszystkim na siedlisku dąbrowy świetlistej i grądu ubogiego oraz boru mieszanego.
Do obszarów szczególnej ochrony ekologicznej należy zaliczyć doliny rzeczne, tereny łąk, pastwisk położonych w dnach dolin rzecznych wskazanych do ochrony przed zmianą użytkowania.
Jest to niezbędne z uwagi na zapewnianie odpowiednich warunków do:
zachowania i poprawy stanu równowagi biologicznej,
zachowania i wzbogacenia składu gatunków flory i fauny,
swobodnego napływu czystego powietrza,
utrzymania istniejącej ekspozycji otwartego krajobrazu gdzie należy tu dodatkowo preferować tworzenie zalesień i zakrzewień z co najmniej 50% udziałem zieleni niskiej, oraz z uwagi na funkcję:
- ekologiczną,
- klimatyczną,
- retencyjną.
Przez teren gminy przebiegają korytarze ekologiczne związane z lewobrzeżnymi dopływami Warty. Z gminy Malanów, tuż za granicą gminy Turek z okolic między Kolonią Żdżenice a Kolonią Marysin wypływa ciek Targówka, który dalej płynie przy południowo-zachodniej granicy gminy. Rzeka Kiełbaska Duża także wypływa w gminie Malanów, tuż za granicą gminy Turek w miejscowości Paździerowice. Po połączeniu swoich biegów Kiełbaska Duża i Targówka, oraz rów K-2, płyną w głębokiej dolinie przez Kowale Księże, dalej przez Kaczki, gminę Przykona, kanałem Miłkowice-Adamów ciek skręca w kierunku północnym. Ważnym dla miasta i gminy jest korytarz ekologiczny cieku Folusz, który zasila biegnąca przez Cisew Mała Kiełbaska, oraz tereny źródliskowe w rejonie Turkowic. Korytarz ten okala miasto Turek od strony południowej, następnie przez miasto przebiega oddzielając tereny centrum miasta od terenów przemysłowych. Na północ od Elektrowni Adamów Kanał Folusz łączy się z Kiełbaską. Po północnej stronie miasta Turek wypływa w Zdrojkach ciek wodny, który rozpoczyna ciąg ekologiczny prowadzący przez Obrębiznę, aż do Szadowa Księżego.

Przy zachodniej granicy miasta Turek, w rejonie Grabieńca C i Obrzębina płynie w obniżeniu terenu ciek oddzielający planowaną dzielnicę Zdrojki Lewe w mieście Turku, od podmiejskiej miejscowości w gminie Turek – Obrzębin, tworzy on ciąg ekologiczny łączący się z lasami Gór Szadowskich. W zachodniej części gminy na kierunku północ-południe przebiega ciąg ekologiczny zaczynający się w rejonie przysiółków Gózd i Wichrza biegnąc na północ przez tereny podmokłe Bud Słodkowskich, Słodkowa i dalej przez Słodków Kolonię, Grabieniec A łączy się z terenami leśnymi przysiółków Dębiny i Dąbrowy.
Zgodnie z wykazem Starostwa Powiatowego w Turku do użytków na terenie gminy, które utraciły swój status prawny, jako użytki ekologiczne, jednak stanowią zwyczajowo ważne tereny, które powinny być chronione w gminie Turek należy zaliczyć:

- Oczko wodne o powierzchni 0,05 ha położone na gruntach wsi Warenka
- Łąka śródleśna o powierzchni 3,33 ha położone na gruntach wsi Turkowice
- Łąka śródleśna o powierzchni 1,00 ha położone na gruntach wsi Kowale Księże
- Polana o powierzchni 0,15 ha położone na gruntach wsi Kowale Księże
- Łąka śródleśna o powierzchni 0,62 ha położone na gruntach wsi Kowale Księże
- Wydma o powierzchni 0,40 ha położone na gruntach wsi Budy Słodkowskie
- Wydma o powierzchni 0,50 ha położone na gruntach wsi Budy Słodkowskie
- Źródlisko o powierzchni 1,90 ha położone na gruntach wsi Wrząca
- Oczko wodne o powierzchni 0,31 ha położone na gruntach wsi Wrząca
- Oczko wodne o powierzchni 0,05 ha położone na gruntach wsi Albertów
- Łąki śródleśne o powierzchni 3,28 ha położone na gruntach wsi Obrębizna
- Zbiornik wodny o powierzchni 1,16 ha położone na gruntach wsi Chlebów
- Zbiornik wodny o powierzchni 1,38 ha położone na gruntach wsi Warenka
- Bagno o powierzchni 0,28 ha położone na gruntach wsi Wrząca
- Bagno o powierzchni 0,60 ha położone na gruntach wsi Alberów
- Oczko wodne o powierzchni 0,14 ha położone na gruntach wsi Cisew
- Źródlisko o powierzchni 0,10 ha położone na gruntach wsi Wrząca

Teren gminy Turek znajduje się w odległości ok. 5km od obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Środkowej Warty PLB300002, częściowo także na obszarze ważnym dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji „Zbiornik Przykona" wyznaczonym na podstawie opracowania „Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego" (Wylęgała P. Kuźniak S. Dolata P., Poznań 2008r). W odległości ok.800m oraz 4km od granicy gminy Turek, w gminie Tuliszków znajdują się strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania bociana czarnego i bielika (w obrębie Grzymiszew). W odległości ok. 3km od granicy gminy Turek, w gminie Władysławów znajduje się strefa ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania bociana czarnego (w obrębie Głogowa). W odległości ok. 4km i ok. 7km od granicy gminy Turek, w gminie Przykona znajdują się strefy ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania bielika (w rejonie Radyczyny) oraz bociana czarnego (obręb Erwinów). Ponadto w odległości ok. 6km od granicy gminy Turek w gminie Brudzew znajduje się strefa ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania bociana czarnego.
Świat zwierzęcy gminy Turek jest typowy dla nizinnych obszarów kraju. W lasach żyją dziki, jelenie, daniele i sarny, wśród których wykształcił się w ostatnich latach ekotyp sarny polnej. Z drapieżników występują m.in. lisy, borsuki i kuny. Spośród innych ssaków najczęściej spotykane to: zając, dziki królik, jeż, ryjówka, kret, nietoperz. Na polach spotkać można bażanty i kuropatwy, które podobnie jak wcześniej wymienione: sarna, zając i lis potrzebują do bytowania pól uprawnych, najlepiej z małymi kępami lasów i zadrzewień. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014r w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014r., poz. 1348) gatunki takie jak: jeże, ryjówki, kret oraz nietoperze objęte są ochroną. W związku z brakiem szczegółowych danych dotyczących gatunków nietoperzy i ryjówek (w Polsce występuje 25 gatunków nietoperzy oraz 4 gatunki ryjówek) nie ma możliwości ustalenia jakie gatunki występują na terenie gminy.
Teren objęty zmianą studium dla terenu działki o nr ewid. 92/2 w obrębie Słodków Kolonia znajduje się poza obszarami podlegającymi ochronie przyrody, na terenie nie stwierdzono występowania zwierząt roślin i grzybów podlegających ochronie. Działka 92/2 znajduje się przy drodze gminnej, która stanowi granicę Złotogórskiego obszaru chronionego krajobrazu. Złoże kruszywa naturalnego znajduje się w odległości ok. 150 m od granicy tego obszaru.

2.7 Gleby i rolnicza przestrzeń produkcyjna

Zgodnie z opracowanym projektem granicy polno-leśnej WBGiTR w Koninie 1995r. określono, że na terenie gminy zasadniczym typem gleb są gleby pseudobielicowe i brunatne wyługowane wytworzone

z pisków słabogliniastych głęboko podścielonych piaskiem. Występują też gleby bardzo słabe wytworzone z piasków luźnych. Powyższe gleby zajmują ok. 80% powierzchni gruntów ornych. Użytki zielone zlokalizowane są na glebach murszowo-torfowych, murszowo-mineralnych.

- Kompleks pszenny dobry zajmuje ok. 3,4% powierzchni
- Kompleks żytni bardzo dobry zajmuje ok. 3,2% powierzchni
- Kompleks żytni dobry zajmuje ok. 6,6% powierzchni
- Kompleks żytni słaby zajmuje ok. 37,9% powierzchni
- Kompleks żytni bardzo słaby zajmuje ok. 42,6% powierzchni
- Kompleks zbożowo-pastewny mocny zajmuje ok. 1,6% powierzchni
- Kompleks zbożowo-pastewny słaby zajmuje ok. 4,7% powierzchni

Największą powierzchnię zajmują kompleksy żytni słaby i żytni bardzo słaby, bo łącznie ok. 80,5 powierzchni gruntów ornych.
W użytkach zielonych 54,4% zajmują użytki słabe, a użytki średnie 45,6%.
Pod względem jakości użytki rolne w gminie Turek należą do przeciętnych w powiecie. Według opracowań ODR w Kościelcu ogólny wskaźnik rolniczej przestrzeni produkcyjnej podawany dla gminy wynosi 49,0.
Wartość wskaźnika rolniczej przestrzeni produkcyjnej do 49,9 charakteryzuje bardzo niekorzystne warunki do produkcji rolnej. Wskaźnik średni dla Polski wynosi 66,6. Wśród gruntów ornych kompleksy dla uprawy pszenicy stanowią zaledwie 3,5%, a dominują kompleksy żytnie – łącznie 90,1% (żytni słaby i bardzo słaby aż 80,3%).
Dla oceny potencjału rolniczego gminy duże znaczenie ma procentowy udział powierzchni klas marginalnych (V i VI) w ogólnej powierzchni gruntów rolnych. Udział tych najsłabszych gleb w gruntach ornych wynosi w gminie Turek - 78,2% i należy do jednych z najwyższych w powiecie tureckim.

Jakość gleb na terenie gminy Turek

L.p.	Nazwa gminy	Pow. gruntów ornych, ha		Klasy bonitacyjne							
				II	III a	III b	IV a	IV b	V	VI	VI z
				udział w ogólnej powierzchni gruntów							
1.	Turek	5 957	%	-	0,3	5,8	10,2	6,0	33,0	42,9	1,8
			ha		18	345	607	357	1965	2555	107

Teren objęty zmianą studium to grunty rolne klasy RVI, RV i nieużytki N. Wydobycie kruszywa naturalnego planuje się w znacznej części na nieużytkach oraz w nieznacznej części na gruntach rolnych klasy RVI.

2.8 Stan środowiska

W przeszłości tereny gminy Turek, były terenami o gospodarce rolniczej, natomiast w mieście Turku istniały tradycje tkackie. Podjęcie eksploatacji węgla brunatnego w sąsiednich gminach oraz budowa elektrowni, całkowicie zmieniło gospodarczy charakter gminy, oraz stan przyrody w szczególności w północno- wschodniej części gminy. Powstał lej depresyjny kopalni, w strefie którego obniżony został poziom wód gruntowych, co doprowadziło do degradacji użytków rolnych i leśnych. Dodatkowo powstało zwałowisko nadkładu kopalni węgla brunatnego, oraz w pobliżu elektrowni Adamów zwałowisko odpadów mineralnych, przeróbczych.

Jakość wód podziemnych

Zgodnie z przeprowadzonymi badaniami przez Przedsiębiorstwo Geologiczne z Warszawy w 1995 r., wody podziemne z poziomu górnokredowego występujące w okolicach Turku zaliczono do wysokiej jakości – klasa Ib - Ia. Na podstawie uzyskanych wyników badań wody surowej z ujęć na terenie gminy Turek w Cisewie, Chlebowie, Dzierżąznej, Kaczkach Średnich, Słodkowie, Grabieńcu oraz Obrębiźnie podjęto próbę oceny trendów zmian jakości wód podziemnych wynikających z działalności człowieka i zanieczyszczenia środowiska. Wyniki badań wskazały na konieczność poprawy gospodarki ściekowej gminy, jednak jakość wód podziemnych nadal jest wystarczająca - nie wymagają one uzdatniania.
Ogólna ocena jakości wód podziemnych wg jednolitych części wód podziemnych wg monitoringu w 2006 r zaliczyła wody podziemne na terenie gminy do II klasy, jako wody dobrej jakości.

W ramach monitoringu diagnostycznego w roku 2012 dokonano oceny wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci krajowej, w tym w punkcie oznaczonym nr 495 o współrzędnych PUWG 1992 X: 464263,6495 Y: 461126,7102 w JCWPd 78 w Turku. Ocena wykazała II klasę jakości w punkcie (surowa i końcowa). W kilku punktach pomiarowych sieci krajowej w JCWP 78 w Sarbicku w gminie Tuliszków ocena wykazała jakość wód od II do IV klasy.

W ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w 2013r, wg danych PIG dokonano oceny wód podziemnych w punkcie oznaczonym nr 496 w mieście Turek. Ocena wykazała II klasę jakości w punkcie (surowa i końcowa). W punkcie oznaczonym nr 63 – w Kaczkach Średnich w gminie Turek ocena wykazała klasę jakości wód III (surowa i końcowa).

Wody podziemne gminy Turek należały do jednolitej części wód podziemnych JCWPd nr 78 - od roku 2016 **JCWPd nr 71.**Stan chemiczny oraz stan ilościowy JCWPd 71 w roku 2016 jest dobry. Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci krajowej w ramach monitoringu diagnostycznego stanu chemicznego wód podziemnych w roku 2016 /wg badań PIG/ dla JCWPd 71 przeprowadzonych w roku 2016 wykazała w mieście Turek (Nr monbanda 494) klasę jakości wskaźników fizyczno-chemicznych III, końcową klasę jakości II. Przyczyną zmiany jakości jest tylko O2 w III klasie jakości - pomiar w zróżnicowanych warunkach środowiskowych. Także w Kaczkach Średnich (nr monbdana 63) ocena w roku 2016 wykazała klasę jakości wskaźników fizyczno-chemicznych III, końcową klasę jakości II. Przyczyną zmiany jakości jest tylko O2 w III klasie jakości - pomiar w zróżnicowanych warunkach środowiskowych.

Wpływ odwodnienia odkrywek węgla brunatnego KWB „Adamów" na obszar głównego zbiornika wód podziemnych - GZWP nr 151

Wody poziomu kredowego, trzeciorzędowego i czwartorzędowego występujące w otoczeniu złoża są wykorzystywane gospodarczo. Wszystkie odkrywki KWB Adamów znajdują się w obrębie GZWP nr 151 Konin- Koło- Turek. Jest to zbiornik kredowy wymagający wysokiej ochrony (OWO), a fragment omawianego terenu znajduje się w strefie ONO wymagającej najwyższej ochrony, gdzie występują wody bardzo dobrej, jakości niewymagające uzdatniania. Ze względu na prowadzenie głębokich odwodnień odkrywek węgla brunatnego od 50 lat rejon kopalni „Adamów" stał się obszarem drenażu wód podziemnych tego zbiornika górnokredowego w wyniku wytworzenia się leja depresyjnego w centrum odwodnienia do 30 – 50 m. Jego wielkość od ponad 30 lat nie zmienia się pod względem wielkości obszaru, lecz ulega ciągłym przemieszczeniom związanym z uruchomieniem nowych odkrywek i likwidacją wyeksploatowanych. Prowadzona eksploatacja poziomu wodonośnego przez odwodnienia kopalniane zwiększa i intensyfikuje w trakcie ich trwania zasilanie zbiornika, lecz nie narusza jego układu strukturalnego, co warunkuje, że po zaniechaniu odwodnień w tym rejonie, zbiornik może w określonym czasie odbudować swoje wyczerpane zasoby sprężyste (zmagazynowane). Mimo prowadzenia długotrwałego wielkoobszarowego odwodnienia zbiornika nie spowodowało ono w rejonie Turku ujemnych skutków w jego gospodarczym wykorzystaniu wód, w tym braku rezerw zasobowych dla celów zaopatrzenia w wodę ludności.
Odwadnianie odkrywki Adamów prowadzone jest systemem powierzchniowym i systemem odwodnienia wgłębnego. W systemie powierzchniowym wody opadowe ujmowane z dna wyrobisk są pompowane do osadnika, skąd po oczyszczeniu do wartości zgodnych z przepisami odrębnymi odprowadzane są do odbiorników powierzchniowych.
Studzienny system odwodnienia wgłębnego obejmuje bariery studni odwadniających zlokalizowanych wzdłuż projektowanych krawędzi wyrobisk i funkcjonujące do momentu nadejścia frontu eksploatacji. Prace odwodnieniowe prowadzone są z dwuletnim wyprzedzeniem frontu eksploatacyjnego, który przebiega w osłonie wytworzonego leja depresyjnego. System odwodnienia jest ruchomy i stale odnawiany.
Prognozowana (2009) depresja średnia wynosi 47 m 60 – 62 m n. p. m.
Prognozowana maksymalna powierzchnia leja depresji wynosi:
- 80 km² w poziomie przypowierzchniowym
- 200 km² w poziomie trzeciorzędowo- kredowym
Stan odwodnienia oraz wpływ odwodnienia na tereny przyległe odkrywki jest monitorowany.
Długoletnia eksploatacja węgla brunatnego spowodowała obniżenie zwierciadła wody we wszystkich poziomach wodonośnych.
Tereny objęte zmianą studium dla terenu w Chlebowie oraz Warence znajdują się poza GZWP 151.
Teren objęty zmianą studium dla terenu działki o nr ewid. 92/2 w obrębie Słodków Kolonia znajduje się w obrębie GZWP 151.

Jakość wód powierzchniowych

Jakość Kiełbaski w dużej mierze kształtuje się pod wpływem zanieczyszczeń obszarowych. Pomimo słabych gleb zlewnia użytkowana jest rolniczo, duży areał zajmują użytki zielone. Największy kompleks znajduje się na północ od gminy Turek, na obszarze od Brudzewa do ujścia Strugi Janiszewskiej. Na terenie gminy Turek i miasta Turek rzeka zbiera zanieczyszczenia ze źródeł punktowych (bezpośrednio lub pośrednio przez rowy i dopływy). Wśród nich należy wymienić oczyszczalnie komunalne: w Turku, Władysławowie i Brudzewie, Elektrowni „Adamów" i Kopalni Węgla Brunatnego „Adamów". Największy ładunek zanieczyszczeń wprowadzają do rzeki Kiełbaski dwa jej dopływy Zdrojka i Folusz, prowadzące ścieki z miasta Turku. Kiełbaska była w 2002r kontrolowana na długości 33,2km. Podstawą oceny były dane uzyskane w czterech punktach pomiarowych: Rogów, Brudzew, Daniszew, Gąsiorów. Dane wykazały, że na całej długości wody Kiełbaski nie odpowiadały normom (wody pozaklasowe). Zdecydował o tym zły stan sanitarny rzeki we wszystkich przekrojach badawczych. Ponadto w trzech punktach pomiarowych (Brudzew, Daniszew, Gąsiorów) stwierdzono przekroczenie norm jakości w zakresie związków biogennych. Także strumienie Folusz, Zdrojka w 2002 r prowadziły wody pozaklasowe.
Kiełbaska nadal prowadzi wody o niezadowalającej jakości. O stanie czystości wód Kiełbaski decydują ponadnormatywny poziom zanieczyszczenia azotem azotanowym, azotem amonowym i fosforem ogólnym, wysoka saprobowośćperyfitonuoraz zły stan sanitarny. Badania Kiełbaski w roku 2008 zaliczyły jej stan ekologiczny zarówno w punkcie pomiarowym w Brudzewie, jak i w jednolitej części rzeki do umiarkowanych, klasę elementów biologicznych – III. Wyniki pomiarów wód płynących za rok 2007 (ocena jakości wód w oparciu o rozporządzenie ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód), wg danych z Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Poznaniu sklasyfikowały wody rzeki Kiełbaski do klasy IV.
Folusz (ma 1,3km) płynący południowym skrajem zabudowy Turku i uchodzący do Kiełbaski ca 1.5 km poniżej Elektrowni Adamów jest zanieczyszczony (kl. IV) (Dane WIOŚ w Poznaniu dostępne tylko za rok 2006).
Zdrojka (ma 1,6km) zbierająca większość ścieków komunalnych, jest zanieczyszczony (kl. IV) (Dane WIOŚ w Poznaniu dostępne tylko za rok 2006).
Poza Elektrownią, odprowadzającą ścieki z własnej oczyszczalni bezpośrednio do Kiełbaski, większość dużych obiektów przemysłowych w mieście Turku włączona jest w system gospodarki wodno-ściekowej miasta. Usytuowana w dolinie Zdrojki, mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków Turku przerabia nie tylko ścieki socjalno-bytowe, ale też obciążone chemikaliami ścieki przemysłowe z ZPJ Miranda (do 70 tys. m^3 miesięcznie), czy silnie stężone ścieki z Mleczarni Turek (kilkanaście tysięcy m^3/m-c). Duży ładunek zanieczyszczeń jest udziałem: szpitala (ca 5 tys.m^3/m-c), bazy PKS, drobnych przetwórni mięsnych, lodziarni itp. Obecnie do kanalizacji miejskiej Turku odprowadzanych jest około 95% ścieków komunalnych Turku. Oczyszczalnia ma przepustowość rzędu 15 750 m^3/d, przy dopływie ścieków z miasta w ilości około 9 tys. m^3/d). W sieć kanalizacji deszczowej nie jest jeszcze wyposażone całe miasto,nie jest ona jeszcze wyposażona w skuteczne urządzenia oczyszczające. Trwają prace nad poprawą tego stanu.

Odprowadzane wody kopalniane ze względu na jakość podzielone zostały na;
- wody czyste – typowe wody podziemne ujmowane systemem studni odwadniających i odprowadzane rurociągami i kanałami bezpośrednio do odbiorników,
- wody brudne – ujmowane w wyrobisku odkrywkowym i odprowadzane do osadników wód brudnych, gdzie podlegają oczyszczeniu.
Rzeki: Kiełbaska, Teleszyna i Struga Janiszewska, ze względu na to, że są odbiornikami wód kopalnianych mają przepływy wielokrotnie większe od ich przepływów naturalnych.

Zgodnie z opublikowanymi przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu wynikami badań i oceną jakości wód w województwie wielkopolskim za rok 2012 badanie wód płynących prowadzono na Kiełbasce w Gąsiorowie (w dolnym biegu - na terenie gminy Kościelec). Wyniki tych badań wykazały:
Klasa elementów biologicznych – III (stan umiarkowany)
Klasa elementów hydromorfologicznych – I (stan bardzo dobry)
Klasa elementów fizykochemicznych (3.1-3.5) – II (stan dobry)
Klasa elementów fizykochemicznych(specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne 3.6) – II (stan dobry)
Stan/potencjał ekologiczny – umiarkowany
Stan chemiczny – PSD (poniżej stanu dobrego).
Stan chemiczny Kiełbaski w Gąsiorowie w roku 2013 został oceniony jako dobry.

Tereny objęte zmianą studium znajdują się w obrębie JCWP - Kiełbaska od Strugi Janiszewskiej.
Wg dostępnej Klasyfikacji wskaźników jakości wód płynących w województwie wielkopolskim za rok 2015 dla Kiełbaski w Brudzewie wykonanej w ramach realizowanego monitoringu:
KATEGORIA WÓD: CIEKI
Wody naturalne
– typ 23 (potok na obszarach będących pod wpływem procesów torfotwórczych)
Jednolita część wód (JCW):
– nazwa – Kiełbaska do Strugi Janiszewskiej
– kod – PLRW6000231833439
Realizowany monitoring:
– obszarów chronionych (MOC) – na obszarach wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł
komunalnych (MOEU)
Klasyfikacja elementów biologicznych, fizykochemicznych i hydromorfologicznych w punkcie pomiarowo-kontrolnym i w jednolitej części wód
Klasa elementów biologicznych – III
Klasa elementów fizykochemicznych – stan poniżej dobrego
Klasa elementów hydromorfologicznych – II

Teren działki 92/2 w obrębie Słodków Kolonia, objęty zmianą studium znajduje się w obrębie zlewni Powy - JCWP –RW600023183529
Wg dostępnej Klasyfikacji wskaźników jakości wód płynących w województwie wielkopolskim za rok 2016 dla Powy w Ruminie (gm. Stare Miasto)

KATEGORIA WÓD: CIEKI
Wody naturalne
– typ 23 (potok na obszarach będących pod wpływem procesów torfotwórczych)
Jednolita część wód (JCW):
Jednolita część wód (JCW):
– nazwa – Powa
– kod – PLRW600023183529
Realizowany monitoring:
– operacyjny (MO):
– wód zagrożonych niespełnieniem celów środowiskowych,
– w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych lub które są odprowadzane w zlewni.
Klasyfikacja elementów chemicznych w punkcie pomiarowo-kontrolnym i w jednolitej części wód
Klasa elementów chemicznych – stan dobry

Jakość powietrza atmosferycznego

Występujące na terenie gminy źródła zanieczyszczeń powietrza z uwagi na rodzaj wprowadzonych do środowiska zanieczyszczeń można podzielić na dwie podstawowe grupy: powodujące wysoką oraz niską emisję.
Zanieczyszczenia podstawowe (dwutlenek siarki, dwutlenek azotu i pył) powstają głównie podczas spalania paliw w elektrowniach, elektrociepłowniach, kotłowniach lokalnych i zakładach pracy. Stężenia tych zanieczyszczeń charakteryzują się wyraźną zmiennością w ciągu roku, w sezonie zimowym następuje wzrost ilości dwutlenku siarki i pyłu. Na jakość powietrza wpływają także zanieczyszczenia powstające w wyniku procesów technologicznych, emitowane ze źródeł mobilnych oraz zanieczyszczenia wtórne powstające w wyniku reakcji i przemian związków w zanieczyszczonej atmosferze. Zanieczyszczenia usuwane są z atmosfery poprzez proces suchego osiadania lub wymywania przez opady atmosferyczne oraz w wyniku reakcji chemicznych, które prowadza do powstania innych związków chemicznych zwanych zanieczyszczeniami wtórnymi. Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniem polega na zapobieganiu przekraczania dopuszczalnych stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu i ograniczaniu ilości lub eliminowaniu wprowadzania do powietrza tych substancji.
Na jakość powietrza na terenie gminy ma wpływ wiele czynników, do których zaliczyć należy:
- strumień zanieczyszczeń powietrza dopływający spoza terenu gminy,
- punktowe źródła emisji z jednostek organizacyjnych,

- punktowe źródła emisji tworzące tzw. niską emisję, jak np. małe kotłownie, piece indywidualnych gospodarstw domowych,
- emisja powierzchniowa,
- emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych spowodowana warunkami atmosferycznymi i ruchem pojazdów,
- ruch pojazdów na drogach powodujący emisję zanieczyszczeń „komunikacyjnych".

Źródła emisji wysokiej to przede wszystkim kompleks energetyczny. Największe ilości zanieczyszczeń wprowadza, zlokalizowana w mieście Turku przy wschodniej granicy miasta z gminą, Elektrownia „Adamów"– 5 bloków energetycznych o mocy 120 MW każdy, jednakże ze względu na dynamikę procesów rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w atmosferze nie jest ona ich głównym źródłem na terenie miasta i gminy Turek. Na terenie miasta Turku, bezpośrednio przy granicy z gminą Turek znajduje się także stanowiąca znaczne źródło zanieczyszczeń pyłowych i gazowych Mleczarnia „Turek" sp. z o.o, gdzieźródłem emisji jest kotłownia węglowa, gdzie zainstalowane są 4 kotły OR – 5 o mocy 5MW każdy.

Istotnym źródłem zanieczyszczeń, które wpływa na stan powietrza w gminie jest kotłownia zlokalizowana na placu odkrywki w Warence. Kotłownia posiada zainstalowane urządzenia oczyszczające w postaci cyklonów, których skuteczność odpylania wynosi 80%. W zakresie ochrony klimatu kotłownia w Warence jest największym na terenie gminy źródłem emisji gazów cieplarnianych do atmosfery. Z rocznego zużycia węgla brunatnego wyliczono, że kotłownia emituje ok. 7300 Mg CO_2 rocznie.

Stałych emitorów zanieczyszczeń powietrza nie wprowadza eksploatacja węgla brunatnego. Nie występuje tu emisja zorganizowana. Podstawowym źródłem zanieczyszczenia powietrza jest emisja niezorganizowana z odkrytych, pozbawionych roślin powierzchni, która stanowi skarpy, półki wyrobiska. Intensywność pylenia z wyrobiska odkrywkowego zależy głównie od rodzaju i cechy kopaliny, usytuowania i kształtu odkrywki, zespołu czynników meteorologicznych (opadów, nasłonecznienia i temperatury) oraz lokalnych warunków anemometrycznych (częstości, kierunków i prędkości wiatrów). Ze względu na wysoką stałą wilgotność urabianych utworów emisje ze źródeł technologicznych mają charakter lokalny oddziaływania bezpośredniego, ograniczający się do wnętrza wyrobiska lub zwałowiska wewnętrznego nadkładu. Wg pomiarów opadu pyłu prowadzonych przez kopalni, największe wielkościmierzone w rejonie frontów eksploatacyjnych wynoszą około 50% wartości dopuszczalnej. Na ograniczenie pylenia wpływ ma sukcesywna rekultywacja terenów poeksploatacyjnych.

Dużą rolę w emisji zanieczyszczeń przypisuje się źródłom niskiej emisji. Źródła te nie są zazwyczaj zaopatrzone w instalacje do redukcji emisji zanieczyszczeń. Źródła emisji niskiej to przede wszystkim małe kotłownie opalane węglem kamiennym, szlaki komunikacyjne itp.

Dla gminy Turek brak badań dotyczących udziału tych zanieczyszczeń w ogólnym bilansie zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. Wyniki badań zanieczyszczenia powietrza większych miast w Europie oraz Polsce, wykazują, że udział zanieczyszczenia powietrza związanego z ruchem pojazdów stanowi od 30% do 90% wszystkich zanieczyszczeń (w Warszawie 60%), Zanieczyszczenia powietrza pochodzące ze spalin są jednym z najpoważniejszych współczesnych zagrożeń dla środowiska. Spaliny, efekt utleniania różnego rodzaju paliw, takich jak olej napędowy, benzyna, węgiel, gaz ziemny, zawierają wiele trujących związków i metali. Głównymi składnikami spalin samochodowych są: tlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory (nasycone, nienasycone, aromatyczne), dwutlenek siarki (w małych ilościach), sadza, a także związki metali ciężkich, takich jak ołów, kadm, nikiel, miedź, oraz fluorowców (fluoru oraz chloru). Spaliny zawierają także niewielkie ilości innych toksycznych substancji. Wszystkie składniki, zwłaszcza węglowodory oraz tlenek węgla, są wynikiem niecałkowitego spalania paliwa. Do całkowitego spalenia niezbędna jest odpowiednia ilość tlenu. Stosunek ilości tlenu niezbędnego do całkowitego spalenia paliwa do zawartości tlenu w mieszance paliwowej wyraża się przez współczynnik l. Im współczynnik ten jest bliższy jedności, tym czystsze spaliny możemy uzyskać. Największa emisja gazów odbywa się podczas zmian prędkości. Poniższa tabela ilustruje zawartość poszczególnych składników w zależności od typu jazdy dla typowego silnika benzynowego:

Składnik spalin	Rozruch	Przyspieszanie	Jazda	Hamowanie
CO [%]	4 - 9	500 - 1000	10 - 50	1 - 4
CnHm [ppm]	50 - 800	1000 - 4000	1 - 3	50 - 300
NOx [ppm]	500 - 3000	2 - 9	3000 - 10000	5 - 50

Oprócz składników takich jak tlenek węgla, tlenki wodoru oraz węglowodory, spaliny samochodowe zawierają także pewne ilości wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych. Związki te są bardzo toksyczne i mają silne działanie mutagenne i rakotwórcze. Podczas spalania 1 kg oleju napędowego, wydalane jest ze spalinami około 10 mg WWA. Węglowodory aromatyczne są także w smole, którą stosuje się do produkcji opon samochodowych. W wyniku ścierania takich opon zostaje na każdy kilometr uwolnione 5 mg niezwykle toksycznego związku, benzo - (a) - pirenu. Stosowanie okładzin hamulcowych, pokrytych azbestem chryzotylowym, powoduje, iż ta groźna substancja, powodująca raka płuc, zostaje uwalniana. Na wdychanie azbestu narażeni są szczególnie mieszkańcy miast.
Istotne znaczenie dla jakości powietrza ma emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych związana z ruchem drogowym. Przez Gminę Turek przebiegają drogi krajowe nr 72 (Konin - Łódź - Rawa Mazowiecka) oraz nr 83 (Turek - Sieradz) jak również droga wojewódzka nr 470 (Kalisz – Turek – Kościelec).
(wykreślono dane dotyczące oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim w roku 2009)
Roczna ocena jakości powietrza dla województwa wielkopolskiego w roku 2012 sporządzona została przez Wojewódzki Inspektorat Środowiska w Poznaniu. Wyniki oceny zawarto w prognozie oddziaływania na środowisko do zmiany studium.
Roczna ocena jakości powietrza dla województwa wielkopolskiego w roku 2013 sporządzona została przez Wojewódzki Inspektorat Środowiska w Poznaniu. Wyniki oceny zawarto w prognozie oddziaływania na środowisko do zmiany studium.
W roku 2017 dla obszaru województwa wielkopolskiego przeprowadzono roczną ocenę jakości powietrza atmosferycznego dotyczącą roku 2016.

Wyniki oceny powietrza w roku 2016 według kryteriów odniesionych do ochrony zdrowia.

Dwutlenek siarki

Roczna ocena jakości powietrza pod kątem dwutlenku siarki dokonywana jest z uwzględnieniem stężeń 1-godzinnych i 24-godzinnych. Ocena wykonana została na podstawie pomiarów automatycznych.

W województwie wielkopolskim nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnego poziomu substancji w powietrzu dla pomiarów 24-godzinnych. Maksymalne stężenia 24-godzinne wahały się od 8 do 24 µg/m³ na stacjach prowadzących pomiary automatyczne.
Nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnego poziomu substancji w powietrzu dla pomiarów 1-godzinnych.Najwyższe stężenie odnotowano na stanowisku w Koninie - 142µg/m³.
W związku z powyższym wszystkie strefy zaliczono do klasy A.

Dwutlenek azotu

Roczna ocena jakości powietrza pod kątem dwutlenku azotu dokonywana jest z uwzględnieniem stężeń 1-godzinnych i średnich dla roku. Ocena wykonana została na podstawie pomiarów automatycznych.

W województwie wielkopolskim stężenia średnie dla roku nie przekroczyły dopuszczalnego poziomu substancji – wahały się od 10 do 24 µg/m³. Nie stwierdzono również przekroczenia dozwolonej liczny przekroczeń dopuszczalnego poziomu substancji w powietrzu dla pomiarów 1-godzinnych. Najwyższe stężenia 1-godzinne odnotowano:
- w Poznaniu przy ulicy Dąbrowskiego - 166 µg/m³.
- w Koninie przy ulicy Wyszyńskiego – 138 µg/m³

W związku dotrzymywaniem wymaganych prawem poziomów dopuszczalnych wszystkie strefy zaliczono do klasy A.

Pył PM10

W przypadku pyłu PM10 klasyfikacja opiera się na dwóch wartościach kryterialnych: stężeniach 24-godzinnych i średnich dla roku. Oceną wykonano na podstawie pomiarów automatycznych i manualnych. Analizowano również wyniki modelowania matematycznego.
W województwie wielkopolskim na większości stanowisk prowadzących pomiary pyłu PM10 stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej częstości przekroczeń dopuszczalnego poziomu dla 24-godzin w roku kalendarzowym. Na żadnym stanowisku nie odnotowano przekroczenia stężenia średniego dla roku.
Wszystkim strefom, ze względu na stwierdzone przekroczenia dopuszczalnego poziomu substancji przypisano klasę C.

Pył PM2,5

W rocznej ocenie jakości powietrza dla pyłu PM2,5 klasyfikacja opiera się na jednej wartości kryterialnej – stężeniu średnim dla roku. Oceną wykonano na podstawie pomiarów manualnych prowadzonych w Poznaniu, Kaliszu i Pleszewie. Analizowano również wyniki modelowania matematycznego.
W strefie *aglomeracja poznańska* nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu dla pyłu PM2,5, natomiast strefy – *miasto Kalisz* oraz *Strefę wielkopolską* ze względu na przekroczenie dopuszczalnego poziomu powiększonego o margines tolerancji zaliczono do klasy C.
Przeprowadzono także dodatkową klasyfikację odnosząc wyniki do wartości dopuszczalnej 20 µg/m³, której należy dotrzymać do 2020 roku. Wynikiem jest klasa C1 przypisana wszystkim strefom.

Ołów – suma zawartości metalu i jego związków w pyle zawieszonym PM10

W rocznej ocenie jakości powietrza dla ołowiu klasyfikacja opiera się na stężeniach średnich dla roku. Za podstawę klasyfikacji stref przyjęto pomiary manualne.
W roku 2016 wykonano pomiary w Pile, Poznaniu, Kaliszu, Gnieźnie, Tarnowie Podgórnym i Ostrowie Wielkopolskim. W ocenie rocznej nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu substancji – otrzymane stężenia średnie roczne wahały się do 0,01 do 0,02 µg/m³. W związku z powyższym wszystkie strefy zaliczono do klasy A.

Arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren – całkowita zawartość w pyle zawieszonym PM10

W rocznej ocenie jakości powietrza dla metali i benzo(a)pirenu klasyfikacja opiera się na stężeniach średnich dla roku. Za podstawę klasyfikacji stref przyjęto pomiary manualne. Dla benzo(a)pirenu analizowano również wyniki modelowania matematycznego.
W roku 2016 wykonano pomiary arsenu, kadmu i niklu w Pile, Poznaniu, Kaliszu, Nowym Tomyślu, Ostrowie Wielkopolskim. Na żadnym stanowisku pomiarowym metali nie odnotowano przekroczeń ustanowionych poziomów docelowych – strefy zaliczono do klasy A.
Na wszystkich stanowiskach pomiarowych (Gniezno, Piła Poznań, Leszno, Kalisz Ostrów Wielkopolski, Wągrowiec) odnotowano stężenia benzo(a)pirenu przekraczające poziom docelowy. Na podstawie wykonanych pomiarów wszystkie strefy w województwie zaliczono do klasy C.

Benzen

W rocznej ocenie jakości powietrza dla benzenu klasyfikacja opiera się na stężeniach średnich rocznych. Za podstawę klasyfikacji stref przyjęto pomiary automatyczne i analogię stref.
Nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu substancji. Otrzymane stężenia średnie roczne wynosiło 1 µg/m³. W związku z dotrzymaniem wymaganego prawem poziomu dopuszczalnego wszystkie strefy zaliczono do klasy A.

Tlenek węgla

W rocznej ocenie jakości powietrza dla tlenu węgla klasyfikacja opiera się na stężeniach 8-godzinnych kroczących, liczonych ze stężeń 1-godzinnych. Za podstawę klasyfikacji stref przyjęto pomiary automatyczne.
W ocenie rocznej nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu substancji. Najwyższe stężenie 8-godzinne kroczące liczne ze stężeń 1-godzinnych odnotowano w Pile przy ulicy Kusocińskiego – wynosiło 4 µg/m³. W związku z powyższym wszystkie strefy zaliczono do klasy A.

Ozon

Podstawę klasyfikacji stref stanowi parametr – stężenie 8-godzinne, które odnosi się do poziomu docelowego (dopuszcza się 25 dni przekroczeń poziomu docelowego) oraz poziomu celu długoterminowego. Liczba dni z przekroczeniem poziomu docelowego w roku kalendarzowym uśredniana jest w ciągu kolejnych trzech lat.
W województwie wielkopolskim uśredniona liczba przekroczeń poziomu docelowego wynosiła:
- w Poznaniu przy ul. Dąbrowskiego – 17,
- w Koninie przy ul. Kard. Wyszyńskigo -18,
- na stacji pozamiejskiej w Krzyżówce -26,
- na stacji podmiejskiej w Borówcu przy ulicy Drapałka – 13.

Uśrednienie odnosi się do kolejnych trzech lat pomiarów z okresu 2014 – 2016.

Na podstawie otrzymanych wyników *strefa aglomeracja poznańska* uzyskała klasę A, pozostałe strefy uzyskały klasę C.
W przypadku celu długoterminowego stwierdzono przekraczanie wartości normatywnej 120 µg/m³ spośród wartości stężeń 8-godzinnych średnich kroczących w roku kalendarzowym. Wyniki modelowania matematycznego przeprowadzonego dla ozonu w województwie wielkopolskim pod kątem ochrony zdrowia wskazują na przekroczenie poziomu celu długoterminowego.
Wszystkie strefy zaliczono do klasy D2. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego wyznaczono na rok 2020.

Klasy wynikowe klasyfikacji stref pod kątem ochrony zdrowia

Na podstawie oceny poziomu poszczególnych substancji dokonano klasyfikacji stref, w których są dotrzymane lub przekraczane przewidziane prawem poziomy dopuszczalne lub docelowe oraz poziomy celów długoterminowych. Każdej strefie, dla każdego zanieczyszczenia przypisano właściwy symbol klasy.
Interpretując wyniki klasyfikacji, w szczególności wskazujące na potrzebę opracowania programów ochrony powietrza, należy pamiętać, że wynik taki nie powinien być utożsamiany ze stanem jakości powietrza na obszarze całej strefy. Klasa C może oznaczać np. lokalny problem związany z daną substancją.
Dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu docelowego kadmu, arsenu, niklu wszystkie strefy zaliczono do klasy A.
W przypadku poziomu docelowego dla ozonu wszystkie strefyzaklasyfikowano do klasy A. Odnosząc otrzymane wyniki do celu długoterminowego dla ozonu wszystkie strefy zaliczono do klasy D2.
Ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych stężenia pyłu PM10 wszystkie strefy zaliczono do klasy C. Z przebiegu rocznej serii pomiarów odczytać można wyraźną sezonową zmienność stężeń pyłu. Można więc przypuszczać, że powodem przekroczeń w sezonie grzewczym jest niska emisja z sektora komunalno-bytowego wpływająca na wyraźne pogorszenie warunków aerosanitarnych. Duży wpływ na sytuację aerosanitarną ma również położenie geograficzne, rodzaj i charakter zabudowy, jej lokalizacja oraz możliwość przewietrzania obszaru.
W przypadku pyłu PM2,5 *strefę miasto Kalisz i strefę wielkopolską* zaliczono do klasy C, strefę aglomeracja poznańska – do klasy A.
W roku 2016 stwierdzono również przekroczenia poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu; wszystkie oceniane strefy zaliczono do klasy C.
Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia.

Wyniki oceny według kryteriów odniesionych do ochrony roślin.

Ocena pod kątem ochrony roślin prowadzona jest wyłącznie dla *strefy wielkopolskiej*. Klasyfikację wykonano na podstawie wyników pomiarów automatycznych prowadzonych w stałych punktach pomiarowych; dla ozonu wykorzystano również wyniki modelowania matematycznego, W ocenie jakości powietrza modelowanie stosowane jest jako metoda uzupełniająca.
W wyniku oceny za rok 2016 pod kątem stężeń dwutlenku siarki i tlenków azotu strefę zaliczono do klasy A. W województwie wielkopolskim nie odnotowano przekroczenia poziomu tych substancji.

Wskaźnikiem jakości powietrza dla ozonu jest parametr AOT40 obliczany ze stężeń 1 godzinnych jako suma różnic pomiędzy stężeniem średnim jednogodzinnym wyrażonym w µg/m³ a wartością 80 µg/m³, dla każdej godziny w ciągu doby pomiędzy godziną 8:00 a 20:00 , dla której stężenia jest większe niż 80 µg/m³.
Wartość docelową uznaje się za dotrzymaną, jeśli nie przekracza jej średnia obliczona z sumy stężeń z okresów wegetacyjnych w pięciu kolejnych latach. W przypadku braku danych pomiarowych z pięciu lat dotrzymanie tej wartości sprawdza się na podstawie danych pomiarowych z co najmniej trzech lat.
Wynik uśredniony dla stacji w Krzyżówce z lat 2012 – 2016 wyniósł 16137 µg/m³xh, natomiast na stacji w Borówcu za lata 2012 – 2016 uzyskano wartość 12211 µg/m³xh. Porównując otrzymane wartości z poziomem docelowym stwierdzono, że na stacjach nie odnotowano przekroczenia. Również wyniki modelowania matematycznego przeprowadzonego dla ozonu pod katem ochrony roślin nie wskazują przekroczeń poziomu docelowego w województwie wielkopolskim.
Na podstawie otrzymanych wyników strefę zaliczono do klasy A.
W strefie wielkopolskiej przekroczony jest poziom celu długoterminowego (6000 µg/m³xh). W Strefę zaliczono do klasy D2. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego wyznaczono na rok 2020.

Ocena stref w oparciu o kryteria określone dla ochrony roślin.

Rezultatem końcowym oceny stref pod kątem ochrony roślin, podobnie jak pod kątem ochrony zdrowia, jest określenie klas wynikowych dla poszczególnych zanieczyszczeń w danej strefie.
W efekcie oceny przeprowadzonej dla 2016 roku dla ozonu, dwutlenku siarki i tlenków azoty strefę wielkopolską zaliczono do klasy A.

Klimat akustyczny

Klimat akustyczny środowiska kształtują następujące podstawowe typy źródeł hałasu:
- komunikacyjne (drogowe, kolejowe, lotnicze),
- przemysłowe,
- komunalne.
Badania hałasu wskazują na poszerzanie obszarów o niekorzystnym klimacie akustycznym, co w konsekwencji prowadzi do objęcia szkodliwym wpływem hałasu coraz większej liczby ludzi. Dane dostępne w literaturze mówią o tym, że około 1/3 mieszkańców Polski narażona jest na ponadnormatywny hałas. Wpływ hałasu na zdrowie i samopoczucie ludzi nie został jeszcze w pełni rozpoznany. Niemniej z dotychczasowych badań wynika, że hałas jest odpowiedzialny za wiele schorzeń natury psychosomatycznej. Stąd potrzeba podejmowania działań na rzecz ochrony przed hałasem.

Zagadnienia dotyczące hałasów przemysłowych są dobrze rozpoznane, istniejące konflikty na terenie gminy Turek mają zwykle charakter lokalny, a obowiązujące regulacje prawne oraz dostępne technologie i metody zmniejszania hałasu, umożliwiają skuteczną eliminację istniejących zagrożeń.

Urządzeniami, które mają decydujący wpływ na klimat akustyczny otoczenia odkrywki węgla brunatnego Adamów są koparki nadkładowe, koparki węglowe, zwałowarka oraz współpracujące z nimi przenośniki, załadownia węgla, pociągi transportujące węgiel. Hałas pochodzący z koparek, zwałowarek i przenośników jest stały i ciągły w funkcji czasu, ale przemieszczający się wraz z postępem prac wydobywczych i zwałowych. Załadownia węgla, zaplecze socjalne i zespół stacji napędowych przenośników stałych są źródłami hałasu ściśle związanego z lokalizacją. Obiekty te są oddalone znacznie od granicy obszaru górniczego i nie mają wpływu na klimat akustyczny terenów zabudowy poza kopalnią. Głównymi źródłami hałasu w układzie czasowo – przestrzennym są maszyny podstawowe.
Wg przeprowadzonych pomiarów hałasu w wybranych stanowiskach, jego poziom w gminie sąsiedniej, w Przykonie (2007 r.) wynosił 39 dB (A).

Wg oceny oddziaływania na środowisko odkrywki Adamów opracowanie Poltegor maksymalne zasięgi izofon dla odkrywki Adamów wynoszą:

	50 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
na kierunku N	250	500	900
na kierunku S	450	800	1250
na kierunku W	450	750	1150
na kierunku E	150	300	600

Najbliższe tereny podlegające ochronie akustycznej (tereny zabudowy zagrodowej) znajdują się na kierunku zachodnim w Warence. Tereny zabudowy zagrodowej należy chronić poprzez stosowanie wałów ziemnych, ekranów dźwiękochłonnych, a w przypadku braku możliwości zabezpieczenia terenów podlegających ochronie akustycznej tereny te należy wykupić. Możliwość przywrócenia na nich funkcji zabudowy zagrodowej może nastąpić po zrekultywowaniu terenów odkrywki.

Przeprowadzone przez WIOŚ pomiary na drodze krajowej nr 72 wykazały przekroczenie dopuszczalnego natężenia hałasu. Ruch pojazdów samochodowych nieustannie wzrasta, szczególnie rośnie ilość samochodów ciężarowych, które są najbardziej hałaśliwe. Aktualne dane o przekroczeniu standardów jakości środowiska powodowanych przez drogi krajowe wg danych uzyskanych po zawiadomieniu o przystąpieniu do sporządzenia studium od GDDKiA Oddział w Poznaniu, wskazują odległości negatywnego oddziaływania dróg krajowych na terenie gminy Turek:
- droga krajowa nr 72 i 83:
  90m dla obiektów budowlanych z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi,
  25m dla obiektów budowlanych nie przeznaczonych na pobyt ludzi
- dla planowanej obwodnicy miasta Turek:
  115m dla obiektów budowlanych z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi,
  25m dla obiektów budowlanych nie przeznaczonych na pobyt ludzi.

W 2005 roku został przeprowadzony przez Zarządy Dróg Wojewódzkich pomiar ruchu na drogach wojewódzkich na istniejącej sieci tych dróg, z wyjątkiem odcinków znajdujących się w miastach na prawach powiatu. Pomiar został przeprowadzony sposobem ręcznym pod nadzorem administracji dróg wojewódzkich. Całoroczny cykl pomiarowy w 2005 roku składał się z 5 dni pomiarowych. Czas trwania pomiaru dziennego w każdym z dni pomiarowych był zależny od typu punktu pomiarowego i wynosił 16 lub 8 godzin. W punktach, w których pomiar dzienny wykonywano w ciągu 16 godzin, przeprowadzono ponadto jeden pomiar nocny. Średni dobowy ruch pojazdów samochodowych (SDR) w 2005 roku na sieci dróg wojewódzkich administrowanej przez Zarządy Dróg Wojewódzkich wynosił 2769 pojazdów na dobę. Zarejestrowano wzrost ruchu w stosunku do 2000 roku o około 13%.

Drogi	**Średni dobowy ruch (SDR) poj./dobę**		**Wskaźnik wzrostu 2005/2000**
	2000	**2005**	
wojewódzkie	2363	2769	1,13
krajowe	7009	8244	1,18

Średnio dobowy ruch na drodze wojewódzkiej nr 470 w 4 punktach pomiarowych w 2005 r kształtował się następująco:

Opis odcinka	Pojazdy sam. ogółem	Moto-cykle	Sam osob. Mikrobusy	Lekkie sam. ciężarowe (dostawcze)	Sam. ciężarowe Bez przycz.	Sam. Ciężar. z przycz	Auto-busy	Ciąg-niki rolnicz.
MARULEW– GR. MIASTA TUREK	5369	21	4129	489	317	338	64	11
M. TUREK	8630	35	6229	751	544	898	147	26
TUREK- MALANÓW	4890	20	3602	543	147	509	54	15
MALANÓW - MORAWIN	4402	13	3385	308	304	335	35	22
MORAWIN- KALISZ	7103	21	5562	661	334	362	156	7

W związku z powyższym, biorąc pod uwagę zależność równoważnego poziomu dźwięku (LAeq) od natężenia ruchu i odległości odbiorcy od krawędzi jezdni, to na odcinku drogi wojewódzkiej przejeżdża około 200 pojazdów w ciągu godziny.
Taki ruch pojazdów generuje następujący poziom dźwięku :
w odległości 100 m od krawędzi drogi – 50 dB
w odległości 50 m od krawędzi drogi - 54 dB
w odległości 20 m od krawędzi drogi - 59 dB
w odległości 10 m od krawędzi drogi - 64 dB.

Wynika z tego, że dla zachowania norm i przepisów tereny zabudowy mieszkaniowej i tereny zabudowy mieszkaniowo- usługowej należy lokalizować w odległości co najmniej 100 m od krawędzi drogi wojewódzkiej,

Wg danych uzyskanych od GDDKiA w Poznaniu przy opiniowaniu projektu, średni ruch pojazdów na drodze krajowej nr 72 w 2005 roku wyniósł ok.7600 pojazdów na dobę (tj, ok.316 pojazdów na godzinę). Średni ruch pojazdów na drodze krajowej nr 83 w 2005 roku wyniósł ok.4557 pojazdów na dobę (tj, ok.190 pojazdów na godzinę).
Przy założeniu, że budowa obwodnicy spowoduje zmniejszenie natężenia ruchu na drodze krajowej, ponieważ ruch lokalny nie będzie nakładał się z ruchem tranzytowym odległości podane przez GDDKI A w Poznaniu należy uznać za wystarczające.

W roku 2007 zrealizowano w mieście Turku badania monitoringowe hałasów drogowych. Stanowiska pomiarowe usytuowano przy budynkach mieszkalnych i szkole przy ul. Jana Pawła II w Turku. Badania zostały wykonane również w porze nocnej. Stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w środowisku, określonych wymogami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007 r. Nr 120, poz. 826), tj. wartości 60 dB w porze dziennej i 50 dB w porze nocnej dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, zabudowy mieszkaniowo-usługowej i zabudowy zagrodowej oraz odpowiednio 55 dB w dzień i 50 dB w nocy dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży oraz terenów domów opieki społecznej i szpitali w miastach.
Wyniki pomiarów hałasu komunikacyjnego na drodze krajowej E-72 w Turku w roku 2007.

Lokalizacja punktu	**Równoważny poziom hałasu L_{Aeq} (dB)**		**Odległość zabudowy***	**Natężenie ruchu (poj/h)**	
	przy jezdni	**na linii zabudowy**		**ogółem**	**pojazdy ciężkie**
Turek, ul. Jana Pawła II – droga krajowa E-72, budynki mieszkalne i szkoła	71,5**	-	40 m	454	73
Turek, ul. Jana Pawła II – droga krajowa E-72, budynki mieszkalne i szkoła - pora nocna	64,9**	-	40 m	95	34

Z powyższych danych wynika konieczność stosowania zabezpieczeń dźwiękochłonnych dla istniejących terenów zabudowy podlegających ochronie akustycznej znajdującej się w strefie uciążliwości drogi wojewódzkiej oraz dróg krajowych. W strefie tej nie można lokalizować nowych terenów podlegających ochronie akustycznej lub należy stosować środki zabezpieczające w szczególności takie jak: ekrany dźwiękochłonne, pasy zieleni izolacyjnej oraz stosowanie odpowiednich technologii budowy dróg i ograniczanie dopuszczalnej prędkości pojazdów.

Aktualnie, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120 poz. 826 ze zm.) obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu:

Od dróg i linii kolejowych:

Dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej:

– w odniesieniu do jednej doby wynoszą: w przedziale 16 godzin – 61dB, w przedziale 8 godzin – 56 dB,
– dla polityki długookresowej wynoszą w przedziale czasowym równym wszystkim dobom w roku - 64 dB i w przedziale czasowym równym wszystkim porom nocy - 59dB.

Dla terenów zabudowy zagrodowej, rekreacyjno-wypoczynkowych i mieszkaniowo-usługowych

– w odniesieniu do jednej doby wynoszą: w przedziale 16 godzin – 65dB, w przedziale 8 godzin – 56 dB,
– dla polityki długookresowej wynoszą w przedziale czasowym równym wszystkim dobom w roku - 68 dB i w przedziale czasowym równym wszystkim porom nocy - 59dB.

Reasumując od dróg i kolei dla obu rodzajów zabudowy hałas w 8 godzinach nocnych nie może przekroczyć 56dB (w polityce długookresowej 59dB),
W dzień dla terenów MN – 61dB (w polityce długookresowej – 64dB), dla terenów RM – 65dB (w polityce długookresowej – 68dB.

Od pozostałych źródeł hałasu:

Dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej:

– w odniesieniu do jednej doby wynoszą: w przedziale 8 godzin najmniej korzystnym po sobie następującym – 50dB, w przedziale 1 najmniej korzystnej godziny nocy – 40dB,

– dla polityki długookresowej wynoszą w przedziale czasowym równym wszystkim dobom w roku 50dB i w przedziale czasowym równym wszystkim porom nocy - 40dB.

Dla terenów zabudowy zagrodowej, rekreacyjno-wypoczynkowych i mieszkaniowo-usługowych

– w przedziale 8 godzin najmniej korzystnym po sobie następującym – 55dB, w przedziale 1 najmniej korzystnej godziny nocy – 45dB,
– dla polityki długookresowej wynoszą w przedziale czasowym równym wszystkim dobom w roku 55dB i w przedziale czasowym równym wszystkim porom nocy - 45dB.

Tereny objęte sporządzaną zmianą studium są oddalone od drogi krajowej nr 72 i 83 oraz od drogi wojewódzkiej nr 470. Przez Dzierżąznę przebiega linia kolejowa, jest to linia rzadko użytkowania, służąca wyłącznie dla transportu Kopalni węgla brunatnego.

Aktualnie nastąpiła likwidacja torowiska i trakcji kolei górniczej do odkrywki Władysławów.

Ze względu na trwającą eksploatację istniejących żwirowni i przenoszenie wydobycia na następne tereny, z równoczesną rekultywacją aktualnych wyrobisk nie przewiduje się znaczącego wzrostu ruchu drogowego związanego ze zmianą studium. Zagrożone hałasem są tereny zabudowy zagrodowej znajdujące się w sąsiedztwie żwirowni. Dla zachowania zgodnego z przepisami poziomu hałasu na tych terenach, w procedurze wydawania dla poszczególnych żwirowni decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia należy indywidualnie dla każdego terenu wskazywać działania i dobierać środki w celu ochrony terenów przed hałasem. Tereny planowanych żwirowni znajdują się na Złotogórskim Obszarze Chronionego Krajobrazu, stąd wydobycie kopalin drogą odkrywkową, zgodnie z § 3 pkt 40 tiret czwarty rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko zaliczane jest do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko i wymaga przeprowadzenia postępowania w sprawie środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia.

Rozpoczęcie eksploatacji kruszywa z planowanej żwirowni „Słodków Kolonia" zwiększy ruch na drodze gminnej. Jest to droga asfaltowa, w dobrym stanie technicznym. Przewiduje się zwiększenie hałasu na terenach sąsiadujących z drogą gminną w godzinach dziennych.

3. DZIEDZICTWO KULTUROWE I DOBRA KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

3.1 Zarys historii Ziemi Tureckiej

Pierwsza wzmianka o Turku pochodzi z 1136 roku. Wydany wtedy dokument papieski wymienia kilka miejscowości z terenów obecnego powiatu. Są to: Turek, Turkowice, Przykona, Smulsko, Malanów, Ziemięcin, Kaszew i Klonów, a mieszkało w nich od trzech do trzydziestu osób.
Wszystkie te miejscowości były własnością arcybiskupa gnieźnieńskiego. Jednak największym ośrodkiem w tym rejonie do końca średniowiecza był Śpicimierz, a później Uniejów. O ile we wsiach takich jak Kowale, Tokary, Psary, Piekary ludność zajmowała się hodowlą i uprawą roli, o tyle Turek był prawdopodobnie siedzibą drwali, smolarzy oraz myśliwych będących do dyspozycji pana w czasie łowów. Częstszy pobyt pana w tej osadzie niż w innych o charakterze wyłącznie rolniczym mógł przyczynić się do rozwoju rzemiosła i handlu.
Pod względem administracyjnym Turek, jako osada arcybiskupa gnieźnieńskiego należał początkowo do kasztelani śpicimierskiej, będącej w pierwszej połowie XII wieku częścią księstwa łęczyckiego. W latach 1263-1264 w wyniku dalszego rozdrobnienia dzielnicowego Turek znalazł się na obszarze powiatu i województwa sieradzkiego i w takiej formie administracyjnej przetrwał do upadku rzeczpospolitej szlacheckiej.
W wieku XIII i XIV tereny wschodniej Wielkopolski były wielokrotnie narażone na niszczące skutki przemarszów wojsk obcych oraz własnych. W 1331 roku z wyprawy na Kalisz wracali tędy Krzyżacy. Przypuszcza się, że w trakcie tego pochodu Krzyżacy spalili drewniany kościółek w Turku. Nie jest to jednak informacja pewna, wiadomo, że pochód krzyżacki zakończony bitwą pod Płowcami doprowadził do zniszczenia wielu miejscowości, które potem nie wróciły do dawnej świetności. Tak było w przypadku Władysławowa, który prawa miejskie otrzymał w 1298 roku. Podupadły również dwie duże osady: Śpicimierz i Uniejów.
Po wspomnianym już najeździe krzyżackim Turek jako jedna z niewielu osad na tym terenie nadawał się do zasiedlenia. Prawdopodobnie dlatego doszło do nadania osadzie praw miejskich, co nastąpiło 25 kwietnia 1341 roku. Dokument wydał arcybiskup gnieźnieński Janisław, a jego odbiorcą był pierwszy wójt miasta Jan Pruteno z Uniejowa. Jednocześnie do miasta włączono pięć sąsiednich

osad: Bolechowo, Turzewo, Pszczelino, Muchlinowo. Turek już był wtedy największym ośrodkiem w promieniu kilkunastu kilometrów, posiadał murowany kościół, który przetrwał do początków XX wieku, a ulgi podatkowe zastosowane wobec mieszkańców przez arcybiskupa w związku z nadaniem praw miejskich, zapewniły osadzie szybki rozwój.
W czasach rzeczpospolitej szlacheckiej miasto rozwijało się ze zmiennym szczęściem. Na początku XVI wieku liczba ludności wynosiła około 800 osób, a liczba domów 143. W 1511 roku ustanowiono tu trzeci dzień jarmarku w roku, co świadczyło o dużych obrotach handlowych. W tym czasie miasto było centrum klucza majątkowego, w skład którego wchodziło jeszcze sześć wsi. W Turku rozwijały swą działalność cechy rzemieślnicze. Bardziej dynamiczny rozwój miasta hamowały pożary i zarazy.
Pomyślnie rozwijały się także osady sąsiednie. Tuliszków zdobył już prawa miejskie w późnym średniowieczu za sprawą możnego rodu Zarębów. W 1511 roku przywilej miejski otrzymały Grzymiszew i Brudzew, a w 1583 roku król Stefan Batory nadał na nowo prawa lokacyjne Dobrej. Dodatkowe prawa dotyczące władz miejskich otrzymał w 1637 r. Turek. Arcybiskup Jan Wężyk zarządził, iż na czele rady miejskiej stanie burmistrz wybierany przez starostę i dwóch radych. Z czasem liczba radnych zwiększała się.
W XVII wieku w Turku miały miejsce wydarzenia, które były odzwierciedleniem ogólnopolskich tendencji. W 1644 roku spalono tu na stosie Agnieszkę Bogdankę z Turku podejrzaną o kontakty z diabłem. Nie była to jedyna ofiara polowania na czarownice. Za czary karano też kobiety z Kwiatkowa i Koźmina. W 1656 roku przez miasto przeszły oddziały wojskowe Stefana Czarnieckiego i Jerzego Lubomirskiego, powodując straty w dobytku mieszczan. Mimo tych niekorzystnych wydarzeń ziemie leżące między Prosną a Wartą były gęściej zaludniane niż inne tereny Polski. W 1727 roku sąsiedni Władysławów otrzymał ponowny przywilej lokacyjny, ważnym ośrodkiem była też pobliska Wyszyna, gdzie znajdował się zamek o długiej tradycji. W Turku w 1732 roku ustanowiono po raz kolejny trzeci jarmark wyznaczając go na dzień św. Agnieszki. W tym czasie w skład klucza turkowskiego wchodziły dwa folwarki: w Turku i Turkowicach oraz pięć wsi puszczonych w dzierżawę: Cisew, Grąbków, Kowale, Malanów, Szadów.
Ostatnie dziesięciolecia XVIII wieku to okres działań na rzecz utrzymania niepodległości Polski. Jedną z takich akcji była konfederacja barska, której żołnierze w walce z Rosjanami dotarli w okolice Turku. W styczniu 1770 roku pod Dobrą rozegrała się jedna z ostatnich bitew tej konfederacji. Z kolei w insurekcji kościuszkowskiej wzięli udział ochotnicy z Turku, Tuliszkowa, Dobrej i Władysławowa, którego właściciele, Gurowscy należeli do aktywnych stronników Kościuszki. Rok 1793 przyniósł II rozbiór Polski. Turek znalazł się w granicach Prus, trzy lata później dobra arcybiskupa gnieźnieńskiego zostały skonfiskowane przez państwo pruskie, wtedy to Turek dostał się pod administrację urzędników pruskich w Kaliszu.
Miasto nie ucierpiało specjalnie z powodu pruskich rządów. Wzmocnienie związków z Wielkopolską wpłynęło nawet korzystnie na rozwój tych terenów. Duże znaczenie zyskała rzeka Warta, po której płynęły barki do Poznania i dalej do Odry. Rozwijał się handeli rzemiosło. Ale spokój trwał krótko, gdyż Europa została ogarnięta wojnami napoleońskimi. W ich wyniku w 1807 roku powstało Księstwa Warszawskie, w skład którego weszła także Wielkopolska z Turkiem.
Dla miasta czas wojen zaznaczył się kolejnym pożarem w 1813 roku, wskutek którego uszkodzony został stary gotycki kościół i spaliło się kilka budynków. Okres zmian administracyjnych i politycznych zakończył się dla Turku w l815 roku wraz z powstaniem Królestwa Polskiego. Przez następnych sto lat Turek był jednym z kilku miasteczek ziemi kaliskiej w granicach wielkiego imperium rosyjskiego. Oddzielenie tych terenów od Wielkopolski w dużym stopniu zaważyło na rozwoju społeczno-ekonomicznym miasta. Do dziś zachowało się wiele różnic między Turkiem, a innymi miastami Wielkopolski.
Na początku 1817 roku liczba mieszkańców Turku wynosiła 671 osób. W mieście było 129 budynków, w tym trzy murowane. Dominującym zajęciem nadal było rolnictwo, było tu 66 gospodarstw, które miały charakter samowystarczalny. Wśród rzemieślników było ośmiu kuśnierzy, czterech młynarzy, ośmiu szewców, sześciu garncarzy, trzech krawców, trzech kołodziejów, dwóch kowali, czterech rzeźników i dwóch sukienników. Handlem zajmowało się czterech kramarzy, oprócz wodnego młyna były jeszcze trzy wiatraki. W latach dwudziestych nastąpił szybki rozwój Turku, spowodowany decyzją rządu Królestwa Polskiego o nadaniu miastu charakteru osady fabrycznej. Założono tu gorzelnię i browar, wytyczono nowe ulice i działki dla osiedleńców. Tylko w latach 1824-1826 postawiono tu 80 domów (z czego dwadzieścia murowanych). Otwarto cegielnię, wybudowano kilka wykańczalni wyrobów włókienniczych. W 1825 roku liczba mieszkańców wzrosła do 1.594 osób. Z roku na rok w Turku osiedlało się coraz więcej ludzi. Wśród nich największą grupę stanowili tkacze z Czech i Saksonii, którzy przybyli do miasta w 1826 roku, dwa lata później zorganizowano tu cech rzemieślników tkackich. W dziejach miasta rozpoczął się okres rozwoju rzemiosła tkackiego, z którym związało swe życie następne kilka pokoleń turkowian. W 1830 roku mieszkało tu 2.302 osób, z czego Polacy stanowili 75%, Niemcy 21%, Żydzi 4%.
Wybuch powstania listopadowego i represje rosyjskie zahamowały szybki rozwój miasta. Ograniczona została rola władz samorządowych oraz szkolnictwa (już w 1817 roku w turkowskiej szkole elementarnej uczyło się około 50 dzieci). Lata trzydzieste i czterdzieste odznaczały się wyraźną

stagnacją. W 1844 roku wskutek kryzysu doszło do protestów tkaczy. Mimo tych trudności w mieście nadal funkcjonowały duże fabryki tkackie, jak np. Manufaktura Bawełniana Ulrycha posiadająca w 1845 roku 48 warsztatów tkackich i zatrudniająca 103 robotników. Gdy w 1851 roku Rosja otworzyła rynki dla wyrobów z Królestwa Polskiego liczba tkaczy znów wzrosła. W 1860 roku było ich w mieście 165. Liczba mieszkańców wahała się granicach 4-5 tys. osób.
W połowie XIX wieku Ziemia Turkowska przeżyła kilka trudnych okresów. W 1852 roku Turek nawiedziła epidemia cholery. Jej ofiarami padli m.in. burmistrz Jan Dehnel, pastor ewangelicki Wilhelm Posselt i kilkuset mieszkańców okolicznych miejscowości. W 1866 roku zaraza przyszła ponownie. Zachorowało 264 mieszkańców, odnotowano 151 zgonów. W 1861 roku nastąpił poważny kryzys w przemyśle tkackim, co spowodowało protesty o charakterze społecznym i narodowym. Wybuch powstania styczniowego wywołał falę aktywności patriotycznej mieszkańców. 4 lipca 1863 roku do miasta dotarł oddział partyzancki gen. Taczanowskiego, po mszy świętej w kościele ogłoszony został Manifest Rządu Narodowego. Dwa dni później pod Grzymiszewem oddział polskich powstańców doznał porażki w walce z wojskami carskimi. W czasie powstania do starć Polaków z Rosjanami doszło także w Skęczniewie, pod Dobrą, w Brudzewie i Tuliszkowie. Represje popowstaniowe dotknęły także mieszkańców Ziemi Turkowskiej, choć zmiany wprowadzone w tym okresie miały także i pozytywne skutki. Nastąpiło uwłaszczenie chłopów, a od I stycznia 1867 roku w wyniku nowego podziału administracyjnego Turek stał się miastem powiatowym wchodzącym w skład guberni kaliskiej. W granicach powiatu znalazły się miasta: Turek, Dobra, Uniejów, Warta oraz gminy: Biernacice, Goszczanów, Grzybki. Kościelnica, Kowale Pańskie, Lubola, Malanów, Niemysłów, Niewiesz, Ostrów Warcki, Piekary, Pęcherzew, Piętno, Skarżyn, Skotniki, Tokary, Wichertów, Wola Świnecka, Zelgoszcz. W 1870 roku Dobra i Uniejów straciły prawa miejskie, a w 1886 roku Wartę i wieś Bartochów włączono do powiatu sieradzkiego. W 1890 roku w powiecie mieszkało 98.638 osób, z czego Polacy stanowili 87%.
Podniesienie Turku do rangi powiatu i wzrost liczby warsztatów tkackich spowodowało, że mimo wielu trudności w drugiej połowie XIX wieku miasto rozwijało się pomyślnie. Liczba mieszkańców z 7.340 w roku 1886 wzrosła do 11. 232 w roku 1913. Około 15% stanowili tzw. mieszkańcy niestali. Wzrastała też liczba ludności niepolskiej, która jednak z czasem ulegała polonizacji. Pod względem wyznaniowym proporcje ludności mieszkającej w Turku w 1913 roku wyglądały następująco: wyznanie rzymskokatolickie stanowiło 57%, prawosławne 9%, ewangelickie 1% i starozakonne 28%. Napływ ludności żydowskiej do Turku nasilił się po 1862 roku. W latach siedemdziesiątych Żydzi wybudowali synagogę u zbiegu ul. Wąskiej i Szerokiej. Kościół ewangelicko-augsburski wybudowany został już w 1849 roku. W 1872 roku wybudowano wieżę ratuszową z zegarem, a w latach 1904-1913 postawiono nowy, neogotycki kościół rzymsko-katolicki. W 1875 roku zorganizowano w Turku szpital miejski na 27 łóżek, utrzymywany głównie z dobrowolnych datków. Choć pożar, który wybuchł w 1889 roku, zniszczył wiele budynków, to jednak rozbudowa miasta trwała nadal. W 1894 roku w Turku było 28 budynków publicznych (w tym 13 murowanych), 544 domów mieszkalnych (w tym 388 murowanych) oraz 105 murowanych i 807 drewnianych zabudowań gospodarczych. Szczególnie szybko rozwijała się część miasta zamieszkana przez tkaczy. Do dziś przy ul. Żeromskiego stoi większość domów zbudowana właśnie w tamtym okresie.
Nieco wolniej rozwijał się cały powiat. W tym samym czasie, gdy w mieście wzrastała liczba ludności, ludność wiejska zaczęła opuszczać ten teren. Tylko w 1890 roku na emigrację do Brazylii udało się 235 osób. Dziesięć lat później liczba sezonowych emigrantów z powiatu tureckiego wyniosła 1389 osób. W 1912 r. było ich już 10.851. Nie wszyscy wracali z powrotem, w 1910 roku z prac sezonowych nie powróciło l080 mieszkańców powiatu.
Tymczasem w mieście poprawa warunków ekonomicznych umożliwiła przeprowadzenie wielu inicjatyw społeczno-kulturalnych. Już w 1874 roku zorganizowano tu Ochotniczą Straż Pożarna. Od 1883 roku działał teatr amatorski, a od 1891 roku orkiestra dęta. W 1875 roku na placówce pocztowej przy ul. Kaliskiej uruchomiono telegraf. Tworzone przez społeczników Koła Macierzy Polskiej działały aktywnie w kilku miejscowościach, tworząc biblioteki, kolportując prasę oraz prowadząc nauczanie w różnej formie. W 1912 roku dzięki zaangażowaniu Tomiły Składkowskiej powstało w Turku Progimnazjum Męskie - pierwsza średnia szkoła w historii miasta, którego działalność wspierało Towarzystwo Szkolne. Z myślą o mieszkańcach wsi utworzono Towarzystwo Rolnicze, w mieście powstało kilka nowych organizacji zawodowych i społecznych. W 1908 roku bracia Millerowie założyli fabrykę tkacką i zakład przemysłowy produkujący muśliny.
Początek XX wieku przyniósł też niepokoje społeczne, które szczególnie nasiliły się w okresie rewolucji w 1905 roku. W powiecie w tym roku odbyła się liczna demonstracja pierwszomajowa. W następnych miesiącach doszło do zaburzeń socjalnych wśród tkaczy, a zwolennicy Narodowej Demokracji organizowali manifestacje patriotyczne. Strajki objęły kilka majątków ziemskich, gdzie protestowali robotnicy rolni. Sporadyczne akcje o charakterze antyrosyjskim miały miejsce w rejonie turkowskim jeszcze w 1909 roku. Później na krótko zapanował spokój, który zmącony został wybuchem I wojny światowej. Wojska niemieckie wkroczyły do miasta 27 września 1914 roku. Nastąpiły rekwizycje i rabunki. Ponieważ burmistrz miasta zbiegł, mieszkańców reprezentował Komitet Obywatelski, który starał się zapewnić pomoc najbiedniejszym, starcom i chorym.

W 1916 roku z powodu trudności kadrowych Niemcy połączyli powiaty kaliski i turecki w jeden z siedzibą w Kaliszu. Spowodowało to na krótko obniżenie prestiżu Turku. Rządy okupacyjne Niemców przyczyniły się też do wielu strat gospodarczych. Przemysł i rzemiosło ograniczały produkcję, nastąpił upadek rolnictwa, które szczególnie dotkliwie odczuwało skutki konfiskat. Mieszkańcy miasta musieli kwaterować niemieckich żołnierzy, a w marcu 1915 roku Niemcy nałożyli na miasto kontrybucję w wysokości 25 tys. srebrnych rubli. Wielu młodych turkowian zostało siłą zmuszonych do pracy na budowie kolejki wąskotorowej do Kalisza. Jej zygzakowata linia przebiegała tak, aby umożliwić rabunek okolicznych majątków ziemskich. Mimo tych trudnych warunków turkowianie aktywnie włączali się w działalność patriotyczną i konspiracyjną. Już w 1915 roku powstał tu obwód Polskiej Organizacji Wojskowej (komendant Stanisław Pelc). W 1916 roku uroczyście goszczono w mieście oddział polskich legionistów. Od 1917 roku w Turku działała V Komenda Okręgu Związku Harcerstwa Polskiego, w roku następnym w mieście było już ok. l.200 harcerzy. Na przełomie października i listopada 1918 roku nabrały tempa działania konspiracyjne mające na celu przygotowanie do przejęcia władzy.

Mieszkańcy Ziemi Turkowskiej aktywnie uczestniczyli w procesie odbudowy państwowości polskiej w 1918 roku, ochotnicy z miasta i powiatu walczyli w powstaniu wielkopolskim oraz na froncie wschodnim, organizowano pomoc dla obszarów plebiscytowych. W Turku 11 listopada 1918 roku zaczęły jawnie działać konspiracyjne dotąd struktury Polskiej Organizacji Wojskowej, harcerstwa oraz tymczasowych władz. Przejęto urzędy, nad bezpieczeństwem mieszkańców czuwała Straż Obywatelska. Jedyną ofiarą tych historycznych wydarzeń w mieście był profesor gimnazjum Stanisław Kączkowski, zastrzelony przez Niemców pod budynkiem poczty przy ul. Kaliskiej.

Dość szybko ukonstytuowały się nowe władze. W grudniu odbyły się wybory do Rady Miejskiej. Siedzibą władz był ratusz. W 1919 roku burmistrzem miasta został Władysław Kaczorowski, który sprawował urząd do 1927 roku. Jego następcy, którzy najdłużej utrzymali się na stanowisku to Julian Mielcarek, Franciszek Stawicki i Antoni Kawecki. Wspomagali ich radni z ugrupowań mieszczańskich, socjalistycznych i żydowskich. Mniejszość żydowska w okresie międzywojennym liczyła 25-30%, a niemiecka 5-6%, w skali całego powiatu mniejszości narodowe stanowiły 8% ludności. Głównym problemem samorządu miejskiego po odzyskaniu niepodległości była doraźna pomoc najbiedniejszym mieszkańcom miasta, organizowanie robót publicznych, utrzymanie szkół. W tym ostatnim zadaniu pomagał miastu Sejmik Powiatowy, który ukonstytuował się 24 marca 1919 roku. Na jego czele stał starosta mianowany przez rząd. Kolejnymi starostami powiatowymi byli: Karol Baliński, Aleksander Dzierżawski, Stanisław Nożyński, Antoni Sulkowski. Siedzibą starostwa był budynek w zachodniej części rynku (obecnie Plac Wojska Polskiego 21). Sytuacja samorządu w powiecie była jeszcze gorsza niż w samym Turku. W latach dwudziestych deficyt budżetowy w gminach sięgał 50%. Największe wydatki związane były z utrzymaniem bezpieczeństwa, policji, szpitali i szkół. Pod względem administracyjnym w latach 1918-1938 powiat należał do województwa łódzkiego, ale różne instytucje miały swoje władze zwierzchnie w Kaliszu lub bezpośrednio w Warszawie.

Pierwsze lata niepodległości przyniosły ożywiony rozwój działalności partii politycznych. W samym mieście o wpływy rywalizowali narodowcy i socjaliści. Pierwszych reprezentował w sejmie Bolesław Łaźewski, szef Powiatowego Komitetu Obrony Państwa w czasie najazdu bolszewików w 1920 roku. Wśród socjalistów najaktywniejszy był Leon Szlezyngier, kombatant, działacz związkowy. W powiecie wzrastało poparcie dla ludowców. Pod koniec lat dwudziestych największą popularnością na wsiach cieszył się młody lekarz, Ignacy Mularek. Stronnictwo Ludowe było silne, zwłaszcza na południu powiatu, gdzie w latach 1937-1938 przeprowadzono kilka akcji strajkowych, których koordynatorem był Stefan Lesiecki.

Ludność powiatu utrzymywała się z rolnictwa, a w samym mieście przede wszystkim z tkactwa. Brakowało dużych przedsiębiorstw, które mogłyby utrzymać się na rynku w trudnych czasach. W Turku taką firmą była jedynie fabryka tkacka Augusta Millera zlecająca dodatkowo prace chałupnikom. W powiecie działała cukrownia, browar, gorzelnie. W większości tych przedsiębiorstw praca miała charakter sezonowy. W latach wielkiego kryzysu większość pracowników takich firm pozostawała bez pracy. Organizowany przez władze komitet dożywiania bezrobotnych wydawał dziennie kilkaset darmowych obiadów. Sytuacja ekonomiczna miasta zmieniła się dopiero w połowie lat trzydziestych, kiedy w kraju widoczne było ustępowanie kryzysu, a w Turku władze miejskie przy pomocy premiera Felicjana Sławoja Składkowskiego (związanego z miastem przez rodzinę), zaczęły przeprowadzać wiele inwestycji.

W okresie międzywojennym mimo trudnych warunków ekonomicznych i społecznych w Turku podjęto inicjatywy, których efekty pozostały na trwałe częścią miejskiej panoramy. Już w latach dwudziestych aktywnie działał w Turku Związek Rzemieślników Chrześcijańskich. W 1924 roku założono tu kino, bibliotekę powołano redakcję lokalnego pisma „Echo Tureckie". Najaktywniejszym publicystą tej gazety był Leon Lubomir Kruszyński - weterynarz i społecznik. Życie kulturalne miasta toczyło się w rytm imprez organizowanych przez Towarzystwo Muzyczno-Dramatyczne „Lutnia", działały drużyny harcerskie, kluby sportowe i radiowe. Zasłużonymi dla miasta działaczami byli księża, a zwłaszcza ks. Józef Florczak, z którego inicjatywy znany krakowski artysta, Józef Mehoffer wykonał dla miejscowego kościoła witraże, które dziś są interesującym zabytkiem.

Po zakończeniu okresu zaborów szczególne znaczenie dla mieszkańców miasta i powiatu miał rozwój oświaty. W 1921 roku analfabetyzm obejmował blisko połowę mieszkańców powiatu. W 1931 roku w mieście było zaledwie 4% ludzi ze średnim wykształceniem (w powiecie 0,1%). W latach dwudziestych budowa nowej szkoły powszechnej przy ul. 3 Maja oraz organizowanie szkół w Turku i powiecie wpłynęło na poprawę stanu oświaty na tym terenie. Chlubą miasta było gimnazjum mieszczące się przy ul. Szkolnej, a od 1938 roku w nowym budynku przy ul. Kościuszki. Patronem tej ostatniej inwestycji był gen. Składkowski, dzięki któremu powstało w Turku jeszcze wiele innych obiektów: dom parafialny przy Pl. Sienkiewicza, park miejski, dom kombatanta. W drugiej połowie lat trzydziestych z myślą o chałupnikach zorganizowano Spółdzielnię Pracy „Tkacz". Sytuacja ekonomiczna uległa wyraźnej poprawie. W 1937 roku w mieście funkcjonowało 314 zakładów handlowych i 425 rzemieślniczych, z przemysłu i handlu utrzymywało się 35% rodzin, liczba bezrobotnych spadła do 575 osób. W 1938 roku w związku z reformą administracyjną do powiatu przyłączono gminy: Brudzew, Tuliszków, Władysławów i Piorunów. Powierzchnia powiatu zwiększyła się wówczas do 1608 km^2 (62 % z tego stanowiła ziemia uprawna, 16% łąki, 12% lasy, 10% nieużytki). Cały powiat turecki wraz z sąsiednimi powiatami kaliskim, kolskim i konińskim został włączony do woj. poznańskiego. Samo miasto nie zwiększało swojej powierzchni, granice wyznaczały ulice: Tamka, Stodolniana (obecnie Armii Krajowej), Milewskiego i Kączkowskiego. Powoli zaczynały zanikać dziewiętnastowieczne nazwy dzielnic: Pólko, Nowy Świat, Folusz. Zasadniczo w okresie międzywojennym Turek nie zmienił swojego oblicza małego rolniczego miasteczka, a rolnictwo w powiecie nadal było ubogie i rozdrobnione. W 1931 roku w powiecie było 11.772 gospodarstw (z tego gospodarstwa do pięciu hektarów stanowiły 43%, a gospodarstwa od 5 do 10 ha – 39%). Dominowała uprawa żyta i ziemniaków. Przez cały okres dwudziestolecia tysiące mieszkańców z miasta i ze wsi wyjeżdżało na emigrację zarobkową.

W 1939 roku jeszcze przed wybuchem wojny wzrosła aktywność niemieckiej mniejszości narodowej. Informacje o szkoleniu dywersantów napływały z Dobrej, Władysławowa, Szadowa i Czachulca. Na początku kampanii wrześniowej w powiecie tureckim doszło do kilku potyczek. Największe walki toczyły się o Uniejów, z którego Niemcy zostali na krótko wyparci przez oddziały polskie uczestniczące później w bitwie nad Bzurą. Do drobnych strać doszło także pod Dobrą i w samym Turku, gdzie zdobyto na Niemcach samochody z zapasami żywności. Przejściowe porażki, jakich doznały wojska niemieckie były później pretekstem do represji stosowanych wobec ludności cywilnej przez jednostki Wehrmachtu. Po zajęciu miasta przez Niemców 5 września rozpoczęły się prześladowania Polaków i Żydów. Do większości egzekucji doszło 17 września, na placu targowym, gdzie rozstrzelano ok. 300 osób. Natomiast na terenie powiatu niemieckie jednostki frontowe dopuściły się szczególnie okrutnej zbrodni w gminie Niewiesz, gdzie zginęło 209 mieszkańców oraz w Uniejowie, gdzie żołnierze Wehrmachtu rozstrzelali 63 osoby.

Po zakończeniu rządów wojskowych Turek został wcielony do okręgu poznańskiego, który od 29 stycznia 1940 roku nosił nazwę „Kraju Warty". Pod względem administracyjnym Turek początkowo należał do rejencji kaliskiej, a od 15 lutego 1941 roku do rejencji łódzkiej. Zwierzchnikiem miasta i powiatu był niemiecki landrat. Zgodnie z zaleceniem przełożonych zmienił on nazwy poszczególnych gmin. I tak z Dobrej zrobiono Hohenkirch, z Dziadowie - Schonau, z Goszczanowa - Gastau, z Jeziorska - Seefeid, z Kowali Pańskich - Schulzendorf, z Niewiesza - Schellendorf, z Orzeszkowa - Nussbaum, z Pęczniewa - Blumenau, z Przykony - Hohenberg, z Władysławowa - Rosterschutz, z Brudzewa - Mikedorf, z Tuliszkowa - Liebstadt. Niektóre z tych nazw zmieniano w czasie okupacji raz jeszcze. W samym Turku zmieniono nazwy ulic, m.in. rynek otrzymał nazwę Adolf Hitler Platz, a ul. Kaliska Strasse des 13 September.

Przez cały okres okupacji funkcjonowały na tym terenie komórki Związku Walki Zbrojnej, później Armii Krajowej, Narodowej Organizacji Wojskowej, Narodowych Sił Zbrojnych, działały w podziemiu partie polityczne Narodowej Demokracji i Stronnictwa Ludowego. Pierwszym organizatorem zbrojnego podziemia był ppor. Stanisław Stach (pseud. „Turek"), w następnych latach koordynatorami lokalnej konspiracji byli oficerowie: Wojciech Jankowski („Piotr") i Kazimierz Fiedorow („Tadek"). Po ich aresztowaniu w 1942 r. na czele konspiracyjnych struktur stali: Józef Kubicki („Lech"), Michał Kurdzielewicz („Stach"). Według niektórych źródeł w pracę konspiracyjną na rzecz polskiego podziemia zaangażowany był również Teodor Miller („Hugo"), fabrykant niemieckiego pochodzenia. W szczytowym momencie rozwoju konspiracyjnych struktur wojskowych w obwodzie turkowskim zaprzysiężonych było 1614 żołnierzy AK. Na południu powiatu zorganizowane zostały także grupy Batalionów Chłopskich. Przy ustalaniu podległości przez przedstawicieli polskiego państwa podziemnego Turek był w różnych okresach pod wpływami Poznania, Kalisza i Łodzi. Oprócz struktur wojskowych i politycznych nielegalna działalność obejmowała także tajne nauczanie, które objęło ok. 100 uczniów. Zorganizowany charakter miała także akcja wysyłania paczek do obozów dla polskich więźniów i jeńców oraz pomoc osobom ukrywającym się. W 1940 roku powiat turecki liczył 133.871 mieszkańców. Liczba mieszkańców Turku zmalała do 9.004 osób. Według danych niemieckich w miastach mieszkało 10% Niemców, a najbardziej niemieckimi wsiami były: Tamowa, Świnice, Wielopole i Brzeziny. Niemcy planowali na tym terenie osiedlić 7 tys. swoich ziomków i liczba ta miała wzrosnąć do 50 tys., aby w dalszej perspektywie doprowadzić do całkowitego zniemczenia tych ziem.

Temu celowi miały służyć wysiedlenia ludności polskiej z miast i wsi. Większość wysiedlonych trafiała do Generalnej Guberni, młodszych wywożono na roboty do Niemiec, a tych, których hitlerowcy obawiali się najbardziej, czekał obóz koncentracyjny. Szczególnie ostre represje spadły na przedstawicieli inteligencji. Dotknęły one 130 nauczycieli, z których 56 zginęło (m.in. w obozie koncentracyjnym Mathausen - Gusen zamordowany został zasłużony pedagog Czesław Kozłowski). Wywieziono do obozów i zamordowano 22 księży i blisko stu przedwojennych działaczy społecznych i politycznych. Eksterminacją objęta została ludność żydowska. Początkowo getto dla Żydów zorganizowano w obszarze ul. Wąska, Szeroka, Kaliska. Od 1941 roku większość Żydów z powiatu tureckiego przeniesiono do getta wiejskiego w Czachulcu pod Malanowem, skąd trafili do obozu zagłady w Chełmie. Według szacunkowych obliczeń ze wszystkich tureckich Żydów wojnę przeżyło zaledwie kilkudziesięciu. Niemcy zlikwidowali polskie szkoły, biblioteki (tylko w Turku spalono 6 tys. książek), zdewastowali pomniki, zamknęli kościoły, próbowali spalić żydowską synagogę.
Pierwsze oddziały radzieckie dotarły na teren powiatu 19 stycznia 1945 roku. Niemcy wycofywali się stąd bez oporu, Turek został wyzwolony 21 stycznia. Rozpoczął się proces tworzenia instytucji władzy lokalnej w warunkach nowego systemu społeczno-politycznego. W ciągu kilku miesięcy ukonstytuowała się Powiatowa oraz Miejska Rada Narodowa. Burmistrzem miasta został Leon Szlezyngier, a starostą Tadeusz Kruszyński.
Pierwszymi wójtami w gminach powiatu zostali: Brudzew - Karwacki, Dobra - Filipczak, Dziadowice - Adamek, Goszczanów - Gawron, Jeziorsko - Nowak, Kowale P. - Paruszewski, Niewiesz - Janiak, Pęczniew - Telega, Przykona - Siekacz, Świnice - Lisiecki, Tuliszków - Jasiakiewicz, Uniejów - Jankowski, Władysławów - Derucki.
Mimo że Turek nie poniósł znacznych strat materialnych w wyniku działań wojennych, to odbudowa kultury i oświaty była szczególnie trudna z powodu braku kadr oraz niewystarczającej bazy. Nauka w Szkole Podstawowej nr I rozpoczęła się już I lutego 1945 roku. Szkołę nr 2 (przy ul. Szkolnej) uruchomiono w miesiąc później, w tym samym roku powołano do życia Państwowe Gimnazjum i Liceum oraz Publiczną Szkołę Dokształcającą. W 1946 roku powstał w Turku Państwowy Dom Dziecka. Na początku lat pięćdziesiątych w szkołach podstawowych w mieście uczyło się już ponad tysiąc uczniów. Z inicjatywy władz w maju 1945 roku powstał w Turku Powiatowy Dom Kultury, który w 1954 roku przeniesiony został do nowo wybudowanego Powiatowego Domu Strażaka. Tam też mieściła się biblioteka.
Natomiast w sytuacji gospodarczej miasta i powiatu przez kilkanaście lat po zakończeniu wojny panowała stagnacja. Straty ludnościowe szczególnie odczuwalne były w mieście. Tu liczba mieszkańców w pierwszym miesiącu po wyzwoleniu wynosiła zaledwie 5.612 (w tym 808 Niemców). W całym powiecie było 105.271 mieszkańców (w tym 8.021 Niemców). Mimo, że liczba ludności uległa zmniejszeniu w powiecie odczuwalny był nadmiar rąk do pracy. W poszukiwaniu lepszego życia kilka razy w roku organizowano wyjazdy na Ziemie Odzyskane. Tylko do połowy 1946 roku z powiatu wyjechało 10.767 osób, osiedlając się głównie w powiatach Choszczno, Myślibórz (woj. szczecińskie), Trzcianka (woj. poznańskie).
Reforma rolna nie wpłynęła w znaczący sposób na poprawę warunków życia na wsi. Gleby w większości ziem powiatu były mało urodzajne i trudno było utrzymać się z małych gospodarstw. W wyniku parcelacji majątków ziemskich w całym powiecie powstało 1.200 nowych gospodarstw. W Grzymiszewie, Smaszewie, Chylinie i Brudzyniu utworzono Państwowe Gospodarstwa Rolne. W Turku znacjonalizowano fabrykę Millera, ale przez długie lata nie było widoków na nowe inwestycje. A tymczasem liczba ludności wzrastała. W 1951 roku w Turku żyło 7.660 osób. Początkowo głód mieszkaniowy zaspokojony został poprzez zajmowanie kwater poniemieckich i pożydowskich. Jednak pod koniec lat pięćdziesiątych brak mieszkań coraz bardziej ograniczał możliwości rozwojowe miasta. Mieszkańcy próbowali sami podejmować inicjatywy w tym zakresie, temu celowi służyło m.in. powołanie do życia spółdzielni mieszkaniowej „Tęcza".
Na przełomie lat czterdziestych i pięćdziesiątych zlikwidowano wiele prywatnych zakładów handlowych, usługowych i produkcyjnych. W 1945 roku w mieście zarejestrowanych było ponad 120 prywatnych zakładów rzemieślniczych, po kilku latach prawie wszystkie zostały włączone do różnych zrzeszeń i spółdzielni. Pierwsze większe przedsiębiorstwo powstało dopiero w 1954 roku na bazie fabryki Millera. Były to Tureckie Zakłady Przemysłu Jedwabniczego zatrudniające około tysiąca osób. W tym czasie w Turku oprócz przedwojennego „Tkacza", poniemieckich „Konserw" i Spółdzielni Inwalidów „Chałupnik" (późniejszy „Sintur") nie było większych przedsiębiorstw. W 1955 roku w samym mieście 1.232 osoby zatrudnione były w przedsiębiorstwach państwowych i spółdzielczych. Przeludnienie wsi, brak pracy i mieszkań w mieście, a tym samym brak perspektyw powodował, że również w latach pięćdziesiątych każdego roku setki mieszkańców powiatu wyjeżdżało do innych części kraju. Ten negatywny ruch migracyjny zahamowany został dopiero wraz z rozpoczęciem budowy kopalni.
Badania geologiczne w poszukiwaniu złóż węgla przeprowadzono w okolicach Turku w latach 1950-1952. W grudniu 1958 roku rząd PRL zatwierdził uchwałę w sprawie budowy Kopalni Węgla Brunatnego „Adamów". Nazwa kopalni powstała od imienia geologa Adama Patii, który był odkrywcą tych złóż. Pierwsze prace zaczęto w marcu 1959 roku we wsi Warenka. Zakończenie inwestycji

nastąpiło 30 września 1964 roku jednocześnie już w 1960 roku rozpoczęto prace związane z budową elektrowni „Adamów", którą to inwestycję ukończono w marcu 1967 roku. Kopalnia miała dawać rocznie 3,3 mln ton węgla, a moc elektrowni przy pełnym rozruchu planowano na 625 MW. Ogólny koszt tych inwestycji szacowano na ok. 5 mld zł. Ulokowanie pod Turkiem takich przemysłowych gigantów zmieniło charakter miasta i całego powiatu. Wprawdzie nie doszło do postawienia tu jeszcze huty aluminium, co planowano pierwotnie, ale kopalnia i elektrownia wystarczająco zdynamizowały rozwój miasta. Skończyły się wyjazdy turkowian w poszukiwaniu pracy. To właśnie do Turku zaczęli przyjeżdżać i wykształceni fachowcy z różnych stron Polski, a bezrobotna młodzież wiejska z powiatu zasiliła szeregi robotników tych dwóch zakładów. Zatrudnienie w kopalni szybko przekroczyło dwa tysiące osób (w 1989 roku sięgnęło 3.224). W elektrowni pracowało na początku ponad 600 ludzi (w 1989 roku - 1.352).

Miastotwórczy charakter tych dwóch zakładów widoczny był już na początku lat sześćdziesiątych, poprzez jego rozbudowę i wzrost liczby mieszkańców (z 9.200 w 1960 roku do 20.274 w 1975 roku). Dla wsi powiatu tureckiego lata sześćdziesiąte oznaczały przede wszystkim intensywny proces elektryfikacji. W 1965 roku stopień elektryfikacji wynosił ok. 56%, tj. 140 wsi, a do 1970 roku światło otrzymało jeszcze 106 wsi. W gminach wybudowano wiele nowych szkół (m.in. w ramach programu Szkoły Tysiąclecia powstały nowe budynki w Żukach i Dobrej), w całym powiecie w połowie lat sześćdziesiątych było ponad sto szkół podstawowych. W mieście rozbudowano Liceum Ogólnokształcące, powstał Zespół Szkół Zawodowych, a w Kaczkach Średnich zorganizowano dynamicznie rozwijającą się szkołę rolniczą. W Turku wybudowano szpital powiatowy, hotel miejski, stadion sportowy. Boom inwestycyjny objął budowę wielu obiektów użyteczności publicznej, szybko rozwijało się wielorodzinne budownictwo mieszkaniowe. W latach sześćdziesiątych powstały w Turku dwa duże osiedla mieszkaniowe: Spółdzielców i Górnicze. Tempo prac budowlanych było tak wielkie, że pojawiły się nawet przejściowe kłopoty z zasiedleniem nowych mieszkań, mimo iż warunki finansowe w budownictwie spółdzielczym i zakładowym były wówczas bardzo korzystne. Dopiero w latach siedemdziesiątych popyt na nowe mieszkania zaczął szybko przewyższać podaż. Rozwój przemysłu w rejonie nie był już tak imponujący, choć wybudowano jeszcze nowe Zakłady Przemysłu Jedwabniczego „Miranda", które w momencie uruchomienia w 1977 roku zatrudniały ponad dwa tysiące osób. Powstały również plany budowy dużego osiedla bloków we wschodniej części miasta. Z instytucji użyteczności publicznej, które powstały w tym czasie należałoby wymienić nowy dworzec PKS i kino (1974 roku). Pod koniec lat siedemdziesiątych rozpoczęto budowę nowoczesnej mleczami, którą oddano do użytku w 1981 roku (zatrudniała wtedy 425 osób).

Rozwój miasta i powiatu w dwudziestoleciu 1960-1980 zahamowany został nie tylko przez nadciągający kryzys gospodarczy, ale również w związku z reformą administracyjną państwa. Już w 1955 roku w wyniku utworzenia powiatu poddębickiego oderwane zostały gminy należące do Turku od początku istnienia powiatu. W latach 1955-1975 miejscowości leżące na wschodnim brzegu Warty: Borzewisko, Brednia, Chwalborzyce, Grodzisko, Niemysłów, Pęczniew, Rudniki, Siedlątków, Śpicimierz, Świnice Warckie, Uniejów, Wielenin i Wilamów znalazły się w woj. łódzkim. W 1959 roku wsie Janów i Praksedów z powiatu kolskiego przyłączone zostały do gromady Koźmin w powiecie tureckim. Zmniejszyła się powierzchnia powiatu, a rola samego Turku została jeszcze bardziej zredukowana z powodu utworzenia I czerwca 1975 r. woj. konińskiego. Od tej pory Turek stał się „tylko" miastem. Władze centralne i wojewódzkie wstrzymały plany budowy wielu instytucji publicznych (urzędów, basenu, hali, biblioteki), a władze lokalne musiały pogodzić się z tymi decyzjami.

Układ kadrowy i polityczny ukształtowany w mieście po zniesieniu powiatu przetrwał aż do czasu powstania „Solidarności". W Turku organizatorami struktur związkowych byli: pracownik szpitala Andrzej Lichodziejewski i socjolog Jerzy Żurawiecki. W okresie między sierpniem 1980 roku, a grudniem 1981 roku nie było w rejonie Turku większych konfliktów. Turek nadal odgrywał dominującą rolę w tym rejonie, był drugim, co do wielkości miastem w województwie konińskim i często reprezentował interesy sąsiednich dziesięciu gmin. W 1983 roku w Turku mieszkało 25.789 osób. Nie powstawały już duże zakłady pracy, a istniejące przedsiębiorstwa niechętnie zatrudniały nowych pracowników.

Zmiany, jakie zaszły po 1989 roku dotyczyły prawie wszystkich dziedzin życia. Nowi burmistrzowie i wójtowie zostali wybrani w Turku, Tuliszkowie, Dobrej, Uniejowie oraz w gminach: Władysławów, Malanów, Kawęczyn, Turek. Wkrótce potem utworzony został rejon turecki jako organ administracji rządowej, przygotowujący grunt pod dalsze przekształcenia w kierunku powiatu. W skład rejonu oprócz samego Turku wchodziły jeszcze trzy miasta gminy: Dobra, Uniejów, Tuliszków oraz siedem gmin: Brudzew, Kawęczyn, Malanów, Przykona, Świnice Warckie, Turek, Władysławów. Obszar ten liczył 1.151 km kwadratowych, a zamieszkiwało go 99.100 ludzi.

We współczesnych dziejach rejonu tureckiego szczególne znaczenie miały wydarzenia 1998 roku. Rozpoczęła je debata wojewódzka nad propozycjami nowego podziału administracyjnego kraju. W Turku zdecydowana większość mieszkańców opowiedziała się za przynależnością do województwa wielkopolskiego. Ponieważ pierwotne plany rządowe przewidywały możliwość włączenia Turku do województwa łódzkiego, liderzy polityczni i samorządowi rozpoczęli kampanię na rzecz zmiany zaprojektowanych granic. Akcja ta przybrała bardzo szerokie rozmiary, uaktywniła niemal wszystkie struktury (łącznie z sołtysami zbierającymi po wsiach podpisy pod petycjami do władz). Wzrosło

zainteresowanie sprawami publicznymi oraz podniósł się poziom identyfikacji z własnym miastem i gminą. Uchwały samorządów lokalnych wsparte akcją zbierania podpisów oraz interwencje polityków w Warszawie wpłynęły na zmianę, co do decyzji przynależności wojewódzkiej Turku. Jednak nie udało się utrzymać wszystkich gmin w granicach przyszłego powiatu tureckiego. Uchwały radnych z Uniejowa i Świnic spowodowały przejście tych gmin do województwa łódzkiego i powiatów poddębickiego oraz łęczyckiego. W nowo określonych granicach powiatowych 11 października 1998 roku odbyły się wybory samorządowe. W powiecie tureckim wybrano Radę Powiatową I kadencji, Rady Miejskie i Gminne III kadencji w Turku, Dobrej i Tuliszkowie oraz Rady Gminne III kadencji w Brudzewie, Kawęczynie, Przykonie, Malanowie, Turku i Władysławowie. Pierwsze sesje odbyły się na przełomie października i listopada. Pierwsza sesja Rady Powiatowej odbyła się 9 listopada 1998 roku.

3.2 Zabytki

Do rejestru zabytków wpisane są zabytki:

- Słodków – dwór z I poł XIX w w rej. Zab. 97/325 z 21.10.1968r
- Szadów Pański – karczma i wozownia z II ćw. XIXw. W rej. Zab. 38/411 z 21.01.1964r.

Inne obiekty podlegające ochronie konserwatorskiej ujęte są w Gminnej Ewidencji Zabytków.

Szczegółowy wykaz obiektów zabytkowych wraz z adresami poszczególnych obiektów zarówno obiektów wpisanych do rejestru zabytków jak i postulowanych do objęcia ochroną konserwatorską poprzez wprowadzenie odpowiednich ustaleń w planach miejscowych znajduje się w Gminnej Ewidencji Zabytków. Sposób postępowania z obiektami zabytkowymi wskazuje gminny program opieki nad zabytkami. Rejestr obiektów cennych historycznie, które powinny zostać objęte ochroną należy aktualizować każdorazowo po przeprowadzeniu wizji w terenie podczas sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, także wprowadzając na listę obiektów wartych ochrony, budynki i budowle dotąd taką ochroną nie objęte.

Ochronie konserwatorskiej podlegają wszystkie zewidencjonowane stanowiska archeologiczne oraz strefy ich występowania.
Obszar gminy został rozpoznany archeologicznie. Najważniejsze ze stanowisk archeologicznych to: kompleks osadniczy i cmentarzysko ciałopalne w Kaczkach Średnich, osada wielokulturowa i kompleks osadniczy w Turkowicach, osada kultury łużyckiej i przeworskiej, w Wietchininie.
Zasięg stanowisk został wyznaczony na mapach na podstawie badań powierzchniowych. Jednak nie musi on odpowiadać dokładnie zasięgowi występowania pozostałości osadnictwa pradziejowego pod ziemią. Dlatego należy traktować go zawsze orientacyjnie, może bowiem się okazać, że obiekty archeologiczne zalegają także w sąsiedztwie wyznaczonego na podstawie obserwacji powierzchniowej, zasięgu stanowiska. Stąd w przypadku koncentracji stanowisk archeologicznych operuje się pojęciem strefy intensywnego występowania stanowisk archeologicznych, strefy te wskazano na rysunku uwarunkowań, jako strefy obserwacji archeologicznej. Ponadto część zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych na terenie gminy, to stanowiska archiwalne, znane jedynie z literatury bądź starszych badań. Częściowo uległy one zniszczeniu w wyniku działalności budowlanej i rolniczej prowadzonej na terenie gminy. Niezbędna jest weryfikacja posiadanych informacji. Aby prawidłowo rozpoznać teren zachodzi konieczność przeprowadzenia rozpoznawczych badań powierzchniowo – sondażowych na terenach inwestycji szerokopłaszczyznowych w szczególności takich jak drogi, hale przemysłowe. Konieczne jest także prowadzenia nadzorów archeologicznych w strefach występowania stanowisk archeologicznych terenie podczas trwania prac ziemnych związanych z odhumusowywaniem terenu.
Zespół Dworsko-Parkowy w Słodkowie, w którego skład wchodzi klasycystyczny dwór murowany, kryty papą, pochodzący z 1860r., oraz park krajobrazowy z II poł. XIX wieku (Rej. Zab.: A-97/325 z dnia 21 października 1968r). W 2005r wykonano remont kapitalny dworu oraz rewaloryzację parku.
Założenie dworsko – parkowe w Słodkowie obejmuje obszar o powierzchni 2,15 ha. Szczegółowe prześledzenie dziejów zespołu dworsko – parkowego i folwarcznego nie jest możliwe z uwagi na brak materiałów archiwalnych. W materiałach publikowanych na temat właścicieli, zanotowano zaledwie wzmianki. Wydawcy Kodeksu Dyplomatycznego Polskiego przypuszczają, że wieś „Słodkowo albo Syodkowo", którą archidiakon włocławski dał w 1349 r. sołtysowi Jakubowi do osadzenia na prawie niemieckim, jest dzisiejszym Słodkowem. W 1521 r. Szlothkowo, 1533 Zlotcow, wieś, kolonia i folwark, powiat turecki, gmina Piętno, powiat Turek. Wieś ma 9 domów, 269 mieszkańców, kolonia – 44 domy, 269 mieszkańców, folwark 6 domów. W 1827 r. 20 domów i 150 mieszkańców. Układ założenia dworsko – parkowego, w formie czytelnej do dziś, powstał zapewne ok. połowy XIX w. Również budynek dworu, którego cechy stylowe nawiązują do tradycyjnych form polskich siedzib wiejskich,

pochodzi z tego okresu. Natomiast wydłużona oficyna od strony południowej dobudowana została znacznie później, zapewne na przełomie XIX i XX stulecia. Dobra Słodków składały się w 1885 r. z folwarków Słodków i Szadłowice i obejmowały 810 mórg. Folwark Słodków obejmował 268 mórg, z czego grunty orne i ogrody stanowiły 192 morgi, łąki 58 mórg, nieużytki 18 mórg. Budynków murowanych było 7, a drewnianych 17. Folwark Szadłowice obejmował 542 morgi, z czego gruntów ornych i ogrodów było 186 mórg, łąk 38 mórg, pastwisk 6 mórg, nieużytków 12 mórg, budynków drewnianych 3. W uprawach stosowano płodozmian 5 – polowy.
W skład dóbr poprzednio wchodziły: wieś Słodków os. 19, mórg 47, wieś Szadłowice os. 10, mórg 30, wieś Budy Słodkowskie os. 30, mórg 197, kolonia Słodków os. 45, mórg 604. W 1912 r. właścicielem dóbr, obejmujących 150 mórg był Teodor Sznerr i uwłaszczeni włościanie. Około 1920 r. do wybuchu II wojny światowej właścicielem dóbr (według ustnej relacji mieszkańców) był Tadeusz Daniczewski, kapitan Wojska Polskiego. W czasie wojny majątek pozostawał pod zarządem niemieckim. Po wojnie ziemię rozparcelowano, a budynek zasiedlono rodzinami ówczesnego gospodarstwa rolnego.
Obecnie w części budynku znajduje się biblioteka. Pierwotne założenie było znacznie większe, poszerzone od północy, po stronie zachodniej zabudowaniami folwarku i nie istniejącą dziś kolonią mieszkalną. Obecny układ przestrzenny ogranicza się do samego parku wokół dworku; zabudowania dawnego folwarku zostały wydzielone przebudowane. Układ wewnętrzny parku w znacznej części jest obecnie nieczytelny. Bez wątpienia punktem centralnym ideowo jest dwór, usytuowany w północno – wschodniej części założenia z fasadą zwróconą na zachód, do którego od północy prowadzi dawny podjazd, zapewne z okrągłym klombem na osi. Budynek murowany, otynkowany, zbudowany na planie prostokąta wydłużonego na osi północ – południe, jednokondygnacyjny, nie podpiwniczony, nakryty wysokim dachem naczółkowym pokrytym papą. Elewacja frontowa zaakcentowana gankiem wspartym na czterech kolumnach zwieńczona jest trójkątnym szczytem. Dominantę elewacji wschodniej stanowi dwukondygnacyjny, dwuosiowy ryzalit, zamknięty trójkątnym szczytem obwiedzionym profilowanym gzymsem. Do ryzalitu dostawiona jest drewniana przybudówka. Od południa, ukośnie (w kierunku zachodnim) dobudowana została oficyna na planie wydłużonego prostokąta. Założenie dworsko – parkowe w kształcie zwartego prostokąta, wydłużone jest na osi północ południe. Brak czytelnej osi określającej układ zastąpiono nieregularną kompozycją przestrzeni, w której budynek dworu zlokalizowano asymetrycznie w stosunku do całości w części północno – zachodniej. Układ przestrzeni wewnętrznej parku wyznaczony jest kilkoma elementami: w części północnej i południowo – wschodniej, wykorzystując naturalny ciek wodny, utworzono dwa wydłużone stawy połączone strumieniem. Środkową część parku wypełniają nieregularne grupy drzew, stanowiące jakby widokowe kulisy zarówno w kierunku dworu, jak i stawów. Część zachodnia założenia podporządkowana jest architekturze dworu. Rozplanowanie części południowej jest niemożliwe do zrekonstruowania – w miejscu tym po wykarczowaniu drzew znajduje się „dzikie” boisko sportowe. Elementami konstruującymi obrzeża parku są do zachodu i południa rzędy lip, zaś od wschodu aleja grabowa. Przestrzeń wokół obydwu stawów ogrodzona jest drucianym parkanem. Jest to element wtórny wpływający negatywnie na kompozycję układu, a zarazem na stan zdrowotny zieleni. Dawny układ dróg i ścieżek został w większości zatarty, lecz nadal jest możliwy do odtworzenia. Występujące w obrębie parku zbiorowisko roślinne, mimo iż zmienione przez gospodarkę, wyraźnie nawiązuje do założenia o charakterze krajobrazowym. W parku występuje 15 gatunków drzew liściastych i 4 gatunki drzew iglastych. W warstwie drzew dominują tu: grab pospolity, jesion wyniosły, lipa drobnolistna i klon pospolity. Poszycie parku stanowią samosiewy występujących tu gatunków drzew oraz krzewy śnieguliczki białej, bzu czarnego i lilaka pospolitego. Na uwagę zasługuje ponadto nieliczny, choć cenny starodrzew (brzozy, dęby, buki, sosna wejmutka i graby). Stan zdrowotny drzewostanu parkowego można uznać za średni.

Założenie dworsko - parkowe w Słodkowie stanowi typowy przykład rozwiązania przestrzennego małej wiejskiej siedziby ziemiańskiej, łączącej zarówno funkcje mieszkalne (dwór), estetyczne (park) jak i produkcyjno – gospodarcze (folwark).

Układ przestrzenny założenia dworsko – parkowego w Słodkowie jest nie najlepiej zachowany. Czytelne są do dziś jego pierwotne granice, w obrębie których dotrwały tylko niektóre elementy kompozycyjne. Stosunkowo najlepiej zachowała się szata roślinna w części północnej i środkowej, zarówno w substancji dendrologicznej jak i w układach kompozycyjnych. Czytelne jest również pierwotne ukształtowanie terenu, zwłaszcza elementy wodne w części północnej i północno - wschodniej. Niewielkim zmianom uległa architektura dworu, głównie w ukształtowaniu bryły i podziału elewacji. Znacznie gorzej zachowało się natomiast otoczenie dworu (szopki, garaże, płoty).
Inne obiekty ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków:
- **kapliczkaw Słodkowie** – murowana z 1945r,
- **wiatrak paltrak w Słodkowie**, z 2 poł. XIX w. adaptowany na młyn mechaniczny, aktualnie w złym stanie technicznym, nieużytkowany, drewniany kryty blachą;

- **wiatrak koźlak w Szadowie Pańskim**z 2 poł XIX w. drewniany, nieużytkowany, w latach 50 tych XX wieku remontowany – częściowo obity blachą;
- **dom dróżnika w Cisewie** z przełomu XIX i XX w, murowany, rozbudowany w 1950r, aktualnie budynek mieszkalny;
- **kapliczka murowana w Cisewie** z 1946r, przebudowana w 1996r;
- **dwór we Wrzącej** z pocz. XX w murowany kryty blachą, aktualnie budynek mieszkalny leśnictwa;
- **cmentarz ewangelicki w Kalinowej** z XIX w złym stanie technicznym;
- **rządówka w Żukach** z pocz. XX w – obecnie dom mieszkalny, murowany kryty blachą;
- **kapliczka w Kowalach Księżych** z 1948r, murowana;
- **domy w Kowalach Księżych** - 5 domów (numery 7, 35, 37, 47, 53);
- **domy w Wietchininie** – 2 domy mieszkalne (numery 18, 40), stodoły (nr 18, 36), obory (nr 36, 40);

W Szadowskich Górach na terenie dawnej wsi Huta Józefów znajdują się relikty dawnej huty szkła w lasach można znaleźć odłamki szkła i szlaki hutniczej.

4.DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE TERENÓW

4.1 Struktura użytkowania i przeznaczenia terenów

Powierzchnia i użytkowanie gruntów w gminie Turek.

Jednostka	***Powierzchnia* gminy**	**Użytki rolne**				**Lasy**	**grunty porolne**	**pozostałe**
		razem	grunty orne	sady	łąki i pastwiska			
		w % powierzchni ogólnej						
w ha	10 940	7 413	5 957	30	668	2 475	101	951
w %	100	67,7	55,4	0,2	6,1	22,6	0,9	8,8

Według danych spisu rolnego w gminie jest bardzo niskie wykorzystanie obszarów na działalność pozarolniczą (zaledwie 0,1 %).
Działalność górnicza zajmuje około 0,2 % powierzchni gruntów.

W produkcji roślinnej zdecydowanie dominują uprawy zbożowe, które stanowią ok. 75 %. Największy udział spośród zbóż posiada żyto. Obsiane nim było w roku spisu rolnego 2.507 ha, co stanowi 64,6% powierzchni zasiewu zbóż i 48,78% ogólnej powierzchni zasiewów. Tak bardzo wysoki udział żyta w powierzchni zasiewów zbóż jest charakterystyczny dla gmin, które posiadają duży udział gleb słabych i bardzo słabych. Pszenica stanowi w strukturze zbóż tylko 9,35%, jęczmień 1,83%, owies 2,63%, mieszanki zbożowe 8,76% , a pszenżyto 11,93%. W dniu spisu ziemniaki uprawiano na powierzchni 924 ha, co stanowiło 17,98% powierzchni zasiewów, rośliny przemysłowe na powierzchni 24 ha tj. 0,46% powierzchni zasiewów a rośliny pastewne na powierzchni 192 ha tj. 3,74%.

4.2 Własność gruntów

W strukturze własności gruntów w gminie Turek dominują grunty osób fizycznych, które wynoszą ok. 8270 ha, co stanowi 75,6% wszystkich gruntów na terenie gminy. Znaczący udział ma również Skarb Państwa, którego grunty o powierzchni 2499 ha dają 22,9% udział w całej powierzchni gminy. Udział pozostałych właścicieli gruntów kościołów i związków wyznaniowych, gminy i związków gminnych oraz powiatów i związków powiatowych w odniesieniu do powierzchni całej gminy jest bardzo mały i łącznie wynosi 165 ha co stanowi 1,5% gruntów ogółem.

Struktura własności gruntów w gminie Turek

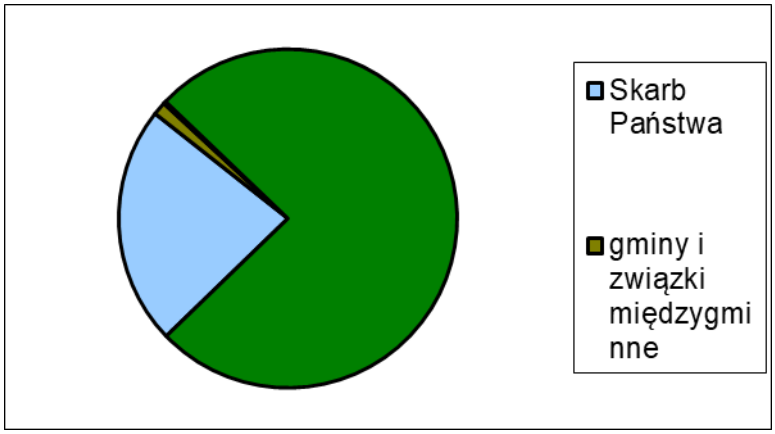

4.3. Ruch budowlany

Ruch budowlany w roku 2007

	Jednostka miary	2007
MIESZKANIA		
Mieszkania oddane do użytkowania		
ogółem		
mieszkania	miesz.	64
izby	izba	401
powierzchnia użytkowa	m2	9 337
indywidualne		
mieszkania	miesz.	64
izby	izba	401
powierzchnia użytkowa	m2	9 337
BUDYNKI		
Budynki nowe oddane do użytkowania		
ogółem		
ogółem	bud.	79
mieszkalne	bud.	67
niemieszkalne	bud.	12
powierzchnia użytkowa mieszkań w nowych budynkach mieszkalnych	m2	9 337
powierzchnia użytkowa nowych budynków niemieszkalnych	m2	757
kubatura nowych budynków ogółem	m3	46 647
kubatura nowych budynków mieszkalnych	m3	43 653
budownictwo indywidualne		
ogółem	bud.	79
mieszkalne	bud.	67
kubatura nowych budynków ogółem	m3	46 647
kubatura nowych budynków mieszkalnych		

4.4 Bilans terenów przeznaczonych pod świetlice wiejskie.

Aktualnie na terenie gminy znajduje się 11 gminnych świetlic wiejskich.

1. Świetlica w Grabieńcu ma powierzchnię użytkową wynoszącą 102,32 m²
2. Świetlica w Obrębiźnie ma powierzchnię użytkową wynoszącą 102,32 m²
3. Świetlica w Żukach ma powierzchnię użytkową wynoszącą 204,26 m²
4. Świetlica w Budach Słodkowskich ma powierzchnię użytkową wynoszącą 84,77 m²
5. Świetlica w Kaczkach Średnich ma powierzchnię użytkową wynoszącą 300,36 m²
6. Świetlica w Turkowicach ma powierzchnię użytkową wynoszącą 220,19 m²

7. Świetlica w Cisewie ma powierzchnię użytkową wynoszącą 203,49 m²
8. Świetlica w Kowalach Księżych ma powierzchnię użytkową wynoszącą 358,98 m²
9. Świetlica w Kalinowej ma powierzchnię użytkową wynoszącą 223,42 m²
10. Świetlica w Wietchininie ma powierzchnię użytkową wynoszącą 138,36 m²
11. Świetlica w Słodkowie ma powierzchnię użytkową wynoszącą 252,10m²

Świetlice wiejskie pełnią funkcję centrów kultury lokalnej, organizują czas wolny, integrują społeczność. Służą nie tylko dzieciom, ale także dorosłym. Podstawą funkcjonowania świetlicy jest ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, która stanowi, że zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty mieszkańców do zadań gminy należy. Analizy społeczne wykazują, iż na terenie gminy każda wieś potrzebuje świetlicy, bez względu na liczbę mieszkańców, stąd zapotrzebowanie na organizowane przez gminę świetlice wiejskie wynosi łącznie 12 świetlic, co stanowi 2.430,85 m² powierzchni użytkowej. Jest to łączna powierzchnia wyżej wymienionych świetlic + 240,28 m² - budynek stacji ujęcia wody adaptowany na świetlicę w Chlebowie. Powierzchnię świetlicy ustalono na podstawie obowiązującego pozwolenia na budowę.
Na terenie gminy obowiązuje jeden plan miejscowy przeznaczający teren pod świetlicę wiejską w Grabieńcu, jest to teren, na którym aktualnie mieści się już świetlica. Budowa świetlic możliwa jest na terenach o w pełni wykształconych strukturach przestrzennych a także jak w przypadku terenu objętego zmianą możliwa jest zmiana sposobu użytkowania istniejącego budynku na świetlicę. Z uwagi na planowane wykorzystanie istniejącego budynku nie zwiększa się zapotrzebowanie na nowe powierzchnie użytkowe. Adaptacja istniejącego budynku na potrzeby świetlicy wiejskiej została wyceniona na 516.697,25 co stanowi 2,34 % w wydatkach inwestycyjnych gminy, nie przekracza możliwości rozwojowych gminy.

5 DEMOGRAFIA

Według danych z końca 2003r. na terenie gminy Turek zamieszkiwało 7309 osób, na koniec 2007r - 7761 osób. Od XII 1999 – do XII 2003 (4 lata) ludność gminy zwiększyła się o 316 osób (4,5%). W latach 2003-2007 ludność gminy zwiększyła się o 452 osoby (6%).
Ludność gminy

2007 r – 7761os.
2008 r. – 8046 os. (wzrost o 285 os.)
2009 r. – 8248 os. (wzrost o 202 os.)
2010 r. – 8459 os. (wzrost o 211os.)
2011 r. – 8647 os. (wzrost o 188 os.)
2015 r. – 9353 os.
2016 r. – 9568 os.

Wzrost ludności jest głównie następstwem dodatniej migracji oraz przyrostu naturalnego.

Dnia 30.06.2014r. – 8970 os. (wzrost o ok.107 osób rocznie)
Mieszkańcy Gminy Turek – na dzień 30.06.2013r.

Sołectwa	**Nazwa miejscowości**	**Liczba mieszkańców**		
		Razem	**Mężczyźni**	**Kobiety**
Albertów	Albertów	140	77	63

	Wrząca	294	150	144
Budy Słodkowskie	Budy Słodkowskie	286	148	138
Cisew	Cisew	1139	580	559
Chlebów	Chlebów	363	178	185
Dzierżązna	Dzierżązna	151	79	72
Grabieniec	Grabieniec	444	225	219
Kalinowa	Kalinowa	359	191	168
Korytków	Korytków	209	105	104
Kaczki Średnie	Kaczki Średnie	417	197	220
Kowale Księże	Kowale Księże	403	221	182
Obrębizna	Obrębizna	241	122	119
Obrzębin	Obrzębin	761	364	397
Pęcherzew	Pęcherzew	184	82	102
Szadów Księży	Szadów Księży	161	81	80

	Szadów Pański	218	112	106
Słodków	Słodków	446	224	222
Słodków Kolonia	Słodków Kolonia	785	405	380
Turkowice	Turkowice	881	433	448
Wietchinin	Wietchinin	290	146	144
Warenka	Warenka	113	54	59
Żuki	Żuki	570	282	288
	Razem	**8855**	**4456**	**4399**

/ Wykreślono z tekstu studium tabele z danymi ludnościowymi z roku 2003 i 2007./

6 CHARAKTERYSTYKA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA GMINY

6.1 Mieszkalnictwo

	Jednostka miary	2007
ZASOBY MIESZKANIOWE		
Zasoby mieszkaniowe wg form własności		
ogółem		
mieszkania	miesz.	2 097
izby	izba	9 470
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	198 541
zasoby gmin (komunalne)		
mieszkania	miesz.	36
izby	izba	115
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	1 906

	Jednostka miary	2007
zasoby zakładów pracy		
mieszkania	miesz.	42
izby	izba	157
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	2 764
zasoby osób fizycznych		
mieszkania	miesz.	2 016
izby	izba	9 189
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	193 674
zasoby pozostałych podmiotów		
mieszkania	miesz.	3
izby	izba	9
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	197
Zasoby mieszkaniowe wg lokalizacji		
ogółem		
mieszkania	miesz.	2 097
izby	izba	9 470
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	198 541
na wsi		
mieszkania	miesz.	2 097
izby	izba	9 470
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	198 541
Mieszkania w budynkach mieszkalnych sprzedanych osobom fizycznym		
budynki wielorodzinne		
mieszkania	miesz.	1
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	42
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne		
ogółem		
wodociąg	miesz.	1 993
ustęp spłukiwany	miesz.	1 601
łazienka	miesz.	1 639
centralne ogrzewanie	miesz.	1 399
na wsi		
wodociąg	miesz.	1 993
ustęp spłukiwany	miesz.	1 601
łazienka	miesz.	1 639
centralne ogrzewanie	miesz.	1 399
Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań		
w miastach		
wodociąg	%	0,0
łazienka	%	0,0
centralne ogrzewanie	%	0,0
na wsi		
wodociąg	%	95,0
łazienka	%	78,2
centralne ogrzewanie	%	66,7
Zaległości w opłatach za mieszkanie w zasobach gminnych		
ogółem		
mieszkania	miesz.	10
wysokość zaległości	tys. zł	2,3
ponad 3 miesiące		

	Jednostka miary	2007
mieszkania	miesz.	4
wysokość zaległości	tys. zł	1,6
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania		
1 mieszkania	m2	94,7
na 1 osobę	m2	25,2
DODATKI MIESZKANIOWE		
Liczba i kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych		
ogółem		
ogółem (liczba)	szt	29
kwota	zł	3 169
w zasobie gminnym		
ogółem (liczba)	szt	23
kwota	zł	2 080
w zasobie prywatnym		
ogółem (liczba)	szt	6
kwota	zł	1 089

Zasoby mieszkaniowej na terenie gminy w roku 2015 wyniosły 2 604 mieszkań, przeciętna powierzchnia jednego mieszkania wyniosła - 103,8 m².

6.2 Działalność gospodarcza

Na terenie gminy Turek funkcjonuje 436 podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie Regon, z tego 362 to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Są to głównie małe firmy prowadzone przez osoby fizyczne, zajmujące się działalnością handlową, różnymi usługami, a także działalnością przemysłową typu rzemieślniczego.
W strukturze małych przedsiębiorstw dominują jednostki prowadzące działalność handlową oraz reprezentujące branżę budowlaną.
Najważniejszym zakładem przemysłowym na terenie gminy Turek jest PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Adamów SA zlokalizowana w Warence. Zlokalizowane są tam obiekty zaplecza techniczno-warsztatowego i administracyjnego. Realizowana jest działalność związana z zabezpieczeniem ruchu i sprawności funkcjonowania całej Kopalni, a także usługi w zakresie: remontów maszyn i urządzeń górniczych, wykonawstwem wszelkiego rodzaju robót ziemnych i robót budowlano-montażowych, a także wykonawstwem konstrukcji stalowych. Na terenie gminy nie prowadzi się aktualnie bezpośredniej eksploatacji węgla brunatnego. PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Adamów SAzatrudnia także mieszkańców gminy Turek.
Kolejnym znaczącym podmiotem gospodarczym w gminie jest zakład produkcyjny SINTUR sp. z o.o. Zakład zlokalizowany jest w dwóch miejscach:

- pomieszczenia biurowe i zaplecze rehabilitacyjne w Turku przy ul. Kolskiej 19
- zakład produkcyjny w Szadowie Pańskim (gmina Turek).

Na terenie zakładu produkcyjnego w Szadowie Pańskim zlokalizowanych jest pięć hal produkcyjnych parterowych, w tym jedna z częścią biurowo-socjalną, budynek kotłowni, trzy niskie budynki magazynowe, trafostacja. Na terenie zakładu w jego północnej części znajduje się basen przeciwpożarowy (aktualnie nie spełniający wymagań dla zbiorników przeciwpożarowych) W części zachodniej zakładu projektowana jest nowa hala produkcyjna. Profil produkcji w Szadowie Pańskim to montaż i wyrób podzespołów elektrotechnicznych i podzespołów dla chłodnictwa, z dostarczanych do zakładu elementów. Stosowane przez zakład technologie to: obróbka skrawaniem, obróbka plastyczna metali, przerób tworzyw sztucznych, spawanie gazowe, ręczny montaż podzespołów. W zakładzie pracuje 140 pracowników. SINTUR sp. z o.o zatrudnia 22 osoby z terenu gminy Turek.
Mieszkańcy gminy Turek znajdują zatrudnienie w dużych zakładach znajdujących się w sąsiednich gminach, głównie w mieście Turek. Na pierwszym miejscu wymienić należy Elektrownię „Admów" S.A., która rozpoczęła swoją działalność w 1964 roku. Elektrownia pracuje w ramach Zespołu Pątnów – Adamów – Konin ZE PAK S.A. Po modernizacji może pracować do roku 2015 przy normalnych cyklach remontowych. Aktualnie w elektrowni pracuje około 500 osób. W zakładach spółek powstałych w wyniku restrukturyzacji, związanych z działalnością pomocniczą, pracuje dalszych 500 osób. Liczba pracujących

w zakładach spółek pomocniczych może ulec zmianie w zależności od potrzeb Zespołu Elektrowni PAK S.A. oraz sytuacji na rynku.
Dane dotyczące zatrudnienia są danymi historycznymi, z roku 2008 – z czasu przystąpienia do sporządzania projektu studium, nie są to dane aktualne. W regionie Turku kończą się zasoby węgla brunatnego, bo nie będzie ich do roku 2023-2025. Z uzyskanych aktualnie informacji wynika, że elektrownia Adamów, której moc zainstalowana to 600 MWe, w styczniu 2018 już nie będzie działała. Planuje się w 2017 roku likwidację elektrowni Adamów.

W Elektrowni Adamów jest zatrudnionych 38 mieszkańców gminy Turek.

- Ochrona PAK Sp z o.o. jest zatrudnionych 15 mieszkańców gminy Turek.
- EL PAK Sp z o.o. jest zatrudnionych 48 mieszkańców gminy Turek.
- AS PAK Sp z o.o. jest zatrudnionych 24 mieszkańców gminy Turek.

Na terenie powiatu działa również kilka innych, dużych, byłych państwowych lub spółdzielczych, ważnych dla gospodarki powiatu zakładów pracy, dających zatrudnienie mieszkańcom gminy takich jak:

- Mleczarnia Turek S.A (500 pracowników),
- MIRANDA (ponad 500 pracowników).
- Zakład Produkcji Mebli Ogrodowych „Sun Garden” w Malanowie
- Zakład Produkcji Krzeseł Biurowych PROFIm Sp. z o.o.w Turku.
- Zakład Produkcyjno-Handlowy ANDREWEX w gminach Przykona i Tuliszków,
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe STOLTUR w Turku
- Zakład Produkcji Lodów ZESIUK w Turku
- Zakład Produkcji Kabli ELEKTROKABEL w Turku
- Gospodarstwo Handlowo-Produkcyjne DUBLET PLUS w gminie Brudzew
- Zakład Produkcji Kołder NEAR we Władysławowie
- Zakład Odzieżowy SKALTEX w Turku
- Zakład Odzieżowy UNITED TEXTILES w Turku.
- LANKO Fabryka Okien i Drzwi z PCV w Dobrej

Do większych podmiotów, prowadzących działalność na terenie gminy należą:

1. KWB „Adamów” – baza techniczno - administracyjna „Warenka”
2. SINTUR Spółka z o.o. Zakład pracy chronionej w Szadowie Pańskim.
3. Stanisław Paszak – Ubojnia (masarnia) zwierząt rzeźnych w Korytkowie
4. DREWTUR – L.T.M. Greber spółka jawna
5. Stolarstwo budowlane – Andrzej Kula, Turkowice 123a
6. ETOILA Spółka z o.o. Zakład Konfekcji Sera w Szadowie Pańskim 30
7. „Provimi” Gospodarstwo Hodowlano-Zaopatrzeniowe Bogumił Rój, Szadów Księży
8. „ELBUD” Zakład Produkcyjno-Handlowo-Usługowy Andrzej Jafra, Cisew 143
9. „BOX-PACK” Olas Mirosław, Dzierżązna 20A
10. Piekarnia-ciastkarnia Wietrzyk Eugeniusz w Słodkowie Kolonii 41 A
11. CENTERGUM SERWIS OPON Grzegorz Kiciński, Szadów Pański 2
12. PPH Kołtex Czesław i Małgorzata Werner, Cisew 100 b

	Jednostka miary	2007
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WG SEKTORÓW WŁASNOŚCIOWYCH		

	Jednostka miary	2007
Ogółem		
ogółem	jed.gosp.	436
Sektor publiczny		
podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	28
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	jed.gosp.	27
Sektor prywatny		
podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	408
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	jed.gosp.	362
spółki handlowe	jed.gosp.	13
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	4
stowarzyszenia i organizacje społeczne	jed.gosp.	13
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WG SEKCJI PKD		
Jednostki zarejestrowane		
ogółem		
ogółem	jed.gosp.	436
sektor publiczny	jed.gosp.	28
sektor prywatny	jed.gosp.	408
w sekcji A		
ogółem	jed.gosp.	35
sektor prywatny	jed.gosp.	35
w sekcji D		
ogółem	jed.gosp.	53
sektor prywatny	jed.gosp.	53
w sekcji F		
ogółem	jed.gosp.	58
sektor prywatny	jed.gosp.	58
w sekcji G		
ogółem	jed.gosp.	149
sektor prywatny	jed.gosp.	149
w sekcji H		
ogółem	jed.gosp.	7
sektor prywatny	jed.gosp.	7
w sekcji I		
ogółem	jed.gosp.	26
sektor prywatny	jed.gosp.	26
w sekcji J		
ogółem	jed.gosp.	8
sektor prywatny	jed.gosp.	8
w sekcji K		
ogółem	jed.gosp.	31
sektor publiczny	jed.gosp.	1
sektor prywatny	jed.gosp.	30
w sekcji L		
ogółem	jed.gosp.	9
sektor prywatny	jed.gosp.	9
w sekcji M		
ogółem	jed.gosp.	34
sektor publiczny	jed.gosp.	26
sektor prywatny	jed.gosp.	8
w sekcji N		

	Jednostka miary	2007
ogółem	jed.gosp.	7
sektor prywatny	jed.gosp.	7
w sekcji O		
ogółem	jed.gosp.	19
sektor publiczny	jed.gosp.	1
sektor prywatny	jed.gosp.	18

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZEREGON W 2015 R.

Ogółem - 691

w tym w sektorze: rolniczym - 17

w sektorze przemysłowym - 86

w sektorze budowlanym - 135

6.3. Rynek pracy

Zatrudnienie i bezrobocie w gminie Turek w roku 2007

	Jednostka miary	2007
PRACUJĄCY W GŁÓWNYM MIEJSCU PRACY		
Pracujący wg płci		
ogółem	osoba	1 361
mężczyźni	osoba	1 003
kobiety	osoba	358
BEZROBOCIE		
Bezrobotni zarejestrowani wg płci		
ogółem	osoba	210
mężczyźni	osoba	64
kobiety	osoba	146
Udział bezrobotnych zarejestrowanych do ludności w wieku produkcyjnym		
ogółem	%	4,3
mężczyźni	%	2,5
kobiety	%	6,3

Bezrobocie w powiecie tureckim na tle Wielkopolski i kraju na koniec stycznia 2009 r.

L.p	Powiaty	**31.12.2008**	**31.01.2009**	wzrost / spadek do poprzedniego miesiąca
1	2	3	4	5
1	Chodzieski	12,0	13,2	1,2
2	Czarnkowsko - Trzcianecki	11,5	12,3	0,8
3	Gnieźnieński	10,3	11,1	0,8
4	Gostyński	10,8	11,9	1,1
5	Grodziski	4,7	5,8	1,1

6	Jarociński	10,2	11,6	1,4
7	Kaliski	5,9	6,7	0,8
	ziemski	6,0	6,8	0,8
	grodzki	5,8	6,7	0,9
8	Kępiński	3,1	3,7	0,6
9	Kolski	12,5	13,7	1,2
10	Koniński	11,0	12,0	1,0
	ziemski	13,3	14,3	1,0
	grodzki	8,5	9,4	0,9
11	Kościański	5,5	6,7	1,2
12	Krotoszyński	10,6	11,7	1,1
13	Leszczyński	5,3	6,6	1,3
	ziemski	5,9	7,2	1,3
	grodzki	5,0	6,2	1,2
14	Międzychodzki	4,4	5,3	0,9
15	Nowotomyski	4,2	5,4	1,2
16	Obornicki	5,9	7,0	1,1
17	Ostrowski	8,6	9,8	1,2
18	Ostrzeszowski	5,5	6,9	1,4
19	Pilski	7,4	8,7	1,3
20	Pleszewski	10,2	11,3	1,1
21	Poznański	1,7	1,9	0,2
	ziemski	1,8	2,0	0,2
	grodzki	1,7	1,9	0,2
22	Rawicki	7,5	8,2	0,7
23	Słupecki	13,4	14,7	1,3
24	Szamotulski	7,1	8,1	1,0
25	Średzki	9,4	10,7	1,3
26	Śremski	4,9	5,9	1,0
27	**Turecki**	**9,3**	**10,9**	1,6
28	Wągrowiecki	12,6	14,1	1,5

29	Wolsztyński	4,1	4,9	0,8
30	Wrzesiński	10,8	11,9	1,1
31	Złotowski	17,2	18,9	1,7
woj. Wielkopolskie		**6,4**	**7,2**	0,8
Polska		**9,5**	**10,5**	1,0
125% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju wynosi:		**11,9**	**13,1**	

Liczba bezrobotnych w powiecie tureckim stan na dzień 2013-06-18r.

4238 ogółem (-114), **2531** kobiet.

Stopa bezrobocia w powiecie tureckim za kwiecień 2013r.
Powiat Turecki: **12,8 %**
Wielkopolska: **10,5%**
Polska: **14,0%**

Liczba bezrobotnych stan na dzień 2014-09-04
3271 ogółem (-7), **2129** kobiet.

Stopa bezrobocia za lipiec 2014r.
Powiat Turecki: **9,8%**
Wielkopolska: **8,2%**
Polska: **11,9%**

Stopa bezrobocia za styczeń 2017r.
Powiat Turecki: 5,7%
Wielkopolska: 5,2%
Polska: 8,6%

Liczba bezrobotnych w Gminie Turek w dniu 28 lutego 2017r. – 176 osób

6.4 Usługi oświaty

Na terenie gminy Turek zlokalizowanych jest 6 szkół podstawowych: Cisew, Chlebów, Kaczki Średnie, Słodków, Turkowice, Żuki. Przy szkołach podstawowych funkcjonują oddziały rocznego przygotowania przedszkolnego. W zakresie wychowania przedszkolnego funkcjonuje Zespół Szkolno-Przedszkolny w Słodkowie.

W Słodkowie od 2009 r. działa nowe gimnazjum. Ponadto na terenie gminy zlokalizowana jest jedna szkoła typu ponadgimnazjalnego tj. Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego w Kaczkach Średnich.

6.5 Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

Mieszkańcy gminy narażeni są na wystąpienie szeregu zagrożeń. Do istotnych, które mogą zależeć od sposobu użytkowania i zagospodarowania przestrzeni miejskiej, należą:

- skażenie chemiczne (głównie toksyczne środki przemysłowe – TSP);
- zagrożenie radiologiczne;
- zagrożenie pożarowe;
- zagrożenie powodziowe, zagrożenia osuwania się mas ziemnych;
- różne zagrożenia komunikacyjne;

Przemysł wykorzystujący w procesach technologicznych związki chemiczne jest potencjalnym zagrożeniem dla ludzi i środowiska, zarówno na obszarach zakładów przemysłowych stosujących lub magazynujących substancje niebezpieczne jak i na obszarach z nimi sąsiadującymi. Stacjonarne źródła zagrożeń chemicznych na terenie miasta związane są z magazynowaniem lub przetwarzaniem w przedsiębiorstwach takich substancji jak amoniak, chlor, kwasy i ługi oraz produkty ropopochodne.
Na terenie miasta Turku zlokalizowane są zakłady pracy, które wykorzystują toksyczne środki przemysłowe (TSP) w procesach technologicznych lub je przechowują. Nagromadzenie w nadmiernych ilościach substancji niebezpiecznych stwarza groźbę katastrof przemysłowych. W zakładach tych strefa potencjalnego zagrożenia może przekroczyć teren zakładu tworząc bezpośrednie zagrożenie dla ludzi i wymagając znacznego zaangażowania służb ratowniczych.
Na terenie gminy Turek znajdują się dwa większe zakłady: KWB Adamów - Baza Warenka oraz Sintur. Obydwa zlokalizowane w północno-wschodniej części gminy. W bezpośrednim sąsiedztwie bezpośrednio przy granicy z gminą znajduje się także Elektrownia Turek. W fazie eksploatacji zakładów sytuacje awaryjne mogą wystąpić przede wszystkim z powodu nie stosowania wymogów BHP przy eksploatacji urządzeń, braku właściwego nadzoru nad urządzeniami, nieprzestrzegania wymogów przeciwpożarowych. W/w zakłady powinny opracować instrukcje techniczno-ruchową, w której należy określić sposób postępowania w wypadku awarii urządzeń dla zminimalizowania ujemnego wpływu wystąpienia awarii na środowisko.

Zagrożenie skażeniami promieniotwórczymi może nastąpić w wyniku: uszkodzenia źródeł promieniowania wykorzystywanych w procesach technologicznych, uwolnienia materiałów i opadów promieniotwórczych podczas składowania i transportu, uwolnienia substancji promieniotwórczych podczas awarii reaktorów jądrowych. Na terenie gminy zagrożenia radiologiczne mogą być spowodowane jedynie przez materiały radioaktywne stosowane czujkach izotopowych montowanych w instalacjach sygnalizacyjno – alarmowych. Są to źródła o stosunkowo niewielkiej mocy, w związku z czym zasięg tych zagrożeń ma charakter lokalny. Przewóz materiałów radioaktywnych jest incydentalny i dotyczy bardzo małych ilości – praktycznie nie stwarzających zagrożenia.
Należy liczyć się z zewnętrznym niebezpieczeństwem związanym z eksploatacją elektrowni jądrowych w Europie (6 czynnych elektrowni znajduje się w odległości około 350 km od granicy Polski).

Zagrożenie pożarowe może wystąpić głównie w zwartej zabudowie. Potencjalne zagrożenie pożarowe stwarzają duże obiekty handlowe, budynki zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej.
Należy liczyć się również z zagrożeniami stwarzanymi przez zakłady, które posiadają obiekty zagrożone wybuchem lub wtórną emisją toksycznych środków przemysłowych spowodowanych uszkodzeniami rurociągów gazu, zbiorników na stacjach baz paliw, stacjach LPG i punktach dystrybucji gazów propan-butan. Zagrożenie pożarowe stwarzają również znajdujące się w granicach gminy kompleksy leśne.
Lasy Nadleśnictwa Turek zaliczone są do obszarów leśnych o dużym zagrożeniu pożarowym – I kategoria zagrożenia pożarowego.
Zasadniczy wpływ na ów stan rzeczy mają:

- znaczna monokulturowość drzewostanów (ponad 50% to sosna),
- warunki klimatyczno - glebowe (przeciętna roczna ilość opadów w granicach 550 - 600 mm; dominują gleby piaszczyste, które jak wiadomo nie utrzymują długo wilgoci, od wilgotności ściółki zależy stopień zagrożenia pożarowego lasu);
- destrukcyjny wpływ kopalni odkrywkowej węgla brunatnego – KWB „Adamów” nie tylko na walory krajobrazowe terenu, ale co gorsze, na warunki glebowe, a przez to i na siedliska;
- stan zdrowotny drzewostanów (I i II strefa zagrożeń przemysłowych),
- duże rozdrobnienie obszarów leśnych na szereg małych kompleksów.

Na zagrożenie pożarowe obszarów leśnych nadleśnictwa ma również niebagatelny wpływ duża penetracja lasów przez ludność zbierającą płody runa leśnego.
Nadleśnictwo posiada opracowany „Szczegółowy plan zabezpieczenia obszarów leśnych przed pożarami”, który rokrocznie jest aktualizowany i zatwierdzany przez władze PSP i leśne. Ponadto nadleśnictwo realizuje wszystkie czynności prewencyjne, które dotyczą obszarów leśnych, a są wyszczególnione w „Instrukcji Ochrony Przeciwpożarowej Obszarów Leśnych” obowiązującej w Lasach Państwowych. Są to między innymi: utrzymanie w ciągłej sprawności pasów przeciwpożarowych własnych oraz dbałość o to, by inne podmioty, na których spoczywa obowiązek utrzymywania pasów przeciwpożarowych był realizowany, ciągłe udostępnianie obszarów leśnych dla PSP celem sprawnego przeprowadzania akcji gaśniczych poprzez m.in. utrzymywanie dróg wykorzystywanych do celów gaśniczych, celowe zabiegi hodowlane, szczególnie przy zakładaniu upraw wprowadzanie maksymalnej ilości gatunków domieszkowych i pomocniczych, utrzymywanie sieci alarmowo – dyspozycyjnej (punkt alarmowo – dyspozycyjny nadleśnictwa z radiotelefonem bazowym, dostrzegalnia przeciwpożarowa – radiotelefon przenośny, radiotelefony przewoźne w samochodach służbowych oraz przenośne dla pracowników), utrzymywanie bazy sprzętu gaśniczego, patrole przeciwpożarowe: lotnicze, piesze i inne, utrzymywanie punktów czerpania wody do celów gaśniczych, szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej własnych pracowników – szczególnie terenowych, prowadzenie działalności informacyjnej (np: tablice o tematyce przeciwpożarowej na parkingach leśnych, przy głównych szlakach komunikacyjnych), edukacja lokalnej społeczności, a przede wszystkim dzieci i młodzieży, w zakresie odpowiedniego zachowywania się na terenach leśnych, Najczęstszymi przyczynami pożarów lasów są: - celowe podpalenia,- nieostrożność dorosłych i nieletnich przy posługiwaniu się otwartym ogniem.
Inwestycje związane z minimalizacją ewentualnych zagrożeń środowiska pozostają w gestii zakładów, w których takie zagrożenia mogą wystąpić.

Zgodnie z wykazem obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi (tab. 10.2. Raportu z wykonania wstępnej oceny ryzyka powodziowego – www.kzgw.gov.pl)dla rzeki Kiełbaski (0-35km) zostaną opracowane mapy zagrożenia i mapy ryzyka powodziowego w II cyklu planistycznym (do 22.12.2019r.) Celem wstępnej oceny ryzyka powodziowego nie jest wyznaczenie precyzyjne zasięgu obszarów zagrożonych powodzią, lecz wstępne ich zidentyfikowanie w celu wskazania odcinków rzek, które stwarzają zagrożenie powodziowe. Dla rzek wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego zostanie wykonane matematyczne modelowanie hydrauliczne, w wyniku którego wyznaczone zostaną obszary narażone na zalanie wodą powodziową o prawdopodobieństwie wystąpienia p=1% (tj. średnio raz a 100lat), przedstawione na mapach zagrożenia powodziowego

i mapach ryzyka powodziowego. Tak wyznaczone obszary będą podstawą do prowadzenia polityki przestrzennej n obszarach zagrożenia powodziowego.
Zgodnie z art. 88f ustawy z dnia 18 lipca 2001r prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2012r poz. 145 ze zm.) dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej opracowane mapy zagrożenia i ryzyka powodziowego przekaże wójtowi gminy. Przedstawione na tych mapach granice obszarów uwzględnia się w dokumentach planistycznych: koncepcji przestrzennego zagospodarowania przestrzennego kraju, planie zagospodarowania przestrzennego województwa, miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego lub decyzji o warunkach zabudowy. Zmiany w tych dokumentach wprowadza się w terminie 30 miesięcy od dnia przekazania map. Od dnia przekazania map wszystkie decyzje o warunkach zabudowy i o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego na obszarach wykazanych na tych mapach muszą uwzględniać poziom zagrożenia powodziowego wynikający z wyznaczenia tych obszarów. Mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego podlegają przeglądowi co 6 lat oraz w razie potrzeby aktualizacji.
Po przekazaniu map zagrożenia i ryzyka powodziowego zaleca się uwzględnić te dokumenty także w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Aktualnie Rada Gminy zdecydowała wyłącznie o zmianie studium dla wybranych terenów, zmiany dokonywane na innych obszarach wykraczają poza ramy wyznaczone uchwałą o przystąpieniu.Tereny objęte zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w obrębie Dzierżązna i Turkowice nie zbliżają się do rzeki Kiełbaski, nie są zagrożone powodzią.

Na podstawie „Sprawozdania z prac związanych z rejestracją osuwisk na terenie powiatu tureckiego" opracowanego w 1970r., zawierającego mapę topograficzna w skali 1:25000 wynika, że tereny gminy Turek położone są poza terenami osuwisk oraz obszarów predestynowanych do ruchów masowych ziemi.

Na terenie Gminy Turek nie występują tereny szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczone na podstawie studium ochrony przeciwpowodziowej sporządzonego przez dyrektora RZGW w Poznaniu, co nie oznacza, iż nie mogą wystąpić lokalne podtopienia.
Cieki: Pokrzywnica, Folusz, Dopływ z Kolonii Marysin, Kiełbaska z Pastwisk Kowalskich, Dopływ z Turkowic, Dopływ spod Turka, Dopływ z Wietchinina nie zostały zakwalifikowane do opracowania map zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego.

W transporcie samochodowym największe zagrożenie występuje na drodze krajowej nr 72, po której odbywa się transport w ruchu tranzytowym. W efekcie dużego i stale rosnącego natężenia przewozów materiałów niebezpiecznych i toksycznych, oraz niejednokrotnie fatalnego stanu technicznego taboru ciężarowego rośnie ryzyko zagrożenia. Potencjalnym niebezpieczeństwem mogą być cysterny samochodowe przewożące niebezpieczne substancje chemiczne.

7 SYSTEM KOMUNIKACJI I INFRASTRUNKTURY TECHNICZNEJ

7.1 Transport, drogi

Przez teren gminy Turek przebiegają dwie drogi krajowe nr 72 Konin-Turek-Uniejów, nr 83 Turek-Sieradz oraz jedna droga wojewódzka nr 470 Kalisz-Turek-Kościelec.

Łączna długość dróg na terenie gminy Turek wynosi:
gminne i lokalne – 150,00 km
powiatowe – 19,05 km
wojewódzkie – 8,71 km
krajowe – 11,33 km

Do dróg powiatowych na terenie gminy należą drogi:
nr 3219P Turek – Władysławów – Turek
nr 4482P Słodków – Cisew
nr 4483P Szadów Pański – Żuki
nr 4498P Kaczki Średnie - Przykona
nr 4499P Rogów - Wietchinin
nr 4500P Kaczki Mostowe – Mikulice
nr 4583P Dzierzbin - Smaszew –Wrząca

Stan techniczny dróg gminnych jest słaby, ich parametry techniczne często nie odpowiadają wymogom i przepisom technicznym i ustawie o drogach publicznych.Brak jest przy wielu odcinkach dróg gminnych rowów odwadniających, z powodu braku zgody właścicieli gruntów przylegających do drogi na poszerzenie pasa dogi. Często zaniżone są parametry szerokości dróg, pasy drogowe są zbyt wąskie. Na drogach krajowych i wojewódzkich, istnieje duże ryzyko wypadków z powodu znacznego natężenia ruchu, również ciągników siodłowych o znacznym tonażu. Obecny układ dróg o nawierzchni utwardzonej nie tworzy w wielu przypadkach, zamkniętych systemów komunikacyjnych (np. droga Żuki – Turkowice).
Potrzeby w zakresie dróg są duże i dotyczą głównie:
- utwardzenia gminnych dróg gruntowych,
- budowy dróg scalających istniejący układ dróg w racjonalny układ drogowy,
- budowy ścieżek rowerowych,
- poszerzenia i zwiększenia wytrzymałości na nacisk istniejących dróg.

Drogi krajowe

Przebiegające przez gminę drogi krajowe nr 83 i 72 zaliczane są do dróg klasy G (głównych). Zgodnie z wytycznymi Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Poznaniu, w ciągu drogi krajowej nr 72 przewiduje się po południowej stronie miasta Turek realizację obwodnicy, dla której należy przewidzieć rezerwę terenu wg koncepcji opracowanej przez Zakład Projektowania „Dromost" z Poznania. Planowana obwodnica jest projektowana jako droga klasy GP.

Droga wojewódzka nr 470 Kościelec – Marulew - Turek – Kalisz.

Zgodnie z wnioskiem Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich dla istniejącego przebiegu drogi wojewódzkiej należy utrzymać istniejące granice pasa drogowego oraz przyjmować parametry techniczne właściwe dla dróg klasy G zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999r w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz.U. Nr 43 poz. 430 z 1999r).

7.2 Zaopatrzenie w wodę, oczyszczalnie ścieków.

Wszystkie miejscowości są zwodociągowane. Gmina Turek jest zaopatrywana w wodę z ujęć komunalnych w: Cisewie, Grabieńcu, Słodkowie, Dzierżąznem, Kaczkach Średnich oraz Obrębiźnie – Szadowskie Góry.Kilka miejscowości przygranicznych z ujęć gmin sąsiednich: Wietchinin z ujęcia w Kowalach Pańskich, gm. Kawęczyn, Żuki z ujęcia w Laskach, gm. Przykona, Warenka z ujęcia w Bogdałowie, gm. Brudzew, część Cisewa z ujęcia gminy Malanów, część Dzierżąznej z ujęcia gminy Władysławów, część Szadowa z ujęcia miasta Turek.

Stan sieci wodociągowej na terenie gminy jest dobry. Gmina Turek opracowała program rozwoju infrastruktury wodociągowej na terenie gminy. Program ten zawiera koncepcje rozbudowy i modernizacji stacji uzdatniania wody, który stopniowo jest realizowany.

Gospodarka ściekowa

Gmina Turek nie posiada gminnego wylewiska ścieków oraz do chwili obecnej nie posiada oczyszczalni zbiorczej ścieków komunalnych. W ostatnich latach uruchomiono cztery małe oczyszczalnie obsługujące szkoły. W mieście Turek pracuje miejska mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków z usuwaniem biogenów i ze stacją odwadniania i higienizacji osadów. Przepustowość na oczyszczalni w m. Turek wynosi $Q_{śrd}$ =15.750 m^3/d. Wobec obecnej rzeczywistej przepustowości $Q_{śrd}$ = 11.000 m^3/d, pozostaje duża rezerwa w ilości ok. 5.000 m^3/d na ewentualne przyjęcie ścieków np. z gminy Turek. W ostatnim etapie modernizacji oczyszczalni w Turku powstała stacja osuszania i higienizacji odpadów ściekowych. Obecnie posiada pełną automatyzację i monitoring technologicznej i mechanicznej pracy oczyszczalni. W pełni odpowiada ona wymogom ochrony środowiska zawartym w aktualnych przepisach prawa. Stopień oczyszczenia ścieków to aż 96 % redukcji zanieczyszczeń.
Większość mieszkańców gminy obecnie rozwiązuje problematykę ściekową w sposób indywidualny w oparciu o bezodpływowe zbiorniki ścieków (szamba). Ścieki z tych zbiorników powinny być wywożone do oczyszczalni ścieków w Turku. Powszechną praktyką jednak jest wylewanie ścieków do przydrożnych rowów lub na pola.

Mając na uwadze również małą szczelność szamb utrzymanie takiego stanu w dłuższym okresie stanowi duże zagrożenie dla środowiska naturalnego, a zwłaszcza dla zanieczyszczenia wód powierzchniowych i wód gruntowych.

Bilans ilości ścieków z poszczególnych miejscowości z gminy Turek zgodnie z Koncepcją programową Gospodarki Wodno-Ściekowej na terenie gminy Turek z grudnia 2000r. jest następujący:

L p.	**Nazwa wsi**	**Ilość mieszk.**	**Jednost zużycie wody $dm^3/d/Mk$**	**Q śr. m^3/d**	**Współ. Nd**	**Q d. max m^3/d**	**Współ. Nh**	**Qh max. m^3/h**
1.	Albertów	125	130	16,25	1,3	21,13	2	1,76
2.	Budy Słodkowskie	252	130	32,76	1,3	42,59	2	3,55
3.	Cisew	806	130	104,78	1,3	136,21	2	11,35
4.	Dzierżązna	185	130	24,05	1,3	31,27	2	2,61
5.	Grabieniec	272	130	35,36	1,3	45,97	2	3,83
6.	Chlebów	291	130	37,83	1,3	49,18	2	4,10
7.	Kaczki Średnie	410	130	53,3	1,3	69,29	2	5,77
8.	Kalinowa	346	130	44,98	1,3	58,47	2	4,87
9.	Korytków	187	130	24,31	1,3	31,60	2	2,63
10.	Kowale Księże	388	130	50,44	1,3	65,57	2	5,46
11.	Obrębizna	167	130	21,71	1,3	28,22	2	2,35
12.	Obrzębin	411	130	53,43	1,3	69,46	2	5,79
13.	Pęcherzew	174	130	22,62	1,3	29,41	2	2,45
14.	Słodków Kolonia	511	130	66,43	1,3	86,36	2	7,20
15.	Słodków	441	130	57,33	1,3	74,53	2	6,21
16.	Szadów Księży	153	130	19,89	1,3	25,86	2	2,15
17.	Szadów Pański	132	130	17,16	1,3	22,31	2	1,86
18.	Turkowice	662	130	86,06	1,3	111,88	2	9,32
19.	Warenka	123	130	15,99	1,3	20,79	2	1,73
20.	Wrząca	272	130	35,36	1,3	45,97	2	3,83
21.	Wietchienin	297	130	38,61	1,3	50,19	2	4,18
22.	Żuki	388	130	50,44	1,3	65,57	2	5,46
RAZEM		**6993**		**909,09**		**1181,82**		**98,48**

Dla poszczególnych zespołów wsi koncepcja ta proponuje następujące rozwiązania:
Słodków, Słodków Kolonia, Obrzębin – budowa kanalizacji zbiorczej i odprowadzenie ścieków do miejskiej oczyszczalni ścieków w Turku (etap priorytetowy ze względu na ochronę ujęć wody w Muchlinie i Słodkowie - przygotowany do realizacji)
Wrząca, Albertów i Grabieniec, Budy Słodkowskie – budowa kanalizacji zbiorczej i odprowadzenie ścieków do miejskiej oczyszczalni ścieków w Turku lub alternatywnie wykonanie asenizacji indywidualnej dla wszystkich posesji oraz grup gospodarstw tzw. oczyszczalni przydomowych, mini oczyszczalni ścieków,
Cisew (strona wschodnia od drogi wojewódzkiej Turek-Kalisz) – wykonanie asenizacji indywidualnej dla posesji od numeru 7 do 88 tzw. oczyszczalni przydomowych, mini oczyszczalni ścieków. Dla posesji nr 1 do 6 wykonanie odcinka kanalizacji grawitacyjnej z odprowadzeniem do kanalizacji miejskiej w Turku,

Cisew (strona zachodnia od drogi wojewódzkiej Turek – Kalisz) - budowa kanalizacji zbiorczej i odprowadzenie ścieków do miejskiej oczyszczalni ścieków w Turku,
Obrębizna - wykonanie asenizacji indywidualnej dla wszystkich posesji oraz grup gospodarstw tzw. oczyszczalni przydomowych, mini oczyszczalni ścieków,
Szadów Pański, Szadów Księży, Dzierżązna - odprowadzenie ścieków do miejskiej oczyszczalni ścieków w Turku lub alternatywnie wykonanie asenizacji indywidualnej dla wszystkich posesji oraz grup gospodarstw tzw. oczyszczalni przydomowych, mini oczyszczalni ścieków,
Żuki – wykonanie kanalizacji grawitacyjnej wzdłuż drogi krajowej 72 i odcinków kanalizacji grawitacyjnej ciążących do tego kolektora ściekowego i podłączenie do miejskiej oczyszczalni ścieków w Turku. Dla terenów wymagających budowy przepompowni ścieków wykonanie asenizacji indywidualnej dla posesji oraz grup gospodarstw tzw. oczyszczalni przydomowych, mini oczyszczalni ścieków,
Wietchinin - wykonanie asenizacji indywidualnej dla wszystkich posesji oraz grup gospodarstw tzw. oczyszczalni przydomowych, mini oczyszczalni ścieków (etap priorytetowy ze względu na wysokie zanieczyszczenie amoniakiem ujęcia wody w Kaczkach Średnich)
Turkowice (wschodnia i zachodnia część) - wykonanie asenizacji indywidualnej dla wszystkich posesji oraz grup gospodarstw - oczyszczalni przydomowych tzw. mini oczyszczalni ścieków,
Kowale Księże, południowa część Turkowic i Kaczki Średnie wraz z Zespołem Szkół Rolniczych – wykonanie kanalizacji wraz z przepompowniami i zbiorczej oczyszczalni ścieków w Kaczkach Średnich (etap priorytetowy ze względu na wysokie zanieczyszczenie amoniakiem ujęcia wody w Kaczkach Średnich).
Kalinowa, Pęcherzew, Chlebów, Korytków, Warenka - wykonanie asenizacji indywidualnej dla wszystkich posesji oraz grup gospodarstw tzw. oczyszczalni przydomowych, mini oczyszczalni ścieków, (etap może być realizowany na końcu ze względu na zdegradowanie ujęcia wody w Chlebowie i zmiany jego funkcji na przepompownie)
Aktualnie ujęcie wody w Chlebowie jest już nieczynne, planuje się zmianę przeznaczenia terenu, planuje się likwidację ujęcia. Planuje się przeznaczenie budynku nieczynnej stacji uzdatniania wody oraz terenu pod usługi – świetlicę wiejską wraz z niezbędnym dojazdem z drogi gminnej. Planuje się likwidację ujęcia wody. Likwidacja zostanie przeprowadzona na podstawie projektu i decyzji organu administracji geologicznej na likwidację otworu geologicznego, zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy Prawo wodne oraz ustawy Prawo geologiczne i górnicze.
Kowale Księże (Mała Kolonia) – budowa kanalizacji i odprowadzanie ścieków do planowanej oczyszczalni ścieków w Kaczkach Średnich.
Gmina Turek zrzeszona była do dnia 05.06.2014rw Związku Międzygminnym Wodociągów i Kanalizacji w Koninie. Członkami Związku są następujące gminy: gmina wiejska Chodów, gmina miejsko-wiejska Dąbie, gmina miejsko-wiejska Dobra, gmina miejsko-wiejska Golina, gmina wiejska Grzegorzew, gmina miejsko-wiejska Kłodawa, gmina wiejska Kawęczyn, gmina wiejska Kramsk, gmina wiejska Krzymów, gmina wiejska Olszówka, gmina miejsko-wiejska Przedecz, gmina wiejska Rzgów, gmina wiejska Stare Miasto, gmina wiejska Turek.
Gmina Turek w ramach Związku Międzygminnego Wodociągów i Kanalizacji w Koninie przygotowywała w latach 2007, 2008 przedsięwzięcie polegające na „Uporządkowaniu gospodarki wodno-ściekowej na terenie gmin członkowskich ZMWiK w Subregionie Konińskim", dotyczące budowy kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Żuki, Cisew, Obrzębin i Słodków Kolonia oraz kanalizacji deszczowej w miejscowości Żuki. Realizacja ww. przedsięwzięcia ma zapewnić zorganizowane odprowadzenie ścieków od wszystkich odbiorców wodyz budynków mieszkalnych, budynków użyteczności publicznej i firm. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej ma przyczynić się do poprawy jakości środowiska, a tym samym jakości życia mieszkańców gminy.
Aktualnie wykonano już kanalizację w części wsi Cisew oraz przystąpiono do wykonania w części wsi Obrzębin. Wykonano 178 sztuk przydomowych oczyszczalni ścieków z drenażem odsączającym oraz 147 z reaktorem biologicznym.

	Jednostka miary	2007
URZĄDZENIA SIECIOWE		
Wodociągi		
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	148,2
długość czynnej sieci rozdzielczej stanowiącej własność gminy	km	2,0
długość czynnej sieci rozdzielczej stanowiącej własność gminy, eksploatowanej przez jednostki	km	2,0

	Jednostka miary	2007
gospodarki komunalnej		
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt	1 885
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam3	299,9
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	7 025
Kanalizacja		
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	71
Sieć gazowa		
długość czynnej sieci ogółem w m	m	20 234
długość czynnej sieci przesyłowej w m	m	20 234
czynne połączenia do budynków	szt	1
odbiorcy gazu	gosp.dom.	1
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp.dom.	1
zużycie gazu w tys. m3	tys.m3	1,20
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w tys. m3	tys.m3	1,2
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności		
wodociąg	%	89,0
kanalizacja	%	0,9
gaz	%	0,0
Sieć rozdzielcza na 100 km2		
sieć wodociągowa	km	135,7
sieć kanalizacyjna	km	0,0
sieć gazowa	km	0,0
Zużycie wody, energii elektrycznej oraz gazu w gospodarstwach domowych		
woda z wodociągów		
na 1 mieszkańca	m3	38,6
na 1 korzystającego / odbiorcę	m3	42,7
gaz z sieci		
na 1 mieszkańca	m3	0,2
na 1 korzystającego / odbiorcę	m3	1 200,0

7.3 Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami na terenie gminy prowadzona jest zgodnie w wojewódzkim planem gospodarki odpadami, który przewiduje, że dążyć się będzie do funkcjonowaniadocelowo w skali województwa wielkopolskiego 13 ponadlokalnych składowisk odpadów, które będą elementami zakładów zagospodarowania odpadów. Dla gminy Turek wojewódzki plan gospodarki odpadami wskazuje ZUiUOK „Orli Staw", pozostawiając ostateczny wybór przynależności do podanego ZZOod decyzji władz lokalnych.
Zgodnie z programem gospodarki odpadami dla Gminy Turek zamknięto składowisko odpadów w Cisewie oraz w Dzierżąznej. Składowiska te zostały zrekultywowane.
Największym wytwórcą odpadów przemysłowych na terenie gminy, ale też największym w skali województwa jest przemysł paliwowo-energetyczny - Zespół Elektrowni Pątnów Adamów Konin SA. Odpady z energetyki stanowią, pod względem masy, największą ilość odpadów. Powstają one w procesie spalania węgla brunatnego.
Do tych odpadów zalicza się:

- popioły lotne, mieszanki popiołowo – żużlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych,
- stałe odpady z wapniowych metod odsiarczania spalin.

Wymienione odpady w rejonie konińskim w bilansie wytwarzanych odpadów zajmują pozycję dominującą i pozycja ta utrzymywać się będzie do czasu zakończenia eksploatacji złóż węgla brunatnego w rejonie Turku i Konina.
Największymi ich wytwórcami w Podregionie Konińskim są:

- Zespół Elektrowni PAK S.A. Pątnów z Konina – 520 178,31Mg
- Zespół Elektrowni PAK S.A. Adamów z Turku – 345 743,0Mg
- Zespół Elektrowni PAK S.A. Konin – 265 477,36Mg

Udział tych odpadów w bilansie wszystkich odpadów przemysłowych podregionu konińskiego wynosi ponad 65 %. Udział popiołów i żużli z ZE PAK Elektrownia Adamów S.A. w bilansie odpadów przemysłowych powiatu tureckiego jest jeszcze większy. Z danych Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego w Poznaniu wynika, że w całym powiecie tureckim w 2001 r. wytworzonych zostało 371,6 tys. Mg odpadów przemysłowych, udział odpadów elektrownianych w ich bilansie stanowił aż 93,04 %.
Popioły lotne wapniowe są charakterystyczne dla zakładów energetycznych z rejonu Konina i Turku, mają one charakter zasadowy (wyciągi wodne o pH ~10). Usuwane są one na tereny poodkrywkowe kopalni węgla brunatnego, do wypełniania wyrobisk powęglowych.

Do roku 2020 plany krajowe dot. energetyki w odniesieniu do KWB Adamów zakładały: przedłużenie żywotności KWB “Adamów” S.A. Do roku 2023 poprzez uruchomienie czwartej odkrywki Koźmin–Północ.Z uzyskanych aktualnie informacji wynika, że w regionie Turku kończą się zasoby węgla brunatnego, bo nie będzie ich do roku 2023-2025. Elektrownia Adamów, której moc zainstalowana to 600 MWe, w styczniu 2018 już nie będzie działała. Planuje się w 2017 roku likwidację elektrowni Adamów.
Elektrownia Adamów eksploatuje mokre składowisko odpadów paleniskowych, zlokalizowane w wyrobisku pokopalnianym Odkrywki Zachodniej oraz dawne składowisko odpadów paleniskowych w Odkrywce Wschodniej, pełniące funkcję odparowalnika nadmiaru wód nadosadowych z składowiska O/Zachodnia.
Łączna powierzchnia składowiska z odparowalnikiem wraz z całą infrastukturą /drogi, trasy rurociągów itp. / wynosi 252,08 ha – według wykazu gruntów na dzień 31.12.2003r.
Składowisko O/Zachodnia zajmuje teren 192,66ha z tego 0,13 ha leży w gminie Turek, a 192,53ha leży w obrębie gminy Przykona.
Składowisko O/Wschodnia – Odparowalnik zajmuje obszar 59,42 ha z tego 42,62 ha leży w obrębie gminy Turek, a pozostałe 16,8 ha w gminie Przykona.
W Elektrowni Adamów zastosowano hydrauliczny system oprowadzania odpadów paleniskowych w obiegu zamkniętym. Odpady paleniskowe w postaci pulpy transportowane są rurociągami na składowisko. Na składowisku zachodzi proces sedymentacji – wzdłuż brzegu tworzą się plaże popiołowe, a sklarowana woda nadosadowej, w przypadku jej nadmiaru kierowana jest na odparowalnik w O/Wschodniej o pow. 19,5 ha /zgodnie z pozwoleniem/, a także do instalacji wyparnej, produkującej kondensat dla potrzeb elektrowni.
W 1997r. ZE PAK S.A. zlecił opracowanie projektu optymalnej rekultywacji składowiska O/Zachodnia. W ramach tego zlecenia, od 1999r. prowadzone są prace doświadczalne / pod kierunkiem specjalistów z AR w Poznaniu/, we wschodniej części składowiska, na 17 wyznaczonych poletkach. Wstępne wyniki doświadczeń wskazują na dobre wyniki rekultywacji z zastosowaniem tzw. gliny zwałowej do nasadzeń drzew oraz osadów z oczyszczalni ścieków komunalnych do upraw niskiej szaty roślinnej.
W pozwoleniu na wytwarzanie odpadów /uwzględniający odzysk i unieszkodliwianie/, dla Elektrowni Adamów, przewidziano wykorzystanie osadów z oczyszczalni miejskiej, do rekultywacji składowisk.
ZE PAK S.A. prowadzi kontrolę jakości środowiska wodnego w rejonie składowisk i w ramach monitoringu prowadzone są badania w wytypowanych i uzgodnionych punktach kontrolnych:

- Piezometry kontrolne zlokalizowane wokół Odkrywki Zachodniej i Wschodniej – 36 punktów,
- Studnie głębinowe na terenie Elektrowni Adamów – 6 szt.
- Studnie głębinowe wokół składowisk, tzn, w Przykonie, Kaczkach Średnich, Chlebowie, Rogowie,
- Woda nadosadowa ze składowisk,
- Wody powierzchniowe tj. rzeka Kiełbaska przed i za Elektrownią Adamów, rów opaskowy (drenaż) i Ciek zachodni przed i za składowiskiem – odparowalnikiem.

Na terenie gminy Turek częściowo prowadzi działalność gospodarczą kopalnia węgla brunatnego. Do roku 2012 działała na podstawie ustawy z dnia 25 września 1981r. o przedsiębiorstwach państwowych. Po prywatyzacji jest to PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Adamów S.A. Przedmiotem jej działania było wydobycie węgla brunatnego i surowców towarzyszących, rozbudowa i modernizacja kopalni oraz remonty sprzętu i urządzeń kopalnianych, ochrona środowiska przed ujemnymi skutkami działalności górniczej z uwzględnieniem rekultywacji terenów górniczych. Obecnie węgiel brunatny

wydobywany jest z trzech odkrywek: "Adamów", "Koźmin" i "Władysławów". Kopalnia zleciła opracowanie programu zagospodarowania odpadów, który został wykonany w 1998r.
Pod względem lokalizacji źródeł powstawania odpadów skupiają się one w 4 ośrodkach:

- Wykop Odkrywki Adamów
- Plac zagospodarowania Warenka
- Zaplecze Odkrywki Koźmin
- Zaplecze Odkrywki Władysławów

Na terenie gminy Turek znajduje się plac zagospodarowania odpadów w bazie administracyjnej Warenka, która zatrudnia 1005 osób, co stanowi niemal 50% zatrudnionych w kopalni. Tutaj zlokalizowane są obiekty zaplecza warsztatowo-administracyjnego odkrywki Adamów, hale warsztatowe, kotłownia grzewcza, stacja paliw. Odbywają się tutaj naprawy sprzętu kopalnianego, regeneracja i remonty maszyn. Gromadzone i sortowane są tu również odpady pochodzące z całej kopalni.
Kopalnia prowadzi rekultywację terenów w kierunku rolnym, leśnym i wodnym. Na terenie gminy znajduje się obszar gruntów rolnych zrekultywowanych w kierunku rolnym – jest to teren we wsi Kalinowa. Znaczny obszar we wschodniej części gminy zajmuje zwałowisko zewnętrzne kopalni rekultywowane w kierunku leśnym. W bezpośrednim sąsiedztwie gminy, na terenie gminy Brudzew i Przykona znajdują się zbiorniki wodne powstałe poprzez zagospodarowanie wyrobiska końcowego - jak dziesięciohektarowy zbiornik Bogdałów w gminie Brudzew i poprzez zagospodarowanie zwałowiska wewnętrznego jak zbiornik „Przykona". Zbiornik Przykona zajmuje powierzchnię 242 ha, przy czym powierzchnia zalewu przy średnim poziomie napełnienia wynosi 135 ha. Objętość zbiornika przy średniej głębokości 6 m, wynosi około 6,5 mln m3.
W sprawozdaniu z realizacji gminnego programu gospodarki odpadami Gminy Turek za okres od 1 stycznia 2007 do 31 grudnia 2008 (na podstawie informacji uzyskanych od przedsiębiorców zajmujących się odbieraniem odpadów od właścicieli nieruchomości i ich transportem do miejsc odzysku i unieszkodliwiania)zawarto dane dotyczące rodzaju, ilości i źródła powstawania wszystkich odpadów, w szczególności odpadów komunalnych, które mają być poddawane procesom odzysku lub unieszkodliwiania.
(wykreślono nieaktualne szczegółowe dane na temat odpadów i przedsiębiorców).
Zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego Gmina Turek należy do Regionu VIII, dla którego Regionalną Instalacją Przetwarzania Odpadów Komunalnych jest Miejski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o., ul. Sulańska 13 w Koninie. Wójt Gminy na podstawie art. 6d ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach jest zobowiązany udzielić zamówienia publicznego na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości albo zamówienia publicznego na odbieranie i zagospodarowanie tych opadów. Na terenie gminy obowiązuje Uchwała nr XX/122/16 Rady Gminy Turek z dnia 25 kwietnia 2016r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Turek.
Na działkach o nr ewid. 166/1, 166/2, 167/2, 168/1, 168/2, 168/3 oraz części działki 167/1 obręb Warenka objętych sporządzaną zmianą studium znajdują się tereny zrekultywowanego leśnie zbiornika wód kopalnianych.

7.4 Zaopatrzenie w ciepło

Przestarzałe kotłownie węglowe w gospodarstwach domowych i obiektach użyteczności publicznej i przedsiębiorstwach działających na terenie gminy, wymagają modernizacji.
W 2003r. gmina Turek opracowała program wykorzystania lokalnych zasobów energii odnawialnej.
Zgodnie z opracowanym programem w zakresie modernizacji systemów grzewczych w obiektach użyteczności publicznej oraz w prywatnych domach mieszkańców, zaproponowano systematyczną wymianę kotłów węglowych na kotły opalane biomasą, ogrzewanie pompami ciepła, oraz wykorzystanie energii słonecznej do przygotowywania ciepłej wody użytkowej.
W ramach programu zaproponowano wykorzystanie gminnych zasobów biomasy i rozwój plantacji energetycznych, głównie w oparciu o uprawę wierzby energetycznej.
Rozwój ciepłownictwa w oparciu o lokalne źródła energii odnawialnej spowoduje rozwój lokalnego rynku biomasy.
Na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego wśród mieszkańców gminy stwierdzono duże jednostkowe zużycie ciepła do ogrzewania budynków mieszkalnych.

7.5 Elektroenergetyka

Dobrze rozwinięta sieć energetyczna wraz z bliskością Elektrowni Adamów wpływają na bezpieczeństwo energetyczne gminy i całego powiatu. Przez gminę przebiegają linie energetyczne wysokiego napięcia wychodzące z Elektrowni Adamów zlokalizowanej we wschodniej części miasta Turek..
Z elektrowni w pięciu kierunkach odchodzą korytarze linii wysokiego napięcia. Głównym korytarzem jest korytarz przebiegający w kierunku Kłodawy, Elektrowni Konin i Łęczycy - biegną tu 4 linie wysokiego napięcia 2 linie po110 kV i dwie linie po 220 kV. Trasa tego korytarza leży w północno-wschodniej części gminy i biegnie równolegle na wschód od drogi wojewódzkiej nr 470 (Kalisz-Turek-Kościelec).
Drugi korytarz wychodzi z elektrowni w kierunku północno-zachodnim do Konina przez Szadów Pański i Obrębiznę. Są to dwie linie wysokiego napięcia 110kV i 220 kV.
W kierunku południowo-zachodnim do Kalisza biegnie linia wysokiego napięcia 110 KV przebiegając przez obszar Turkowic i Kowali Księżych.
W kierunku południowo-wschodnim biegnie korytarz linii energetycznych do Łodzi. Zlokalizowane są tam dwie linie wysokiego napięcia, każda po 220 KV. Linie te przebiegają przez teren gminy w miejscowości Żuki.
W kierunku wschodnim przez miejscowość Warenka biegnie korytarz energetyczny, w którym znajdują się dwie linie po 110 KV.
Wg powszechnego spisu rolnego przeprowadzonego w 1996 r. wynikało, że nie było na terenie gminy gospodarstw rolnych nie posiadających sieci elektrycznej i tylko 50 gospodarstw potrzebowało zwiększenia mocy w sieci energetycznej, co stanowiło około 4,6% ogółu gospodarstw.

Elektroenergetyczna sieć przesyłowa

Na obszarze gminy Turek znajdują się następujące obiekty elektroenergetycznej sieci przesyłowej:

1. stacja elektroenergetyczna 220/110kV „Adamów”
2. fragment linii elektroenergetycznej 220 kV relacji Konin- Adamów I,
3. fragment linii elektroenergetycznej 220kV relacji Konin – Adamów II,
4. fragment linii elektroenergetycznej 220kV relacji Adamów – Zgierz,
5. fragment linii elektroenergetycznej 220kV relacji Adamów – Pabianice.

Wzdłuż tych linii należy uwzględniać pasy technologiczne o szerokości 70m (po 35m od osi linii w obu kierunkach). Dla pasów technologicznych obowiązują ograniczenia użytkowania i zagospodarowania terenów. Dla terenów znajdujących się w pasie technologicznym obowiązują następujące ustalenia:

I. W pasie technologicznym linii:
   1. nie należy lokalizować budynków mieszkalnych lub innych przeznaczonych na stały pobyt ludzi. W indywidualnych przypadkach odstępstwa od tej zasady może udzielić właściciel linii, na warunkach przez siebie określonych, jeżeli nie spowoduje to przekroczenia standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych,
   2. należy uzgadniać warunki lokalizacji wszelkich obiektów z właścicielem linii,
   3. nie należy sadzić roślinności wysokiej pod linią i w odległości po 16,5m od osi linii w obu kierunkach.

II. Teren w pasie technologicznym linii nie może być kwalifikowany jako teren przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową lub zagrodową ani jako teren związany z działalnością gospodarczą (przesyłową) właściciela linii.

III. Wszelkie zmiany w kwalifikacji terenu w obrębie pasa technologicznego linii i w jego najbliższym sąsiedztwie powinny być zaopiniowane przez właściciela linii.

IV. Zalesienia terenów rolnych w pasie technologicznym linii mogą być przeprowadzone w uzgodnieniu z właścicielem linii, który określi maksymalną wysokość sadzonych drzew i krzewów.

V. Lokalizacja budowli zawierających materiały niebezpieczne pożarowo, stacji paliw i stref zagrożonych wybuchem w bezpośrednim sąsiedztwie pasów technologiczny wymaga uzgodnień z właścicielem linii.

VI. Ustala się możliwość eksploatacji i modernizacji linii elektroenergetycznych przesyłowych o napięciu 220kV.

Na terenie gminy przewiduje się możliwość budowy linii 400kV po istniejących trasach linii 220kV, z zachowaniem aktualnej szerokości pasów technologicznych, a także budowy nowej dwutorowej linii elektroenergetycznej 400 kV Pątnów – Rogowiec, wzdłuż której pas technologiczny będzie miał szerokość 70m (po 35m od osi linii w obu kierunkach).Budowę tej sieci przewidziano zgodnie z wnioskiem zarządcy sieci PSE Zachód z roku 2008. Budowa nowej linii 400kV nie znajduje się aktualnie w planach inwestycyjnych budowy sieci najwyższych napięć Polskich Sieci Elektroenergetycznych na najbliższe lata.

Elektroenergetyczna sieć dystrybucyjna

Na terenie gminy znajdują się sieci dystrybucyjne 110kV, 15kV oraz 0,4kV, które są własnością firmy ENERGA-OPERATOR SA, a także sieci będące własnością Kopalni Węgla Brunatnego „Adamów" SA oraz Elektrowni Adamów. Przewiduje się możliwość modernizacji linii 110kV, a także możliwość rozbiórki i budowy nowych po trasach zbliżonych do aktualnych. Ustala się pasy technologiczne wzdłuż linii elektroenergetycznych. Przez pas technologiczny linii elektroenergetycznej należy rozumieć obszar, na którym dopuszcza się prowadzenie prac związanych z budową, przebudową, modernizacją i eksploatacją linii, w granicach którego zamyka się ponadnormatywne oddziaływanie tej linii w zakresie emisji pola elektromagnetycznego oraz hałasu.

Na terenach innych niż leśne:
Ustala się strefę o szerokości 15m od rzutu poziomego skrajnego przewodu linii dla napowietrznej linii wysokiego napięcia 110kV.
Ustala się strefę 5 m od rzutu poziomego skrajnego przewodu napowietrznych linii średniego napięcia 15 kV.
Ustala się strefę 3 m od rzutu poziomego skrajnego przewodu napowietrznych linii niskiego napięcia 0,4kV.
Dla terenów znajdujących się w granicach podanych wielkości wydziela się pasy technologiczne, w których ustala się zakaz lokalizacji wszelkich budynków oraz budowli takich jak maszty oraz zakaz lokalizacji zieleni wysokiej. Przy projektowaniu dopuszczonych na tym terenie obiektów budowlanych należy zachować bezpieczne odległości oraz zachować wymagania norm oraz przepisów.
Zagospodarowanie terenu i zabudowę w zbliżeniu do tych linii należy uzgadniać z właścicielem sieci.
Ograniczenia w zagospodarowaniu terenu w granicach pasów technologicznych obowiązują do czasu istnienia linii energetycznych napowietrznych.

Na terenach leśnych pasy zinwentaryzowane na potrzeby linii elektroenergetycznych wynoszą:
- dla linii 110kV – maksymalnie 28m
- dla linii 15kV – maksymalnie 9m
- dla linii 0,4kV – maksymalnie 2,8m.

Przyjęcie innych norm na terenie lasów winno być poprzedzone uzyskaniem odpowiednich zgód na zmianę przeznaczenia na cele inne niż leśne.
Planuje się modernizację istniejących linii napowietrznych WN 110kV. W ramach modernizacji nie przewiduje się istotnej zmiany trasy przebiegu tych linii i wprowadzenia istotnych ograniczeń w zagospodarowaniu terenów.

7.6 Telekomunikacja

W 1998 roku, w gminie było 295 abonentów telefonii przewodowej. Wskaźnik ilości abonentów telefonii przewodowej na 1000 ludności wynosił 40,9, kiedy analogiczny wskaźnik w powiecie wynosił 118. Gmina posiada jednak dość dobrze rozwiniętą łączność telefoniczną w systemie „radio-dostęp". Aktualnie korzysta z niej 331 abonentów, co daje wskaźnik 45,3 abonentów na 1000 ludności. System łączności radiowej zdecydowanie poprawia ogólną dostępność mieszkańców do telefonii.
Zgodnie ze spisem powszechnym z 2002 r liczba gospodarstw posiadających telefon stacjonarny wyniosła już 854, co daje wskaźnik 115 telefonów stacjonarnych na 1 000 mieszkańców.
Aktualnie szeroki wachlarz usług telekomunikacyjnych oferuje INEA, posiadająca na terenie gminy sieć światłowodową.

7.7 Gazyfikacja

Przez teren gminy Turek przebiega korytarz gazociągów wysokiego ciśnienia. Istnieje zatem możliwość wykorzystania gazu zarówno dla celów gospodarczych, jak i komunalnych. Ze względu jednak na brak własnej sieci gazowej średniego i niskiego ciśnienia na terenie gminy, gaz przewodowy nie jest w ogóle wykorzystywany. Powiat turecki posiada 26km sieci gazowej rozdzielczej wykorzystywanej przez 925 odbiorców - głównie w mieście Turek.
Przez gminę Turek przebiega sieć gazowa wysokiego ciśnienia:
- gazociąg w/c DN 500 relacji Odolanów – Adamów (rok budowy 1977),
- gazociąg w/c DN 400 relacji Garki - Odolanów – Adamów (rok budowy 1971),
- gazociąg w/c DN 500 relacji Adamów - Włocławek (rok budowy 1975),
- gazociąg w/c DN 250 relacji Turek - Uniejów (rok budowy 1981),

znajdują się także stacje ochrony katodowej:

- instalacja ochrony katodowej (SOK) w m. Żuki,
- instalacja ochrony katodowej (SOK) w m. Cisew.

Lokalizacja obiektów budowlanych względem istniejących sieci gazowych w/c powinna być zgodna z wymaganiami zawartymi w przepisach, według których w/w sieć gazowa została wybudowana. W związku z powyższym, lokalizacja obiektów budowlanych względem sieci gazowej, dla której pozwolenie na budowę wydano:
- przed 10.08.1989r powinna być zgodna z przepisami rozporządzenia Ministra Górnictwa w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe (Dz. U. z 1978r. nr 21 poz. 94) oraz normami branżowymi BN-71/8976-31 oraz BN-80/8976-31,
- przed 21.12.1995r powinna być zgodna z przepisami rozporządzenia Ministra Przemysłu w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe (Dz. U. z 1989r. nr 45 poz.243),
- przed 12.12.2001r powinna być zgodna z przepisami rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe (Dz. U. z 1995r nr 139 poz. 686),
Wynika z nich maksymalna odległość podstawowa lokalizacji obiektów budowlanych względem istniejącej sieci gazowej w/c wynosi:
- dla gazociągu w/c DN 500 relacji Odolanów – Adamów – 65 na stronę od jego osi,
- dlagazociągu w/c DN 400 relacji Garki - Odolanów – Adamów – 65 na stronę od jego osi,
- dla gazociągu w/c DN 500 relacji Adamów – Włocławek – 65 na stronę od jego osi,
- dla gazociągu w/c DN 250 relacji Turek – Uniejów – 35m na stronę od jego osi,

Dla niektórych odcinków gazociągów w/c mogą mieć zastosowanie zmniejszone odległości podstawowe. Będą one rozpatrywane szczegółowo na etapie uzgadniania i opiniowania planów lokalizacji obiektów budowlanych względem w/w gazociągów.

W związku z powyższym, w przypadku jakichkolwiek planów lokalizowania obiektów budowlanych względem istniejących sieci gazowych wysokiego ciśnienia w odległościach mniejszych niż podana powyżej, zachodzi konieczność szczegółowego uzgodnienia wszelkich zbliżeń, kolizji oraz ingerencji w w/w odległości u Operatora Gazociągów Przesyłowych Gaz-System S.A. Oddział w Poznaniu oraz konieczność ścisłego nadzoru przedstawiciela Oddziału nad pracami budowlanymi w strefie.

Na terenie gminy zrealizowany jest gazociąg wysokiego ciśnienia DN700 relacji Gustorzyn – Odolanów. Gazociąg ten jest zlokalizowany w odległości 7-10 m od istniejącej sieci gazowej wysokiego ciśnienia (Odolanów- Adamów, Garki- Odolanów – Adamów, Adamów – Włocławek). Jego strefa kontrolowana będzie się zawierać w strefie ochronnej (odległości podstawowej) istniejącej sieci gazowej.

Wielkopolska Spółka Gazownictwa Sp z o.o. Oddział Gazowniczy w Kaliszu planuje rozbudowę sieci gazowej wysokiego ciśnienia na kierunku Turek – Tuliszków – Konin - Rumin o gazociąg wysokiego ciśnienia o średnicy DN 200 Stal. Aktualnie brak opracowania przebiegu trasy gazociągu.
Przy lokalizacji gazociągów należy stosować Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 lipca 2001r w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe (Dz. U. z dnia 11 września 2001r Nr 97 poz. 1055). Na terenach stref kontrolowanych gazociągów wybudowanych po 12 grudnia 2001r ustanowiony jest zakaz wznoszenia budynków, urządzania stałych składów i magazynów, zakaz sadzenia drzew oraz zakaz podejmowania działalności mogącej zagrozić trwałości gazociągu podczas jego eksploatacji.
W planach miejscowych w miejscach lokalizacji gazociągów oraz w miejscach planowanych ich przebiegów należy przewidywać zagospodarowanie zielenią izolacyjną o szerokości odpowiadającej ograniczeniom w budowie obiektów i w prowadzeniu działalności gospodarczej nad gazociągami. W przypadkach, gdy gmina nie może przeznaczyć pasa gruntu nad gazociągiem na zieleń lub pozostawić dotychczasowego jego przeznaczenia należy w planie zapisywać informację o ograniczeniach w zabudowie i zagospodarowaniu terenu.
Przez tereny objęte zmianą studium nie przebiegają gazociągi.

7.8 Cmentarze

Na terenie gminy czynne cmentarze znajdują się w Kaczkach Średnich oraz w Słodkowie Kolonii. Dla terenów cmentarzy oraz ich otoczenia obowiązują przepisy odrębne.

8. UKŁAD FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNY

Struktura osiedleńcza

Gmina Turek pierścieniem okala miasto Turek. Struktura przestrzenna osadnictwa gminy ukształtowana jest pod wpływem warunków przyrodniczych, związanego z nimi układu komunikacyjnego, układu własnościowego. Na terenie gminy nastapiły znaczne przekształcenia chrakteru zabudowy wsi. Na terenie gminy można wyróżnić zarówno wsie skupione, jak i osadnictwo rozproszone.
Do najczęściej spotykanych historycznych typów osad w gminie należą wsie jednodrożne oraz wielodrożnice. Występują wsie jednodrożne w układach rzędowych, oraz wsie łańcuchowe powstałe przy rzece Kiełbasce i ciekach wodnych (Kowale Księże, Cisew). Tego typu układy przestrzenne osadnictwa wiejskiego są zaliczane do najstarszych. Wsie jednodrożne, o układzie pól łanów leśnych, powstały w wyniku prowadzonego planowo osadnictwa. Każdy z osadników otrzymywał długi pas zalesionej ziemi, który sukcesywnie karczował i uprawiał. Wsie tego rodzaju nazywano leśno-łanowymi. Powstawały one na terenach Polski już w średniowieczu. Wśród typów wsi znajdują się także wsie w układzie niwowym oraz niwowo – łanowym.

Na obszarze gminy można wyróżnić części funkcjonalno przestrzenne o wyraźnie wykształconych odrębnych funkcjach.

1. Strefa M - podmiejska

Strefa bezpośredniego otoczenia miasta położona przy wjeździe do miasta Turku od strony zachodniej, z rozwijającą się intensywnie funkcją mieszkaniową i usługową. Część terenu strefy posiada obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Jest funkcjonalnie i przestrzennie związana z miastem Turek.

2. Strefa K - krajobrazowa

Część północna i północno- zachodnia gminy, położona między drogą krajową prowadzącą od zachodu (od Konina, Tuliszkowa) do miasta Turku a drogą wojewódzką biegnącą z Turku w kierunku północno wschodnim, do Koła. Jest to teren o szczególnych walorach przyrodniczych w znacznej części zalesiony. Większość terenu znajduje się w Złotogórskim Obszarze Chronionego Krajobrazu. Na terenie strefy znajdują się: tereny lasów, tereny zabudowy zagrodowej, których pasma uzupełniane są zabudową mieszkalną jednorodzinną, tereny zabudowy letniskowej, niewielkie obszary pól i trwałych użytków zielonych, tereny żwirowni oraz teren aktualnie rekultywowanego składowska odpadów Dzierżązna. Znajdują się tutaj ujęcia wody dla miasta Turku. Z uwagi na położenie oraz stopień przekształcenia krajobrazu związany z działalnością inwestycyjną, w tym wydobyciem kruszyw naturalnych i wpływem odkrywek koplani węgla brunatnego należy wyróżnić dwie podstrefy: podstefę zachodnią K1 oraz wschodnią K2. Cała podstrefa K1 oraz niewielka część podstrefy K2 (w bezpośrednim sasiedztwie studni), znajdują się na terenie obszaru spływu wód do ujęć komunalnych – planowanym terenie ochrony pośredniej zewnętrznej.Niewielki obszar w północno-wschodniej części podstrefy K2 znajduje się na terenie górniczym ustanowionym dla odkrywki węgla brunatnego. Dla istniejących żwirowni ustanowiono obszary i tereny górnicze.Część terenów żwirowni objęta jest obowiązującymi planami miejscowymi. Dla terenów Obrzębina obowiazują na większych fragmentach plany miejscowe. Plany miejscowe obowiązują dla niewielkich obszarów w Grabieńcu, Dzierżąznej, Szadowie Pańskim.

3. Strefa P – przemysłowa

Część wschodnia gminy, położona między drogą wojewódzką prowadzącą z Turku do Koła a drogą krajową prowadząca z miasta Turku w kierunku wschodnim do Uniejowa i Łodzi. Jest to stefa o znacznie przekształconym krajobrazie i środowisku. Jest zdominowana działalnością przemysłową, położona w bezpośrednim sąsiedztwie położonej przy granicy gminy, na terenie miasta, Elektrowni „Adamów", oraz w bezpośrednim sąsiedztwie strefy przemysłowej miasta. Na terenie strefy, w miejscowości Warenka, znajduje się baza Kopalni Węgla Brunatnego „Adamów". Tuż za granicą gminy znajduje się odkrywka węgla brunatnego, część złoża położona na terenie gminy Turek ma być ekspolatowana. Ponad 350ha zajmuje zwałowisko zewnętrzne kopalni, które jest rekultywowane

w kierunku leśnym. Także część gruntów rolnych to tereny zrekultywowane, sprzedane rolnikom. Znaczny obszar strefy posiada status obszaru górniczego i terenu górniczego ustanowionego dla znajdującej się w bezpośrednim sąsiedztwie odkrywki węgla brunatnego „Adamów". W wyniku działalności górniczej powstał lej depresyjny, w sposób znaczący obniżono poziom wód. Dla eksploatacji węgla brunatnego zmieniono układ hydrograficzny terenu. Przez teren przebiega wiele korytarzy infrastruktury technicznej ograniczając możliwości jego zagospodarowania. Przez strefę przepływa rzeka Kiełbaska. Dla zachowania równowagi przyrodniczej ważna jest w strafie P ochrona doliny rzeki przed ekspansją inwestycyjną.

4. Strefa R - rolnicza

Część południowa i południowo – zachodnia gminy ma charakter rolniczy. Zabudowa poszczególnych wsi koncentruje się w pasmach przy drogach, tylko niewielka ilość siedlisk rolniczych jest rozproszonych. W południowej części gminy znajdują się korzystne warunki glebowe.Znajdują się tu też większe kompleksy leśne. Krajobraz jest urozmaicony, wystepują znaczne różnice wysokościowe. Ze wzgórza na granicy Turkowic i Cisewa można obejrzeć niemal całe miasto Turek. W znacznym obniżeniu terenu, przepływa rzeka Kiełbaska. Rzeka z dopływami toworzy ważne dla gminy i dla miasta Turek ciągi ekologiczne. Nieco odmiennie kształtuje się zabudowa wlotu drogi wojewódzkiej z kierunku Kalisza, w Cisewie, gdzie w nieco chaotycznych formach przestrzennych „rozlewa się" miasto. Zachodnia część strefy znajduje się na terenie obszaru spływu wód do ujęć komunalnych – planowanym terenie ochrony pośredniej zewnętrznej. Południowo-wschodnia część strefy znajduje się na obszarze strefy spływu wód do ujęcia na terenie Elektrowni „Adamów".

Ocena układu gminy

Zalety

- Gmina posiada dogodne powiązania komunikacyjne poprzez układ drogowy dróg krajowych i drogi wojewódzkiej.
- Korzystne dla gminy jest położenie w bezpośrednim sąsiedztwie ośrodka powiatowego, dla którego może być dostawcą świeżej żywności, zapleczem terenowym dla rozwoju funkcji przemysłowych i usługowych, a także rekreacyjnych.Mimo niekorzystnej sytuacji demograficznej w skali kraju i województwa gmina powiększa tereny zabudowy, korzysta z tendencji do osiedlania się mieszkańców miasta na terenach podmiejskich.
- Istnieją możliwości rozwoju i przekształceń w obrębie stref, w kierunku nowych funkcji związanych z działalnością odpowiadającą współczesnym przemianom.
- Lokalizacja gminy w obrębie obszarów cennych przyrodniczo.

Wady

- Obciążenie układu komunikacyjnego gminy ruchem tranzytowym, korytarzami ponadlokalnej infrastruktury technicznej.
- Zagrożenia i zniszczenia środowiska związane z działalnością elektrowni i kopalni odkrywkowej.

Wnioski

Znajdujące się w centrum gminymiasto Turek, jak i historyczna zabudowa poszczególnych wsi mają wyraźny, skoncentrowany układ. Negatywną tendencją w układzie zabudowy jest nadmierne rozprzestrzenianie się zabudowy poza granice jednostek osadniczych. Szczególnie zjawisko to nasiliło się przy drodze krajowej przebiegającej równoleżnikowo przez miasto i całą gminę oraz przy drodze wojewódzkiej. Zjawisko to pogłębia się poprzez fragmentaryczne zmiany planów na pojedyńcze działki oraz poprzez wydawanie decyzji o warunkach zabudowy dla terenów oddalonych od centrów jednostek osadniczych. Akceptacja tych zmian może uniemożliwić racjonalne dysponowanie przestrzenią, może spowodować przerwanie ważnych ciągów ekologicznych, które pełnią istotna rolę w funkcjonowaniu przyrody, tym samym zabezpieczając korzystne warunków egzystencji człowieka.
Z obecnego układu przestrzennego gminy, bieżących tendencji rozwojowych i przestrzeni niezagospodarowanej ujawniają się możliwości dalszego rozwoju przestrzennego. W części zachodniej gminy, przy granicy z miastem, możliwy jest rozwój funkcji mieszkaniowych. Na terenach

o wysokich walorach krajobrazowych może rozwijać się zabudowa letniskowa. W północno-wschodniej części gminy może rozwijać się wydobycie kruszyw naturalnych, zakończone rekultywacją w kierunku leśnym, rolnym i wodnym. Na terenach części przemysłowej mogą rozwijać się funkcje gospodarcze. Jednocześnie na terenach cennych przyrodniczo, na obszarach ważnych dla zachowania powiązań przyrodniczych powinno następować wycofywanie się człowieka na rzecz przyrody. Możliwość lokalizacji zabudowy na terenach objętych ochroną powinna być ściśle wyznaczona i obwarowana przepisami prawa miejscowego określającymi warunki zabudowy.

III KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. MISJA I GŁÓWNE CELE ROZWOJU GMINY

Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek dokonuje się w czasie obowiązywania przyjętej przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego dnia 19.12.2005r. „Strategii województwa wielkopolskiego do 2020 roku". **Misja województwa** sformułowana w tym dokumencie brzmi następująco:

Skupienie wszystkich podmiotów publicznych działających na rzecz wzrostu konkurencyjności regionu i poprawy warunków życia mieszkańców. Uzyskanie efektu synergii poprzez stworzenie spójnej koncepcji wykorzystania środków publicznych.

Cel generalny strategii województwa wielkopolskiego:

Poprawa jakości przestrzeni województwa, systemu edukacji, rynku pracy, gospodarki oraz sfery społecznej skutkująca wzrostem poziomu życia mieszkańców.

„Województwo jest zróżnicowane wewnętrznie. Tradycyjny obraz Wielkopolski gospodarnej i zasobnej, w rzeczywistości dotyczy tylko jej środkowej części. Pozostałe subregiony znacznie odbiegają od tego obrazu. Ranga tego problemu rośnie wobec wzrostu tych zróżnicowań, stwierdzonego w ostatnich latach. Z drugiej jednak strony, aglomeracja poznańska, rozwijając się szybciej niż pozostała część Wielkopolski, jest istotnym czynnikiem rozwoju dla całego regionu. Bez jej dynamicznego rozwoju pozostała część Wielkopolski rozwijałaby się jeszcze wolniej. Z analizy zróżnicowań wewnątrz regionalnych wynika ponadto, iż podział na obszary problemowe i ośrodki wzrostu jest bardziej złożony niż podział na podregiony. Oznacza to, iż realizacja celów strategii powinna być zorientowana nie tyle na podregiony, ile na poszczególne gminy i powiaty."...

„Podstawowym dylematem rozwoju jest rozstrzygnięcie kwestii, **czy kształtując rozwój Wielkopolski należy kierować się zasadą efektywności, czy zasadą zaspokajania potrzeb**. Zasady te nie idą w parze. Najczęściej największą efektywność uzyskuje się tam, gdzie skala problemów rozwojowych jest mniejsza. Z kolei, rozwiązywanie problemów rozwojowych nie oznacza najefektywniejszego wykorzystania środków. Jedynym racjonalnym rozstrzygnięciem tego dylematu jest przyjęcie kompromisu. Należy wspierać miejsca, branże lub grupy najefektywniejsze, lecz przede wszystkim wtedy, gdy efekty tego wsparcia promieniują na inne, bardziej problemowe obszary. Zasadę kompromisu należy dodatkowo wyjaśnić na gruncie finansowym. Nie oznacza ona, że środki przeznaczone na rozwój należy dzielić równo, między efektywnych i słabych. Kompromis, to przynajmniej nierosnące dysproporcje między „lokomotywami" a obszarami problemowymi. Oznacza to, że priorytetem powinny być mechanizmy wyrównujące tempo rozwoju, a przynajmniej, utrzymujące różnice na niezmiennym poziomie. Problem ten najwyraźniej widać w relacji aglomeracja poznańska – pozostała regionu. Inwestycje w Poznaniu i okolicy oznaczają największą wartość dodaną, czyli najefektywniejsze wykorzystanie środków. Z drugiej strony, trzeba zrozumieć głosy, że koncentracja nakładów w Poznaniu powiększa dysproporcje tempa rozwoju regionu. Dyskutując o tym problemie należy jednak pamiętać, że intensyfikacja rozwoju reszty Wielkopolski nie może odbywać się poprzez hamowanie rozwoju Poznania, a wręcz przeciwnie. Należy mieć świadomość, iż bez pozytywnego wpływu rozwoju tego ośrodka wzrostu, rozwój Wielkopolski może być wolniejszy. Kolejnym dylematem rozwoju jest kwestia gospodarowania zasobami pracy w ujęciu przestrzennym. **Jego rozstrzygnięcie wymaga jednak odpowiedzi na pytanie, czy bezrobocie likwidować w miejscu występowania, czy poprzez zwiększenie mobilności mieszkańców**. **Lata doświadczeń wskazują, że w wielu**

sytuacjach jedynym sposobem są ruchy migracyjne za pracą. Są miejsca w Wielkopolsce, gdzie słaba podaż pracy ogranicza napływ inwestycji.”

Źródłem finansowania ponadlokalnych inwestycji publicznych są środki samorządu województwa, budżetu państwa, środki wspólnoty przeznaczone na politykę strukturalną i spójności. Warunkiem korzystania z nich jest zgodność ze strategią województwa.
Tak przedstawione rozwiązanie dylematu jak dzielić środki publiczne województwa, zaprezentowane w strategii województwa wielkopolskiego, budzi obawy przed marginalizacją obszarów peryferyjnych.
Głównym założeniem obecnego Studium jest kontynuacja i rozwinięcie dotychczasowej MISJI, wynikającej ze Strategii Rozwoju Gminy Turek, która została przyjęta Uchwałą Nr XVII/117/00 Rady Gminy Turek z dnia 25 maja 2000r.

Misja Gminy:

Gmina Turek to „Mała Ojczyzna” z rozwiniętym rolnictwem, przedsiębiorczością, rekreacją i przyjaznym środowiskiem”.

Strategiczne cele rozwoju gminy to:

- w dziedzinie gospodarki: rozwój gospodarczy gminy

- w dziedzinie infrastruktury technicznej: ochrona środowiska naturalnego

- w dziedzinie infrastruktury społecznej: wyższy poziom wykształcenia społeczeństwa

Tak sformułowana misja wyznacza w chwili obecnej zasadnicze kierunki, które należy obrać w kształtowaniu przestrzennym gminy:

1. Poprawa aktualnego stanu zagospodarowania przestrzeni gminy:
   stworzenie terenów dla rozwoju funkcji przemysłowych i usługowych, poprawa warunków zamieszkiwania poprzez uzbrajanie terenów, poprawa stanu środowiska naturalnego, poprawa bezpieczeństwa w tym poprawa bezpieczeństwa komunikacji tranzytowej;
2. Tworzenie we współpracy z samorządem województwa, starostwem powiatowym i gminami sąsiednimi warunków do racjonalnego rozwoju gminy.

Aktualnie obowiązuje „Zaktualizowana Strategii województwa wielkopolskiego do 2020 roku” uchwalona Uchwałą NR XXIX/559/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 roku dostępna:
http://www.wrpo.wielkopolskie.pl/zalaczniki1/2013/Zaktualizowana_Strategia_RWW_do_2020.pdf
Aktualnie powstaje Zintegrowana strategia rozwoju gospodarczego gmin powiatu tureckiego na lata 2015 -2025.

Zgodnie ze Zintegrowaną Strategią Rozwoju Gospodarczego Gmin Powiatu Tureckiego na lata 2015-2025, przyjętą Uchwałą Rady Gminy Turek Nr XVI/84/15 z dnia 21 grudnia 2015r. aktualna misja powiatu:

POWIAT TURECKI – INWESTYCYJNE SERCE POLSKI

W ten sposób sformułowana misja wskazuje kierunek rozwoju powiatu tureckiego, którym powinno być stworzenie jak najlepszych warunków do inwestowania zarówno przez duże – zewnętrzne, jak imałe i średnie - lokalne przedsiębiorstwa. Jednocześnie powiat musi dążyć do osiągnięcia wysokiej konkurencyjności nie tylko w skali województwa wielkopolskiego, ale także całej środkowej częściPolski. Stąd misja w metaforyczny sposób plasuje powiat w centrum kraju, gdzie występują najlepsze warunki do uruchamiania i rozwijania działalności gospodarczej. Przez rozwój gospodarczy iinwestycje zapewniony zostanie dobrobyt i wysoki poziom życia mieszkańców.

2. FUNKCJE ROZWOJOWE

Biorąc pod uwagę przyrodnicze, kulturowe i społeczno-gospodarcze uwarunkowania rozwoju gminy Turek oraz w oparciu o aktualny stan zagospodarowania przestrzennego, jego dotychczasowy rozwój, zachodzące przemiany i trendy rozwojowe określa się na okres perspektywiczny funkcje gminy.

Funkcje te stanowić powinny podstawę dalszego rozwoju i budowę dobrobytu. Za podstawowe funkcje na okres perspektywiczny uznaje się:

- rolnictwo
- zróżnicowana działalność gospodarcza,
- mieszkalnictwo,
- rekreacja i wypoczynek.

Realizacja wyznaczonych celów rozwoju gminy postępować będzie w sferze społecznej, ekonomicznej, ekologicznej oraz w sferze technicznej, a kanwą, na której zachodzić będą przemiany i rozgrywać się będzie wielofunkcyjny rozwój jest przestrzeń, obszar fizyczny gminy. Stąd rodzi się potrzeba przygotowania planistycznego przestrzeni gminy dla przyjęcia nowych zadań rozwoju.

Gospodarka rolna

Rolnictwo, podstawowa funkcja gminy będzie w perspektywie rozwojowej tracić na znaczeniu. Przewidywany rozwój funkcji gospodarczych postępować będzie kosztem terenów rolnych. Gospodarka rolna pozostanie wiodącą funkcją na obszarze dobrych kompleksów glebowych. Na tych terenach ulegnie przekształceniom zgodnie z zasadami dobrego gospodarowania. Na terenach słabszych gleb, na terenach rolno - leśnych w oparciu o obszary pastwisk, rozwijać się będzie hodowla bydła.

Zróżnicowana działalność gospodarcza

Zróżnicowana działalność gospodarcza to aktywizujący gminę jeden z nowszych czynników rozwojowych. Zachodząca przebudowa sfery gospodarczej, przekształcenia strukturalne, modernizacja dotychczasowej bazy produkcyjnej – obsługowej, nadal będzie miała miejsce, lecz zachodzić będzie w nowych zmieniających się uwarunkowaniach.
Przewiduje się dalszy rozwój zróżnicowanej działalności gospodarczej o charakterze produkcyjnym, wytwórczym, usługowo - naprawczym, handlowo – bazowym. Preferowane winny być dotychczasowe branże produkcyjne i nowe branże kooperujące z istniejącymi przedsiębiorstwami.
Wskazany jest rozwój małych i średnich jednostek gospodarczych, które zadbają o nieuciążliwy profil gospodarczy, najnowsze i bezpieczne technologie, przyjazne względem otaczającego środowiska. Jednocześnie te małe i średnie firmy są predysponowane do wykorzystania nie użytkowanych terenów produkcyjnych, zagospodarowania wolnych obiektów gospodarczych oraz do działań na terenach przekształcających się w kierunku ogólnie pojętej aktywizacji gospodarczej.
Następnym etapem rozwoju będzie podjęcie działalności gospodarczej na nowo wyznaczonych terenach, wymagających przygotowania do pełnienia nowych funkcji gospodarczych.

Mieszkalnictwo

Funkcja mieszkaniowa w perspektywie jest przewidywana do aktywnego rozwoju, który odpowiadałby potrzebom zmieniającej się rzeczywistości. Gmina zlokalizowana w bezpośrednim sąsiedztwie Turku, atrakcyjnie położona krajobrazowo jest naturalnym zapleczem dla rozwoju miasta. Przewiduje się rozwój mieszkalnictwa jednorodzinnego, o niskim stopniu intensywności, o wysokich standardach wyposażenia technicznego.

Rekreacja i wypoczynek

Rekreacja i wypoczynek to uzupełniająca funkcja gminy - głównie o charakterze lokalnym. Przewiduje się nowe, na skalę lokalną, zagospodarowanie w zakresie rekreacji weekendowej i świątecznej o charakterze uzupełniającym i nawiązującym do istniejącego zagospodarowania.
Rozwijana i propagowana będzie koncepcja szlaków turystyki pieszej i rowerowej. Istnieją możliwości rozwoju rekreacji wykwalifikowanej, w tym ośrodków jazdy konnej, ośrodków sportów terenowych.
Przewiduje się także wzrost zagospodarowania na rzecz wypoczynku codziennego mieszkańców Turku.

3. ZADANIA PONADLOKALNE SŁUŻĄCE REALIZACJI CELÓW PUBLICZNYCH

Do zadań inwestycyjnych służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych, wskazanych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego należą:

- budowa obwodnicy miasta Turek w ciągu drogi krajowej nr 72, jako drogi klasy GP,
- modernizacja (przebudowa, rozbudowa) drogi krajowej nr 83 do klasy drogi głównej,

- modernizacja drogi wojewódzkiej nr 470 do klasy drogi głównej,

- modernizacja (przebudowa, rozbudowa, rozbiórka i budowa w tym miejscu nowej linii) istniejących linii elektroenergetycznych 220kV i 110kV, oraz związanej z nimi infrastruktury,

- budowa zbiornika retencyjnego „Kowale Księże" na Kiełbasce.

Ponadto do zadań inwestycyjnych służących realizacji celów publicznych, wskazanych przez zarządców sieci infrastruktury technicznej i Kopalnię Węgla Brunatnego „Adamów" S.A. należą:

- w Planie Rozwoju Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A znajduje się budowa gazociągu wysokiego ciśnienia DN 700 relacji „Gustorzyn-Odolanów",(aktualnie gazociąg został już zrealizowany)

- w planie Polskich Sieci Elektroenergetycznych – Zachód S.A znajduje się budowa nowej dwutorowej linii elektroenergetycznej 400kV Pątnów – Rogowiec,

- w planie KWB „Adamów" znajduje się powiększenie odkrywki węgla brunatnego „Adamów".

Do zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych, postulowanych przez niniejsze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek" należy zaliczyć następujące przedsięwzięcia:

a) z zakresu komunikacji:

- budowa dróg równoległych do drogi krajowej, realizowanych łącznie z obwodnicą miasta Turku, zapewniających dostępność do istniejących terenów rolnych i terenów zabudowy, zapewnienie ciągłości powiązań ekologicznych poprzez realizację przejścia dla zwierząt w rejonie między Wrzącą i Albertowem a Słodkowem,
- rozbudowa i przebudowa drogi wojewódzkiej dostosowująca parametry drogi do parametrów drogi głównej - G, zapewnienie możliwości bezpiecznej komunikacji rowerowej, pieszej, przebudowa skrzyżowań, zjazdów publicznych i przejść dla pieszych, uzupełnianie pasma zieleni wysokiej i niskiej, uzupełnienie oświetlenia,
- rozbudowa i przebudowa systemu dróg powiatowych dostosowująca parametry dróg do parametrów dróg głównych G, zbiorczych Z i lokalnych L, w tym między innymi: zapewnienie możliwości bezpiecznej komunikacji pieszej, rowerowej, przebudowa skrzyżowań, zjazdów publicznych i przejść dla pieszych, uzupełnianie pasm zieleni wysokiej i niskiej, uzupełnienie oświetlenia,

b) z zakresu ochrony wód, ochrony środowiska, infrastruktury technicznej:

- uporządkowanie gospodarki ściekowej gminy Turek w powiązaniu z gospodarką ściekową miasta,

c) z zakresu ochrony dóbr kultury

- rewitalizacja obszarów i obiektów zabytkowych oraz objętych ochroną konserwatorską.

4.STRUKTURA FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNA, OGÓLNE KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY

Tereny w poszczególnych strefach mają następujące kategorie:

Tereny wyłączone z zabudowy:

Do terenów wyłączonych z zabudowy należą:

- tereny tworzące ciąg obszarów przyrodniczych o decydującym znaczeniu dla utrzymania równowagi ekologicznej – przede wszystkim doliny cieków z trwałymi użytkami zielonymi oznaczone symbolami **W -** wody, **UZ** – trwałe użytki zielone, tereny lasów **ZL**, i tereny przeznaczone do zalesień – **ZL(p)**, tereny upraw rolnych oznaczone symbolem – **R**

Tereny wyłączone z zabudowy, tworzące główny szkielet funkcjonalno – przestrzenny gminy w postaci systemu zieleni, obejmują m.in. tereny otwarte i obszary cenne przyrodniczo, na których zakazuje się lokalizacji zabudowy także nowej zabudowy zagrodowej i siedliskowej. Na terenach wyłączonych z zabudowy dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach inwestycje celu publicznego w szczególności z zakresu infrastruktury technicznej. **Na terenach wyłączonych z zabudowy zakazuje się lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW.**Dopuszcza się wykorzystanie terenów rolnych R i terenów użytków zielonych UZ dla budowy boisk sportowych z zapleczami, oraz dla urządzeń, budowli i budynków związanych z obsługą terenów rekreacji i wypoczynku (świetlice wiejskie, pola golfowe, tereny jazdy konnej itp.) Dopuszcza się przekształcanie terenów użytków zielonych i terenów upraw rolnych w ogólnodostępne tereny zieleni parkowej.
Tereny upraw rolnych oznaczone symbolem R oraz użytków zielonych UZ można też zalesiać zgodnie z obowiązującymi przepisami szczególnymi, także poza obszarami przeznaczonymi pod zalesienia ZL(p) wskazanymi na załączniku graficznym do studium. Dopuszcza się w planach miejscowych tereny wskazane docelowo w studium pod dominującą funkcję zalesień ZL(p) także przeznaczać pod uprawy rolne. Zaleca się zalesienia terenów rolnych R i użytków zielonych ZL o słabych glebach, poza dolinami cieków, w szczególności na terenach przebiegu krajowych korytarzy ekologicznych ważnych dla migracji, rozprzestrzeniania i wymiany genetycznej roślin i zwierząt oraz integrujących regionalną sieć ekologiczną wskazanych w planie zagospodarowania województwa wielkopolskiego, także na terenach zdegradowanych gleb wododziału. Tereny wskazane w studium, jako przeznaczone pod dominującą funkcję zalesień ZL(p) oraz zalesiane tereny rolnicze R i UZ należy każdorazowo przed wprowadzeniem zalesienia weryfikować. Należy dążyć do tego, aby docelowa powierzchnia kompleksu leśnego nie była mniejsza nić 5 ha. Na dużych powierzchniach gruntów przeznaczonych do zalesienia należy stosować postępowanie etapowe, zmierzające do wytworzenia odporności na szkody powodowane przez wiatr i okiść oraz zapewnienie realizacji ustalonych wymagań przeciwpożarowych. Przydatne byłoby podzielenie zalesianego obszaru na działki szerokości 60-100 m i przyjęcie zasady zalesiania działki bezpośrednio sąsiadującej po upływie co najmniej pięciu lat. Istniejące oczka wodne, lokalne zabagnienia, skupiska drzew i krzewów (remizy), pojedyncze drzewa owocowe, naloty samosiewu – głównie gatunków lekko nasiennych należy wkomponować w projektowane nasadzenia w celu wzmocnienia różnorodności biologicznej całego obszaru. Jeśli powierzchnia gruntów, w obrębie których planowane są zalesienia przekracza 2 ha, należy rozpoznać siedliska pod względem żyzności. W tym celu konieczne jest wykonanie badań gleboznawczych, pozwalających na określenie rodzaju i składu mechanicznego gleby oraz przebadaniu jej parametrów chemicznych. Informacje te pozwolą na przypisanie poszczególnym działkom zalesieniowym potencjalnych typów siedlisk leśnych oraz odpowiadających im składów gatunkowych upraw leśnych.
W zmieniającym się często stanie prawnym zalesianie terenów wymaga sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub uznania za niesprzeczne ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Decyzje o zalesieniu powinny być zgodne z planami ochrony obszarów chronionych, z aktualnie obowiązującymi decyzjami w tym w szczególności do roku 2013 z Planem Urządzania Lasu Nadleśnictwa Turek na okres od 01.01.2004 r. do 31.12.2013 r. oraz należy je konfrontować z aktualnymi zaleceniami zawartymi dotyczącymi granicy polno-leśnej. Celem kształtowania granicy polno-leśnej jest:
- racjonalne wykorzystanie ziemi (zalesienie gruntów nieprzydatnych do produkcji rolniczej), - uporządkowanie przestrzeni rolniczej i leśnej,
- zagospodarowanie gruntów zgodnie z warunkami glebowo-przyrodniczymi,
- zwiększenie lesistości kraju,
- poprawa warunków środowiska przyrodniczego.
Za podstawę do ustalenia przebiegu granicy polno - leśnej przyjmuje się właściwości glebowo-przyrodnicze terenu z uwzględnieniem wartości bonitacyjnej i przydatności rolniczej gleb. Grunty nadające się do zalesienia należy selekcjonować na podstawie określonych kryteriów, wybierając w pierwszym rzędzie grunty nieprzydatne do produkcji rolniczej i nieużytkowane rolniczo klas V, VI, VIz oraz nieużytki rolnicze nadające się do zalesienia, a także grunty położone w enklawach i półenklawach leśnych, przylegające bezpośrednio do kompleksów leśnych lub znajdujące się w szachownicy z użytkami leśnymi, narażone na znaczne szkody wyrządzone przez zwierzynę leśną.

Wprowadzanie uporządkowanej i prostej granicy polno – leśnej jest korzystne z punktu widzenia gospodarki rolnej i leśnej, nie jest korzystne dla różnorodności biologicznej. Interesem właściciela lasu jest, by ta granica (polno-leśna) była jak najkrótsza (szczególnie Lasów Państwowych). Ma to swoje uzasadnienie gospodarcze. Krótsza granica polno-leśna ułatwia gospodarkę leśną, ogranicza penetrację ludzi, ogranicza zasięg szkód łowieckich (np. zagrożenie pożarowe i szkodnictwo leśne). Rolnictwo nastawione na maksymalizację produkcji rolnej również nie jest zainteresowane wydłużaniem tej granicy. W gminie nastawionej proekologicznie może jednak pojawić się inna hierarchia celów. Np. względy krajobrazowe i widokowe mogą wymuszać dążenie do wydłużania i różnicowania tej granicy. Także należy uznać, że najbogatsze przyrodniczo są wszelkie strefy styków dwóch biocenoz (strefa ekotonu). Strefa ekotonu charakteryzuje się większą produkcją i różnorodnością biologiczną. Jest to strefa, w której przenikają się wzajemnie zasięgi wielu organizmów jednej i drugiej biocenozy - w tym przypadku - lasu i pola. Niewątpliwie wydłużona linia ekotonu sprzyja większej penetracji zwierzyny leśnej na polach. Z oczywistych względów nie jest to korzystne dla intensywnej gospodarki rolnej. Jednak gmina, która stawia sobie za cel ekologię może wspierać zmiany formy gospodarowania ziemią - przejście na płodozmiany alternatywne, dalej, może zmienić cel gospodarki rolnej, np. przejście na agroturyzm. Wówczas zróżnicowana strefa ekotonu będzie jak najbardziej pożądana. Wydłużenie granicy polno-leśnej jest też wymagane ze względów biocenotycznych. Wiadomo, że ekotony charakteryzują się dużą stabilnością procesów przyrodniczych. Są one uwarunkowane dużą różnorodnością zasiedlających je organizmów, np. pożyteczne organizmy zasiedlające skraj lasu penetrują również przyległe pola; owady drapieżne i zapylające, ptaki i ssaki drapieżne i owadożerne, mikrofauna glebowa itp. Drażliwy problem szkód wywoływanych przez zwierzynę leśną można rozwiązać przez przeniesienie warunków ekotonu w głąb lasu, dlatego nie należy zalesiać każdego skrawka powierzchni nieleśnych, położonych wewnątrz kompleksów leśnych. Zakazuje się zalesień terenów: łąk, muraw i żerowisk ptaków w szczególności terenów podmokłych, także w głębi istniejących lasów.
Inne tereny można zalesiać zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi. Nie zabrania się zalesień terenów przeznaczonych w poszczególnych strefach na dominującą inną funkcję, jeżeli nie jest to sprzeczne z przepisami odrębnymi.

Tereny o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania, tereny te obejmują:

- tereny ze znaczną przewagą zieleni, na których występuje specjalny sposób zagospodarowania, w szczególności: cmentarze – **ZC**, tereny ogrodów działkowych oznaczone symbolem **ZD,** tereny zespołu dworskiego oznaczonego symbolem **ZP**,oraz tereny usług turystycznych oznaczone symbolem **UT**,
- tereny powierzchniowej eksploatacji kruszywa naturalnego (żwirowni), oznaczone symbolem **PEż,** które po zakończeniu eksploatacji złóż powinny zostać rekultywowane w kierunku leśnym, rolnymi wodnym,
- tereny powierzchniowej eksploatacji węgla brunatnego oznaczone symbolem **PEw**
- obszary na których dopuszcza się rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW - **elektrownie fotowoltaiczne oznaczone symbolem Ref,** przedstawione w granicach ich stref ochronnych.

Na terenach o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowaniaz dominującym udziałem zieleni, przyjęto nadrzędną zasadę, że ewentualne nowe, obecnie trudne do przewidzenia, inwestycje celu publicznego mogą być zlokalizowane pod warunkiem podjęcia działań minimalizujących ewentualne kolizje z istniejącymi i docelowymi funkcjami terenów.

Na terenach o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania mogą być lokalizowane inwestycje towarzyszące nie kolidujące z podstawową funkcją terenu.

Teren **ZP** należy zagospodarowywać z uwzględnieniem zapisów punktu 7 ustalającego zasady zagospodarowania terenów i obiektów objętych ochroną konserwatorską.

Tereny **UT**, to tereny usług z towarzyszącą im funkcją mieszkaniową. Obsługa ruchu turystycznego może być realizowana w formie agroturystyki, plaż, usług sportu. Należy zachować zgodnie z prawem wodnym dostęp do linii brzegowej.

Tereny powierzchniowej eksploatacji kruszywa naturalnego (żwirowni), oznaczone symbolem **PEż** oraz tereny powierzchniowej eksploatacji węgla brunatnego oznaczone symbolem **PEw** należy zagospodarować zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011r prawo geologiczne i górnicze

(Dz. U. 2011, Nr 163 poz. 981). Dla realizacji przedsięwzięcia należy sporządzić projekt zagospodarowania złoża, uzyskać koncesję na wydobywanie kopalin. Prowadzenie eksploatacji kopaliny, w tym w szczególności: wielkość filara ochronnego, sposób zabezpieczania skarp i zboczy wyrobiska, sposób postępowania z nadkładem, sposób ograniczania emisji spalin, pyłów i hałasu do powietrza, sposób zabezpieczenia dróg dojazdowych do kopalni, sposób postępowania z odpadami, sposób rekultywacji terenu, muszą być zgodne z nakazami i warunkami wynikającymi z w/w dokumentów. W przypadku wystąpienia przekroczeń standardów jakości środowiska na terenach sąsiednich podlegających ochronie akustycznej należy zastosować środki ochrony akustycznej np. pasy ochronne w granicach których wydobywanie kopalin nie może być prowadzone, usypywanie wałów ziemnych od strony terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej. W przypadku braku technicznych możliwości zapewnienia terenom podlegającym ochronie akustycznej wymaganych standardów jakości środowiska można tereny te wykupić. Po rekultywacji terenu wydobycia można przywrócić tym terenom funkcje zabudowy zagrodowej lub mieszkaniowej.

Teren w części wschodniej gminy jest terenem górniczym - ustalonym dla wydobycia węgla brunatnego ze złoża Adamów. Teren górniczy Adamów został ustanowiony decyzją 69/94 Ministra Ochrony Środowiska i Zasób Naturalnych dla odkrywki Adamów dnia 18.05.1994r. Aktualnie teren górniczy zgodnie z Dec.Min.OŚZNiL DG/e/WL/487/4838/98 z dn.18.11.1998r. zmieniającą koncesję, ustanawia wspólny TG dla OG Adamów i OG Koźmin na terenie Gminy Przykona, Gminy Turek i Gminy Brudzew o nazwie Adamów – Koźmin. Na wschodnim skraju gminy na terenie Warenki znajduje się niewielki fragment złoża węgla brunatnego przewidziany do eksploatacji w ramach odkrywki „Adamów".

Możliwa jest eksploatacja kruszywa naturalnego w Złotogórskim Obszarze Chronionego Krajobrazu w subregionie wzgórz i pagórków morenowych, który jest terenem predestynowanym do zrównoważonej gospodarki leśnej i powiększania zasobów leśnych, z lokalnym dopuszczeniem rekreacji, rolnictwa i czasowej eksploatacji kruszywa naturalnego. Dotychczasowy pobór kruszywa nie kolidował z zasadami zagospodarowania obszaru krajobrazu chronionego określonymi w załączniku nr 3 uchwały nr 53 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koninie z dnia 29 stycznia 1986 r. w sprawie ustalenia obszarów krajobrazu na terenie województwa konińskiego i zasad korzystania z tych obszarów. Zasady te wskazywały, że pobór kruszywa, w obszarze chronionego krajobrazu może się odbywać tylko w wyznaczonych miejscach, których lokalizacja nie powinna kolidować z funkcjami obszaru krajobrazu chronionego oraz obniżać jego wartości przyrodniczych, kulturowych i estetycznych. Obszar ten obecnie obejmuje nieużytki i grunty niskiej klasy bonitacyjnej. Obszar gminy znajduje się na terenie głównego zbiornika wód podziemnych nr 151 - górnokredowego zbiornika szczelinowo-porowego Turek - Konin – Koło. W celu ochrony obszaru GZWP nakazuje się prowadzenie wszelkich inwestycji w sposób zapobiegający zanieczyszczeniu wód podziemnych, przestrzeganie zasad zagospodarowania określonych w przepisach odrębnych dotyczących ochrony wód podziemnych. Eksploatacja kruszywa naturalnego nie może mieć wpływu na stosunki wodne. Istniejące żwirownie i nowe planowane znajdują się na terenach nie wymagających prowadzenia odwodnienia wyrobisk, nie jest zaburzany reżim wód podziemnych w najbliższym otoczeniu wyrobisk.
Tereny objęte zmianą studium dla terenu w Chlebowie oraz Warence znajdują się poza GZWP 151.
Dalszy rozwój żwirowni w obrębie Dzierżązna nie spowoduje obniżania się zwierciadła wód podziemnych, nie zagraża ciekom powierzchniowym.
Pierwszym użytkowym poziomem wodonośnym występującym na omawianym terenie jest poziom czwartorzędowy. Z analizy materiałów archiwalnych wynika, że nadkład występujący nad użytkowym kredowym poziomem wodonośnym, nie stanowi naturalnego zabezpieczenia pod względem hydrogeologicznym przed infiltracją zanieczyszczeń z powierzchni terenu – nadkład nad użytkową warstwą wodonośną stanowią osady piaszczyste (o miąższości około 10m) i glina zwałowa (o miąższości około 14m). W związku z powyższym, przy realizacji planowanych inwestycji, wskazane jest zastosowanie odpowiednich rozwiązań technicznych, które będą gwarantowały eliminację możliwości zanieczyszczenia środowiska gruntowego, a za jego pośrednictwem użytkowej warstwy wodonośnej.
Powstanie żwirowni na części działki o nr ewid. 92/2 w obrębie Słodków Kolonia nie spowoduje obniżenia się zwierciadła wód podziemnych. Na terenie planowanej żwirowni miąższość osadów czwartorzędowych waha się od 30 m do 60 m. Zwierciadło swobodne przypowierzchniowego horyzontu wodonośnego występuje tu na głębokości około 10 m p.p.t. i niżej, w zależności od ukształtowania terenu. Teren znajduje się w obrębie obszarów nie posiadających naturalnej warstwy izolacyjnej, o wysokim stopniu zagrożenia głównego użytkowego poziomu wód podziemnych. Przy realizacji żwirowni wskazane jest zastosowanie odpowiednich rozwiązań technicznych, które będą

gwarantowały eliminację możliwości zanieczyszczenia środowiska gruntowego, a za jego pośrednictwem użytkowej warstwy wodonośnej.
Transport kruszywa do drogi gminnej będzie odbywał się istniejącą na gruncie rolnym drogą polną.
Tereny **REf**, to obszary na których dopuszcza się rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii – elektrowni fotowoltaicznych o mocy powyżej 100kW w granicach ich stref ochronnych. Minimalną strefę ochronna, w której nie należy lokalizować paneli fotowoltaicznych ustala się w odległości 3m od granic zewnętrznych terenów REf. Tereny REf, w przypadku odstąpienia właścicieli gruntów od zamiaru realizacji elektrowni fotowoltaicznych należy pozostawić w użytkowaniu rolniczym – bez prawa zabudowy.
Na pozostałych terenach o specjalnych warunkach zabudowy zakazuje się lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW.

Tereny przeznaczone pod zabudowę

Tereny przeznaczone pod zabudowę obejmują tereny już zainwestowane oraz tereny stanowiące rezerwy inwestycyjne. Wskazane w studium podstawowe przeznaczenie terenów przeznaczony pod zabudowę powinno być uzupełniane o funkcje towarzyszące. Wśród terenów wskazanych w niniejszym studium, jako przeznaczone pod zabudowę znajdują się także zabudowane tereny związane z gospodarką leśną, które wg nomenklatury ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych są uznane za grunty leśne. Zakwalifikowanie terenów zabudowy związanej z gospodarką leśną nastąpi w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie zespołów urbanistycznych chronionych wpisem do rejestru zabytków obowiązuje zakaz lokalizacji funkcji i form zabudowy kolidujących z przeznaczeniem podstawowym terenu oraz nieadekwatnych do zakładanej jakości przestrzeni. Sposób zagospodarowania miejsc o szczególnym znaczeniu dla kształtowania przestrzeni, w tym obszarów podmiejskich oraz zwartej zabudowy poszczególnych wsi należy określać poprzez opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W ramach terenów wskazanych pod zabudowę, sposób zagospodarowania działek, których ponad 50% powierzchni stanowi zieleń wysoka, powinno rozstrzygać się na etapie sporządzania planu miejscowego. Wskazane jest maksymalne utrzymanie istniejącej zieleni.

Na wszystkich terenach, przyjęto nadrzędną zasadę, że ewentualne nowe, obecnie trudne do przewidzenia, inwestycje celu publicznego mogą być zlokalizowane w granicach gminy pod warunkiem podjęcia działań minimalizujących ewentualne kolizje z istniejącymi i docelowymi funkcjami terenów. Dopuszcza się także zalesienia terenów przeznaczonych pod zabudowę, jeżeli jest to zgodne z przepisami odrębnymi.

Na wszystkich terenach przeznaczonych pod zabudowę zakazuje się lokalizacji elektrowni wiatrowych o mocy przekraczającej 100kW.

Na terenach P,U oraz U dopuszcza się sytuowanie elektrowni fotowoltaicznych o mocy powyżej 100kW. Granice zewnętrzne stref ochronnych elektrowni fotowoltaicznych ustala się w graniach terenów oznaczonych symbolem P,U oraz U. Minimalną strefę ochronna, w której nie należy lokalizować paneli fotowoltaicznych ustala się w odległości 3m od zewnętrznych granic terenów P,U oraz U.

Na wszystkich terenach przeznaczonych pod zabudowę dopuszcza się wykorzystanie energii ze źródeł geotermalnych o mocy powyżej 100kW. Strefy ochronne dla urządzeń wykorzystujących energię ze źródeł geotermalnych ustala się w granicach terenów przeznaczonych pod zabudowę. Minimalną strefę ochronną, w której nie należy lokalizować urządzeń wykorzystujących energię ze źródeł geotermalnych ustala się w odległości 3m od granic terenów zabudowy.

- Tereny istniejącej zabudowy zagrodowej **RMN,** ze względu na brak możliwości komunikacyjnych oraz ze względów przyrodniczych nie przeznaczone do uzupełniania o inne typy zabudowy.
- Tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, zabudowę zagrodową, zabudowę letniskową (MN + RMN + ML) oznaczone symbolem **MN^{+}** mogą być uzupełniane usługami podstawowymi - niewielkimi obiektami usługowymi, oraz usługami ponadlokalnym i zakładami rzemieślniczymi lokalizowanymi zgodnie z ustaleniami szczegółowymi dla stref. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy zagrodowej, zabudowy letniskowej

powinny być uzupełniane w zależności o potrzeb terenami usług oświaty, kultury, terenami sportu i rekreacji osiedlowej oraz niezbędną siecią ulic, ciągów pieszych, rowerowych i sieci infrastruktury technicznej. Dopuszcza się realizację zabudowy odbiegającej od rodzaju przeważającego na danym terenie, w zakresie umożliwiającym wytworzenie lub dokończenie założenia urbanistycznego, co oznacza także możliwość wprowadzenia enklaw zabudowy wielorodzinnej wśród zabudowy MN+.

- Tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną oznaczone symbolem **MN** to tereny, które mogą być uzupełniane usługami podstawowymi - niewielkimi obiektami usługowymi, oraz usługami ponadlokalnym zlokalizowanymi zgodnie z ustaleniami szczegółowymi dla stref. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, powinny być uzupełniane w zależności od potrzeb: terenami usług oświaty, kultury, terenami sportu i rekreacji osiedlowej oraz niezbędną siecią ulic, ciągów pieszych, rowerowych i sieci infrastruktury technicznej. Na terenach MN dopuszcza się adaptację istniejącej tu zabudowy zagrodowej.
- Tereny przeznaczone pod zabudowę usługową oznaczone symbolem **U** mogą być uzupełniane towarzyszącą funkcją mieszkaniową, dopuszcza się także zachowanie istniejącej funkcji mieszkaniowej. Usługi powinny być projektowane wraz z towarzyszącą zielenią, której wymagana ilość w zależności od miejsca i funkcji każdorazowo powinna być określana w planach miejscowych. Funkcja usługowa powinna być uzupełniana o zieleńce, place, niezbędną sieć komunikacji drogowej i rowerowej, sieci i urządzenia infrastruktury technicznej. Funkcja usługowa może być uzupełniana bazami, składami i funkcją produkcyjną.
- Tereny przeznaczone pod przemysł i usługi oznaczone symbolem **P,U** powinny być przeznaczone pod zakłady wytwórcze, bazy i składy oraz usługi. Dopuszcza się na terenach wybranych, wskazanych w planach miejscowych, pozostawienie istniejącej funkcji mieszkaniowej. Funkcja mieszkaniowa może pozostać, jeśli mieszkańcy nie są narażeni na ponadnormatywne oddziaływanie sąsiedniego przemysłu. Funkcja mieszkaniowa na terenach narażonych na uciążliwości powinna w planach miejscowych mieć status funkcji tymczasowej.

5. OBSZARY DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I DLA KTÓRYCH MIASTO ZAMIERZA PLANY SPORZĄDZIĆ

5.1. Obowiązkowe sporządzenie planów na podstawie przepisów odrębnych.

Nie ustala się w studium terenów, które wymagają scaleń i podziałów nieruchomości, stąd nie ustala się obowiązku wykonania planu miejscowego dla obszarów scaleń.

Teren gminy jest w części wschodniej obszarem i terenem górniczym związanym z wydobyciem węgla brunatnego. Na terenie gminy planuje się lokalizację nowych żwirowni, które także są terenami górniczymi. (...wykreślono z tekstu nieaktualne wymogi ustalone zgodnie z nieobowiązującą ustawą z dnia 4 lutego 1994r Prawo geologiczne i górnicze -t .j. z 2005r Dz. U. Nr 228, poz.1947 ze zm.)

Ze względu na konieczność uwzględnienia krajowego korytarza ekologicznego ważnego dla migracji, rozprzestrzeniania i wymiany genetycznej roślin i zwierząt oraz integrującego regionalną sieć ekologiczną znajdującego się w rejonie Kalinowej, Dzierżążnej, Szadowa Księżego i Pęcherzewa dla terenu górniczego związanego z wydobyciem węgla brunatnego zaleca się opracowanie planu miejscowego.

Na terenie gminy nie występują obszary przestrzeni publicznych, dla których istnieje obowiązek sporządzenia planów. Sporządzeniem planu miejscowego musi zostać poprzedzona realizacja zbiornika w Kowalach Księżych, ponieważ dla części terenu jego planowanej lokalizacji obowiązuje plan miejscowy, przewidujący inne zagospodarowanie terenu. Nie ma możliwości uchylenia tego planu bez sporządzenia nowego.

Zmienny jest stan prawny dotyczący obowiązku sporządzenia planów miejscowych dla rozmieszczenia wielkopowierzchniowych obiektów handlowych (WOH). W związku z brakiem zapotrzebowania na tereny handlu wielkopowierzchniowego na terenie gminy, nie przewiduje się lokalizacji obiektów o powierzchni sprzedaży wynoszącej powyżej 2000m², oraz sporządzania planów dla ich rozmieszczenia.

5.2. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Sporządzaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego planuje się objąć obszary przeznaczone pod zabudowę, wraz z nimi otaczające je tereny cenne przyrodniczo, które w ten sposób zostaną ochronione przed zabudową. Przede wszystkim są to tereny w bezpośrednim otoczeniu miasta Turek, na których miasto „rozlewa się" w sposób niekontrolowany. Dla zabezpieczenia możliwości prawidłowej gospodarki leśnej w tym dla ustalenia granicy polno-leśnej zgodnej z aktualnymi opracowaniami przyrodniczymi, planami należy objąć tereny znajdujące się przy lasach. Będą to tereny zarówno wskazane jako możliwe dla zabudowy jak i tereny na których zostanie zakazana zabudowa oraz tereny przeznaczone do zalesień. W pierwszej kolejności planami przewiduje się objąć wskazane przez studium nowe tereny przeznaczone pod wydobycie węgla brunatnego, przemysł, usługi, żwirownie. Następnie dla zabezpieczenia właściwego bezpieczeństwa na drogach i rezerwowania terenów pod infrastrukturę techniczną, oraz niezbędnych przestrzeni publicznych tereny o dużym natężeniu ruchu budowlanego – tereny Obrzębina i Słodkowa Kolonii w granicach całej strefy M, oraz tereny Turkowic. Planami przewiduje się objąć także tereny dróg krajowych i wojewódzkich z terenami do nich przyległymi, w celu wyeliminowania zagrożeń w ruchu drogowym, oraz wyeliminowania możliwości lokalizacji nowej zabudowy w strefach ponadnormatywnego oddziaływania pochodzącego od dróg, a także właściwego zabezpieczenia obiektów położonych w tych strefach, a przeznaczonych do zachowania. Plany te uporządkują linie zabudowy oraz możliwości obsługi komunikacyjnej terenów zgodnie z szczegółowymi zasadami ustalonymi dla dróg i ulic. Planuje się także sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenów rolniczych, na których zakazana będzie zabudowa, w tym zabudowa elektrowniami wiatrowymi. Planami tymi będą objęte tereny ważne dla powiązań przyrodniczych, tereny, na których należy chronić środowisko i tereny, które powinny zostać wolne od zabudowy dla ochrony zdrowia ludzi.

Planuje się sporządzenie nowego planu, uchylającego jednocześnie obowiązujący plan dla ujęcia wody w Chlebowie. Ujęcie jest już nieczynne, planuje się przeznaczenie budynku nieczynnej stacji uzdatniania wody oraz terenu pod usługi – świetlicę wiejską wraz z niezbędnym dojazdem z drogi gminnej. Planuje się likwidację ujęcia wody. Likwidacja zostanie przeprowadzona na podstawie projektu i decyzji organu administracji geologicznej na likwidację otworu geologicznego, zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy Prawo wodne oraz ustawy Prawo geologiczne i górnicze.

6.OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Ogólne zasady gospodarowania

W kształtowaniu struktury przyrodniczo - funkcjonalnej przyjęto zasadę zrównoważonego rozwoju uwzględniającą rozwój społeczny i gospodarczy gwarantujący ochronę środowiska przyrodniczego, zarówno wszystkich jego elementów jak i obszarów szczególnie cennych przyrodniczo poprzez:

- zapewnienie ładu przestrzennego i dostosowanie struktury osiedleńczej, zabudowy mieszkaniowej, usługowej i gospodarczej do wymogów przyrody, krajobrazu,
- ochronę małych zbiorników wodnych i cieków przed zanieczyszczeniem, szczególnie wyeliminowanie wymywania do wód powierzchniowych nawozów i środków ochrony roślin poprzez wprowadzanie barier biogeochemicznych z odpowiednio zagospodarowanymi i dostosowanymi do siedliska pasami zadrzewień wzdłuż dolin rzecznych,
- wyeliminowanie zrzutów ścieków bytowo – gospodarczych i uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej,
- ochronę różnorodności biologicznej (powierzchni biologicznie czynnej): ekosystemów leśnych, wodnych, łąkowych, obszarów zabagnionych,
- nie dopuszczenie do lokalizacji i prowadzenia działalności gospodarczej, które w istotny sposób mogłyby wpłynąć na degradację środowiska przyrodniczego, wprowadzenie działalności produkcyjnej przyjaznej środowisku opartej o nowoczesne technologie proekologiczne,
- maksymalną możliwą ochronę gruntów podlegających ochronie (o wysokich klasach i gruntów organicznych).

Kształtowanie systemu ekologicznego gminy, ochrona i kształtowanie środowiska

Ochrona przyrody jest częścią polityki przestrzennej i ekologicznej gminy. W kontekście idei ekorozwoju gospodarczego oraz założeń polityki zagospodarowania przestrzennego szczególnie ważne jest zachowanie podstawowych walorów środowiska. W celu zabezpieczenia równowagi ekologicznej oraz zachowania najcenniejszych przyrodniczo i krajobrazowo terenów ustala się następujące kierunki działań:

a) ochronę, zachowanie obszarów przyrodniczo najcenniejszych o decydującym znaczeniu dla utrzymania równowagi ekologicznej – przede wszystkim doliny rzek i cieków wodnych, ochronę, zachowanie i odpowiednie zagospodarowanie Złotogórskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, zwiększenie jego lesistości w tym zalesienie terenów narażonego na erozję wododziału, ochronę istniejących powiązań przyrodniczych w tym korytarzy ekologicznych wymienionych w punkcie 2.6 Uwarunkowań,

b) na Złotogórskim Obszarze Chronionego Krajobrazu:

- zakazuje się lokalizowania nowych i rozbudowy istniejących obiektów mogących powodować zanieczyszczenie powietrza, wody i gleby lub uciążliwych dla otoczenia jako źródło hałasu i wydzielania odrażających woni – w szczególności zakwalifikowanych do mogących znacząco wpływać na środowisko, oprócz sieci uzbrojenia terenu oraz wskazanych na rysunku Studium żwirowni,
- zakazuje się wszelkich inwestycji mogących zagrażać miejscowej faunie i florze, także w przypadku nieplanowanych awarii i katastrof,
- zakazuje się lokalizowania przemysłowych ferm zwierząt – bezściółkowych i produkujących gnojowicę,
- stosowanie środków ochrony roślin należy ograniczać na rzecz biologicznych metod zwalczania szkodników,
- zakazuje się niszczenia gleby, przeprowadzania makroniwelacji (– nie dotyczy to wyłącznie wydobycia kruszywa na obszarach górniczych ustanawianych dla lokalizacji żwirowni),
- przy przygotowaniu i wykonywaniu robót melioracyjnych, odwodnień budowlanych nie można zmieniać stosunków wodnych (– nie dotyczy to wyłącznie wydobycia kruszywa na obszarach górniczych ustanawianych dla lokalizacji żwirowni),
- na obrzeżach jezior, stawów, rzek, kanałów, strumieni i rowów należy pozostawić ogólnie dostępny niezainwestowany pas przybrzeżny o szerokości ustalonej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,

c) uznanie za nienaruszalne kompleksów leśnych i łąkowych w okolicy ekosystemów dolin, drobniejszych cieków oraz rowów melioracyjnych, ochronę i zachowanie oczek wodnych, torfowisk i starorzeczy jako naturalnych zbiorników retencjonowania wody,

d) ochronę wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniem,

e) ochronę wód podziemnych przed nadmierną eksploatacją i skażeniem w szczególności:
ochronę fragmentu głównego zbiornika wód podziemnych (GZWP nr 151) Turek – Konin – Koło w utworach kredowych. Ochrona zbiornika wód podziemnych powinna być realizowana przez:
  – kanalizację terenów wyznaczonych do osadnictwa i istniejących terenów osadniczych w zasięgu możliwości przyłączenia sieci kanalizacyjnej do oczyszczalni ścieków w Turku,
  – właściwe zabezpieczenie techniczne różnego rodzaju istniejących obiektów, stanowiących potencjalne ogniska zanieczyszczeń,
  – likwidację wszystkich nieczynnych studni i otworów stanowiących potencjalne drogi ułatwionej migracji zanieczyszczeń,
  – dostosowanie lokalizacji terenów przeznaczonych dla zabudowy i nowych obiektów budowlanych do struktur hydrologeologicznych,
  – ustalenie ograniczeń w lokalizowaniu inwestycji mogących w sposób znaczący wpływać na wody podziemne;

f) ochronę ujęć wody dla miasta Turku oraz dla gminy Turek, dla których dotąd nie ustanowiono stref ochrony pośredniej,

g) ochronę pomników przyrody i parków dworskich, ochronę terenów uznawanych za cenne przyrodniczo - dawniej podlegających ochronie jako użytki ekologiczne,

h) racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi bez naruszenia równowagi środowiska,

i) ograniczenie emisji zanieczyszczeń z istniejących zakładów i zmniejszenie ich uciążliwości poprzez: wyeliminowanie lub wymianę energochłonnych technologii, likwidację lub zmianę technologii o nadmiernej emisji lub dużej uciążliwości dla środowiska, restrukturyzację

gospodarki cieplnej zakładów przez zmianę nośników energii, wykorzystanie ciepła odpadowego, instalowanie urządzeń do redukcji zanieczyszczeń,

j) ograniczanie emisji zanieczyszczeń z gospodarstw domowych restrukturyzację gospodarki cieplnej w sektorze komunalno – bytowym,
k) podniesienie standardu sanitarnego obiektów rekreacyjnych i mieszkalnych, w szczególności skanalizowanie części wsi o zwartym układzie w zasięgu oczyszczalni scieków, wprowadzanie indywidualnych biologicznych oczyszczalni ścieków dla gospodarstw rolnych rozproszonych, kontrola szczelności zabiorników bezodpływowych, nie wprowadzanie nowej zabudowy rozproszonej,
l) kompleksowe rozwiązanie odprowadzenia ścieków opadowych z ciągów komunikacyjnych, placów i parkingów oraz oczyszczenie ich zgodnie z obowiązującycmi przepisami,
m) poprawę warunków akustycznych poprzez między innymi:
   - zwiększenie ilości zieleni niskiej i wysokiej, pełniącej rolę naturalnych ekranów akustycznych,
   - poprawienie nawierzchni ulic, których zła jakość jest często przyczyną zwiększenia hałasu w środowisku,
   - izolowanie nowej obwodnicy miasta Turku od terenów zabudowy podlegających ochronie akustycznej stosując skuteczne technicznie sposoby w szczególności pasy zieleni izolacyjnej, odpowiednie ukształtowanie terenu, ekrany dźwiekochłonne,
   - modernizację zakładów rzemieślniczych i usługowych zlokalizowanych szczególnie w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej;
n) prowadzenie racjonalnej gospodarki odpadami komunalnymi,

Stworzenie systemu przyrodniczego z obszarami lasów, łąk, pastwisk, przestrzeniami pól uprawnych, z systemem zadrzewień śródpolnych oraz ochrona środowiska mają na celu zachowanie równowagi ekologicznej, prawidłowych warunków przyrodniczych, klimatycznych i zdrowotnych, podniesienie wartości wizualnej krajobrazu oraz zachowanie przebiegu naturalnych ciągów ekologicznych.

W zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego gminy szczególnie ważne jest zachowanie podstawowych zasobów środowiska poprzez:

a) zachowanie i ochronę w krajobrazie tych elementów, które są jego największymi walorami,
b) wskazanie możliwości uniknięcia kolizji między zagospodarowaniem przestrzennym a warunkami przyrodniczymi i ochroną środowiska,
c) zapewnienie ciągłości ekologicznego systemu obszarów chronionych.

7. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Założenia ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków należy realizować stosując następujące zasady:

7.1.Dla obiektów zabytkowych i terenów objętych ochroną zabytków należy:

- dążyć do utrzymania historycznych podziałów działek;
- dążyć do zachowania historycznych linii zabudowy;
- zachować otoczenie historycznych zespołów zabudowy i budowli, zachować zieleń towarzyszącą obiektom zabytkowym;
- dążyć do zaakcentowania elementów krystalizujących przestrzeń, walorów dawnego zagospodarowania, elementów symbolicznych, dominant;
- rozważyć modernizację lub wymianę małowartościowej zdekapitalizowanej lub dysharmonizującej zabudowy;
- dostosować wizualnie nową zabudowę do zabudowy historycznej respektując historyczny kontekst przestrzenny i harmonijnie wpisując się w zastany układ, zachowując charakter i skalę zabudowy oraz jej charakterystyczną intensywność;

7.2.W obrębie strefy ochrony konserwatorskiej zespołów parkowych obowiązuje:

a) historyczna parcelacja (zgodnie z zasadą niepodzielności zespołów),
b) zachowanie zabytkowej zieleni,
c) zachowanie zabytkowej zabudowy,

d) podporządkowanie nowych obiektów układowi zabytkowemu w zakresie: lokalizacji, skali i formy.

7.3. Wszelkie zmiany planowane w obiektach i na obszarach objętych ochroną konserwatorską, takie jak:

a) w odniesieniu do zabudowy - rozbiórki, remonty, przebudowy, rozbudowy, budowy,
b) w odniesieniu do zieleni – wycinki, nasadzenia, prace porządkowe i pielęgnacyjne,
c) podziały geodezyjne,
d) prace ziemne,
e) zmiany sposobu użytkowania,
f) zmiany zagospodarowania,

wymagają uzgodnienia z Wielkopolskim Urzędem Ochrony Zabytków w Poznaniu, Delegatura w Koninie.

7.4. Dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego, na obszarach objętych ochroną konserwatorską lub w bliskim ich sąsiedztwie, także na obszarch występowania stanowisk archeologicznych oraz w strefie ich ochrony, podczas inwestycji związanych z robotami ziemnymi, wymagane jest prowadzenie prac archeologicznych w zakresie uzgodnionym pozwoleniem na badania archeologiczne WUOZ w Poznaniu – Delegatura w Koninie.

7.5. Zadania inwestycyjne związane z szerokopłaszczyznowymi pracami ziemnymi (m.in. drogi, hale przemysłowe)

Dla ochrony dziedzictwa kulturowego ustala się w obrębie szerokopłaszczyznowych zadań inwestycyjnych obowiazek przeprowadzania:
- rozpoznawczych badań powierzchniowo-sondażowych,
- ratowniczych badań wykopaliskowych wyprzedzających inwestycję ne wytypowanych stanowiskach archeologicznych,
- badań archeologicznych na nowych obiektach archeologicznych,
- stałego nadzoru archeologicznego podczas odhumusowania terenu.

W szystkie prace archeologiczne muszą być uzgodnione pozwoleniem WUOZ w Poznaniu-Delegatura w Koninie przed rozpoczęciem prac ziemnych.

Ochrony jako dobra kultury współczesnej wymagają także wszystkie miejsca pamięci, tablice pamiątkowe, kapliczki.

8. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

8.1 Szczegółowe ustalenia dotyczące komunikacji, dróg i ulic

Przyjęto, iż podstawowym środkiem przemieszczania w gminie będą kołowe środki transportu. Oznacza to takie konstruowanie układu komunikacyjnego, aby sprostał on założonym wymogom motoryzacji i zapewnił właściwy standard obsługi komunikacyjnej gminy. Głównym środkiem transportu zbiorowego pozostanie docelowo autobus. W niniejszym studium adaptuje się istniejące trasy i przystanki linii autobusowych. W miarę występowania potrzeb przewozowych związanych z rozwojem przestrzennym gminy sieć autobusowa będzie ulegać modernizacji i rozbudowie.

Drogi wymagają modernizacji – rozbudowy i przebudowy dostosowującej je do aktualnych natężeń ruchu i potrzeb rozwojowych gminy. W zakresie podstawowej sieci dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych stanowi to zadanie inwestycyjne o znaczeniu ponadlokalnym. W zakresie dróg i ulic gminnych modernizacja dróg jest inwestycją celu publicznego o znaczeniu lokalnym. Drogi gminne wymagają rozbudowy i przebudowy, wykonania nawierzchni dostosowującej ich parametry do zwiększonego obciążenia ruchem w tym między innymi: zapewnienie możliwości bezpiecznej komunikacji rowerowej, pieszej, przebudowy skrzyżowań, zjazdów publicznych i przejść dla pieszych, uzupełnienia pasmami zieleni wysokiej i niskiej. Przygotowanie nowych terenów pod zabudowę, w tym także ofertowych terenów przemysłowych i usługowych wymaga budowy nowych dróg gminnych. Istotnym elementem kompleksowo rozumianego układu komunikacyjnego jest planowanie sieci dróg rowerowych. Zakłada się, że rozwój sieci dróg rowerowych, jako proces ciągły i skorelowany z innymi programami komunikacyjnymi będzie priorytetowym celem wszelkich działań w projektowaniu i realizacji dróg. Proces ten winien uwzględniać każdą społeczną, merytorycznie oraz ekonomicznie

uzasadnioną inicjatywę oraz winien być otwarty na uwzględnienie uzasadnionych powiązań zewnętrznych w szczególności powiązań łączących elementy atrakcyjne dla ruchu turystycznego.

W związku z możliwością lokalizacji dróg na podstawie przepisów szczególnych, które umożliwiają wyznaczenie przebiegu dróg odmiennie niż w planach miejscowych a także bez zgodności z zapisami studium, nakazują przed wyznaczeniem lokalizacji drogi rozpatrzenie kilku wariantów ich lokalizacji, przebieg dróg i miejsca skrzyżowań ustalone w studium na podstawie najnowszych koncepcji opracowanych przez zarządców dróg mogą ulec zmianie. W przypadku zmiany lokalizacji dróg powstaje niezgodność z opracowanym studium i jego nieaktualność uniemożliwiająca sporządzanie na jego podstawie planów miejscowych. W przypadku zmiany lokalizacji dróg należy aktualizować w tym zakresie studium i plany miejscowe. W sąsiedztwie istniejących i planowanych do realizacji skrzyżowań w planach miejscowych należy zabezpieczyć tereny dla ich realizacji. Szczegółowe określenie klas poszczególnych odcinków dróg, ich szerokości w liniach rozgraniczających, rezerwowanie odpowiedniej wielkości terenów pod skrzyżowania, ustalenie możliwości lokalizacji zjazdów oraz ustalenie sposobu zagospodarowania terenów przyległych, nastąpi w procedurach sporządzania planów miejscowych.

Aktualnie istnieją sprzeczne wytyczne w zakresie planowanych klas poszczególnych dróg. Wg wniosku Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego z dnia 28.10.2008r droga wojewódzka nr 470 ma mieć klasę drogi G lub Z, wg Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich z dnia 31.10.2008r droga ma mieć parametry drogi klasy G. Wg postanowienia Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 4 lutego 2010r, uzgadniającego projekt zmiany studium droga wojewódzka nr 470 ma mieć docelowo klasę GP. Częste zmiany wytycznych w sprawie klasy poszczególnych dróg uniemożliwiają jednoznaczne określenie ich przyszłej klasy, stąd należy przyjąć, że przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego każdorazowo należy ustalać klasę drogi zgodnie z aktualnym planem województwa oraz wytycznymi zarządców dróg. Należy też wyznaczyć skrzyżowania w miejscach zgodnych z przepisami szczególnymi oraz wytycznymi zarządców dróg.

Wytyczne zarządców dróg krajowych i wojewódzkich zgodnie z opinią RDOŚ w Poznaniu są niespójne z obowiązującymi przepisami w tym z § 11. 1.rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U nr 75 poz.690 z 2002r z późniejszymi zmianami), który brzmi: „Budynek z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi powinien być wznoszony poza zasięgiem zagrożeń i uciążliwości określonych w przepisach odrębnych, przy czym dopuszcza się wznoszenie budynków w tym zasięgu pod warunkiem zastosowania środków technicznych zmniejszających uciążliwości poniżej poziomu ustalonego w tych przepisach bądź zwiększających odporność budynku na te zagrożenia i uciążliwości, jeżeli nie jest to sprzeczne z warunkami ustalonymi dla obszarów ograniczonego użytkowania, określonych w przepisach odrębnych.” Zapis ww. przepisu nie wskazuje, na kim spoczywa obowiązek „zastosowania środków technicznych zmniejszających uciążliwości. Jednocześnie zgodnie z art.174 ust.2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r Prawo ochrony Środowiska (Dz. U. z 2008r Nr 25 , poz. 150 ze zm.) emisje polegające na : wprowadzaniu gazów lub pyłów do powietrza, wprowadzaniu ścieków do wód lub ziemi, wytwarzaniu odpadów, powodowania hałasu, powstające w związku z eksploatacją m.in. drogi nie mogą, z zastrzeżeniem ust.3 spowodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego zarządzający tym obiektem ma tytuł prawny. Natomiast zgodnie z ary.139 ww. ustawy przestrzeganie wymagań ochrony środowiska związanych m.in. z eksploatacją drogi zapewniają zarządzający tymi drogami. Zdaniem RDOŚ wymóg zastosowania przez inwestorów budynków obowiązku stosowania odpowiednich środków technicznych ograniczających ponadnormatywne oddziaływanie związane z drogą jest niezgodne z prawem.
Analizując odmienne stanowiska zarządców dróg oraz RDOŚ, należy zauważyć, że studium nie jest dokumentem rozstrzygającym spory prawne poszczególnych organów i instytucji, ale ma na celu zapewnienie racjonalnego zagospodarowania terenów, z zachowaniem praw właścicieli gruntów, ale także uwzględniając racjonalne dysponowanie środkami budżetów państwa i samorządów. Nie należy spodziewać się wprowadzenia stref ograniczonego użytkowania przez zarządców dróg publicznych dla wszystkich dróg w kraju, nie należy spodziewać się także wykupienia terenów, na których drogi powodują ponadnormatywne oddziaływania. Wiązało by się to bowiem ze znacznymi kosztami. Racjonalnie gospodarując przestrzenią i środkami publicznymi należy planować jak najmniej zabudowy bezpośrednio przy drogach. Dla istniejącej zabudowy zarządcy dróg powinni zapewnić właściwe standardy środowiska. Problemy wynikające z konieczności zapewnienia odpowiednich standardów środowiska dla poszczególnych terenów należy każdorazowo rozpatrywać indywidualnie w zależności od rodzaju terenów oraz aby pogodzić prawa właścicieli gruntów z możliwościami finansowymi budżetu państwa i samorządów.

W sąsiedztwie dróg, w pasie ich negatywnego oddziaływania w planach miejscowych nie zalecane jest wyznaczanie nowej zabudowy podlegajacej ochronie akustycznej. Opracowując miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego wyznaczające nowe tereny zabudowy w sąsiedztwie dróg należy uwzględnić wymagania Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120 poz. 826). Istniejącą zabudowę należy zabezpieczać w sposób zapewniający zachowanie odpowiednich standardów środowiska. Możliwość lokalizacji nowych terenów zabudowy podlegających ochronie akustycznej w pasach negatywnego oddziaływania dróg istnieje pod warunkiem stosowania zabepieczeń akustycznych.

W chwili obecnej zgodnie z wytycznymi zarządców dróg:
Planuje się uzyskanie przez nową drogę krajową nr 72 parametrów drogi klasy głównej ruchu przyspieszonego - GP, przez drogę krajową nr 83 oraz drogę wojewódzką nr 470 parametrów dróg klasy głównej – G, przez drogi powiatowe parametrów dróg klasy głównej – G, zbiorczej - Z i klasy lokalnej – L, przez drogi gminne parametrów dróg lokalnych i dojazdowych.
Szerokość dróg i ulic w liniach rozgraniczenia, odległości między skrzyżowaniami, szczegółowe ich parametry powinny być zgodne z Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 43 z 1999r, poz. 430), w wyjątkowych przypadkach w szczególności na terenach objętych ochroną konserwatorską, istniejące drogi mogą zachować parametry inne niż w aktualnie obowiązujących przepisach prawa. Wszystkie drogi, jeśli powalają na to parametry pasa drogowego powinny być wyposażone w ścieżkę rowerową.
Zgodnie z obowiązującymi przepisami dopuszcza się umieszczanie w pasach drogowych obiektów infrastruktury technicznej nie związanej z ruchem drogowym.
Na podstawie Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lutego 2004r w sprawie warunków i sposobu przygotowania i wykorzystania transportu na potrzeby obronne państwa, a także jego ochrony w czasie wojny oraz właściwości organów w tych sprawach i wydanego na jego podstawie Zarządzenia nr 11 Ministra Infrastruktury z dnia 4 lutego 2008r w sprawie wdrażania wymagań techniczno-obronnych w zakresie przygotowania infrastruktury drogowej na potrzeby obronne państwa (Dz. U. MI z dnia 07.02.2008r), przy projektowaniu dróg krajowych klasy G i wyższej należy uwzględniać przepisy oraz umowy standaryzacyjne NATO w zakresie rozwoju modernizacji lub rozbudowy systemów komunikacji i związanej z nimi infrastruktury technicznej.

a) Drogi krajowe

Wytyczne zarządcy drogi (z pominięciem ustaleń niezgodnych z przepisami odrębnymi, które zakwestionował RDOŚ w Poznaniu):

Przebiegające przez gminę drogi krajowe nr 83 i 72 zaliczane są do dróg klasy G (głównych). Zgodnie z wytycznymi Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Poznaniu, w ciągu drogi krajowej nr 72 przewiduje się po południowej stronie miasta Turek realizację obwodnicy klasy drogi GP, dla której należy przewidzieć rezerwę terenu wg koncepcji programowo-przestrzennej opracowanej przez Zakład Projektowania „DROMOST" z Poznania.

Przy lokalizowaniu obiektów budowlanych na terenach sąsiadujących z w/w drogą należy uwzględnić strefę uciążliwości drogi dla stałych użytkowników sąsiadujących obszarów, zagrożenie dla upraw, budowli oraz narażenie na degradacje stałych komponentów środowiska naturalnego. Odległości negatywnego oddziaływania związanego z ruchem drogowym, które należy uwzględnić przy sporządzaniu planu zagospodarowania przestrzennego jakie wynikają z „Raportu o oddziaływaniu na środowisko" wynoszą:

dla dróg nr 72 i 83
- *minimum 90m dla obiektów budowlanych z pomieszczeniami na pobyt ludzi,*
- *minimum 25m dla obiektów nie przeznaczonych na pobyt ludzi*

dla planowanej obwodnicy miasta Turek
- *115m dla obiektów budowlanych z pomieszczeniami na pobyt ludzi,*
- *25m dla obiektów nie przeznaczonych na pobyt ludzi.*

Dla obwodnicy miasta Turek podane odległości są minimalnymi jakie należy zachować przy lokalizowaniu nowych obiektów budowlanych.

Obsługa komunikacyjna terenów przyległych do dróg krajowych możliwa jest wyłącznie poprzez układ dróg zbiorczych i lokalnych z włączeniem do dróg krajowych nr 83 i 72 na istniejących skrzyżowaniach,

a do planowanej obwodnicy miasta Turek przez projektowane skrzyżowania oraz węzły. Wyklucza się możliwość tworzenia bezpośrednich włączeń do dróg krajowych.
Dla prowadzenia infrastruktury technicznej (kanalizacja sanitarna, sieć wodociągowa, energetyczna, gazowa, itp.) niezwiązanej z funkcjonowaniem drogi należy zarezerwować teren poza pasem drogowym dróg krajowych."

Budowy obwodnicy miasta Turek w ciągu drogi krajowej nr 72 nie ma w planach inwestycyjnych zarządcy drogi do roku 2020.

Docelowo studium przewiduje obsługę komunikacyjną terenów przy drodze nr 83 przez 5 skrzyżowań na drodze krajowej, wskazanych na rysunku Kierunków zagospodarowania przestrzennego: nowe skrzyżowanie w Turkowicach – oddalone około 900m od skrzyżowania dróg nr 72 i 83, istniejące skrzyżowanie w Turkowicach zlokalizowane od poprzedniego ok.850m, nowe skrzyżowanie obsługujące Kaczki Mostowe i Kowale Księże oddalone ok.1400m od poprzedniego, istniejące skrzyżowanie prowadzące do Kaczek Średnich oddalone ok.800m od poprzedniego, istniejące skrzyżowanie prowadzące do Wietchinina oddalone ok.350m od poprzedniego (dopuszcza się zmianę jego lokalizacji na oddaloną bardziej od poprzedniego). Teren w Kaczkach Średnich przy granicy gminy Turek, należy obsłużyć komunikacyjnie ze skrzyżowania drogi krajowej w Marianowie Kolonii poprzez wykonanie drogi równoległej do drogi krajowej po jej stronie wschodniej. W chwili obecnej zarządca drogi nie przewiduje jej modernizacji, stąd rozmieszczenie skrzyżowań może ulec zmianie. Możliwość realizacji nowych skrzyżowań każdorazowo należy uzgadniać z zarządcą drogi.

Projektując szczegółowe rozwiązania drogowe należy się kierować „warunkami technicznymi, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie" zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999r (Dz. U. Nr 43 poz. 430 z 1999r) dla klasy G oraz GP.

b) Droga wojewódzka nr 470 Kościelec – Marulew - Turek – Kalisz.

Zgodnie z wnioskiem Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich (z pominięciem ustaleń niezgodnych z przepisami odrębnymi, które zakwestionował RDOŚ w Poznaniu):

1. *Dla istniejącego przebiegu drogi wojewódzkiej należy utrzymać istniejące granice pasa drogowego oraz przyjmować parametry techniczne właściwe dla dróg klasy G zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999r w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 43 poz. 430 z 1999r). Zwiększa to wymogi dotyczące zjazdów, poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego i innych parametrów zgodnie z cytowanym rozporządzenie. Regulacja granic pasa drogowego będzie następowała zgodnie z potrzebami rozbudowy drogi.*
2. *Obiekty budowlane przeznaczone na pobyt ludzi należy lokalizować poza zasięgiem uciążliwości drogi (jak: hałas, drgania i wibracja, zanieczyszczenie powietrza), określonej w przepisach o ochronie i kształtowaniu środowiska.*
3. *Pozostawić poza obszarem zabudowanym teren wolny od zabudowy kubaturowej wzdłuż drogi wojewódzkiej w odległości co najmniej 20m, licząc odległość od zewnętrznej krawędzi jezdni, przyjmując docelową szerokość jezdni =7,00m zgodnie z art.35 ustawy o drogach publicznych (Dz. U. z 2007r nr 19, poz. 115 z późn. zmianami). Obiekty budowlane nie przeznaczone na pobyt ludzi należy lokalizować przy drodze wojewódzkiej w odległości od jej krawędzi zgodnie z wymogami art.42 i 43 w/w ustawy.*
4. *Dostępność terenu do drogi wojewódzkiej zapewnić wewnętrznymi układami komunikacyjnymi połączonymi z tą drogą poprzez drogi niższej kategorii a w przypadku ich braku bezpośrednio z drogi wojewódzkiej za pomocą istniejących lub projektowanych zjazdów. Bezpośrednie połączenie z drogą wojewódzką winno uwzględnić bezpieczeństwo ruchu na tej drodze (np. budowa lewoskrętów, zmiana lokalizacji zjazdów przy równoczesnej likwidacji zjazdów istniejących, budowa dróg wewnętrznych itp).*
5. *Nie wyraża się zgody na lokalizację parkingów w pasie drogowym drogi wojewódzkiej.*
6. *Podziały geodezyjne działki winny spełniać wyżej wymienione warunki i nie generować dodatkowych zjazdów na drogę wojewódzką.*
7. *Ustalić linie rozgraniczające wzdłuż drogi wojewódzkiej poza jej pasem drogowym na prowadzenie infrastruktury technicznej nie związanej z funkcjonowaniem drogi. W obrębie jezdni można projektować lokalizację celem wykonania przejść poprzecznych, a w pasie drogowym celem wykonania przyłączy do istniejących urządzeń.*

c) Drogi powiatowe

Drogi powiatowe należy projektować, jako klasy głównej – G, zbiorczej – Z i lokalnej – L. W wyjątkowych przypadkach, można istniejące drogi pozostawić, jako klasy dojazdowej – D i węższe, nie spełniające wymogów obowiązujących dla nowych dróg. Szczegółowe określenie klas poszczególnych odcinków dróg powiatowych, ich szerokości w liniach rozgraniczających, rezerwowanie odpowiedniej wielkości terenów pod skrzyżowania, ustalenie możliwości lokalizacji zjazdów oraz ustalenie sposobu zagospodarowania terenów przyległych, nastąpi w procedurach sporządzania planów miejscowych, oraz w trybie wydawania decyzji w oparciu o aktualnie obowiązujące przepisy prawa.
Planując zainwestowanie terenów przy drogach powiatowych linie zabudowy dla obiektów budowlanych przeznaczonych na pobyt ludzi należy ustalać poza zasięgiem uciążliwości dróg, jednak w odległości nie mniejszych niż wymagane ustawą o drogach publicznych. Ustalenie linii zabudowy w zasięgu uciążliwości drogi wymaga zastosowania przez inwestorów tych obiektów, środków technicznych zmniejszających uciążliwości do poziomu określonego w obowiązujących przepisach.

8.2 Ogólne zasady polityki parkingowej

- Miejsca postojowe dla samochodów mogą być lokalizowane i urządzane tylko w sposób nie uciążliwy dla mieszkańców oraz użytkowników budynków istniejących i planowanych w ich otoczeniu;
- Przyjmuje się, że parkowanie stałe samochodów ciężarowych i autobusów odbywać się będzie na terenach baz transportowych i innych, wyznaczonych do tego celu miejscach;
- Przyjmuje się, że przeładunek, rozładunek i parkowanie czasowe samochodów ciężarowych i autobusów odbywać się będzie na działkach obiektów generujących ruch takich pojazdów. W stosunku do obiektów nowych ustalenie to jest obligatoryjne; w stosunku do obiektów istniejących przyjmuje się, że wymóg ten będzie realizowany w drodze przebudowy obiektu, względnie ograniczenia potrzeb parkowania;
- Ogólnodostępne miejsca postojowe dla czasowego parkowania ciężarówek i pojazdów dostawczych można lokalizować wyłącznie na zorganizowanych, oddzielonych od jezdni parkingach. Zjazdy z takich parkingów powinny spełnić wymagania stawiane skrzyżowaniom. Nie dopuszcza się stałego wyznaczania miejsc postojowych dla autobusów i ciężarówek na jezdniach lub bezpośrednio przy jezdniach;
- Przyjmuje się, że parkowanie stałe samochodów osobowych poza obszarami ochrony konserwatorskiej przy nowych obiektach odbywać się będzie na miejscach postojowych wyznaczonych na działkach tychże obiektów, w ilościach zgodnych z zleceniami zawartymi poniżej w normatywie parkingowym. W stosunku do obiektów istniejących dopuszcza się parkowanie stałe na stanowiskach ogólnodostępnych i zaleca przebudowy, w celu maksymalnego zaspokojenia potrzeb postojowych na działkach użytkowników pojazdów. Także dla obszarów ochrony konserwatorskiej dopuszcza się parkowanie stałe na stanowiskach ogólnodostępnych;
- W przypadku budynków mieszkalnych jednorodzinnych z wbudowanymi usługami oprócz miejsc postojowych dla funkcji mieszkaniowej, miejsca postojowe dla klientów należy lokalizować także na własnej działce w ilości 1 miejsca na 30m² powierzchni użytkowej usług.
- Nie dopuszcza się lokalizacji parkingów wzdłuż dróg krajowych i drogi wojewódzkiej;
- W uzasadnionych przypadkach, dla specyficznych funkcji w tym dla funkcji przemysłowych, baz i składów dopuszcza się w planach miejscowych wyznaczenie innej ilości miejsc postojowych, niż wskazana w normatywie parkingowym;

Przy nowych i rozbudowywanych obiektach, zaleca się zorganizowanie, związanych z obsługą tych obiektów, miejsc do parkowania samochodów osobowych, w formie parkingów lub garaży w ilości co najmniej:

Lp	Rodzaj obiektu	jednostka odniesienia	Liczba miejsc postojowych
			(szt.)
1	biura, urzędy, usługi (nie wymienione niżej)	1000 m^2pow. użytkowej.	25
2	zakłady produkcyjne i rzemieślnicze	10 zatrudnionych	2

3	obiekty handlowe	100 m^2pow. sprzedaży	3
4	obiekty gastronomiczne, kina, sale sportowe, hotele	100 miejsc	20
5	bud. mieszk. wielorodzinne	1 mieszkanie	1
6	bud. mieszk. jednorodzinne	1 dom	2

8.3 Tory kolejki wąskotorowej

Projektuje się zachowanie istniejących torowisk kolejek wąskotorowych służących do transportu węgla brunatnego z odkrywek do elektrowni. Zachowuje się zgodnie z planem województwa wielkopolskiego także aktualnie nieczynną kolejkę wąskotorową prowadzącą z miasta Turek, dalej w kierunku zachodnim. Torowiska nie są położone na zamkniętych terenach kolejowych. Przy projektowaniu obiektów w zbliżeniu do torowisk kolejki należy zachować obowiązujące w tym względzie przepisy szczególne.

8.4 Infrastruktura techniczna

8.4.1Zaopatrzenie w wodę

W zakresie zaopatrzenia w wodę istniejące ujęcia pokrywają aktualne potrzeby gminy. Przewiduje się modernizację istniejących ujęć i stacji uzdatniania, także możliwość likwidacji ujęć, których modernizacja może okazać się nieopłacalna i podłączenie istniejących sieci wodociągowych. W miarę powiększania się obszarów zabudowanych i zwiększania zapotrzebowania na wodę na terenach, gdzie wystąpią zwiększone potrzeby można wykonać nowe ujęcia wody w miejscach dla tego korzystnych i zgodnie z obowiązującymi przepisami szczególnymi, bez konieczności zmiany niniejszego studium. Planuje się zmianę przeznaczenia terenu po ujęciu wody w Chlebowie na świetlicę wiejską.

8.4.2Odprowadzenie ścieków

Obecnie funkcjonująca gospodarka ściekowa gminy wymaga poprawy jej funkcjonowania, rozbudowy kanalizacji sanitarnej, budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, poprawy stanu zbiorników bezodpływowych. Należy prowadzić prace zgodnie z koncepcją gospodarki wodno-ściekowej dla gminy opisaną w punkcie 7.2 uwarunkowań lub każdorazowo zgodnie z aktualnymi opracowaniami i uchwałami gminy. Realizacja inwestycji związanych z gospodarką ściekową musi być zgodna z przepisami szczególnymi. Kanalizację sanitarną należy w pierwszej kolejności wykonać na terenach obszarów spływu wód do ujęć komunalnych miasta Turku. W szczególności dotyczy to zwartych obszarów zabudowy terenu strefy K1.
Wody opadowe i roztopowe z połaci dachowych i terenów nieutwardzonych oraz nawierzchni utwardzonych miejsc postojowych a także z powierzchni utwardzonych dróg należy odprowadzać do gruntu z uwzględnieniem przepisów odrębnych lub do kanalizacji deszczowej na zasadach uzgodnionych z zarządcą sieci kanalizacyjnej. Dopuszcza się do czasu realizacji sieci kanalizacyjnej, tymczasowe odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do szczelnych zbiorników bezodpływowych, z których będą one regularnie wywożone do punktu zlewowego przy oczyszczalni przez koncesjonowanego przewoźnika;

8.4.3 System ciepłowniczy

Na terenie gminy aktualnie nie przewiduje się inwestycji w zakresie zbiorowych systemów ciepłowniczych. W przypadku pojawienia się potrzeb takiego systemu można go realizować zgodnie z przepisami szczególnymi.
Działania w zakresie gospodarki cieplnej powinny być dostosowane do racjonalnego dysponowania istniejącymi kotłowniami. Budowa nowych kotłowni i modernizacja istniejących powinna być zgodna z programem ochrony środowiska gminy. Preferowane sposoby zaopatrzenia w ciepło powinny być zgodne z wytycznymi zawartymi w kierunkach działań „Polityki ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016” w zakresie ochrony powietrza. Do celów grzewczych i technologicznych zaleca się stosować paliwa charakteryzujące się najniższymi wskaźnikami

emisyjnymi, takich jak: paliwa płynne, gazowe i stałe (np. biomasa, biogaz, drewno) oraz wykorzystywać alternatywne źródła energii (kolektory słoneczne, energia geotermalna).

8.4.4 System gazowniczy

Przez teren gminy przebiegają liczne gazociągi wysokiego ciśnienia, które zostały opisane w punkcie 7.7 uwarunkowań.
Na terenie gminy wybudowany został nowy gazociąg wysokiego ciśnienia DN700 relacji Gustorzyn – Odolanów. Gazociąg ten jest zlokalizowany w odległości 7-10m od istniejącej sieci gazowej wysokiego ciśnienia (Odolanów- Adamów, Garki- Odolanów – Adamów, Adamów – Włocławek). Jego strefa kontrolowana zawiera się w strefie ochronnej (odległości podstawowej) istniejącej sieci gazowej.
Na terenie gminy dopuszcza się lokalizację nowych sieci gazowych wysokiego ciśnienia. Na terenie gminy istnieje także możliwość budowy sieci gazowych średniego i niskiego ciśnienia. W przypadku pojawienia się zapotrzebowania na gaz ziemny przyłączenie odbiorców do sieci gazowej obywać się będzie na zasadach obowiązujących w prawie energetycznym, będzie zależało od szczegółowych warunków technicznych i ekonomicznych uzasadniających budowę sieci gazowych. Sieci gazowe należy prowadzić przede wszystkim w pasach infrastruktury technicznej, dopuszcza się ich prowadzenie w liniach rozgraniczających dróg gminnych oraz powiatowych za zgodą zarządców dróg, oraz przez inne tereny za zgodą właścicieli gruntów. Dopuszcza się lokalizację sieci gazowych w pasach technologicznych linii wysokiego napięcia. Stacje gazowe oraz sieci gazowe powinny być lokalizowane zgodnie z obowiązującymi w tym względzie przepisami szczególnymi. Dla realizacji zabudowy przy sieciach gazowych należy zachowywać strefy kontrolowane gazociągów zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

8.4.5 System elektroenergetyczny

a) Elektroenergetyczna sieć przesyłowa

Dla terenu gminy dopuszcza się:
- możliwość budowy linii elektroenergetycznej 400kV albo linii wielotorowej, wielonapięciowej po trasie istniejących linii 220kV. Obecnie istniejące linie elektroenergetyczne zostaną w takim przypadku poddane rozbiórce przed realizacją nowych linii. Dopuszcza się także odbudowę, rozbudowę, przebudowę i nadbudowę istniejących linii, oraz linii, które w przyszłości zostaną wybudowane ewentualnie wybudowane na ich miejscu. Realizacja inwestycji po trasie istniejących linii nie wyłącza możliwości rozmieszczenia słupów oraz podziemnych lub nadziemnych obiektów niezbędnych do korzystania z linii w innych niż dotychczas miejscach.
- budowę nowej dwutorowej linii elektroenergetycznej 400 kV Pątnów – Rogowiec, wzdłuż której należy uwzględnić ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenu o szerokości 70m (po 35 m od osi linii w obu kierunkach), budowę tej sieci przewidziano zgodnie z wnioskiem zarządcy sieci PSE Zachód z roku 2008. Budowa nowej linii 400kV nie znajduje się aktualnie w planach inwestycyjnych budowy sieci najwyższych napięć Polskich Sieci Elektroenergetycznych na najbliższe lata.

c) Elektroenergetyczna sieć dystrybucyjna

Obecne zainwestowanie terenów posiada zaopatrzenie w energię elektryczną poprzez urządzenia o wystarczających parametrach technicznych. Dalszy rozwój przestrzenny gminy powodować będzie wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną. Przewiduje się budowę linii elektroenergetycznych dystrybucyjnych, przebieg których ustalany będzie w miarę pojawiającego się zapotrzebowania w trybie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i decyzji ustalających lokalizację inwestycji celu publicznego. Przewiduje się konieczność zastępowania części linii napowietrznych liniami kablowymi, zmian przebiegu niektórych linii oraz budowy stacji transformatorowych. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić konieczność zapewnienia dostępu do sieci elektroenergetycznych i możliwość zasilania nowych odbiorców, oraz należy rezerwować miejsce pod stacje transformatorowe 15/0,4kV z uwzględnieniem również powiązań z istniejącymi liniami elektroenergetycznymi. Na terenie gminy znajdują się stacje transformatorowe- rozdzielcze WN/SN oraz kubaturowe i słupowe stacje transformatorowe SN/nn, a także linie napowietrzne wysokiego napięcia WN 110kV, linie napowietrzne i kablowe średniego napięcia SN 15kV oraz linie napowietrzne i kablowe niskiego napięcia nn 0,4 kV, które wprowadzają

określone ograniczenia w zabudowie. Należy zachować wymagane przepisami odległości ewentualnych projektowanych obiektów od istniejących linii, zarówno w okresie budowy jak i docelowej lokalizacji. W przypadku kolizji planowanego w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zagospodarowania z sieciami i obiektami elektroenergetycznymi rozwiązanie powinno się opierać na obowiązujących w tym względzie przepisach prawa.
Dopuszcza się przyszłą rozbiórkę oraz budowę po tych samych trasach nowych linii 110kV, lub ich remont. Nieznaczna zmiana przebiegu linii nie wymaga zmiany studium, wymaga wyłącznie zmian w obowiązujących planach miejscowych lub decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.
W zamierzeniach ENERGA – OPERATOR SA Oddział w Kaliszu znajduje się modernizacja linii napowietrznych WN 110kV:

- Elektrownia Adamów – Turek Zdrojki – Władysławów- Niesłusz – Elektrownia Konin
- Elektrownia Adamów – Koło Kuchenna
- Elektrownia Adamów – Żuki – Kalisz Piwonice
- Elektrownia Adamów – Kraski.

8.5 Gospodarka odpadami

Plan gospodarki odpadami dla gminy Turek powstał w kwietniu 2004r. Gospodarka odpadami na terenie gminy prowadzona jest zgodnie w wojewódzkim planem gospodarki odpadami, który przewiduje, że dążyć się będzie do funkcjonowania docelowo w skali województwa wielkopolskiego 13 ponadlokalnych składowisk odpadów, które będą elementami zakładów zagospodarowania odpadów.
Dla gminy Turek wojewódzki plan gospodarki odpadami wskazuje ZUiUOK „Orli Staw", pozostawiając ostateczny wybór przynależności do podanego ZZO od decyzji władz lokalnych. Od 2005r, kiedy gmina przystąpiła do Związku Międzygminnego „Koniński Region Komunalny" prowadzi gospodarkę odpadami zgodnie z programem Związku.

Zgodnie z programem gospodarki odpadami Gminy Turek nie przewiduje się na terenie gminy lokalizacji składowisk, punktów przeładunkowych, przetwórstwa odpadów. Przewiduje się wyłącznie zbiórkę odpadów w celu ich sprawnego przewiezienia do wyspecjalizowanych jednostek. Na terenie gminy prowadzona jest zbiórka selektywna odpadów. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy przewidzieć lokalizację pojemników do selektywnej zbiórki odpadów. Na terenie gminy wskazane jest stworzenie sprawnego systemu odbioru wszystkich rodzajów odpadów. System ten powinien gwarantować:

- bezpieczny transport,
- odzyskanie możliwie największej części odpadów, celem wprowadzenia ich do gospodarczego obiegu,
- oraz unieszkodliwianie pozostałych.

Szczególnie istotne znaczenie będzie miało wdrażanie programów wykorzystania i unieszkodliwiania produktów spalania węgla i odsiarczania spalin, osadów pościekowych, odpadów medycznych, substancji trujących oraz innych odpadów niebezpiecznych, w tym wydzielonych z odpadów komunalnych.
Gospodarka odpadami na terenie gminy powinna być prowadzona zgodnie z obowiązującą ustawą o odpadach, która określa zasady postępowania z odpadami w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

8.6 Telekomunikacja

Wraz z uruchamianiem nowych terenów przewiduje się rozbudowę sieci telekomunikacyjnych. Przewiduje się dalszą rozbudowę sieci telekomunikacyjnych zarówno w formie tradycyjnej jak i wykorzystując nowe technologie, postuluje się rozbudowę i modernizację infrastruktury światłowodowej i objęcie gminy zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym połączonym z systemami sieci wojewódzkiej i krajowej z zachowaniem w lokalizacji wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych. Ustala się rozwój systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych przewodowych i bezprzewodowych stosownie do wzrostu zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie i regionie. Zakłada się pełną dostępność do łączy telekomunikacyjnych, rozwój sieci teleinformatycznych. Dla zwiększenia dostępności sieci internetowej i rozwoju społeczeństwa informacyjnego, wskazuje się rozwój szerokopasmowego

dostępu do Internetu, urządzenie ogólnodostępnych kawiarenek internetowych, rozwój sieci bezprzewodowych - budowę systemu nieodpłatnego dostępu do Internetu - np. za pomocą sieci Hotspotów. Nowe stacje bazowe telefonii komórkowych należy lokalizować przede wszystkim na terenach przemysłowych, baz i składów, oraz na terenach rolnych. W przypadkach, jeśli brak innej możliwości uzyskania wymaganej względami technicznymi odległości między stacjami, stacje bazowe można lokalizować na innych terenach oraz na istniejących obiektach budowlanych pod warunkiem zgodności z przepisami odrębnymi.

8.7 Obszary na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

W północnej i zachodniej części gminy znajdują się cenne przyrodniczo i krajobrazowo kompleksy leśne obszaru chronionego krajobrazu o nazwie „Złotogórski". Od strony południowej i południowo – zachodniej gminę otaczają wartościowe przyrodniczo kompleksy leśne, łąki śródleśne, bagniska na terenie Wrzącej, Bud Słodkowskich i Cisewa opisane w punkcie 2.6. W części południowej gminy w głębokim wąwozie przez Kowale Księże płynie rzeka Kiełbaska, mająca tuż za granicą gminy swoje źródło. Przez północną część gminy przebiega krajowy korytarz ekologiczny, ważny dla migracji, rozprzestrzeniania i wymiany genetycznej roślin i zwierząt oraz integrujący regionalną sieć ekologiczną, który wskazany jest w planie zagospodarowania województwa wielkopolskiego, korytarz łączący Obszar Natura 2000 „Dolina Środkowej Warty" i kompleksy leśne Złotogórskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Część terenów rolnych, przez które biegnie ten korytarz ekologiczny w północnej części gminy, to tereny zrekultywowane w kierunku rolnym o trudnych warunkach posadowienia i zwiększonych kosztach wyłączania tych gruntów z produkcji rolnej.
Teren gminy Turek znajduje się w odległości ok. 5km od obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Środkowej Warty PLB300002, częściowo także na obszarze ważnym dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji „Zbiornik Przykona" wyznaczonym na podstawie opracowania „Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego" (Wylęgała P. Kuźniak S. Dolata P., Poznań 2008r). W odległości ok.800m oraz 4km od granicy gminy Turek, w gminie Tuliszków znajdują się strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania bociana czarnego i bielika (w obrębie Grzymiszew). W odległości ok. 3km od granicy gminy Turek, w gminie Władysławów znajduje się strefa ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania bociana czarnego (w obrębie Głogowa). W odległości ok. 4km i ok. 7km od granicy gminy Turek, w gminie Przykona znajdują się strefy ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania bielika (w rejonie Radyczyny) oraz bociana czarnego (obręb Erwinów). Ponadto w odległości ok. 6km od granicy gminy Turek w gminie Brudzew znajduje się strefa ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania bociana czarnego.
W studium w części zachodniej gminy planowana jest ochrona i wzbogacenie korytarza ekologicznego między zachodnim kompleksem leśnym obszaru chronionego krajobrazu a lasami okalającymi gminę od zachodu i południa. Korytarz ten jest w studium przeznaczony pod zalesienia, oraz otwarte tereny użytków zielonych i pól uprawnych. Tereny zalesień projektuje się dla ochrony wzgórz przez erozją, w szczególności na linii wododziału, także dla przedłużenia i połączenia i zbliżenia do siebie różnych kompleksów leśnych, które wraz z systemem terenów otwartych: pól i łąk stanowią ważne ciągi ekologiczne, pozwalające na zwiększenie powierzchni ekosystemów.
Obszar gminy Turek podlegał przekształceniom środowiska przyrodniczego. Prowadzone przez przeszło 30 lat odwodnienie terenu związane z górniczą eksploatacja złóż węgla brunatnego, spowodowało znaczące zmiany w stosunkach wodnych. Na skutek górniczej działalności nastąpiło stopniowe zanikanie wody w poziomie przypowierzchniowym i postępujące obniżenie się zwierciadła wody w poziomach niżej leżących. Powyższe procesy narastały w miarę intensyfikowania odwodnień oraz przesuwania się frontów roboczych na nowe obszary.
Do grupy obiektów zagrażających środowisku należą przede wszystkim elektrownia oparta na spalaniu węgla brunatnego oraz realizowana dotąd gospodarka wodno - ściekowa. Gospodarka ściekowa ma ulec poprawie dzięki podjęciu prac nad rozbudową kanalizacji sanitarnej i wyposażaniu gospodarstw domowych w przydomowe oczyszczalnie ścieków. Na obszarze gminy aktualnie nie przekraczane są obowiązujące normy w zakresie zanieczyszczeń powietrza, jednak istnieje takie zagrożenie. Największym emitentem zanieczyszczeń są w regionie elektrownie „Adamów" z Turku, elektrownie Konin i Pątnów. Ponadto wpływ na zanieczyszczenia powietrza mają liczne zakłady przemysłowe i usługowe.
Teren gminy z uwagi na mieszczącą się na terenie miasta elektrownię przecinają liczne sieci elektroenergetyczne wysokiego napięcia, wprowadzające ograniczenia w możliwości zabudowy

i zagospodarowania terenów. Sieci te niekorzystne wpływają na krajobraz oraz poprzez oddziaływanie polami elektromagnetycznymi na zdrowie ludzi.
Postępująca dewastacja środowiska naturalnego wymaga skutecznej ochrony tych obszarów, gdzie przyroda w sposób naturalny nie jest w stanie sama się zabezpieczyć przed zagrożeniami. Dokonana analiza warunków ekofizjograficznych oraz stanu środowiska naturalnego na terenie gminy Turek w powiązaniu z uwzględnieniem wytycznych w dokumentach na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym pozwala na sformułowanie konieczności ochrony istniejących zasobów środowiska.
Zabudowa gminy jest zlokalizowana w pasmach przy drogach, ale występuje także liczna zabudowa rozproszona. Na atrakcyjnym krajobrazowo terenie gminy lokalizują nowe domy także mieszkańcy miasta Turek.
Wszystkie te względy powodują, iż na terenie gminy Turek nie ma większych obszarów rolnych wolnych od zabudowy, pozwalających na niekonfliktową, bezpieczną dla zdrowia ludzi, dla fauny i flory i spokoju społecznego lokalizację elektrowni wiatrowych. Dlatego dla terenu gminy Turek postanowiono o zakazie lokalizacji elektrowni wiatrowych o mocy powyżej 100kW. **Na obszarze gminy zakazuje się lokalizacji elektrowni wiatrowych o mocy przekraczającej 100 kW.**
Na terenie gminy przewiduje się dwa obszary: w obrębie Cisew i Żuki, na których dopuszcza się rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW – instalacji fotowoltaicznych wraz z ich strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu. W związku z brakiem wniosków do zmiany studium w sprawie lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odwianych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW tereny te obejmują działki w obrębie Cisew i Żuki, dla których wydano decyzje o warunkach zabudowy dla instalacji fotowoltaicznych, które to decyzje są ostateczne i w terminie późniejszym nie wydano innych decyzji na te same tereny, a także nie kolidują one z innym przeznaczeniem w studium, w szczególności nie wchodzą w kolizje z inwestycjami celu publicznego oraz nie kolidują z przebiegiem korytarzy ekologicznych. Obszary, na których dopuszcza się rozmieszczenie instalacji fotowoltaicznych - urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW, w granicach ich stref ochronnych związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu oznaczono symbolem REf na rysunku kierunków zagospodarowania przestrzennego. Minimalną strefę ochronna, w której nie należy lokalizować paneli fotowoltaicznych ustala się w odległości 3m od granic zewnętrznych terenów REf. Tereny REf, w przypadku odstąpienia właścicieli gruntów od zamiaru realizacji elektrowni fotowoltaicznych należy pozostawić w użytkowaniu rolniczym – bez prawa zabudowy.
Dopuszcza się sytuowanie elektrowni fotowoltaicznych o mocy powyżej 100kW także na terenach P,U oraz U. Granice zewnętrzne stref ochronnych elektrowni fotowoltaicznych ustala się w graniach terenów oznaczonych symbolem P,U oraz U. Minimalną strefę ochronna, w której nie należy lokalizować paneli fotowoltaicznych ustala się w odległości 3m od zewnętrznych granic terenów P,U oraz U.
Na wszystkich terenach przeznaczonych pod zabudowę dopuszcza się wykorzystanie energii ze źródeł geotermalnych o mocy powyżej 100kW. Strefy ochronne dla urządzeń wykorzystujących energię ze źródeł geotermalnych ustala się w granicach terenów przeznaczonych pod zabudowę. Minimalną strefę ochronna, w której nie należy lokalizować urządzeń wykorzystujących energię ze źródeł geotermalnych ustala się w odległości 3m od granic terenów zabudowy.

9. KSZTAŁTOWANIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, KSZTAŁTOWANIE FIZJONOMII GMINY

Głównymi działaniami na rzecz fizjonomii gminy to ochrona krajobrazu, tzn. ważnych panoram, charakterystycznych widoków rozciągających się z ciągów i punktów widokowych, dominant przestrzennych oraz wnętrz urbanistycznych głównych ciągów kulturowych. Dla gminy Turek dominantą układu jest miasto. Z otaczających miasto wzgórz rozciąga się ciekawa panorama miasta. W miejscach widokowych należy pozostawić ogólno dostępne tereny otwarte, zapewniające możliwość oglądania panoramy Turku.

Nowe elementy zagospodarowania muszą wkomponować się w zastaną historyczną tkankę zabudowaną i wspomagać struktury niekompletne, okaleczone, czy nieuporządkowane. Ich wprowadzenie jest uzależnione od wpływu proponowanego elementu na fizjonomię gminy i miasta Turek, stwierdzonego w oparciu o analizy ich wpływu na sylwetę, dokonywane w trakcie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i powtórnie konfrontowane z ustaleniami

planu podczas wydawania pozwolenia na budowę. Dla uzyskania poprawy fizjonomii gminy niezbędne jest ścisłe wyznaczanie parametrów zabudowy i przestrzeganie ustaleń planu przy wydawaniu pozwoleń na budowę. Ważne jest zapewnienie przestrzegania prawa w zakresie obowiązku projektowania obiektów budowlanych przez członków izby architektów.

W celu ochrony i kształtowania krajobrazu gminy i miasta Turek szczególnej uwagi wymagają:

- panoramy miasta z określonych punktów i ciągów widokowych,
- lokalizacje obiektów, jako dominant przestrzennych,
- lokalizacje obiektów dysharmonizujących krajobraz takich jak: napowietrzna i naziemna infrastruktura techniczna, reklamy zewnętrzne i obiekty telefonii komórkowej.

9.1 Miejsca szczególne – wjazdy do miasta

Zakłada się szczególną dbałość o kształtowanie przestrzeni miejsc wyjątkowych, do jakich należą wjazdy do miasta, nazywane często także „bramami miasta". „Rozlanie się" miasta Tutek na tereny za granicę miasta narzucają traktowanie tych terenów jak terenów miejskich. Punkty te wymagają zaakcentowania kompozycyjnego, w celu podkreślenia wjazdów do miasta, poprzez ich szczególną formę zagospodarowania albo parametry zabudowy, oraz wysokie walory architektoniczne obiektów budowlanych. Należy porządkować tereny istniejącej zabudowy, jednak nie należy dalej kontynuować chaotycznego rozrostu miasta bezpośrednio przy jego granicach, wzdłuż dróg wylotowych z miasta. Wokół miasta powinna zostać stworzona strefa bezinwestycyjna, ma to podstawowe znaczenie dla czytelności kompozycji całego układu gminy i miasta, oraz zapewnienia zachowanie odpowiednich warunków zdrowotnych mieszkańcom.

9.2 Przestrzenie publiczne

Obszary przestrzeni publicznej istotne dla gminy to wnętrza dróg publicznych, leśne ciągi rekreacyjne, teren cmentarza, parki, skwery, tereny sportu.

Działania w zakresie kształtowania systemu przestrzeni publicznych powinny dotyczyć:

1. podniesienia walorów przestrzennych,
2. wzbogacenia programu funkcjonalnego, z koncentracją usług na terenach wyznaczonych w planach miejscowych na obszarach przeznaczonych dla zabudowy,
3. zadbania o sferę estetyczną pierzei tworzących ulice, place oraz ciągi piesze poprzez przeprowadzenie rewaloryzacji lub renowacji historycznych budynków i lokalizację nowych obiektów (plomb) spójnych i nawiązujących do zabudowy istniejącej,
4. zadbania o wysoki standard posadzek, małą architekturę, zieleń, oświetlenie, pogodzenie systemu parkowania pojazdów z zapewnieniem komfortu dla pieszych,
5. zadbania o istniejącą zieleń, jej prawidłową pielęgnację, nowe nasadzenia harmonizujące z istniejącym charakterem siedliska.

Makrownętrza najważniejszych dróg i ulic

Ulice należy kształtować wskazując w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w zależności od charakteru miejsca obowiązujące linie zabudowy, nieprzekraczalne linie zabudowy, wysokości zabudowy, elementy krystalizujące przestrzeń, oraz poprzez uporządkowanie systemu reklam. Ważnym elementem kształtującym wnętrza ulic są ogrodzenia posesji. Bezwzględnie należy zakazać stosowania nieestetycznych, substandardowych ogrodzeń z gotowych prefabrykatów betonowych.

Rozwój perspektywiczny gminy polegający na rozwoju jakościowym będzie miał miejsce przede wszystkim na terenach już zainwestowanych, poprzez modernizację, rozbudowę, a także wprowadzanie niekolizyjnego uzupełniającego zainwestowania nawiązującego do otoczenia oraz powiązań komunikacyjnych.
Istotnym dla prawidłowego rozwoju gminy jest objęcie działaniem modernizacyjnym i rewaloryzacją substancji historycznej, a także rewaloryzacji obszarów zainwestowanych już współcześnie, lecz o niskich walorach lub zdegradowanych. W kształtowaniu nowej zabudowy należy stosować „prawo dobrej kontynuacji", nie wprowadzać dominant i subdominant w promieniu minimum 250m od istniejących zabytków. Obiekty budowlane w otoczeniu obiektów zabytkowych nie powinny przekraczać ich wysokości. Można w kształtowaniu nowych jednostek osiedleńczych wprowadzić dominanty przestrzenne o wysokości powyżej dopuszczonej w strefie, ale dominantami wysokościowymi mogą być wyłącznie obiekty kultu religijnego, remizy lub inne ważne dla lokalnej społeczności obiekty. Nie dopuszcza się stosowania jako dominant wież telefonii komórkowej.

Zgodnie z aktualnymi uwarunkowaniami przyjęto układ funkcjonalno – przestrzenny. Określone zostały tereny dla poszczególnych funkcji, a więc dla rolnictwa, zróżnicowanej działalności gospodarczej: tereny usługowe i przemysłowo usługowe, tereny mieszkalnictwa, zabudowy zagrodowej, rekreacji i wypoczynku. Część terenów rozwojowych pokrywa się z obszarami przewidywanymi pod wiodące funkcje w obowiązującym dotąd studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Pozostałe tereny przewidywane pod rozwój to nowe tereny wskazane w niniejszym Studium w efekcie przyjętych kierunków rozwoju przestrzennego. W stosunku do obowiązującego dotąd studium zwiększono tereny pod zabudowę, z uwagi na aktualne tendencje do budowania domów jednorodzinnych przez mieszkańców miasta na terenie gminy.

9.3 Rolnictwo i gospodarka leśna

Rolnictwo, podstawowa funkcja gminy będzie w perspektywie rozwojowej tracić na znaczeniu. Przewidywany rozwój funkcji gospodarczych postępować będzie kosztem terenów rolnych. Gospodarka rolna pozostanie wiodącą funkcją na obszarze dobrych kompleksów glebowych. Na tych terenach ulegnie przekształceniom zgodnie z zasadami dobrego gospodarowania. Na terenach słabszych gleb oraz na terenach trwałych użytków zielonych w oparciu o obszary pastwisk, rozwijać się będzie hodowla bydła.
Teren łąk, pastwisk i pól uprawnych na terenie strefy K przewidywany jest do pełnienia funkcji środowiskotwórczych i ochronnych, dlatego szczególną dbałością należy otoczyć zanikającą tu funkcję rolniczą i biologicznie czynne wykorzystanie terenów.
Ważną gałęzią gospodarki gminy jest i nadal będzie gospodarka leśna. Gospodarka leśna w Lasach Państwowych będzie prowadzona w oparciu o obowiązujące ustalenia zawarte w Planie Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Turek, aktualnie obowiązuje plan na okres od 1 stycznia 2004r do 31 grudnia 2013r. Ze względu na znaczną ekspansję zabudowy mieszkaniowej i letniskowej realizowanej w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu na terenach zbliżonych do ścian lasów istnieje pilna konieczność sporządzenia planów miejscowych dla terenów znajdujących się w sąsiedztwie lasów.

9.4 Mieszkalnictwo

Studium akceptuje w części istniejące tereny mieszkaniowe wyznaczone w obowiązujących i nieobowiązujących planach zagospodarowania przestrzennego. Wskazuje równocześnie nowe tereny na cele mieszkaniowe, które służyć powinny zaspokojeniu potrzeb własnych ludności gminy oraz ludności spoza gminy. Ofertowe tereny mieszkaniowe skoncentrowane są głównie w uzupełnianych pasmach zabudowy wsi, powstają także poprzez poszerzanie tych pasm zabudowy, oraz na terenach w bezpośrednim sąsiedztwie zachodniej granicy miasta. Studium precyzuje także miejsca możliwej lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej na terenach przeznaczonych dotąd zamiennie pod zabudowę letniskową i zalesienia.
W odniesieniu do zabudowy jednorodzinnej ustala się minimalne i maksymalne parametry i wskaźniki urbanistyczne dla poszczególnych jednostek osiedleńczych. Tereny zabudowy mieszkaniowej na terenach Złotogórskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu wymagają niskiej intensywności zabudowy. Formy budynków należy harmonijnie wkomponować w krajobraz oraz otoczenie, także poprzez wysoki wskaźnik nasycenia terenów zielenią. Zaleca się dla budynków mieszkalnych stosowanie dachów stromych. Należy ujednolicić w skali poszczególnych jednostek osiedleńczych wysokość zabudowy, typy oraz kierunki nachylenia dachów, rodzaje i kolorystykę pokrycia dachowego. Zabudowa powinna nawiązywać do charakteru obiektów o cechach regionalnych. Równolegle z realizacją zabudowy mieszkaniowej w planach miejscowych należy przygotować kompleksowy program obsługi ludności, szczególnie w zakresie usług oświaty, kultury, zdrowia, sportu i opieki społecznej. Zabudowie powinny zawsze towarzyszyć ogólnie dostępne tereny zieleni, które powinny stanowić spójny system. System ten należy budować na bazie terenów wzdłuż cieków, rowów melioracyjnych w oparciu o istniejące zadrzewienia, aleje i pastwiska. System zieleni powinien zapewnić dostęp do otwartych terenów rolnych, łąk, pastwisk i lasów. W punktach widokowych należy zapewnić ogólnodostępne miejsca widokowe. Na terenach o dominującej funkcji mieszkaniowej nie wyklucza się możliwości wprowadzania terenów dla rozwoju usług, rzemiosła i nieuciążliwej działalności gospodarczej, to znaczy działalności nie zaliczanej do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, oraz których oddziaływanie nie powoduje przekroczenia standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych dla określonego przeznaczenia terenu, oraz poza terenem do którego inwestor posiada tytuł prawny;

9.5 Usługi

W Studium przyjęto następujące kierunki rozwoju usług:

- rozwój usług podstawowych, celem zapewnienia równego dostępu do usług podstawowych wszystkim mieszkańcom, lokalizowanych jako uzupełnienie i dopełnienie poszczególnych terenów o dominujacym przeznaczeniu pod zabudowę mieszkaniową MN, oraz zabudowę MN^+ (MN+RMN+ML),
- rozwój usług ponadlokalnych w miejscach wskazanych na rysunku studium oznaczonych symbolem U: w strefie wjazdu od strony zachodniej do miasta, w strefie podmiejskiej M, wzdłuż dotychczasowego przebiegu drogi krajowej nr 72, także na terenach U i terenach P,U i w strefie przemysłowej P, oraz w strefie rolniczej R.

Rozwój przestrzenny usług należy stymulować należy poprzez priorytet z opracowywaniu planów miejscowych dla terenów usługowych (obok terenów przemysłowych, baz i składów).

Szczegółowe wskazanie terenów przeznaczonych pod usługi w poszczególnych jednostkach osiedleńczych powinno nastąpić na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Usługi należy lokalizować w sposób nie powodujący konfliktów przestrzennych i społecznych, w odpowiednich odległościach od zabudowy mieszkaniowej. Umieszczanie usług towarzyszących terenom zabudowy mieszkaniowej może być realizowane poprzez wskazanie na wybranych, pojedynczych działkach, w postaci pojedynczych, rozproszonych obiektów typu: sklep, świetlica, boisko sportowe, lub w postaci zgrupowanej na terenach niewielkich centrów wsi, a także poprzez dopuszczenie funkcji mieszanych na niewielkich wybranych terenach jednostki. W celu stworzenia odpowiednich warunków do zamieszkiwania zabrania się mieszania funkcji mieszkaniowej i usługowej na większych obszarach.

Nie przewiduje się na terenie gminy lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlu detalicznego o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m^2.
Dopuszcza się hurtownie i bazy przedsiębiorstw handlowych o dowolnych powierzchniach, także powyzej 2000m^2 na terenach inwestycyjnych zlokalizowanych wokół elektrowni oraz na posiadających dogodne zjazdy z drogi wojewódzkiej.

9.6 Przemysł, bazy i składy, tereny powierzchniowej ekspoloatacji kruszywa naturalnego i węgla brunatnego

Tereny przeznaczone pod przemysł, bazy i składy wyznaczone zostały na rysunku Kierunków, na terenach oznaczonych symbolem P,U. Są to zarówno istniejące tereny o takim aktualnym przeznaczeniu, jak i projektowane nowe tereny ofertowe. Niewielkie obiekty rzemieślnicze nie powodujące przekroczenia parametrów wymaganych dla zabudowy mieszkaniowej mogą stanowić także uzupełnienie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinną i zagrodowej.

Przy lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko powinny być zachowane obowiązujące przepisy szczególne, w tym przepisy zapewniające podejmowanie decyzji administracyjnych z udziałem społeczeństwa. Na skoncentrowanych terenach przemysłu, baz, składów i usług wyklucza się możliwość budowy obiektów mieszkalnych. Na tych terenach można lokalizować stacje bazowe telefonii komórkowych (...).

Wyznacza się tereny przeznaczone pod powierzchniową eksploatację kruszywa naturalnego PEż, a także pod powiększenie terenu powierzchniowej eksploatacji węgla brunatnego PEw. Po zakończeniu eksploatacji złóż kruszywa naturalnego należy przeprowadzić rekultywację terenu, dopuszcza się zalesienie lub wykonanie zbiorników wodnych. Po eksploatacji złoża węgla brunatnego dopuszcza się rekultywację rolną, wodną lub leśną.

9.7 Rekreacja

Rekreację codzienną typu bliski wypoczynek, sport, należy zapewnić i realizować w ramach istniejących i projektowanych terenów mieszkaniowych, usługowych oraz zabudowy mieszanej istniejących wsi. W oparciu o gospodarstwa rolne można rozwijać agroturystykę. Dopuszcza się w strefie K lokalizację na terenach upraw rolnych i trwałych użytków zielonych terenów pól golfowych, terenów jazdy konnej, parków, boisk sportowych itp. Przewiduje się dalszy rozwój turystki pieszej i rowerowej na terenach leśnych ZL, na których dopuszcza się lokalizację obiektów towarzyszących

turystyce – ścieżek dydaktycznych, zorganizowanych miejsc odpoczynku i niewielkich obiektów gastronomicznych (do 20 miejsc konsumpcyjnych w jednym obiekcie). Przewiduje się rozwój usług turystycznych i agroturystyki przy nowym zbiorniku wodnym w Kowalach Księżych.

9.8 Zasady lokalizowania budowli i urządzeń reklamowych i informacyjnych

Przyjmuje się następujące generalne zasady lokalizowania urządzeń reklamowych i informacyjnych na terenie gminy:

a) budowle i urządzenia reklamowe i informacyjne należy lokalizować w taki sposób, aby swoją formą, wielkością, kolorystyką nie zniekształcały istniejących układów przestrzennych (ich wnętrz, sekwencji widokowych, panoram itp.) oraz architektury budynków,
b) wprowadza się zakaz lokalizacji urządzeń reklamowych na obiektach budowlanych wpisanych do rejestru zabytków i objętych ochroną konserwatorską (nie dotyczy szyldów), chyba, że Wojewódzki Konserwator Zabytków w poszczególnych i uzasadnionych przypadkach postanowi inaczej.

Urządzenia reklamowe i budowle reklamowe można lokalizować:

- jako integralne elementy wiat przystankowych komunikacji samochodowej,
- na ogrodzeniach placów budów i rusztowaniach na czas prac budowlanych,
- na ternach usługowych, przemysłowych, baz i składów,
- na terenach rolnych w uporządkowanych relacjach przestrzennych w stosunku do dróg, o gabarytach i rozmieszczeniu określanych w planach miejscowych.

9.9 Zasady lokalizowania budowli i urządzeń wysokich

Lokalizacja budynków i obiektów wysokich musi być poprzedzona badaniem ich wpływu na panoramę miasta Turku. Nie jest dozwolone wprowadzanie nowych dominat w historycznych panoramach i widokach. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy ściśle podawać minimalną i maksymalną wysokość budynków i obiektów budowlanych. W przypadku lokalizowania obiektów o wysokości równej i większej jak 50,0 mnpt, należy w planach zagospodarowania przestrzennego zapisać konieczność ich zgłoszenia (przed uzyskaniem pozwolenia na budowę)do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP (na podstawie Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2003r. w sprawie sposobu zgłaszania oraz oznakowania przeszkód lotniczych – Dz. U. z 2003r. Nr 130, poz.1193 ze zm.)

9.10 Zasady rehabilitacji obszarów zdegradowanych

Działania w obrębie terenów wymagających rehabilitacji, terenów o walorach historycznych i w bezpośrednim ich otoczeniu, należy prowadzić dążąc do poprawy warunków życia oraz podnoszenia atrakcyjności i jakości przestrzeni poprzez:

- rewaloryzację zdewastowanych obiektów budowlanych lub podnoszenie ich wartości estetycznych;
- wprowadzenie na niezabudowanych terenach nowej zabudowy oraz wymianę obiektów budowlanych, których stan techniczny nie pozwala na ekonomiczne przeprowadzenie remontów, na zabudowę nawiązującą skalą i charakterem do istniejącej historycznej. Struktura nowo realizowanych obiektów budowlanych powinna być zharmonizowana z istniejącą tkanką historyczną;
- zachowanie przestrzeni publicznych i podnoszenie ich jakości poprzez atrakcyjne zakomponowanie wnętrz urbanistycznych.

Należy dążyć do poprawienia lub przywrócenia jakości założeń parkowych poprzez:

- odtworzenie lub wzbogacenie składu drzewostanu i zespołów roślinnych parków;
- odnowienie istniejących elementów parków: odbudowa lub poprawienie jakości alejek, sadzawek, fontann, oczek wodnych i obiektów małej architektury;
- wyeksponowanie historycznych obiektów budowlanych stanowiących element założenia parków lub wpływających na założenie parkowe.

Na zdegradowanych terenach zieleni otwartej należy dążyć do:

- porządkowania, usuwania zagospodarowania nie związanego z zielenią, nielegalnych składowisk i obiektów tymczasowych, nielegalnych ogrodzeń;
- odnowy istniejących cieków i oczek wodnych;

- odtworzenie roślinności zniszczonej.

Na zdegradowanych terenach współczesnej zabudowy należy dążyć do:

- porządkowania istniejącej zabudowy,
- prowadzenia remontów, przebudów, rozbudów obiektów z poszanowaniem zabudowy o cechach regionalnych,
- dostosowywania nowej zabudowy do gabarytów i charakteru zabudowy w sąsiedztwie, porządkowanie wnętrz urbanistycznych,
- nadawanie obiektom eksponowanym wysokich walorów architektonicznych,
- uzupełniania zabudowy wyłącznie na obszarach wskazanych do zabudowy, bezwzględnego przestrzegania rozpraszania zabudowy,
- poprawy stanu infrastruktury technicznej, gospodarki ściekowej, sukcesywnej wymiany systemów cieplnych na proekologiczne, poprawy stanu dróg, chodników, ścieżek rowerowych.

10. PROBLEMY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA STYKU Z GMINAMI OTACZAJĄCYMI

W koncepcji rozwoju przestrzennego gminy uwzględniono zagadnienia przestrzenne dotyczące obszarów położonych na styku z gminami ościennymi.

Szczególną aktywność obserwuje się na styku z gminy z miastem Turek. Obszary tego sąsiedztwa mają dla przyszłego rozwoju gminy znaczenie wiodące. Przy lokalizacji inwestycji oraz przy sporządzaniu planów miejscowych wymagane jest zharmonizowanie działań planistycznych z obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego miasta Turku.

Koordynacja z miastem Turek powinna także obejmować zagadnienia infrastrukturalne w tym w szczególności prowadzenie sieci kanalizacji sanitarnej do oczyszczalni ścieków, dbałość o stan środowiska naturalnego w rejonie oczyszczalni, oraz ochronę przyrody w tym ciągłość ciągów ekologicznych.

11. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO - POLITYKA PRZESTRZENNA I PLANISTYCZNA

11.1 Polityka przestrzenna

11.1.1 Cele i zasady polityki przestrzennej

Nowa polityka przestrzenna zmierza do zrównoważonego rozwoju gminy uwzględniającego prawa ekologii. Traktuje gminę, jako obszar funkcjonalny, wpisany w otaczające go makrostruktury funkcjonalne, przyrodnicze i techniczne. Uwzględnia przesłanki wynikające z położenia w kraju, województwie, powiecie, oraz powiązania z terenami sąsiednich gmin. Przyjmuje jako podstawę układ systemów przyrodniczych, które stanowią „zielony kręgosłup” dla rozwoju struktur osiedleńczych. Celami tak rozumianej polityki przestrzennej są:

a) orientacja ekologiczna rozwoju gminy, w jego warstwie przyrodniczej, przestrzennej, gospodarczej i technicznej,
b) zapewnienie prawidłowo zlokalizowanych miejsc dla rozwoju gospodarczego gminy, dla tworzenia nowych miejsc pracy,
c) właściwa organizacja przestrzeni mieszkaniowej w skali gminy,
d) prawidłowe gospodarowanie ziemią, energią, powietrzem, wodą, ściekami komunalnymi, odpadami gospodarczymi i substancją budowlaną.

11.1.2 Polityka przestrzenna w sferach rozwoju

Dla poszczególnych sfer rozwoju gminy określa się następujące zadania:

a) w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego:
   - sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych obszarów wskazanych w studium z uwzględnieniem programu ochrony i wzbogacania środowiska bazującego na specjalistycznych opracowaniach ekologów i przyrodników,

a w tym inwentaryzacji przyrodniczej, programu ochrony i kształtowania zieleni, z wykluczeniem możliwości sporządzania planów na pojedyncze działki nie uwzględniających niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania środowiska powiązań przyrodniczych,
- wprowadzenie zadrzewień i zakrzewień w formie pasów zieleni przydrożnej, nawodnej i śródpolnej, kształtowanie tzw. „korytarzy i ciągów ekologicznych", łączących istniejące enklawy zieleni,
- rozbudowa sieci infrastruktury technicznej w miarę postępującej urbanizacji nowych terenów, wyznaczanie kolejności opracowywanych planów zagospodarowania przestrzennego uruchamiających nowe tereny osiedleńcze na miarę możliwości finansowania budowy uzbrojenia,
- kontynuowanie i rozwijanie zbiórki segregowanych odpadów - przeznaczanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego miejsc dla zbiórki segregowanych odpadów,
- doprowadzenie do udrożnienia, oczyszczenia, rozbudowy i rehabilitacji systemów wód otwartych, realizacja zbiornika wodnego na Kiełbasce,
- prowadzenie prac restytucyjnych i pielęgnacyjnych w parkach dworskich,

b) w zakresie zaspokojenia bytowych potrzeb ludności:
- podjęcie działań w obszarach rewitalizacji,
- przygotowanie terenów pod rozwój zabudowy mieszkaniowej poprzez: opracowywanie planów miejscowych, wykup i urządzenie dróg dojazdowych, uzbrojenie terenów w infrastrukturę techniczną, budowę infrastruktury społecznej względnie promowanie terenów dla pozyskania inwestorów, urządzenie zieleni towarzyszącej,
- działania na rzecz poprawy wyposażenia terenów mieszkaniowych w usługi,
- podjęcie działań na rzecz modernizacji konserwacji i rozwoju sieci dróg i ulic, usprawnienia systemu obsługi komunikacyjnej mieszkańców,
- zapewnienie zrównoważonego rozwoju terenom wskazanym do zainwestowania poprzez wyprzedzająca realizację obsługi komunikacyjnej powiązanej z istniejącą siecią ulic,

c) w zakresie wzrostu aktywizacji gospodarczej:
- udostępnienie i promowanie terenów na cele rozwoju przemysłu i zróżnicowanej działalności gospodarczej poprzez opracowywanie miejscowych planów, dla obszarów P, U oraz obszarów usługowych,

d) w zakresie rozwoju bazy rekreacyjno – turystycznej:
- udostępnianie terenów dla rozwoju różnorodnych form sportu i rekreacji,
- planowanie i urządzanie parków i terenów zielonych w ramach realizacji zespołów zabudowy mieszkaniowej,
- realizacja systemu dróg rowerowych, który połączy tereny mieszkaniowe, usługowe i rekreacyjne na obszarze gminy.

11.2 Strefy polityki przestrzennej i główne kierunki rozwoju

Dla określenia kierunków rozwoju przestrzennego gminy i zasad rozwoju wprowadzono umowny podział przestrzeni na strefy polityki przestrzennej, wydzielając 4 kategorie obszarów, wskazano niezbędne działania związane z utrzymaniem i wzrostem kondycji tych obszarów oraz wskazano nowe kierunki rozwoju przestrzennego.

Podstawowymi kryteriami wydzielania stref polityki przestrzennej były:

- obecny stan zainwestowania i charakter zagospodarowania,
- jakość środowiska przyrodniczego z uwzględnieniem terenów podlegających ochronie, oraz jakość gleb,
- stan środowiska kulturowego i charakter krajobrazu,
- stopień urbanizacji,
- możliwości rozwojowe.

W obszarze gminy wydzielone zostały następujące strefy polityki przestrzennej: strefa krajobrazowa K, strefa podmiejska M, strefa przemysłowa P, oraz strefa rolna R.

11.2.1 Strefa krajobrazowa K

Obszar wskazany do podporządkowania wszelkich działań inwestycyjnych walorom przyrodniczym i krajobrazowym Złotogórskiego Obszaru Ochrony Krajobrazu. Należy przestrzegać ustaleń ogólnych zawartych w punkcie 6, dotyczących ochrony srodowiska i przyrody.
Obszar szczególnie predysponowany do codziennego i świątecznego wypoczynku mieszkańców miasta i gminy. Na terenie strefy przewiduje się nowe zalesienia. Tereny zalesień projektuje się dla ochrony wzgórz przez erozją, w szczególności linii wododziału, także dla przedłużenia i połączenia, i zbliżenia do siebie różnych kompleksów leśnych, które wraz z systemem terenów otwartych: pól i łąk stanowią ważne ciągi ekologiczne, pozwalające na zwiększenie powierzchni ekosystemów. Zwiększanie powierzchni poszczególnych kompleksów leśnych i ekosystemów leśno – łąkowych stwarza odpowiednie warunki do bytowania zbiorowisk i gatunków wymagających dużych obszarów siedliskowych oraz odbywających migracje. Może przyczynić się do zwiększenia populacji tych gatunków. Plany zalesień należy uzgadniać z Nadleśnictwem Turek w zakresie ich zgodności z aktualnym Planem Urządzania Lasu.

Na terenach strefy K planuje się pozostawienie nielicznej zabudowy rozproszonej, która może być przeznaczona zgodnie z jej aktualnym przeznaczeniem lub zamiennie pod pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną lub zabudowę zagrodową lub zabudowę letniskową (tereny oznaczone MN+), bez prawa jej dalszej rozbudowy poza granice obszarów wskazanych na rysunku Kierunków. Obiekty budowlane powinny pozostać w gabarytach zbliżonych do dotychczasowych. Przy wymianie substancji, remontach, nadbudowach i przebudowach wyskość budynków nie powinna przekraczać dwóch kondygnacji naziemnych, przy czym druga kondygnacja może być wyłacznie w poddaszu użytkowym. Dachy powinny być strome o nachyleniach połaci dachowych od ok. 30 do ok. 45 stopni. Dopuszcza się odstępstwa od tych gabarytów dla dostosowania się do istniejącej zabudowy i charakteru otoczenia.

Dla podkreślenia odmiennego charakteru terenów strefy K położonych na północny zachód od Turku, od terenów zlokalizowanych na północny wschód od miasta wydzielono podstrefę zachodnią K1 oraz podstrefę wschodnią K2.

Podstrefa K1

W związku z koniecznością ochrony ujęć wody dla miasta Turku inwestycje w podstrefie K1 powinny być dostosowane do struktur hydrogeologicznych. Tereny zwartej zabudowy docelowo powinny zostać podłączone do sieci kanalizacji miejskiej, tymczasowo dopuszcza się gromadzenie ścieków w szczelnych zbiornikach bezodpływowych i ich wywóz do oczyszczalni. Drogi i tereny większych parkingów powinny być wyposażone w kanalizację deszczową. Zakazuje się odprowadzania ścieków do wód otwartych: cieków wodnych, rowów. Zakazuje się bezściółkowej hodowli zwierząt oraz nawożenia terenów upraw rolnych i użytków zielonych gnojowicą. Aktualnie nie podjęto decyzji ustanawiającej strefy ochrony pośredniej dla ujęć wody. W przypadku podjęcia w przyszłości takiej decyzji należy przestrzegać jej ustaleń, bez potrzeby zmiany studium.
Dla ochrony populacji zwierząt, także dla stworzenia korzystnych warunków mikroklimatu dla mieszkańców projektuje się połączenie kompleksu lasów ZOCHK w Albertowie z kompleksem leśnym we Wrzącej. Ze względu na aktualne już zainwestowanie nie można tego połączenia wykonać szerokim korytarzem lasów. Projektuje się ciąg ekologiczny lasów na granicy Albertowa, Słodkowa – Kolonii, Słodkowa i Wrzącej prowadzący do terenów podmokłych wokół Pokrzywnicy. Przez teren ten przebiegają aktualna droga krajowa nr 72 i planowany jej nowy przebieg, stanowiący obwodnicę miasta Turek. W miejscu tego ciagu ekologiczengo należy zapewnić możliwość migracji zwierząt przez nową drogę krajową. Projektuje się także zalesienia terenów słabszych gleb przy granicy gminy w rejonie Borowca (w strafie R), poprzez to także zbliżenie kompleków leśnych Albertowa i Wrzącej. W Albertowie należy pozostawić zabudowę przy drodze krajowej w postaci oddalonych od siebie siedlisk rolniczych (tereny oznaczone RMN), nie uzupełniać i nie zagęszczać zabudowy. Tereny gleb o wysokiej bonitacji powinny pozostać terenami uprawa rolnych. Planuje się niewielkie powiększenie istniejącego (posiadającego aktualny plan miescowy) terenu usług, baz i składów (terenu oznaczonego 1P,U_K)o teren usługowy (1U_K), jednocześnie pozostawiając niezabudowany teren przy cieku wodnym. Planuje się także teren usługowy oznaczony symbolem 2U_K, zlokalizowany przed cmentarzem. Zagospodarowanie tego terenu musi być zgodne z przepisami szczególnymi dotyczacymi lokalizacji cmentarzy. Wokół cmentarza wszystkie obiekty należy podłączyć do istniejącego wodociągu. Obowiązuje strefa sanitarna wynosząca dla terenów zwodociagowanych 50m. W tej strefie nie można lokalizować zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących żywność, zakładów żywienia zbiorowego, przechowujących artykuły żywnościowe, nie można lokalizować studzien, nie wolno czerpać wody ze źródeł i strumieni. W odległości mniejszej niż 500m

od cmentarza, zakazuje się lokalizowania ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych, służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych. Wzdłuż drogi krajowej znajdują się tereny usługowe oznaczone symbolem $3U_K4U_K$(dla terenów tych wydano decyzje ustalające warunki zabudowy).
Planuje się zalesienie terenów od komleksu leśnego Grabieńca przez linię wododziału do wschodniej części Słodkowa – Kolonii i części Obrzębina. Las ten ma ustabilizować grunty żwirowych i piaszczystych pagórków.~~Ze zwględu na bezpośrednie sąsiedztwo miasta nie przewiduje się na tym terenie kontynuacji eksploatacji kruszywa naturalnego.~~ Las będzie otaczał tereny zabudowy o charakterze miejskim – strefy M.
Na działce o nr ewid. 92/2 w obrębie Słodków Kolonia planuje się wydobycie kruszywa naturalnego ze złoża „Słodków Kolonia". Zgodnie z ustaleniami studium tereny powierzchniowej eksploatacji kruszywa naturalnego (żwirowni), oznaczone symbolem PEż, po zakończeniu eksploatacji złóż powinny zostać rekultywowane w kierunku leśnym, rolnym i wodnym. Część frontową działki planuje się pozostawić w użytkowaniu rolniczym. Zgodnie z obowiązujacymi ustaleniami studium tereny upraw rolnych oznaczone symbolem R można też zalesiać zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi, także poza obszarami przeznaczonymi pod zalesienia ZL(p) wskazanymi na załączniku graficznym do studium.

Oprócz oddzielenia strefy M poprzez pasmo lasu, Osiedle Zdrojki Lewe w mieście Turek i ściśle związane są z miastem tereny strefy M, planuje się wydzielić otwartymi terenemi pół i łąk, terenami na których obowiazuje zakaz zabudowy i wykorzystania innego niż wskazane w punkcie 4 dla terenów wyłączonych z zabudowy.
Planuje się uzupełnianie ciagów zabudowy w Albertowie (poza pasmem przy drodze krajowej), Słodkowie – Kolonii, oraz Grabieńcu. Zabudowę zagrodową i jednorodzinną można uzupełniać zabudową mieszkalną jednorodzinną i letniskową, będą to tereny oznaczone MN $^+$ (MN+RMN+ML), dla których obowiązują ustalenia punktu 4 dotyczące terenów przeznaczonych pod zabudowę. Ustala się minimalną wielkość nowych działek uzupełnijących pasma zabudowy wsi wynoszacą ok. 1000m². Gabaryty nowych obiektów budowlanych powinny stanowić kontynuację zabudowy historycznej o cechach regionalnych. Zabudowa powinna gabarytami zostać także dostosowana do otoczenia poprzez indywidualne ustalenia dla każdego terenu przy sporządzaniu planów miejscowych i przy wydawaniu decyzji zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Działki zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej nie powinny być zabudowywane powyżej 30% ich powierzchni.

Na terenach większych polan śródleśnych w północnej części Albertowa i Grabieńca planuje się nowe tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej z pozostawieniem istniejącej zabudowy zagrodowej. Dotąd tereny te w obowiązującym studium były przeznaczone pod zabudowę letniskową oraz zalesienia łącznie, bez wskazywania sposobu podziału na te dwie odrębne funkcje. Planuje się jednoznaczny podział terenów, na tereny przeznaczone pod zabudowę i tereny na których obowiazuje zakaz zabudowy. Wydzielanie działek budowlanych powinno zostać poprzedzone opracowaniem planów miejscowych dla poszczególnych całych enklaw między ścianami lasów. Działki tutaj nie mogą być mniejsze niż 1200m², powinny mieć minimum 60% powierzchni biologicznie czynnej. Budynki powinny mieć dachy strome, powinny być maksymalnie dwukondygnacyjne z drugą kondygnacją w poddaszu użytkowym. Ze względu na przepisy szczególne zabudowa na terenach polan śródleśnych Albertowa i Grabieńca nie może być lokalizowana bliżej niż 12m od ściany lasu, zaleca się jej oddalenie co najmniej na odległość 30m. Zaleca się wzdłuż ścian lasów na terenach wskaznych na rysunku jako przeznaczonych pod MN+ zachowanie ogólnodostępnych i nie grodzonych terenów wolnych od zabudowy i nie zalesianych. Należy zapewnić możliwość dostępu do granicy lasu drogą umożliwiającą dojazd straży pożarnej, oraz odpowiednie ujęcia wody dla celów zabezpieczenia przeciwpożarowego.

Podstrefa K2

W podstrefie większość terenów w granicach ZOCHK planuje się zalesić. Pozostawia się niezalesioną enklawę upraw rolnych na terenie guntów wsi Obrębizna, oraz niewielki fragment gruntów przy północnej granicy Szadowa Księżego. Planuje się powiększenie terenów powierzchniowej eksploatacji kruszywa naturalnego, których rozmieszczenie wskazuje rysunek Kierunków, na którym tereny te oznaczone sa symbolem PEż**.** W związku z koniecznością ochrony ujęć wody, możliwość ekspoloatacji żwirowni uzależniona jest od dostosowania ich do struktur hydrogeologicznych. Po zakończeniu wydobycia tereny te należy zrekultywować w kierunku leśnym, rolnym lub wodnym. Dla terenów żwirowni, ze względu na położenie na obszarze chronionego krajobrazu przed uzyskaniem koncesji uzyskać zgodnie z przepisami szczególnymi decyzje środowiskowe.

Planuje się uzupełnianie ciagów zabudowy na terenie Obrębizny, Dzierżąznej, Szadowa Pańskiego. Zabudowę zagrodową i jednorodzinną można uzupełniać zabudową mieszkalną jednorodzinną i letniskową, będą to tereny oznaczone MN+, dla których obowiązują ustalenia punktu 4 dotyczące terenów przeznaczonych pod zabudowę. Ustala się minimalną wielkość nowych działek uzupełniających pasma zabudowy wsi wynoszacą ok. 1000m². Gabaryty nowych obiektów budowlanych powinny stanowić kontynuację zabudowy historycznej o cechach regionalnych. Zabudowa powinna gabarytami zostać także dostosowana do otoczenia poprzez indywidualne ustalenia dla każdego terenu przy sporządzaniu planów miejscowych i przy wydawaniu decyzji zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Działki zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej nie powinny być zabudowywane powyżej 30% ich powierzchni.

Na terenie podstrefy planuje się także tereny przeznaczone pod przemysł, bazy, składy i usługi zlokalizowane w rejonie żwirowni oznaczone symbolami 2P,$U_K$oraz 4P,U_K oraz pozostawienie części terenu aktualnie objętego planem miejscowym – teren oznaczony symbolem 3P,U_K .
W sterfie K2 ustala się zakaz zabudowy terenów rolnych i trwałych użytków zielonych.

11.2.2 Strefa podmiejska M

Na terenie strefy podmiejskiej M ustala się przeznaczenie terenów pod zabudowę mieszkaniową MN oraz zabudowę usługową 1 i 2 U_M. Zagospodarowanie tych terenów powinien ujednolicić opracowany plan miejscowy, który skoordynuje rozwój zabudowy gminy z miastem w szczególności zapewni kontynuację rozwiązań drogowych oraz infrastruktury. Zabudowa terenów powinna wykazywać się wysokimi walorami architektonicznymi. Plan miejscowy powinien szczegółowo ustalić gabaryty budynków, rodzaje dachów, usytuowanie kalenic dachów, linie zabudowy. Na terenie MN strefy M dopuszcza się dla różnych enklaw zabudowy i pierzei ulic odrębne i różne gabaryty budynków, przy czym maksymalna wysokość budynków nie może przekroczyć 11m. Minimalna wielkość działki wynosi 600m². Maksymalna powierzchnia zabudowana działki nie powinna przekroczyć 40%. Dachy budynków przy poszczególnych ulicach, w enklawach zabudowy powinny zostać ujednolicone, mogą być zarówno płaskie jak i strome. Tereny zabudowy MN można uzupełniać w sposób opisany w punkcie 6, usługami podstawowymi oraz usługami ponadlokalnymi. Usługi ponadlokalne powinny być lokalizowane w sposób nie kolidujący z wiodącym przeznaczenim terenów, przede wszystkim wzdłuż drogi wjazdowej do miasta. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, powinny być uzupełniane w zależności od potrzeb: terenami usług oświaty, kultury, terenami sportu i rekreacji osiedlowej oraz niezbędną siecią ulic, ciągów pieszych, rowerowych i sieci infrastruktury technicznej. System osiedlowych terenów zielonych należy kształtować w oparciu o doliny istniejących cieków wodnych, rowów, alei drzew, lasów, terenów użytków zielonych.
Na terenach usługowych oznaczonych symbolem 1U_M minimalna wielkość nowo wydzielanej działki wynosi 1000m². Budynki nie mogą przekroczyć wysokości 11m (nie dotyczy to budynku kościoła).
Dla terenu całej strefy M należy wykonać jednolity plan miejscowy.

11.2.3 Strefa przemysłowa P

W strefie P planuje się pozostawienie zwartej zabudowy wsi oraz nielicznej zabudowy rozproszonej, która może być przeznaczona zgodnie z jej aktualnym przeznaczeniem lub zamiennie pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną MN lub zabudowę zagrodową RMN lub zabudowę letniskową ML (tereny oznaczone MN^+) bez prawa jej dalszej rozbudowy poza granice obszarów wskazanych na rysunku Kierunków. Obiekty budowlane powinny pozostać w gabarytach zbliżonych do dotychczasowych. Przy wymianie substancji, remontach, nadbudowach i przebudowach wyskość budynków nie powinna przekraczać dwóch kondygnacji naziemnych, przy czym druga kondygnacja może być wyłacznie w poddaszu użytkowym. Dachy powinny być strome o nachyleniach połaci dachowych od ok. 30 do ok. 45 stopni. Dopuszcza się odstępstwa od tych gabarytów dla dostosowania się do istniejącej zabudowy i charakteru otoczenia.

Planuje się uzupełnianie ciągów zabudowy poszczególnych wsi w miejscach wskazanych na rysunku Kierunków. Zabudowę zagrodową i jednorodzinną można uzupełniać zabudową mieszkalną jednorodzinną i letniskową, będą to tereny oznaczone MN^+, dla których obowiązują ustalenia punktu 4

dotyczące terenów przeznaczonych pod zabudowę. Ustala się minimalną wielkość nowych działek uzupełniających pasma zabudowy wsi wynoszacą ok. 1000m². Gabaryty nowych obiektów budowlanych powinny stanowić kontynuację zabudowy historycznej o cechach regionalnych. Zabudowa powinna gabarytami zostać także dostosowana do otoczenia poprzez indywidualne ustalenia dla każdego terenu przy sporządzaniu planów miejscowych i przy wydawaniu decyzji zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Działki zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej nie powinny być zabudowywane powyżej 30% ich powierzchni. Na terenie znajduje się także zabudowa usługowa (tereny 1UP 2UP, 3UP) W miejscu dotychczasowej stacji uzdatniania wodyw Chlebowie planuje się zabudowę usługową – świetlicę wiejską. Aktualnie ujęcie wody w Chlebowie jest już nieczynne, planuje się zmianę przeznaczenia terenu, planuje się likwidację ujęcia. Likwidacja zostanie przeprowadzona na podstawie projektu i decyzji organu administracji geologicznej na likwidację otworu geologicznego, zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy Prawo wodne oraz ustawy Prawo geologiczne i górnicze.Na terenach U strefy P dopuszcza się dla różnych enklaw zabudowy i pierzei ulic odrębne i różne gabaryty budynków usługowych, przy czym maksymalna wysokość budynków nie może przekroczyć 14 m. Zlaca się minimalną wielkość działki wynoszącą ok. 500m², maksymalną powierzchnia zabudowaną działki nie przekroczającą 50%. Dachy budynków przy poszczególnych ulicach, w enklawach zabudowy powinny zostać ujednolicone, mogą być zarówno płaskie jak i strome.
Na terenie strefy planuje się teren powierzchniowej eksploatacji węgla bruntanego, tereny przeznaczone pod usługi oraz nowe tereny pod przemysł, bazy, składy i usługi - tereny P,UP. Na terenie planuje się także tereny zabudowy usługowej oznaczone symbolami UP.Tereny zabudowy przemysłowej i usługowej należy objąć planami miejscowymi, które szczegółowo rozwiążą system komunikacji, zabezpieczą sasiednie tereny mieszkaniowe przed możliwym niekorzystnym wpływem działalności wytwórczej i usługowej, poprzez odpowiednie strefowanie zabudowy, pasy zieleni izolacyjnej, środki ochrony przed hałasem i zanieczyszczeniem powietrza, poprzez odpowiednie odległości między poszczegolnymi funkcjami. Na terenach2 i 3 P,U dopuszcza się lokalizację wież telefonii komórkowych umieszczanych zgodnie z przepisami szczególnymi, jeżeli nie będą powodowały ponadnormatywnych oddziaływań na istniejące tereny zabudowy mieszkaniowej i tereny zabudowy zagrodowej a także nie będą negatywnie oddziaływały na środowisko przyrodnicze.
W części północnej strefy P, przebiega krajowych korytarz ekologiczny, ważny dla migracji, rozprzestrzeniania i wymiany genetycznej roślin i zwierząt oraz integrujący regionalną sieć ekologiczną, który wskazany jest w planie zagospodarowania województwa wielkopolskiego. Dla terenu górniczego znajdującego się w tym korytarzu ekologicznym należy opracować miejsowy plan zagospodarowania przestrzennego. Zaleca się na terenie korytarza zalesienia terenów rolnycho słabych glebach, poza dolinami cieków, na terenie których powinny pozostać łąki i pastwiska.

11.2.4 Strefa rolna R

Strefa obejmuje ukształtowaną przestrzeń przewidzianą do zachowania. Zakłada się możliwość poprawy standardu zamieszkania poprzez wymianę substancji i uzupełnienia w obszarze istniejącego zainwestowania osiedleńczego. Przewiduje się rozwój przestrzenny poszczególnych wsi w miejscach wskazanych na rysunku Kierunków. Zabudowa dostosowana gabarytami do istniejącej. Nie planuje się wydobycia węgla brunatnego ze złoża „Małgorzatka”.
Na terenie Kowali Księżych przewiduje się budowę zbiornika retencyjnego na rzece Kiełbasce. Na części terenu przeznaczonego dla realizacji zbiornika na podstawie obowiazującego planu miejscowego trwa realizacja stawów. Może to stać się powodem opóźnień w realizacji zbiornika oraz konfliktu interesów. Przy zbiorniku planuje się tereny o dominujacej funkcji usług rekreacji i turystyki – UT.
Przewiduje się zachowanie istniejących powiązań funkcji produkcji rolnej ze środowiskiem przyrodniczym. Istniejące powiązania funkcjonalne powinny podlegać pozytywnym przekształceniom w kierunku zachowania równowagi ekologicznej w strefie. Ustala się obowiązek utrzymania i uzupełniania zadrzewień śródpolnych oraz przydrożnych oraz na wnioski właścicieli gruntów dopuszcza się zalesienia gleb słabszych zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, także poza miejscami wyznaczonymi na rysunku studium. Dopuszcza się scalanie i wymianę gruntów, nie ustanawia się obowiązku przeprowadzenia scaleń. Przy scaleniach zakazuje się likwidacji zieleni, zadrzewień śródpolnych i przydrożnych.(...)
W strefie R planuje się pozostawienie nielicznej zabudowy rozproszonej, która może być przeznaczona zgodnie z jej aktualnym przeznaczeniem lub zamiennie pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną MN lub zabudowę zagrodową RMN lub zabudowę letniskową ML - tereny oznaczone

MN+, bez prawa jej dalszej rozbudowy poza granice obszarów wskazanych na rysunku Kierunków. Obiekty budowlane powinny pozostać w ich dotychczasowych gabarytach. Przy wymianie substancji, remontach, nadbudowach i przebudowach wyskość budynków nie powinna przekraczać dwóch kondygnacji naziemnych, przy czym druga kondygnacja może być wyłacznie w poddaszu użytkowym. Dachy powinny być strome o nachyleniach połaci dachowych od ok. 30 do ok. 45 stopni. Dopuszcza się odstępstwa od tych gabarytów dla dostosowania się do istniejącej zabudowy i charakteru otoczenia.
Należy wykluczyć niekontrolowane „rozlewanie się" miasta w wyniku wydawania decyzji o warunkach zabudowy na tereny poza zwartymi jednostkami osiedleńczymi poprzez sporządzenie planów miejscowych dla obszarów przeznaczonych pod zainwestowanie łącznie z otaczającymi je obszarami rolnymi, na których należy ustalić zakaz zabudowy.

Planuje się uzupełnianie ciągów zabudowy poszczególnych wsi w miejscach wskazanych na rysunku Kierunków. Zabudowę zagrodową i jednorodzinną można uzupełniać zabudową mieszkaniową jednorodzinną i letniskową, będą to tereny oznaczone MN+, dla których obowiązują ustalenia punktu 4 dotyczące terenów przeznaczonych pod zabudowę. Na terenach MN+ przewiduje się także uzupełnianie istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wraz z towarzyszącymi jej usługamiUstala się minimalną wielkość nowych działek uzupełnijących pasma zabudowy wsi wynoszacą ok. 1000m². Gabaryty nowych obiektów budowlanych powinny stanowić kontynuację zabudowy historycznej o cechach regionalnych. Zabudowa powinna gabarytami zostać także dostosowana do otoczenia poprzez indywidualne ustalenia dla każdego terenu przy sporządzaniu planów miejscowych i przy wydawaniu decyzji zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Działki zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej nie powinny być zabudowywane powyżej 30% ich powierzchni.

Na terenie Turkowic, Kaczek Średnich, na niewielkim obszarze Kowali Księżych, oraz po południowej stronie drogi wojewódzkiej w Cisewie przewiduje się uzupełnienie zabudowy w postaci terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz terenów usługowych. Zabudowa na tych terenach nie powinna przekraczać wysokości 9,5m. Powierzchnia nowych działek pod zabudowę mieszkaniową nie może być mniejsza niż ok.700m², pod usługi ok.1000m², Dachy zabudowy mieszkaniowej należy kształtować jako strome. Dla poszczególnych enklaw zabudowy, pierzei ulic należy szczegółowo wskazać gabaryty budynków, rodzaje dachów.
Teren rekultywowanego składowiska odpadów w Cisewie można przeznaczyć pod P,U lub teren zalesić. Ze względu na sąsiedztwo lasu terenu nie należy przeznaczać na składowanie odpadów niebezpiecznych.
Na terenie poszczególnych wsi pozostawia się istniejące i planuje nowe tereny dla aktywizacji gospodarczej mieszkańców – tereny wyznaczone dla rozwijania wytwórczości, baz, składów i usług P,U oraz terenu usług U. Na granicy tychterenów, na działkach przeznaczonych pod P,U, na nieruchomości własnej każdego inwestora należy wykonać pasy zieleni izolacyjnej dla zapewnienia odpowiedniego komfortu zamieszkiwania na terenach sąsiednich, przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową.

Oddziaływanie usług, działalności produkcyjnej, baz, składów nie może powodować przekroczenia standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych poza terenem do którego inwestor posiada tytuł prawny. Dla zabudowy usługowej, przemysłowej, baz i składów należy także ujednolicić gabaryty obiektów, przy czym dachy mogą być zarówno strome jak i płaskie.

Na terenie wokół dworu we Wrzącej możliwy jestrozwój usług turystycznych. Wszelkie działania inwestycyjne muszą zostać podpodrządkowane substancji zabytkowej.

12. USTALENIA WYNIKAJĄCE ZE ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY TUREK DLA TERENÓW POŁOŻONYCH W REJONIE MIEJSCOWOŚCI WARENKA

12.1. Uwarunkowania:

1) dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenia terenu

- dotychczasowe przeznaczenie terenów określone w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego to tereny zabudowy przemysłowej, bazy, składy, usługi

oraz tereny powierzchniowej eksploatacji węgla brunatnego, wód śródlądowych a także tereny układów komunikacyjnych (drogowego i szynowego);
- w granicach obszaru objętego zmianą studium przebiegają sieci infrastruktury technicznej, w tym sieci elektroenergetyczne średnich (15kV) i wysokich napięć (110kV) oraz gazociągi wysokiego ciśnienia: DN500 Adamów-Włocławek oraz DN700 Gustorzyn-Odolanów;

2) stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony
- obszar jest terenem częściowo otwartym, wolnym od zabudowy – teren byłej kopalni węgla brunatnego – odkrywka Adamów oraz terenem częściowo zabudowanym będącym dawną bazą KWB Adamów w miejscowości Warenka wraz z byłą linią kolejową oraz sieciami infrastruktury technicznej;
- obecnie tereny byłej i likwidowanej kopalni węgla brunatnego podlegają rekultywacji;

3) diagnoza, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przygotowanej na potrzeby strategii rozwoju gminy
- aktualnie gmina jest w trakcie sporządzenia projektu Strategii Rozwoju Gminy Turek na lata 2024-2034, w tym celu Wójt Gminy Turek wydał Zarządzenie Nr 40/2023 z dnia 12 maja 2023 r. w sprawie powołania Zespołu ds. opracowania Strategii Rozwoju Gminy Turek na lata 2024-2034 w nawiązaniu do uchwały Nr LIV/362/23 Rady Gminy Turek z dnia 17 kwietnia 2023 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Turek na lata 2024-2034;

4) stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego
- obszar jest terenem płaskim, dobrze napowietrzonym;
- na terenie, po stronie zachodniej i południowej występują obszary zalesione i zadrzewione, w pozostałej części terenu szata roślinna jest uboga, teren stanowi dawne zaplecze KWB Adamów wraz z układami komunikacyjnymi;
- wzdłuż zachodniej granicy obszaru przebiega ciek wodny – Dopływ z Gajówki, teren znajduje się w zasięgu jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) Kiełbaska od Strugi Janiszewskiej – PLRW6000231833439 należąca do typu abiotycznego 24 – małe i średnie rzeki na obszarach będących pod wpływem procesów torfotwórczych;
- poziom wodonośny użytkowy występuje na głębokości od 40 do 60 m p.p.t.;
- obszar znajduje się w granicach jednolitej części wód podziemnych JCWPd nr 71;
- brak form ochrony przyrody;
- zgodnie z ustawą o ochronie przyrody (j.t. Dz. U. z 2022 r. poz. 916 ze zm.) na obszarze opracowania, tak jak w całej Polsce, obowiązuje ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów;
- na obszarze praktycznie nie występuje rolnicza przestrzeń produkcyjna;
- teren jest obszarem o silnym zagrożeniu suszą - łączne zagrożenie suszą rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną w polu podstawowym;

5) stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
- teren objęty opracowaniem nie znajduje się w strefie konserwatorskiej zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych;
- nie występują obiekty podlegające ochronie konserwatorskiej oraz dobra kultury współczesnej;

6) rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym lub określone przez audyt krajobrazowy granice krajobrazów priorytetowych

- teren nie znajduje się w granicach krajobrazów priorytetowych;
- obszar znajduje się w granicach 3 krajobrazów: górniczego – terenów zakończonej wielkopowierzchniowej eksploatacji odkrywkowej – podtyp 13B, ID 2580; wiejskiego z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk – podtyp 6B, ID 2271; górniczego – terenów czynnej wielkopowierzchniowej eksploatacji odkrywkowej – podtyp 13A, ID 2579;
- teren w całości znalazł się w granicach terenów wskazanych jako zagrożenia istniejące, który negatywnie wpływa na odbiór wizualny krajobrazu

7) warunki i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia, oraz zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem

- na terenie objętym zmianą studium nie występują elementy zagrażające zdrowiu lub życiu mieszkańców, główne źródło emisji zorganizowanej z terenu Kopalni Węgla Brunatnego Adamów była kotłownia zlokalizowana na placu zagospodarowania odkrywki w miejscowości Warenka, aktualnie w likwidacji;

8) zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

- na terenie objętym zmianą studium nie występują elementy, które mogą zagrażać bezpieczeństwu ludności i jej mienia;

9) potrzeb i możliwości rozwoju gminy

- dla obszaru objętego zmianą studium wystąpiła potrzeba zmiany dotychczasowego przeznaczenia terenów zabudowy przemysłowej, baz, składów, usług oraz terenów powierzchniowej eksploatacji węgla brunatnego, na tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i rekreacji indywidualnej oraz tereny usług, w tym usług turystyki, usług sportu i rekreacji wraz z terenami zielonymi oraz zachowaniem terenów leśnych, zgodnie z zamierzeniami gminy celem zapewnienia terenów pod realizację zabudowy mieszkaniowej, na podstawie opracowanego, zgodnie ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 485 ze zm.), która na podstawie art. 41 wprowadza istotne zmiany w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 977), na cele zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, w którym teren objęty częściową zmianą studium w rejonie miejscowości Warenka, znajduje się w granicach obszaru o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, dla której przyjęte założenia, chłonność obszaru, rozumianą jako możliwość lokalizowania nowej zabudowy, wyrażonej w powierzchni użytkowej zabudowy, dla zabudowy mieszkaniowej i usługowej określono na kilkanaście tysięcy metrów kwadratowych;

10) stan prawny gruntów

- tereny objęte zmianą studium stanowią własność Skarbu Państwa, osób prawnych oraz grunty będące w użytkowaniu wieczystym osób prawnych;

11) występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

- obszar opracowania zmiany studium znajduje się w granicach obszaru górniczego Adamów oraz terenu górniczego Adamów-Koźmin (oznaczone odpowiednio na rysunku studium);
- w granicach terenu znajduje się złoże węgla brunatnego Adamów (oznaczone odpowiednio na rysunku studium);

12) występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

- na terenie objętym zmianą studium nie występują tego typu zagrożenia;

13) występowanie udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla

- teren położony jest w obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 151 - górnokredowego zbiornika szczelinowo-porowego Turek - Konin – Koło;
- korekcie podlega granica udokumentowanego złoża węgla brunatnego w wyniku zmiany dokumentacji geologicznej;
- w granicach obszaru zmiany studium nie znajduje się obszar objęty koncesją na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego oraz wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego;

14) występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych

- obszar opracowania zmiany studium znajduje się w granicach obszaru górniczego Adamów oraz terenu górniczego Adamów-Koźmin;

15) stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

- dostęp do terenu objętego zmianą studium zapewniony jest z dróg publicznych;
- na terenie występuje sieć elektroenergetyczna, w tym sieci średniego i wysokiego napięcia, dla których obowiązują pasy technologiczne (pasy ochrony funkcyjnej);
- przez zachodnie krańce terenu przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia: DN500 Adamów-Włocławek oraz DN700 Gustorzyn-Odolanów, dla których obowiązują strefy kontrolowane, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- teren posiada dostęp do sieci wodociągowej;
- dla prawidłowego funkcjonowania gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami dla gminy Turek został opracowany Program Ochrony Środowiska oraz Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy;

16) zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych

- na terenie objętym zmianą studium nie wyznaczono tego typu zadań;

17) wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej

- na terenie objętym zmianą studium, na rzece Kiełbase Dużej, występują:
  - obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%, których granice przedstawiono na rysunku zmiany Studium zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego;
  - obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%, których granice przedstawiono na rysunku zmiany Studium zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego;
  - obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%;
- w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy wynikające z przepisów odrębnych, w tym z ustawy Prawo Wodne.

12.2. Kierunki:

1) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego

- zmienia się dotychczasowy kierunek przeznaczenia i zagospodarowania terenów z zabudowy przemysłowej, bazy, składów i usług oraz terenów powierzchniowej eksploatacji węgla brunatnego, na nowe funkcje:

- teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej, w tym usług turystyki, zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej wraz z terenami zabudowy usługowej, oznaczony symbolem MN*;
- usług sportu i rekreacji, oznaczony symbolem US*;
- tereny leśne, oznaczone symbolem ZL*;
- tereny wód śródlądowych, oznaczone symbolem W;
- tereny komunikacji, oznaczone symbolem K;

wraz z towarzyszącymi im przeznaczeniami służebnymi, takimi jak tereny niezbędnej intrastruktury komunikacyjnej kołowej i szynowej oraz technicznej, terenemi obsługi komunikacji oraz terenami zieleni urządzonej i naturalnej;

2) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy

– na obszarze objętym zmianą studium wyznacza się kierunek zagospodarowania funkcjonalnego:
  - dla terenu oznaczonego symbolem MN* – przeznaczenie pod teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej, zabudowy rekreacji indywidualnej (letniskowej) z dopuszczeniem terenów zabudowy usługowej (w tym usług turystyki), zieleni urządzonej, komunikacji i niezbędnej infrastruktury technicznej,
  - dla terenu oznaczonego symbolem US* – przeznaczenie pod tereny usług sportu i rekreacji z dopuszczeniem realizacji zbiorników wodnych, plaży i terenów zieleni,
  - dla terenu oznaczonego symbolem ZL* – tereny leśne jako kierunek docelowy oraz tereny zadrzewione, zieleni wysokiej naturalnej;
  - dla terenu oznaczonego symbolem W – tereny wód śródlądowych,
  - dla terenu oznaczonego symbolem K – tereny komunikacji oraz infrastruktury technicznej;
– dla terenów przeznaczonych pod zabudowę przyjmuje się następujące wskaźniki:
  - wysokość zabudowy na teranach MN*, dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej oraz zabudowy rekreacji indywidualnej – maksymalnie 9,5 m, 2 kondygnacje nadziemne,
  - wysokośc zabudowy na teranach MN*, dla zabudowy usługowej – maksymalnie 12,5 m, 3 kondygnacje nadziemne,
  - wysokość zabduowy na terenach US* – maksymalnie 12,5 m, 3 kondygnacje nadziemne,
  - powierzchnia zabudowy na terenach MN*, dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy rekreacji indywidualnej – maksymalnie 40% powierzchni działki,
  - powierzchnia zabudowy na terenach MN*, dla zabudowy mieszkaniowo-usługowej i zabudowy usługowej – maksymalnie 60% powierzchni działki,
  - powierzchnia zabudowy na terenach US* – maksymalnie 50% powierzchni działki,
  - powierzchnia biologicznie czynna na terenach MN* – minimum 40% powierzchni działki,
  - powierzchnia biologicznie czynna na terenach US* – minimum 30% powierzchni działki,
  - dopuszcza się dowolną geometrię dachów,
  - minimalna powierzchnia działki na terenach MN*, dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy rekreacji indywidualnej – 500 m^2,
  - minimalna powierzchnia działki na terenach MN*, dla zabudowy mieszkaniowo-usługowej i zabudowy usługowej – 700 m^2,
  - minimalna powierzchnia działki na terenach US* – 2000 m^2,
  - minimum 1 miejsce postojowe na każdy lokal mieszkalny,

- minimum 2 miejsca postojowe na każdych 10 zatrudnionych oraz minimum 2 miejsca postojowe na każde rozpoczęte 100 m^2 powierzchni użytkowej netto,
- zapewnić miejsca postojowe i place manewrowe dla samochodów powyżej 3,5t obsługujących tereny usługowe,
- zapewnić miejsca postojowe dla samochodów wyposażonych w kartę parkingową zgodnie z obowiązującymi przepisami,

– w ramach terenów MN* oraz US* postuluje się wyznaczenie terenów zieleni urządzonej oraz układów komunikacji drogowej, rowerowej i pieszej oraz miejsc obsługi podróżnych – parkingów służących osobom korzystającym z usług oraz możliwość realizacji sieci i urządzeń infr. technicznej;
– w ramach dla terenów ZL* dopuszcza się realizację ciągów pieszo-rowerowych i niezbędnej infrastruktury technicznej, zbiorników i urządzeń wodnych, małej architektury oraz miejsc rekreacji i odpoczynku,

3) obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

– należy prowadzić zgodną z przepisami odrębnymi gospodarkę wodno-ściekową;
– zakaz odprowadzania ścieków komunalnych do wód lub do ziemi;
– ochronę powierzchni ziemi, powietrza i wód zgodnie z przepisami odrębnymi;
– na terenach przeznaczonych pod zainwestowanie, na których znajdują się urządzenia melioracji szczegółowej należy uwzględnić ich przebudowę (np. drenaże opaskowe wokół obiektów), co wymaga szczegółowego uzgodnienia z Wielkopolskim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych oraz uzyskania pozwolenia wodnoprawnego;
– dla celów grzewczych dopuszcza się stosowanie wyłącznie paliw płynnych, gazowych i stałych (np. biomasa, drewno), charakteryzujących się najniższymi wskaźnikami emisyjnymi lub wykorzystanie alternatywnych źródeł energii, w tym źródeł odnawialnych, z wyłączeniem elektrowni wiatrowych, o mocy nie przekraczającej mocy mikroinstalacji, zgodnie z przepisami odrębnymi;
– emisja hałasu z terenu objętego planem nie może powodować przekraczania akustycznych standardów jakości środowiska na terenach podlegających ochronie akustycznej zlokalizowanych w sąsiedztwie;
– gospodarkę odpadami komunalnymi należy prowadzić zgodnie z zasadami ustalonymi na obszarze gminy, a sposób gromadzenia odpadów winien zabezpieczać środowisko przed zanieczyszczeniem;
– gospodarka odpadami niebezpiecznymi i innymi powinna być prowadzona zgodnie z wymogami przepisów ochrony środowiska i ustawą o odpadach;

4) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

– na terenach objętych zmianą studium nie znajdują się strefy występowania stanowisk archeologicznych. Na obszarach zmiany studium nie występują zabytki oraz dobra kultury współczesnej;

5) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

– obsługę komunikacyjną terenu przewiduje się z istniejących dróg publicznych oraz projektowanych dróg publicznych i wewnętrznych oraz ciągów komunikacyjnych wyznaczonych na etapie sporządzania miejscowego planu zagspodarowania przestrzennego;
– ustala się możliwość eksploatacji i modernizacji istniejących sieci i urządzeń infrastruktury technicznej;

- w zakresie rozwoju sieci wodociągowej należy zabezpieczyć potrzeby zaopatrzenia wodnego przeznaczonego do zewnętrzengo gaszenia pożarów, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- istniejąca dwutorowa napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokich napięć 110kV przeiwdziana jest do likwidacji;
- dopuszcza się realizację nowych sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, w tym kablowych sieci elektroenergetycznych wysokich napięć;
- przy opracowaniu miejscowego planu należy uwzględnić obowiązujace wzdłuż istniejących i projektowanych linii elektroenergetycznych pasy technologiczne (pasy ochrony funkcyjnej) o szerokościach:
  - dla linii napowietrznych WN110kV - 22,0 m (po 11,0 m po każdej ze stron od osi linii);
  - dla linii napowietrznych SN - 14,0 m (po 7,0 m po każdej ze stron od osi linii);
  - dla linii napowietrznych nn-0,4kV - 7,0 m (po 3,5 m po każdej ze stron od osi linii);
  - dla linii kablowych WN110kV - 3,0m (po 1,5m po każdej ze stron od osi linii);
  - dla linii kablowych SN i nn-0,4 kV - 1,4 m (po 0,7 m po każdej ze stron od osi linii);
- wyznaczone pasy technologiczne wzdłuż linii elektroenergetycznych nie powodują wyłączenia terenu z zagospodarowania, jedynie mogą wprowadzać ewentualne obostrzenia;
- przy opracowaniu miejscowego planu należy uwzględnić obowiązujace wzdłuż istniejących i projektowanych sieci gazowych strefy kontrolowane, zgodnie z przepisami odrębnymi, w tym dla:
  - gazociagu w/c DN500 Adamów-Włocławek, strefę o maksymalnej szerokości 130,0 m (po 65,0 m na stronę od osi gazociągu);
  - gazociagu w/c DN700 Gustorzyn-Odolanów, strefę o szerokości 12,0 m (po 6,0 m na stronę od osi gazociągu);

6) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

- w granicach zmiany studium nie wyklucza się realizacji takich inwestycji, w szczególności dotyczących układu komunikacyjnego oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej;

7) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa

- nie przewiduje się inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym;

8) obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej

- nie przewiduje się obszarów obowiązkowo wyznaczonych do przeprowadzenia scalenia nie wyklucza się jednak przeprowadzenia scaleń i podziałów, o których mowa w ustawie o gospodarce nieruchomościami;
- nie występuje obszar funkcjonalno-przestrzenny, czyli obszar przestrzeni publicznej w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, dla którego należy sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego;

9) obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

- przedmiotowy teren, przeznaczony na cele inne niż rolne i leśnie, nie podlega ochronie gruntów i zgodnie z ustawą z 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych;
- zachowuje się istniejące tereny leśne;
- w obszarze zmiany studium nie występują użytki rolne podlegające ochronie ustawowej;

10) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

- do czasu realizacji inwestycji grunty rolne pozostają w dotychczasowym użytkowaniu;
- na terenach użytkowanych rolniczo (do czasu rozpoczęcia inwestycji) należy prowadzić gospodarkę rolną zgodną z zasadami Zwykłej Dobrej Praktyki Rolniczej oraz Kodeksem Dobrej Praktyki Rolniczej dla minimalizacji uciążliwości dla środowiska prowadzonej w gminie działalności rolniczej;

11) obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych

- na terenie objętym zmianą studium występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią raz na 10 lat (obszar, na którym ryzyko wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi p=10%) i raz na 100 lat (obszar, na którym ryzyko wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi p=1%), na rzece Kiełbasce Dużej, których granice przedstawiono na rysunku zmiany Studium zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego;
- na terenie objętym przedmiotową zmianą studium, występuje również obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%;
- w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy wynikające z przepisów odrębnych, w tym z ustawy Prawo Wodne.

12) obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

- nie podejmuje się ustaleń z uwagi na brak występowania w granicach obszaru zmiany studium;

13) obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 2015 r. poz. 2120)

- nie podejmuje się ustaleń z uwagi na brak występowania obszarów pomników zagłady i ich stref ochronnych w granicach obszaru zmiany studium;

14) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

- działania w obrębie terenów wymagających rehabilitacji, należy prowadzić dążąc do poprawy warunków życia oraz podnoszenia atrakcyjności i jakości przestrzeni, między innymi przez rekultywację gleb zdegradowanych i zanieczyszczonych ze szczególnym uwzględnieniem terenów po odkrywkowej eksploatacji kopalin;
- należy dążyć do rewaloryzacji zdewastowanych przestrzeni poprzez wprowadzanie nowych funkcji umożliwiających zagospodarowanie obszarów oraz aktywizację społeczności;
- celem działań w zakresie przekształceń i rehabilitacji winno być dostosowanie istniejących terenów zabudowy do współczesnych wymogów i potrzeb, poprawienie warunków życia oraz podniesienie atrakcyjności przestrzeni poprzez poprawę estetyki i wykreowanie przestrzeni publicznych;
- tereny wskazane do rekultywacji gruntów wyznaczane są na podstawie decyzji administracyjnych, wydawanych przez starostę na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, w związku z powyższym nie wskazano konkretnych terenów wymagających remediacji lub rekultywacji, przyjmując zasadę, że wprowadzenie na danym obszarze funkcji o określonym w Studium kierunku przeznaczenia może nastąpić dopiero po zakończeniu remediacji lub rekultywacji, przeprowadzonych zgodnie z zasadami i kierunkami określonymi w wydanych dla nich decyzjach administracyjnych;

15) obszary zdegradowane

- sporządzając plany miejscowe w obszarze zdegradowanym, należy zwrócić szczególną uwagę na: dostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, realizację podstawowych terenów usługowych oraz przestrzeni publicznych, w tym w szczególności terenów zieleni, infrastrukturę społeczną oraz techniczną, w tym kwestię obsługi komunikacyjnej;
- na zdegradowanych terenach zieleni otwartej należy dążyć do porządkowania, usuwania zagospodarowania nie związanego z zielenią, nielegalnych składowisk i obiektów tymczasowych, nielegalnych ogrodzeń; odnowy istniejących cieków i oczek wodnych; odtworzenie roślinności zniszczonej;
- celem ochrony obszarów zdegradowanych należy rozważyć sporządzenie miejscowych planów rewitalizacji, dla których konieczność ich sporządzenia ustalana jest w gminnym programie rewitalizacji dla wyznaczonego na terenie gminy obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji;

16) granice terenu zamkniętego i jego strefy ochronnej, w tym stref ochronnych wynikających z decyzji lokalizacyjnych wydanych przez Komisję Planowania przy Radzie Ministrów w związku z realizacją inwestycji w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa

- nie podejmuje się ustaleń z uwagi na brak występowania terenów zamkniętych i ich stref ochronnych w granicach obszaru zmiany studium.

13. SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM

Zmieniające się uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, w tym środowisko przyrodnicze, kulturowe, społeczno – gospodarcze, oraz stan prawny spowodowały konieczność zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Na podstawie aktualizacji uwarunkowań, uwzględniając możliwości finansowania budowy przez gminę niezbędnej infrastruktury sporządzono projekt zmiany studium. Projekt ten wskazuje szanse rozwoju przestrzennego na nowych terenach przeznaczonych pod zainwestowanie, równocześnie konsekwentnie chroni wartości przyrody, krajobrazu cennych przyrodniczo obszarów. Studium wskazuje tereny wymagające przekształceń i rehabilitacji. Generalną zasadą jest grupowanie zabudowy w zwarte i przestrzennie czytelne jednostki zabudowy przedzielone terenami rolnymi, lasami. Obszary objęte ochroną przyrody i krajobrazu powinny tworzyć ciągły układ, co zapewnia najlepszy komfort zamieszkiwania na terenach przeznaczonych dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej.

Uzasadnienie i synteza zmian do projektu zmiany studium sporządzonego na podstawie Uchwały Nr XXIV/144/16 z dnia 5 września 2016 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Turek dla wybranych terenów gminy Turek.

Zmiana studium obejmuje:

zmianę Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego studium dotyczącą terenów:

1. Działka o nr ewid. 318/2 obręb Chlebów,
2. Działki o nr ewid. 166/1, 166/2, 167/1,167/2, 168/1, 168/2, 168/3 obręb Warenka,

zmianę Uwarunkowań Zagospodarowania Przestrzennego studium, która obejmuje: aktualizacji uwarunkowań, w szczególności danych w zakresie: występowania udokumentowanych złóż kopalin, terenów górniczych, danych w zakresie jakości wód podziemnych, jakości wód powierzchniowych, jakości powietrza atmosferycznego, liczby mieszkańców gminy, zasobów mieszkaniowych, podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON, liczby bezrobotnych, danych dotyczących zagrożeń powodziowych, danych dotyczących zakończenia rekultywacji składowisk odpadów w Dzierżąznej i Cisewie, danych wynikających z Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego, zakończenia budowy gazociągu wysokiego ciśnienia DN700 relacji Gustorzyn – Odolanów, danych dotyczących Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gospodarczego Gmin Powiatu Tureckiego na lata 2015-2025, bilansu istniejących powierzchni użytkowych świetlic gminnych.

Zmiana studium dla działek o nr ewid. 166/1, 166/2, 167/1,167/2, 168/1, 168/2, 168/3 w obrębie Warenka obejmuje tereny po zrekultywowanym leśnie składowisku odpadów paleniskowych. Niewielka część działki o nr ewid. 167/1 jest gruntem przeznaczonym w projekcie zmiany studium pod zalesienie, pozostałe grunty są już sklasyfikowane jako grunty leśne – Ls. Zmiana studium oznacza istniejące już tereny leśne jako lasy, niewielką część działki 167/1 przeznacza pod zalesienie.

Na terenie działki 318/2 w obrębie Chlebów znajduje się nieczynne gminne ujęcie wody i nieużytkowny budynek stacji uzdatniania wody. Ujęcie wody zostanie zlikwidowane, budynek gmina przeznaczyła na świetlicę wiejską. W obowiązującym studium teren przeznaczony był pod ujęcie wody, stąd możliwość wykorzystania istniejącego budynku zależała od zmiany studium i sporządzenia nowego planu miejscowego. Nowy plan miejscowy został sporządzony, uchwalony Uchwałą NR XXXVIII/232/17 Rady Gminy Turek z dnia 9 października 2017 r., opublikowany 19 października 2017r. (Dz. Urzędowy Woj. Wielkopolskiego poz. 6639) i obowiązuje. Na podstawie tego planu uzyskano pozwolenie na budowę. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego uzupełniono o wskazanie bilansu istniejących powierzchni użytkowych świetlic gminnych. W wyniku zmiany studium nie ulega zmianie ilość terenów przeznaczonych pod inne funkcje zabudowy, które zależne są od potrzeb i możliwości rozwoju gminy, stąd nie wykonywano bilansu wszystkich terenów przeznaczonych pod zabudowę. Zmiana studium została wykonana zgodnie z art. 10 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym stosownie do problematyki dotyczącej terenu objętego zmianą. Uchwała w całości wypełnia zatem zakres zawarty w art. 10 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, stosownie do problematyki terenu. Gmina odstąpiła od sporządzenia analiz, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dla wszystkich funkcji zabudowy, co znajduje swoje potwierdzenie w interpretacji do ustawy o rewitalizacji. Art. 9 ust. 3a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nie oznacza, że każda zmiana w studium wiąże się z koniecznością dokonywania modyfikacji tego aktu w szerokim zakresie. Gmina, stosując kryterium dezaktualizacji treści studium uznała, iż niewielka punktowa zmiana studium nie mająca wpływu na pozostałe obszary gminy nie rodzi konieczności szerokiej jego nowelizacji, że dla takiej zmiany nowo wprowadzany przepis nie rodzi żadnych nowych obowiązków.

Uzasadnienie i synteza zmian do projektu zmiany studium sporządzonego na podstawie Uchwały Nr XXXIV/203/17 z dnia 8 maja 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek. Zmiana studium dotyczy terenu działki o nr ewid. 92/2 w obrębie Słodków Kolonia.

Zmiana studium obejmuje działkę o nr ewid. 92/2 w obrębie Słodków Kolonia. Na części tej działki znajduje się stare wyrobisko po wydobyciu kruszywa naturalnego – aktualnie udokumentowane złoże kruszywa naturalnego „Słodków Kolonia". Zaplanowano możliwość wydobycia kruszywa naturalnego ze złoża „Słodków Kolonia" oraz możliwość pozostawienia części frontowej działki w użytkowaniu rolniczym. W wyniku zmiany studium nie ulega zmianie ilość terenów przeznaczonych pod zabudowę, które zależne są od potrzeb i możliwości rozwoju gminy, stąd nie wykonywano bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Uzasadnienie przyjętych rozwiązań i synteza ustaleń Studium

Podstawą opracowania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest uchwała Nr LI/340/23 Rady Gminy Turek z dnia 19 stycznia 2023 r., w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek oraz ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2023 r. poz. 977 ze zm.) a także §8 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118 poz. 1223).

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy to dokument wyrażający politykę przestrzenną w perspektywie najbliższych lat. Jego ustalenia są istotne dla społeczności lokalnej, gdyż wskazują kierunki i zasady rozwoju funkcjonalno-przestrzennego poszczególnych obszarów gminy oraz ich powiązania komunikacyjne i infrastrukturalne. Ustalenia Studium są wiążące podczas sporządzania aktów prawa miejscowego, jakimi są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowe plany rewitalizacji.

Przedmiotem zmian jest zabezpieczenie terenów pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej oraz zabudowy usługowej, w tym usług turystyki, a także usług sportu i rekreacji z możliwością realizacji terenów o funkcji „służebnej" wobec głównych kierunków zagospodarowania obszaru a także zachowanie terenów leśnych, wód i wprowadzenie terenów zieleni urządzonej, na obszarze aktualnie podlegającym rekultywacji.

Potrzeba opracowania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek wynika zarówno z przesłanek formalnych, merytorycznych jak i oczekiwań inwestorów, wnioskujących o wyznaczenie nowych terenów dla zainwestowania, a także samej gminy.
W związku z powyższym przedmiotowe zmiany studium dotyczą rysunku studium, niemniej jednak tekst studium, stanowiący integralną część uchwały, został uzupełniony poprzez wprowadzenie stosowanych rozdziałów dotyczących uwarunkowań i kierunków zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Ponadto, zgodnie z przepisami art. 9 ust. 3a ww. ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, uwzględniono i wykazano brak wpływu przedmiotowej zmiany Studium na Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę na terenie Gminy Turek. Tereny objęte przedmiotową zmianą Studium są przeznaczone pod funkcję zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy usługowej (w tym usług turystyki) oraz tereny sportu i rekreacji, znajdujące się w graniach obszaru o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Zgodnie z wynikami Bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę na terenie gminy Turek uznaje się za zasadne przeznaczenie terenów objętych zmianą Studium na powyższe cele, ze względu na zapotrzebowanie gminy wynoszące kilkadziesiąt tysięcy metrów kwadratowych na tego rodzaju zabudowę oraz potrzeby społeczno-gospodarcze gminy. W ramach analiz dotyczących zapotrzebowania gminy na nową zabudowę, został wykonany bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę dla gminy Turek, który stanowi załącznik do obecnej zmiany Studium. W pozostałym zakresie, do zmiany Studium zastosowanie znajdują dotychczasowe zapisy Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek. Ponadto tekst studium uzupełniony został poprzez wprowadzenie „Uzasadnienia zawierającego objaśnienia przyjętych rozwiązań wraz z syntezą ustaleń projektu zmiany studium.”. Wprowadzone zmiany stanowią niewielką korektę polityki przestrzennej gminy ustalonej w dotychczas obowiązującym studium i wynikają z konieczności nieznacznej weryfikacji ustaleń kierunków zagospodarowania przestrzennego dla planowanych terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej (w tym usług turystyki) z możliwością realizacji usług w zakresie sportu i rekreacji na terenach podlegających przekształceniu po nieczynnej kopalni odkrywkowej węgla brunatnego. Najlepszą formą prawnego umocowania przedmiotowej inwestycji w przestrzeni gminy jest ujęcie jej w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a następnie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Konieczność zastosowania trybu planu wynika również z obowiązujących przepisów z zakresu ochrony gruntów rolnych i leśnych. Przepisy te narzucają konieczność uzyskania zgody właściwych organów na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne. Specyfika inwestycji oraz terenów, na których jest projektowana inwestycja wymusza taką konieczność, zaś przedmiotowe zgody można uzyskać jedynie w procedurze planu miejscowego.
Polityka przestrzenna gminy zapisana w Studium powinna być kontynuowana i materializowana poprzez szczegółowe zapisy w planach miejscowych, które stanowią akty prawa miejscowego. Dla zabezpieczenia priorytetów gminy w polityce przestrzennej realizowanej na terenach byłej kopalni węgla brunatnego, Studium umożliwia sporządzanie planów miejscowych w celu stworzenia warunków zachęcających do zamieszkania oraz rozwijania w gminie nowych funkcji.
Zgodnie z treścią art. 9 ust. 4 ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym „Ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych”. Wobec powyższego, wprowadzenie przedmiotowej inwestycji w planie miejscowym wymaga podjęcia niezbędnych działań przy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Synteza ustaleń zmiany „Studium…”.

Niniejsza zmiana „Studium…” nie spowodowała zmiany strategicznych celów rozwoju gminy, kierunków rozwoju gminy ani nawet instrumentów realizacji rozwoju gminy.

Generalnie zmiana została dokonana w zakresie regulacji przestrzennych zagospodarowania gminy w obrębie geodezyjnym Warenka. Do zmiany wskazano na terenie tych obrębów obszary objęte ustaleniami „Studium….” wyznaczone dotychczas jako tereny zabudowy przemysłowej, bazy, składy, usługi oraz tereny powierzchniowej eksploatacji węgla brunatnego. Zmiana dotyczyła możliwości zmiany rodzaju zagospodarowania w tym obszarze, a tym samym wprowadzenia terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej w tym usług turystyki, z możliwością realizacji usług w zakresie sportu i rekreacji a także terenów zieleni urządzonej z pozostawieniem istniejących trenów leśnych.
Przyjęte kierunki określają politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego. Wykonując zadania własne w zakresie zagospodarowania przestrzennego, gmina powinna stosować zasadę zrównoważonego rozwoju w koegzystencji ze środowiskiem przyrodniczym i dążyć do optymalnego wykorzystania jego walorów w celu wzrostu dochodów wszystkich mieszkańców gminy. Zmiana „Studium…” została przeprowadzona zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2023 r., poz. 977 ze zm.).

IV. BIBLIOGRAFIA

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Turek zatwierdzone uchwałą Rady Gminy Turek Nr XXVII/147/97 z dnia 7 listopada 1997r (rysunek w skali 1:10.000);
2. Program ochrony środowiska Gminy Turek, autorzy: Zespół pod kierunkiem Zbigniewa Henke, członkowie zespołu: mgr Zbigniew Henke, inż. Wiesława Kolenda, inż. Katarzyna Skotarek, Małgorzata Rezler, Aleksandra Dusza, Konin – Turek maj 2004 r
3. Plan gospodarki odpadami Gminy Turek, autorzy: Zespół pod kierunkiem Zbigniewa Henke, członkowie zespołu: mgr Zbigniew Henke, inż. Wiesława Kolenda, inż. Katarzyna Skotarek, Małgorzata Rezler, Aleksandra Dusza, Konin – Turek kwiecień 2004 r.;
4. Plan rozwoju lokalnego Gminy Turek, autorzy: Pełnomocnik ds. Rozwoju Lokalnego inż. Wiesława Kolenda, Zespół Zadaniowy ds. Rozwoju Lokalnego:mgr Małgorzata Rezler – skarbnik, mgr Jadwiga Ogińska – kierownik GOPS,inż. Wiesława Kolenda – inspektor,Jadwiga Purcel – inspektor,inż. Katarzyna Skotarek – inspektor, Konin – Turek lipiec 2004, zaktualizowany marzec 2006;
5. Strategia rozwoju gminy Turek;
6. Ekofizjografia Gminy Turek, opracowanie H. Stepak;
7. Opracowanie ekofizjograficzne Miasta Turek, Pracownia Geologiczno – Kartograficzna, Poznań październik 2003;
8. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego Gminy Turek;
9. Inwentaryzacja zieleni zespołu dworsko - parkowego w Słodkowie, mgr inż. Jarosław Piórkowski Specjalistyczny Zakład Kształtowania Zieleni „Kerria”;
10. Historia powiatu – Starostwo Powiatowe w Turku;
11. Kopalnia węgla brunatnego „Adamów” w Turku, Przedsiębiorstwo Geologiczne we Wrocławiu Proxima S.A. – Dokumentacja określająca warunki hydrogeologiczne w związku z projektowanym odwodnieniem złoża węgla brunatnego „Adamów” – 2003r.
12. Ocena oddziaływania na środowisko odkrywek Adamów, Władysławów, Koźmin - KWB Adamów – opracowanie Poltegor Wrocław;
13. Projekt zagospodarowania złoża wegla brunatnego Adamów opracowanie Poltegor Wrocław 1995r.;
14. Raport oceny oddziaływania na środowisko kontynuacji eksploatacji węgla brunatnego złoża „Koźmin” – 2007 r.
15. Statystyczne wademekum samorządowca 2012, Urząd statystyczny w Poznaniu.
16. Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2011, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Poznań 2012 r.
17. Roczna ocena jakości powietrza w Wielkopolsce za rok 2012, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Poznań 30.04.2013 r.
18. Monitoring pól elektromagnetycznych w województwie wielkopolskim w roku 2012, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Poznań 2012 r.
19. Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci krajowej ramach monitoringu diagnostycznego w 2012r.

20. Ocena stanu wód płynących w punktach pomiarowo-kontrolnych za rok 2012r.
21. Baza danych MIDAS Państwowego Instytutu geologicznego.
22. Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2012, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Poznań 2013 r.
23. Roczna ocena jakości powietrza w Wielkopolsce za rok 2013, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Poznań 2014r.
24. Wyniki pomiarów jakości powietrza prowadzonych przez Zespół Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin S.A. za rok 2013.
25. Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci krajowej ramach monitoringu operacyjnego w 2013r.
26. Baza danych MIDAS Państwowego Instytutu geologicznego.
27. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry" przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r. poz.1967)
28. Roczna ocena jakości powietrza w Wielkopolsce za rok 2016, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Poznań 2017 r.
29. Monitoring pól elektromagnetycznych w województwie wielkopolskim w roku 2015, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Poznań 2016 r.
30. Wyniki badań wód podziemnych WIOŚ w Poznaniu.
31. Zintegrowana Strategia Rozwoju Gospodarczego Gmin Powiatu Tureckiego na lata 2015-2025, Uchwała Rady Gminy Turek Nr XVI/84/15 z dnia 21 grudnia 2015r.
32. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Turek – Uchwała Rady Gminy Turek Nr XIII/56/15 z dnia 29 września 2015 r.
33. Projekt robót geologicznych na rozpoznanie złoża kruszywa naturalnego – piasku i żwiru „Słodków Kolonia" w kat.C_1 – mgr inż. Teresa Siepielewska.
34. Decyzja Starosty Tureckiego GP.6572.1.2017 z dnia 08.02.2017 r. zatwierdzająca „Projekt robót geologicznych na rozpoznanie złoża kruszywa naturalnego - piasku i żwiru „Słodków Kolonia" w kat.C1.
35. Decyzja Starosty Tureckiego GP.6528.9.2017 z dnia 18.12.2017 r. zatwierdzająca „dokumentację geologiczną złoża kruszywa naturalnego „Słodków Kolonia" w kategorii C1" na części działki 92/2 w obrębie Słodków Kolonia.

GMINA TUREK

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY TUREK

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

SKALA 1:10000

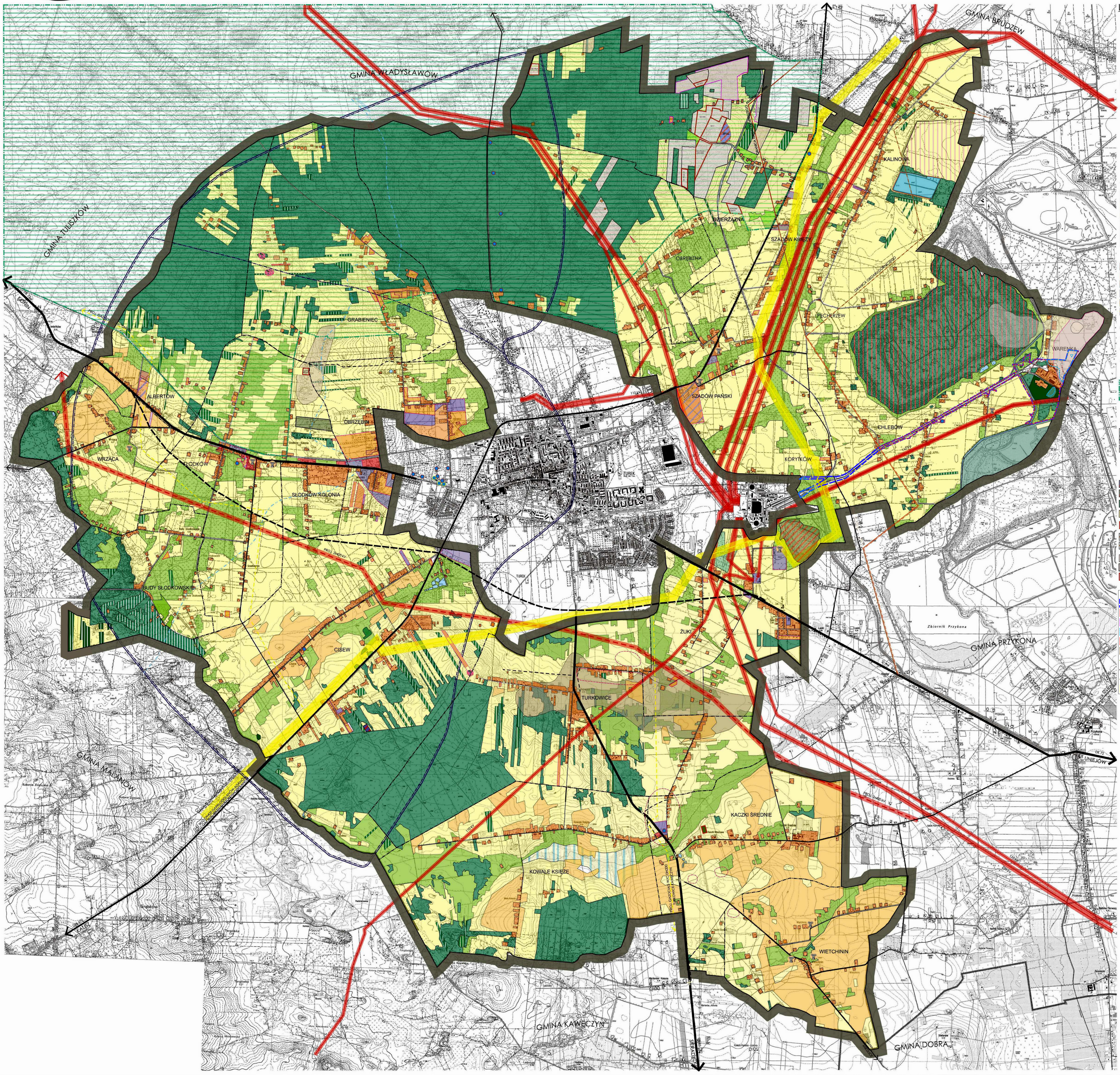

LEGENDA:

GRANICE PODZIAŁU ADMINISTRACYJNEGO

GRANICE SOŁECTW

WALORY ARCHITEKTONICZNO-KRAJOBRAZOWE

ZABYTKI

STREFY „OW" OBSERWACJI ARCHEOLOGICZNEJ

WYBRANE PUNKTY I OSIE WIDOKOWE

TERENY ZABUDOWANE I ZAGOSPODAROWANE

TERENY ZABUDOWANE

TERENY OBOWIĄZUJĄCYCH MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

PRZEZNACZENIE POD ZABUDOWĘ MIESZKANIOWĄ JEDNORODZINNĄ I LETNISKOWĄ

PRZEZNACZENIE POD ZABUDOWĘ MIESZKANIOWĄ JEDNORODZINNĄ I AKTYWIZACJĘ GOSP.

PRZEZNACZENIE POD AKTYWIZACJĘ GOSPODARCZĄ

PRZEZNACZENIE POD USŁUGI

PRZEZNACZENIE POD ZALESIENIA

PRZEZNACZENIE POD EKSPLOATACJĘ WĘGLA BRUNATNEGO

PRZEZNACZENIE POD EKSPLOATACJĘ KRUSZYW NATURALNYCH

CZYNNE CMENTARZE

LASY

TRWAŁE UŻYTKI ZIELONE

UPRAWY ROLNE

UPRAWY ROLNE GLEBY WYSOKICH KLAS BONITACYJNYCH

WODY POWIERZCHNIOWE

PROJEKTOWANY ZBIORNIK RETENCYJNY

INFRASTRUKTURA

LINIE ELEKTROENERGETYCZNE 400kV Z PASEM TECHNICZNYM (70m)

LINIE ELEKTROENERGETYCZNE 220kV Z PASEM TECHNICZNYM (70m)

LINIE ELEKTROENERGETYCZNE 110kV Z PASEM TECHNICZNYM (50m)

GŁÓWNY PUNKT ZASILANIA

GAZOCIĄG WYSOKIEGO CIŚNIENIA Z PASEM TECHNOLOGICZNYM (130m)

PROJEKTOWANE GAZOCIĄGI
- Ø200 CISEW-GRZYMISZEW
- Ø100 TURKOWICE-KAWĘCZYN

DROGA KRAJOWA

DROGI WOJEWÓDZKIE

DROGI POWIATOWE

POSTULOWANY PRZEBIEG OBWODNICY MIASTA

TERENY PRAWNIE CHRONIONE

ZŁOTOGÓRSKI OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

WODY PODZIEMNE

STUDNIE UJĘĆ WODY - EKSPLOATOWANE

POZOSTAŁE STUDNIE (UJĘCIA MIEJSKIEGO)

WODODZIAŁ

GRANICA STREFY OCHRONY POŚREDNIEJ ZEWNĘTRZNEJ-PROJEKTOWANA

GRANICA STREFY OCHRONY POŚREDNIEJ WEWNĘTRZNEJ-PROJEKTOWANA

TERENY O SPECJALNYCH ZASADACH ZAGOSPODAROWANIA I ZABUDOWY

SKŁADOWISKO ODPADÓW KOMUNALNYCH CISEW I DZIERŻĄZNA

HAŁDA POPIOŁÓW EC ADAMÓW

ZWAŁOWISKO ZREKULTYWOWANE W KIERUNKU LEŚNYM

ZWAŁOWISKO ZREKULTYWOWANE W KIERUNKU ROLNYM

OSADNIK WÓD KOPALNIANYCH BOGDAŁÓW

GRANICA TERENU GÓRNICZEGO

GRANICA OBSZARU GÓRNICZEGO

POTENCJALNE ZŁOŻA KRUSZYWA NATURALNEGO

ZŁOŻA WĘGLA BRUNATNEGO

UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KRUSZYWA NATURALNEGO

ZMIANA STUDIUM - OZNACZENIA:

granice opracowania zmiany Studium

obszar szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%

obszar szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%

Adamów granice złoża kopalin

granica terenu górniczego

granica obszaru górniczego

granica Głównego Zbiornika Wód Podziemnych

sieci elektroenergetyczne średniego (15kV) i wysokiego napięcia (110kV)

gazociągi wysokiego ciśnienia

strefa kontrolowana od gazociągów wysokiego ciśnienia

0 100 200 300 400 500 600 700 800 900 1 000

SKALA 1:10 000

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY TUREK

TYTUŁ MAPY:
UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

ZAŁĄCZNIK NR 2
DO UCHWAŁY NR LXVI/452/24 RADY GMINY TUREK Z DNIA 24 KWIETNIA 2024 r.

GMINA TUREK

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY TUREK

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

SKALA 1:10000

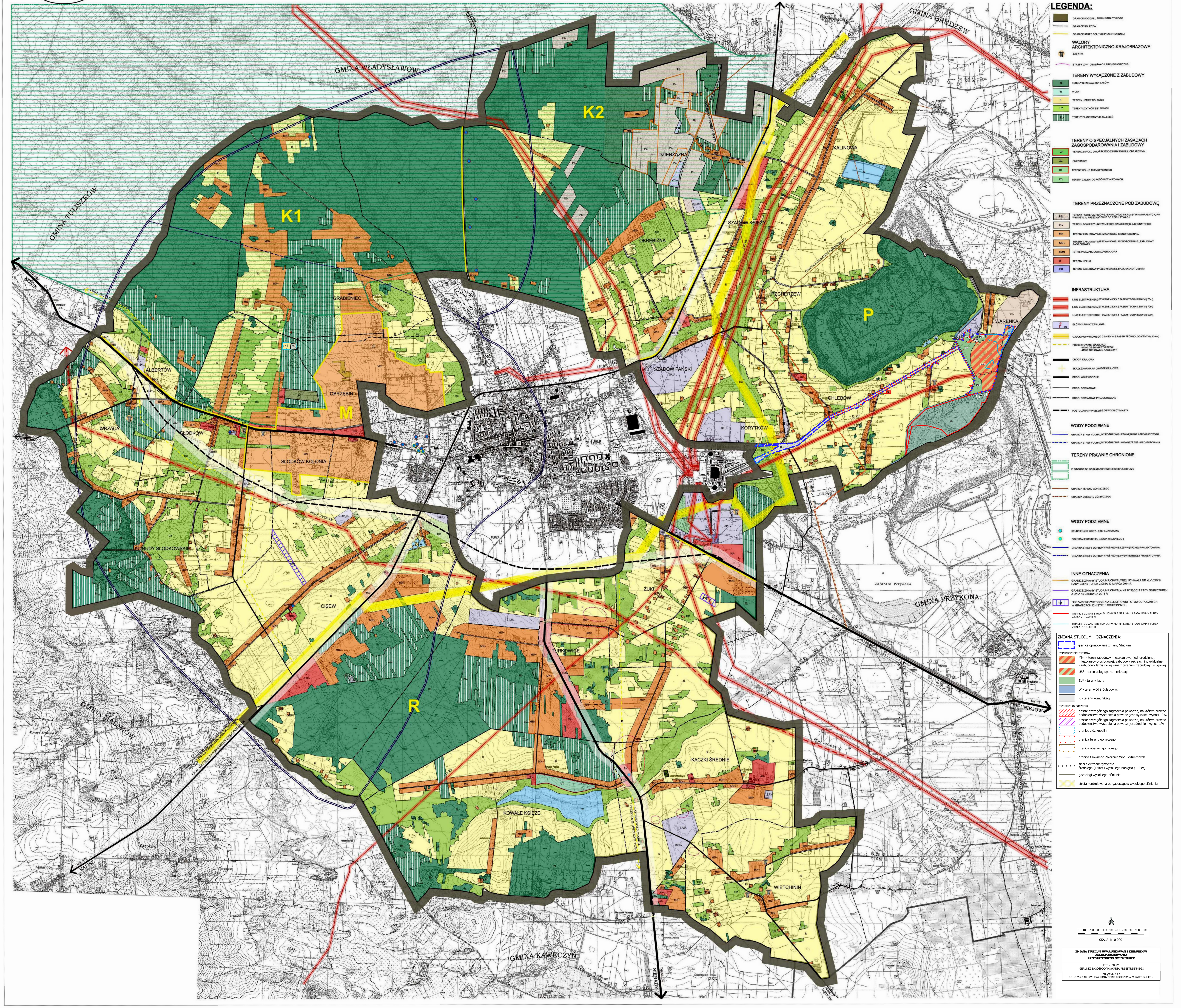

TUREK

BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ

2023

Załącznik nr 4 do Uchwały
Nr LXVI/452/24
Rady Gminy Turek
z dnia 24 kwietnia 2024 r.

SPIS TREŚCI

1. METODOLOGIA I PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA 3

2. CHARAKTERYSTYKA GMINY TUREK 6

3. DEMOGRAFIA - ANALIZA 9

4. ŚRODOWISKO NATURALNE GMINY - ANALIZA 14

4.1. Obszary chronione 14

4.2. Złoża kopalin 16

4.3. Wody powierzchniowe 17

5. GOSPODARKA, EKONOMIA, RYNEK PRACY - ANALIZA 19

6. ZASOBY MIESZKANIOWE - ANALIZA 23

7. MAKSYMALNE W SKALI GMINY ZAPOTRZEBOWANIE NA NOWĄ ZABUDOWĘ ..27

8. JEDNOSTKI O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ 34

9. CHŁONNOŚĆ OBSZARÓW W OBOWIĄZUJĄCYCH MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO. 46

10. BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ 51

11. MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA I POTRZEBY INWESTYCYJNE GMINY 53

12. PODSUMOWANIE I WYTYCZNE DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO 57

13. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE 59

1. METODOLOGIA I PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA

1. **maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę** - wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy: mieszkaniową, usługową i produkcyjną;
2. **powierzchnia użytkowa zabudowy** - powierzchnia wszystkich pomieszczeń w budynku (w świetle konstrukcji nośnych i nienośnych) służących do zaspakajania potrzeb bezpośrednio związanych z przeznaczeniem budynku, wyrażona w m^2;
3. **jednostka osadnicza** - wyodrębniony przestrzennie obszar zabudowy mieszkaniowej wraz z obiektami infrastruktury technicznej zamieszkany przez ludzi;
4. **obszar o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej** – obszar o zwiększonej w stosunku do innych obszarów gęstości zabudowy;
5. **chłonność obszarów** - możliwość lokalizowania na danych obszarach nowej zabudowy, wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy: mieszkaniową, usługową i produkcyjną;
6. **funkcja zabudowy** – rodzaj przeznaczenia terenu, np. mieszkaniowe, usługowe, produkcyjne.
7. **zabudowa –** budynek, w rozumieniu art. 3 pkt 2 ustawy Prawo budowlane**.**

W celu sporządzenia bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę przyjęto następujące założenia:

1. Określając zapotrzebowanie na nową zabudowę:
    a. zgodnie z art. 10 ust. 7 pkt 1 ustawy, wzięto pod uwagę perspektywę nie dłuższą niż 30 lat;
    b. zgodnie z art. 10 ust. 7 pkt 2 ustawy, wzięto pod uwagę niepewność procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz nie więcej niż o 30%;
2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące na terenie gminy Turek obejmują obszar niecałego 4,7% powierzchni gminy i w znacznej większości ustalają przeznaczenie terenów pod zabudowę: mieszkaniową oraz usługowo-produkcyjną oraz w części pod tereny odkrywkowej eksploatacji surowców mineralnych i energetycznych. W związku z koniecznością zgeneralizowania i ujednolicenia sposobów przeznaczenia określonych w planach miejscowych, sporządzanych i uchwalanych w różnych okresach, przez różnych autorów i uwzględniających odmienny stan prawny w ramach opracowania przyjęto założenia, określone w *Rozdziale 9*.
3. Określając zapotrzebowanie na nową zabudowę oraz chłonność obszarów wzięto pod uwagę funkcje zabudowy mieszkaniowej i usługowo-produkcyjnej, traktowanej łącznie jako

zabudowa usługowa, produkcyjna, magazynowa i składowa z uwagi na niemożliwe do jednoznacznego przyporządkowania poszczególnych terenów i budynków do funkcji usługowej albo produkcyjnej. Również w uchwalonych na terenie gminy planach miejscowych funkcja usługowa i produkcyjna zostały potraktowane łącznie (przeznaczenie ternu np. P/U czy AG, dopuszczające zarówno zabudowę usługową, produkcyjną, składową jak i magazynową). W ramach zabudowy usługowo-produkcyjnej bilansowaniu nie podlegały tereny zabudowane budynkami o funkcji produkcji rolniczej.

4. Pozostałe funkcje zabudowy pozostają bez wpływu na podstawowy cel sporządzania bilansu, który stanowi sprecyzowanie analiz niezbędnych do dokonywania oceny faktycznych potrzeb rozwojowych gminy, aby dostosować do nich wielkość terenów wyznaczanych na cele inwestycyjne. Istotą nowej regulacji było uruchomienie mechanizmów mających zahamować proces nieracjonalnego przeznaczania pod zabudowę nowych, dotąd niezagospodarowanych terenów.
5. Dla określenia zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową przyjęto prognozy demograficzne, wskaźniki statystyczne dotyczące liczby mieszkań w gminie oraz średnią powierzchnię mieszkania na osobę w perspektywie do 2053 r. gdzie docelowa, oczekiwana wartość miałaby wynieść 45 m^2 / osobę. Szacując potencjalną do uzyskania powierzchnię użytkową funkcji mieszkaniowej przyjęto współczynnik korygujący terenów mieszkaniowych w wysokości 0,12, który odpowiada faktycznemu wykorzystaniu terenów mieszkaniowych na terenie gminy i pozwala na ujednolicenie założeń oraz przyjmowanych w planach miejscowych wskaźników i parametrów zabudowy.

   Przyjęty współczynnik zakłada faktyczne wykorzystanie pod zabudowę terenu mieszkaniowego w 10%. Przykładowo – na działce o powierzchni 1000 m^2 powierzchnia użytkowa budynku mieszkalnego oraz budynków pomocniczych (garażowe, gospodarcze) wyniesie 120 m^2.
6. Mając na uwadze powyższe, określając maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę usługowo-produkcyjną wzięto pod uwagę współczynnik korygujący terenów usługowo-produkcyjnych w wysokości 0,20 oznaczający 20% uśrednione wykorzystanie powierzchni terenów przeznaczonych pod zabudowę usługowo-produkcyjną.
7. Obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej wyznaczono na podstawie:
   - dostępnych danych GIS, w tym na podstawie danych portalu https://sip.gison.pl/turekgmina, https://turek.e-mapa.net/

http://geoportal.gov.pl,

https://www.google.pl/maps,

- zestawienia powierzchni budynków mieszkalnych, budynków związanych z działalnością gospodarczą oraz pozostałych budynków, stanowiących podstawę naliczania przez Urząd Gminy Turek kwoty podatku od powierzchni budynków (stan na 2023 r.);
- struktury użytkowania gruntów gminy, w tym analizy terenów wyłączonych, nieprzeznaczonych i niemożliwych do zabudowy,
- wizji terenowej,

która pozwoliła na wyznaczenie, na terenie gminy obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (por. *Rozdział 8*).

8. Prognozę demograficzną ustalono na podstawie danych z Urzędu Gminy Turek, danych GUS z 2021 r. oraz prognoz demograficznych GUS z 2017 i 2014 r.
9. Wskaźniki statystyczne w zakresie zasobów mieszkaniowych przyjęto na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Poznaniu na 2019 r. oraz danych stanowiących podstawę naliczania przez Urząd Gminy Turek kwoty podatku od powierzchni budynków. Wg GUS wynoszą one:
    a. 2845 mieszkań na terenie gminy (powierzchnia użytkowa 301 570 m^2);
    b. 106 m^2- przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania;
    c. 29,8 m^2- powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 mieszkańca gminy.

    Wg danych z Urzędu Gminy Turek na 2023 r. wynoszą one:
    a. 367 895 m2 powierzchnia użytkowa mieszkań na terenie gminy;
    b. 106 m^2- przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania;
    c. 35,4 m^2- powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 mieszkańca gminy.

2. CHARAKTERYSTYKA GMINY TUREK

Gmina Turek jest gminą wiejską, położoną w środkowej części powiatu tureckiego, we wschodniej części województwa wielkopolskiego. Powierzchnia całej gminy Turek wynosi 10 940 ha, a liczba jej mieszkańców 10 398 osób (dane gmina Turek, 31.12.2022). W jej skład wchodzi 20 sołectw obejmujących 24 miejscowości. Gmina sąsiaduje z gminami: Brudzew, Przykona, Dobra, Kawęczyn, Malanów, Tuliszków i Władysławów, otaczając miasto Turek – siedzibę powiatu i gminy.

Gmina ma charakter rolniczo-usługowo-przemysłowy (około 58% jej powierzchni stanowią użytki rolne), Gmina jest nastawiona przede wszystkim na produkcję rolną oraz rozwój drobnego, nieuciążliwego dla środowiska przemysłu i różnorodnych usług, związanych nie tylko z potrzebami ludności gminy, ale i miasta.

Ryc. 1. Położenie gminy Turek.

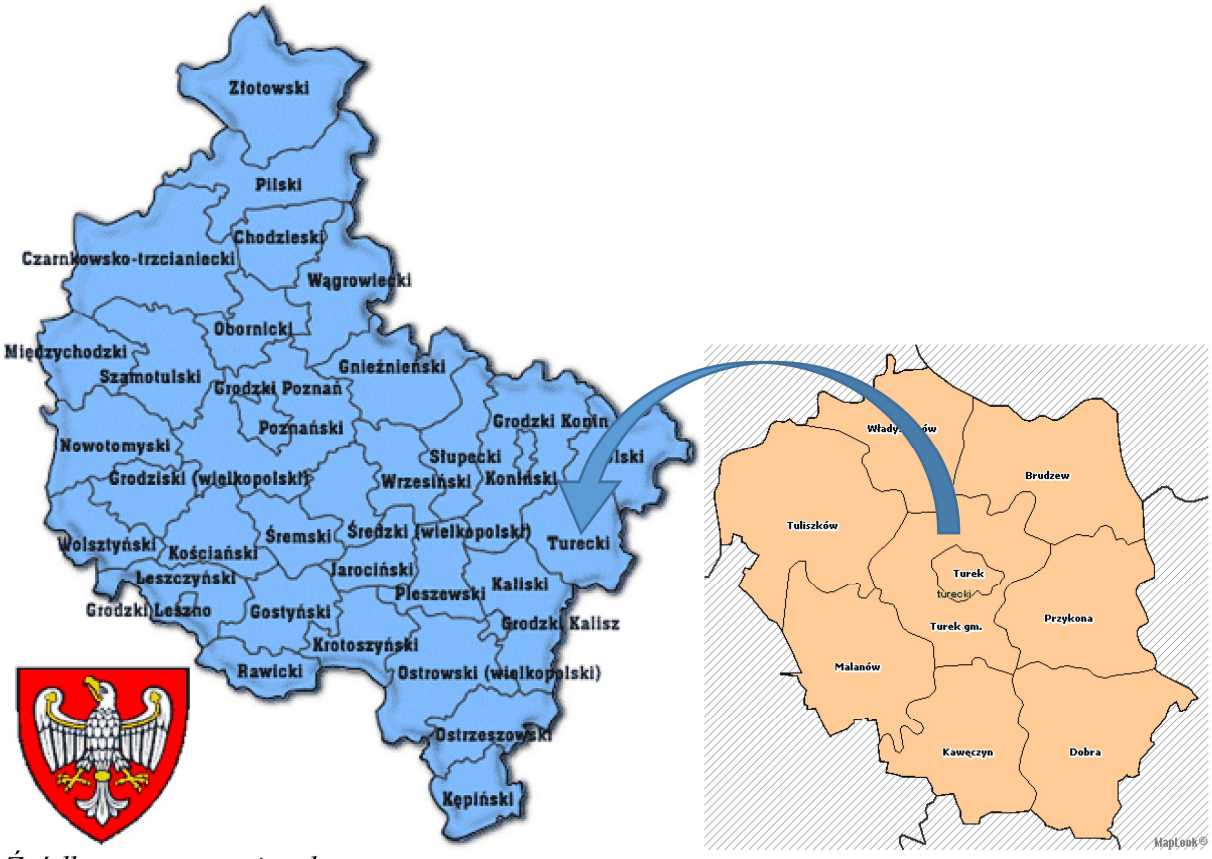

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z obowiązującym Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego (Uchwała Nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r.) gmina Turek położona jest w obszarze wiejskim, wschodniego obszaru funkcjonalnego. Jako kluczowy cel rozwoju przestrzennego Wschodniego Obszaru Funkcjonalnego

uznano stworzenie nowych podstaw dla podtrzymania funkcjonowania istniejącego przemysłu energetycznego i oparcia go na innych nośnikach energii, zarówno istniejących w regionie, jak i zewnętrznych. Ważne też będzie przestawienie gospodarki obszaru opartej na energetyce i górnictwie na wielofunkcyjne profile działalności, ze szczególnym uwzględnieniem wzbogacania funkcji usługowych. Jako pożądany kierunek rozwoju wykorzystujący atuty położenia obszaru uznano logistykę. Wschodni Obszar Funkcjonalny dysponuje znacznymi zasobami terenów poprzemysłowych i pokopalnianych oraz możliwościami integracji przepływów towarowych na kierunkach północ-południe i wschód-zachód.

Zgodnie ze Zintegrowaną Strategią Rozwoju Gospodarczego Gmin Powiatu Tureckiego na lata 2015-2025, aktualna misja powiatu to „Powiat Turecki – inwestycyjne serce Polski". W ten sposób sformułowana misja wskazuje kierunek rozwoju powiatu tureckiego, którym powinno być „stworzenie jak najlepszych warunków do inwestowania zarówno przez duże – zewnętrzne, jak i małe i średnie - lokalne przedsiębiorstwa. Jednocześnie powiat musi dążyć do osiągnięcia wysokiej konkurencyjności nie tylko w skali województwa wielkopolskiego, ale także całej środkowej części Polski."

Z kolei jako misję gminy Turek uznano „Turek to „Mała Ojczyzna" z rozwiniętym rolnictwem, przedsiębiorczością, rekreacją i przyjaznym środowiskiem". A strategiczne cele rozwoju gminy to:

- w dziedzinie gospodarki: rozwój gospodarczy gminy
- w dziedzinie infrastruktury technicznej: ochrona środowiska naturalnego
- w dziedzinie infrastruktury społecznej: wyższy poziom wykształcenia społeczeństwa

Zasadnicze kierunki rozwojowe gminy, które należy obrać w kształtowaniu przestrzennym to:

- Poprawa aktualnego stanu zagospodarowania przestrzeni gminy: stworzenie terenów dla rozwoju funkcji przemysłowych i usługowych, poprawa warunków zamieszkiwania poprzez uzbrajanie terenów, poprawa stanu środowiska naturalnego, poprawa bezpieczeństwa w tym poprawa bezpieczeństwa komunikacji tranzytowej;
- Tworzenie we współpracy z samorządem województwa, starostwem powiatowym i gminami sąsiednimi warunków do racjonalnego rozwoju gminy.

Grunty rolne zajmują 68% powierzchni gminy (por. *Tab. 1*). Z kolei lasy to prawie 23% powierzchni gminy Turek. Na terenie gminy dominują gleby kompleksu żytniego od dobrego do słabego wytworzone na glinach, pyłach i piaskach. Zdecydowana większość z nich to pseudobielice i gleby brunatne, sporadycznie występują czarne ziemie i gleby bagienne. Przeważają gleby w klasach V i VI, niewielkie powierzchnie zajmują gleby III-IV klasy bonitacyjnej.

Na terenie gminy zasadniczym typem gleb są gleby pseudobielicowe i brunatne wyługowane wytworzone z piasków słabogliniastych głęboko podścielonych piaskiem. Występują też gleby bardzo słabe wytworzone z piasków luźnych. Powyższe gleby zajmują ok. 80% powierzchni gruntów ornych. Użytki zielone zlokalizowane są na glebach murszowo-torfowych, murszowo-mineralnych.

Największą powierzchnię zajmują kompleksy żytni słaby i żytni bardzo słaby - łącznie ok. 80,5% powierzchni gruntów ornych. W użytkach zielonych 54,4% zajmują użytki słabe, a użytki średnie 45,6%.

Tab. 1. Klasy bonitacyjne gleb na terenie gminy Turek

Klasa bonitacyjna gleby	I	II	IIIa	IIIb	IV a	IV b	V	VI	VIRz
% ogólnej powierzchni gruntów rolnych	0	0	0,3	5,8	10,2	6	33	42,9	1,8

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Tureckiego, 2015

Podstawową funkcją gospodarczą w gminie Turek i w jej bezpośrednim sąsiedztwie jest przemysł wydobywczy, paliwowo-energetyczny i rolno-spożywczy. Przemysł wydobywczy związany jest z węglem brunatnym oraz kruszywem naturalnym: piaskami, piaskami i żwirami. Na strukturę gospodarki największy wpływ ma eksploatacja węgla brunatnego wydobywanego ze złóż „Koźmin" i „Adamów". W kwietniu 2021 roku zakończono eksploatację węgla z odkrywki „Władysławów".

Tab. 2. Struktura użytkowania gruntów w gminie Turek

Rodzaj użytku	**Powierzchnia**	**% powierzchni ogólnej**
Rolne	**7413**	**67,76**
Grunty orne i sady	5987	**54,73**
użytki zielone	668	**6,11**
Lasy	**2475**	**22,62**
Pozostałe, w tym zabudowane i zurbanizowane	**951**	**8,69**
Grunty porolne	**101**	**0,92**
RAZEM	**10 940**	**100**

Źródło: opracowanie własne na bazie danych z Urzędu Gminy

3. DEMOGRAFIA - ANALIZA

Średnia gęstość zaludnienia gminy wynosi 91 osób na 1 km^2, co stanowi wartość średnią na tle powiatu tureckiego (89 osób / km^2) jak i na tle województwa wielkopolskiego (117 osób / km^2).

Zmiany liczby ludności gminy cechuje pozytywny, wzrostowy trend, wyróżniający się zarówno na tle powiatu, jak i sąsiednich gmin - latach 2002-2022 liczba mieszkańców wzrosła o 45,2%. Mocny, wzrostowy trend liczby ludności wynika przede wszystkim z osiedlania się w gminie osób wyprowadzających się z miasta Turek. Funkcja mieszkaniowa obecnie oraz w kilkunastoletniej perspektywie powinna stanowić oś aktywnego rozwoju, który odpowiadałby aktualnym potrzebom. Gmina zlokalizowana jest w bezpośrednim sąsiedztwie Turku, atrakcyjnie położona krajobrazowo i stąd jest naturalnym zapleczem dla rozwoju miasta.

49,8% ludności gminy stanowią kobiety, a 50,2% mężczyźni. Średni wiek mieszkańców wynosi 37,9 lat i jest niższy od średniego wieku mieszkańców województwa wielkopolskiego oraz znacznie niższy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. Gmina Turek ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -2. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -0,20 na 1000 mieszkańców gminy Turek.

Ryc. 2. Liczba ludności gminy Turek w latach 2002 - 2022

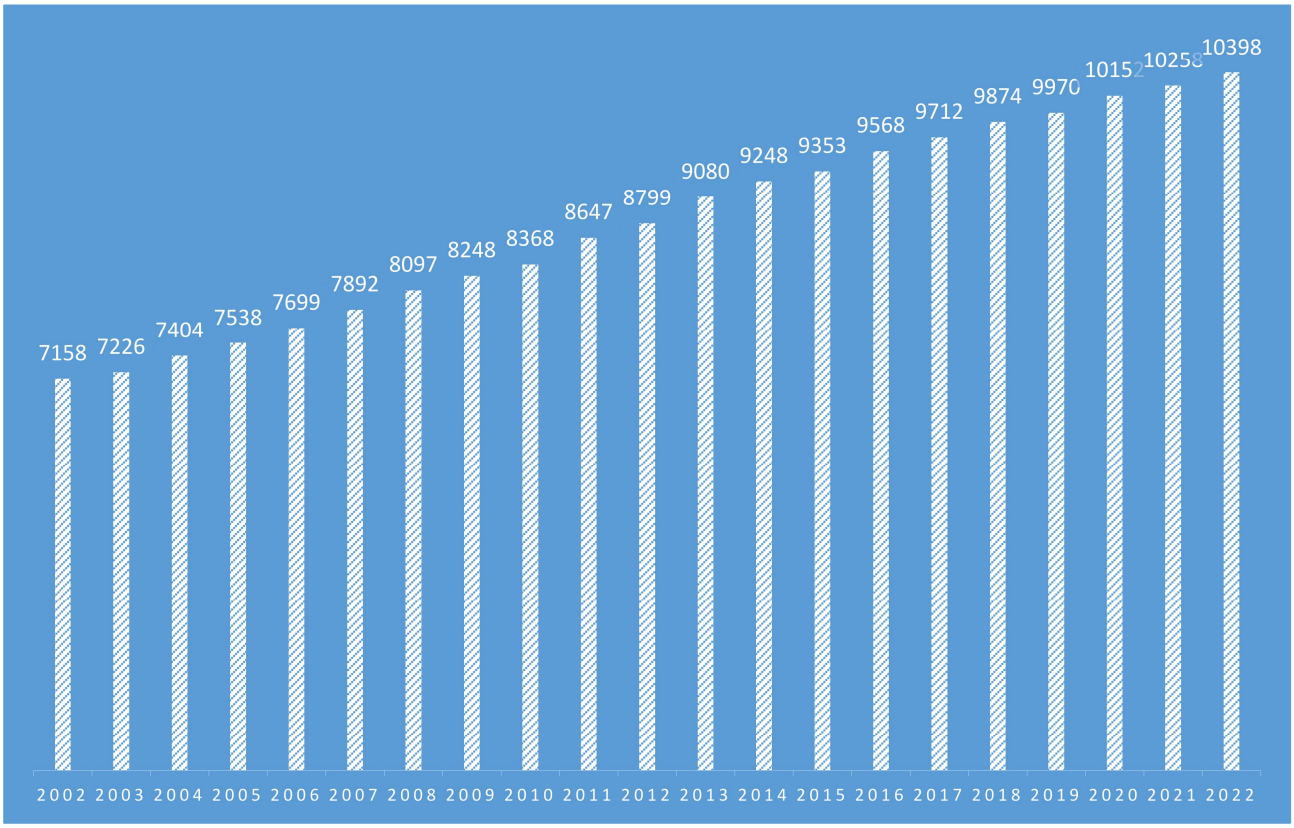

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2021 roku urodziło się 95 dzieci, w tym 37,9% dziewczynek i 62,1% chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,71 i jest niższy od średniej dla województwa oraz znacznie wyższy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

Należy podkreślić, że nieprzerwanie od 2002 r. saldo migracji jest dodatnie (*por. Ryc. 3*) i wynosi średnio 132. W 2021 roku zarejestrowano 282 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 122 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych jest dodatnie i wynosi dla gminy Turek 160.

Ryc. 3. Saldo migracji gminy Turek w latach 2002 - 2022

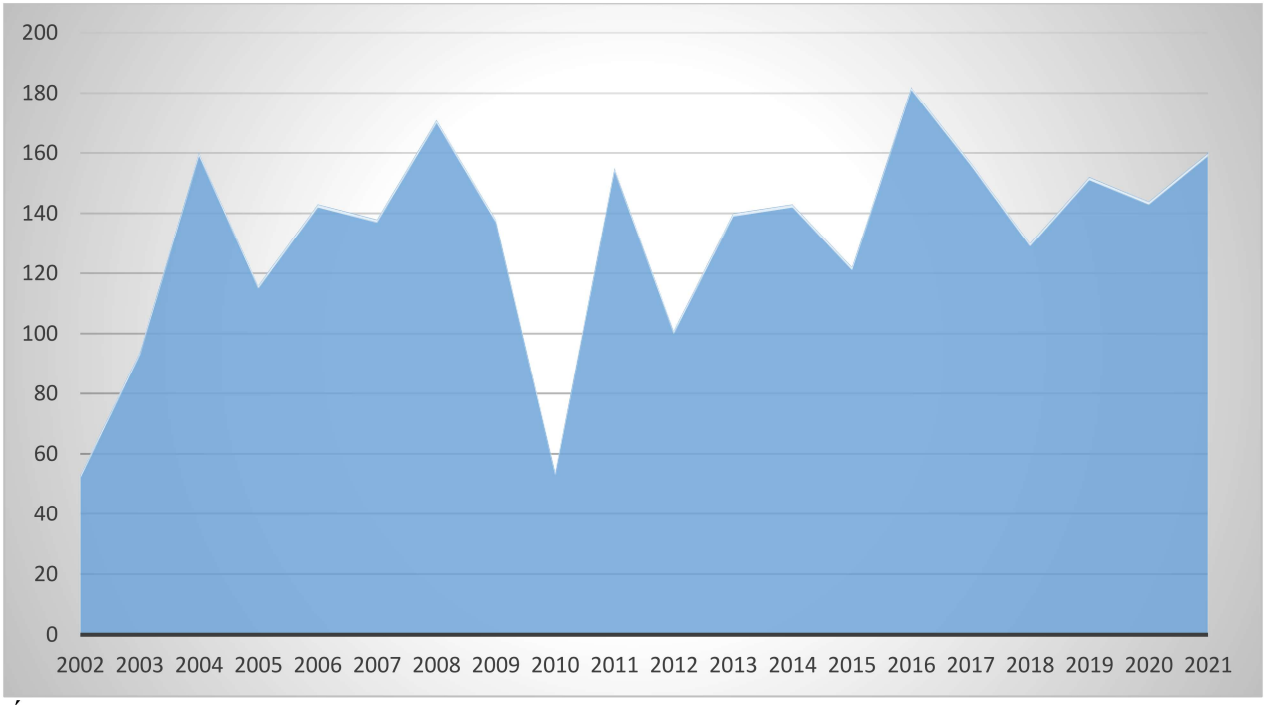

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Struktura wg płci i wieku ludności gminy Turek posiada wyraźne cechy społeczeństwa dojrzałego demograficznie, charakterystycznego dla społeczeństw Europy zachodniej, w której przeważa ludność w wieku produkcyjnym, natomiast udział ludności w wieku przedprodukcyjnym stopniowo maleje. 62,5% mieszkańców gminy Turek jest w wieku produkcyjnym, 22,1% w wieku przedprodukcyjnym, a 15,4% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. Zwiększający się udział ludności w wieku poprodukcyjnym nadaje piramidzie wieku charakter społeczeństwa starzejącego się, jednak wciąż przeważająca w gminie Turek liczba ludzi w wieku przedprodukcyjnym (22,1% do 15,4%) pozwala przyjąć, że struktura wieku w gminie Turek ma wciąż charakter progresywny. Powyższe znajduje uzasadnienie również w notowanym od lat wzroście liczby ludności gminy.

Średni wiek mieszkańców wynosi obecnie 39,0 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa wielkopolskiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Ryc. 4. Piramida wieku gminy Turek

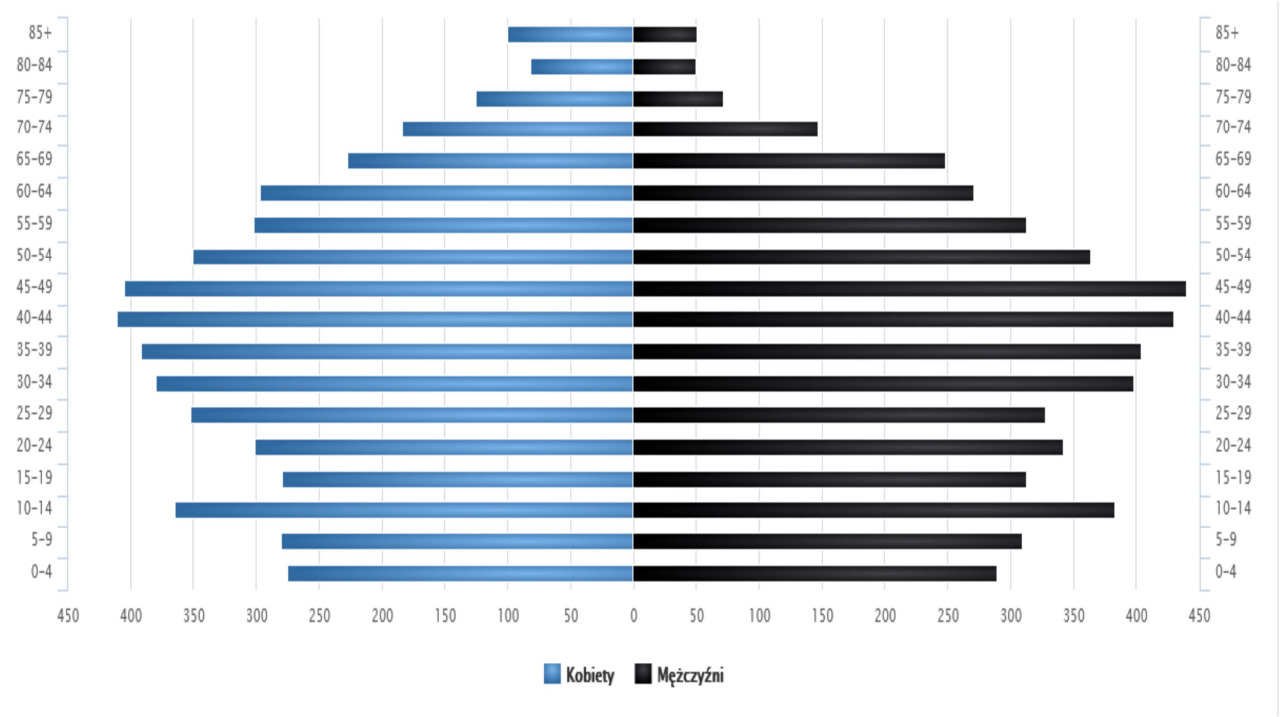

Źródło: www. polskawliczbach.pl

Mieszkańcy gminy Turek zawarli w 2021 roku 49 małżeństw, co odpowiada 4,8 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to nieznacznie więcej od wartości dla województwa wielkopolskiego oraz więcej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,6 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 26,8% mieszkańców gminy Turek jest stanu wolnego, 58,5% żyje w małżeństwie, 5,5% mieszkańców jest po rozwodzie, a 9,2% to wdowy/wdowcy.

Najbardziej zaludniona zdecydowanie południowo-zachodnia część gminy, w tym miejscowości Cisew, Obrzębin, Słodków Kolonia oraz Turkowice. Wyraźnie widać tutaj ścisłe powiązania z miastem Turek – zarówno ekonomiczne związane z wyjazdami do pracy, jak i inne w tym związane z usługami edukacyjnymi czy usługami wyższego rzędu. Miejscowości z najwyższą liczbą ludności w gminie znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie miasta, mają dogodny dojazd dlatego stanowią miejsce osiedlania się coraz większej liczby byłych mieszkańców miasta.

Ryc. 5. Mapa gminy Turek

Źródło: https://pl.m.wikipedia.org/

Największa miejscowość w gminie to Cisew, który w 2022 r. liczył 1221 osób. Z kolei miejscowość Obrzębin stanowi miejscowość, w której od 2002 r. liczba ludności zwiększyła się o ponad 119%. Tereny w okolicach Obrzębina (Grabieniec, Słodków Kolonia) charakteryzują się najwyższą dynamiką wzrostu w gminie Turek – zarówno procentową jak i w liczba bezwzględnych. Najmniejsze miejscowości gminy - Warenka, Dzierżązna, Szadów Księży, Pęcherzew - zlokalizowane są w północno-wschodniej części gminy, która odznacza się najwyższym udziałem użytków rolnych, lasów oraz terenów związanych z wydobyciem surowców energetycznych.

Powyższe dane, w tym w szczególności utrzymujący się od kilkudziesięciu lat wzrostowy trend liczby ludności, wspomagany przez oba czynniki wzrostu, tj. dodatni przyrost naturalny oraz dodatnie saldo migracji, jak również bardzo korzystna na tle kraju struktura demograficzna ludności dają podstawy do przyjęcia na potrzeby niniejszej analizy założeń o kontynuacji pozytywnych zmian demograficznych w gminie.

Tab. 3. Zmiany liczby ludności w miejscowościach gminy Turek w latach 2005 – 2022.

Obręb	% ludności gminy (2022 r.)	2005	2008	2010	2012	2015	2020	2021	2022	Zmiana liczby ludności (%)
Albertów	**2,01**	137	133	134	144	150	186	193	209	52,55
Budy Słodkowskie	**2,91**	279	276	280	283	299	307	303	303	8,60
Chlebów	**3,71**	316	330	343	356	364	383	385	386	22,15
Cisew	**11,74**	918	1024	1063	1102	1165	1208	1208	1221	33,01
Dzierżązna	**1,42**	168	154	148	149	149	153	151	148	-11,90
Grabieniec	**6,47**	329	395	404	424	499	612	645	673	104,56
Kaczki Średnie	**3,77**	400	393	394	406	419	400	392	392	-2,00
Kalinowa	**3,58**	358	360	363	355	365	373	377	372	3,91
Korytków	**3,34**	183	192	204	205	252	333	339	347	89,62
Kowale Księże	**3,98**	398	400	400	398	406	402	398	414	4,02
Obrębizna	**2,94**	195	211	221	242	254	297	298	306	56,92
Obrzębin	**10,18**	481	607	690	732	841	991	1024	1058	119,96
Pęcherzew	**1,74**	170	167	179	182	175	182	182	181	6,47
Słodków	**5,15**	436	435	446	445	462	512	522	535	22,71
Słodków Kolonia	**9,56**	616	685	716	762	828	950	976	994	61,36
Szadów Księży	**1,62**	147	153	152	163	164	170	169	168	14,29
Szadów Pański	**2,62**	178	205	211	213	240	259	259	272	52,81
Turkowice	**10,24**	776	832	846	866	909	1004	1029	1065	37,24
Warenka	**1,01**	133	122	125	120	114	107	106	105	-21,05
Wietchinin	**2,60**	287	295	287	286	281	281	274	270	-5,92
Wrząca	**2,70**	273	275	280	283	288	284	283	281	2,93
Żuki	**6,71**	460	499	527	559	587	656	678	698	51,74
RAZEM:		**7638**	**8143**	**8413**	**8675**	**9211**	**10050**	**10191**	**10398**	**36,14**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Ponadto, analiza gminnych ośrodków wzrostu liczby ludności: Obrzębina, Grabieńca czy Turkowic notujących stały, znaczny, niezakłócony wzrost w połączeniu z rozbudową osiedli i infrastruktury technicznej i społecznej, stanowią czytelną podstawę do przyjęcia założenia kontynuacji obecnych trendów.

4. ŚRODOWISKO NATURALNE GMINY - ANALIZA

Gmina Turek jest położona w centralnej części Wysoczyzny Tureckiej – jednym z 13 mezoregionów – należących do Niziny Południowowielkopolskiej. Jest to makroregion Niziny Środkowopolskiej wyróżniony na podstawie lokalizacji w dorzeczu środkowej Warty. Wysoczyzna Turecka wyróżnia się zróżnicowanym ukształtowaniem pionowym, ponieważ występują tu wzgórza dochodzące do 100 m wysokości względnej w stosunku do przyległej doliny Warty, tj. Kotliny Kolskiej i Doliny Konińskiej. Od zachodu sąsiaduje ona z Równiną Rychwalską, od południa z Wysoczyzną Złoczewską (Który 1998). Teren gminy leży w obrębie Wzgórz Szadowskich, Równiny Turecko-Liskowskiej i Kotliny Uniejowskiej. Wzgórza Szadowskie znajdują się w północnej części gminy, Równina Turecko – Liskowska obejmuje zachodnią i południową część gminy. Kotlina Uniejowska natomiast to wschodnia i południowo – wschodnia część gminy..

Geobotaniczny podział według Władysława Szafera sytuuje gminę w obszarze działu Brandenbursko-Wielkopolskiego, a dokładnie okręgu Turecko-Burzenińskiego, który stanowi część Krainy Kujawskiej.

4.1. Obszary chronione

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody formami ochrony są m.in. rezerwaty przyrody, parki krajobrazowe, obszary Natura 2000 i obszary chronionego krajobrazu. Formę przestrzenną podlegającą ochronie mogą mieć również niektóre pomniki przyrody oraz użytki ekologiczne.

Obszary najbardziej cenne przyrodniczo na terenie gminy Turek zlokalizowane są w jej północnej części. Obszary te rozciągają się na linii od Słodkowa Kolonii, wzdłuż granicy z miastem Turek, aż po krańce gminy w okolicach Dzierżąznej na linii, stanowiącej drogę wojewódzką nr 470 (por. *Ryc. 6*).

Na obszarze gminy znajduje się aktualnie Złotogórski obszar chronionego krajobrazu, o powierzchni ponad 310 km2. Obszar zajmuje znaczną część Wysoczyzny Tureckiej, sąsiadującą od północy i od wschodu z doliną Warty (Doliną Konińską i Kotliną Kolską). Krajobraz jest dosyć urozmaicony, ponieważ występują tu wysokie wzgórza morenowe, górujące prawie o 100 m ponad doliną Warty. Na Obszarze występują pewne ograniczenia dotyczące lokalizacji zabudowy uciążliwej dla środowiska oraz lokalizacji zabudowy w pasie przybrzeżnym jezior.

Ryc. 6. Obszary chronione na terenie gminy Turek

Źródło: http://turek.e-mapa.net/

Na obszarze gminy znajduje się kilka okazów drzew oraz głazów narzutowych zakwalifikowanych jako pomniki przyrody.

Na terenie gminy Turek nie znajdują się obszary Natura 2000.

Teren gminy Turek obejmuje swym zasięgiem trzy leśnictwa Cisew, Wrząca i Zdrojki, które wchodzą w skład Nadleśnictwa Turek. Teren nadleśnictwa wg podziału geobotanicznego kraju zalicza się do Działu Bałtyckiego, część północna nadleśnictwa do obrębu Krainy Wielkopolsko – Kujawskiej a część południowa do Wysoczyzn Brzeźnych. Na obszarze tym zaobserwować można zmiany w szacie roślinnej charakteryzujące się zmniejszaniem ilości gatunków atlantyckich a zwiększaniem ilości gatunków kontynentalnych z zachodu w kierunku wschodnim.

Teren Gminy Turek należy do regionów o niskiej lesistości. W gminie 25,7% stanowią lasy i grunty zadrzewione, natomiast w całym powiecie tureckim udział tych terenów wynosi 23,4%.

Przez teren gminy przebiegają korytarze ekologiczne związane z lewobrzeżnymi dopływami Warty. Przez północną część gminy przebiega krajowy korytarz ekologiczny, ważny dla migracji, rozprzestrzeniania i wymiany genetycznej roślin i zwierząt oraz integrujący regionalną sieć ekologiczną, który wskazany jest w planie zagospodarowania województwa wielkopolskiego, korytarz łączący Obszar Natura 2000 „Dolina Środkowej Warty” i kompleksy leśne Złotogórskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

4.2. Złoża kopalin

Według serwisu Midas Państwowego Instytutu Geologicznego Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie (www.geoportal.pgi.gov.pl), na terenie gminy Turek występują aktualnie następujące udokumentowane złoża kopalin:

- złoże węgla brunatnego Adamów,
- złoże węgla brunatnego Adamów-soczewka Małgorzata,
- złoże węgla brunatnego Adamów-soczewka Rogi,
- złoże węgla brunatnego Bogdałów,
- złoże piasków i żwirów Słodków Kolonia,
- złoże piasków i żwirów Dzierżązna PS I,
- złoże piasków i żwirów Dzierżązna IX ,
- złoże piasków i żwirów Dzierżązna XI,
- złoże piasków i żwirów Dzierżązna III,
- złoże piasków i żwirów Dzierżązna II,
- złoże piasków i żwirów West,
- złoże piasków i żwirów Dzierżązna PS,
- złoże piasków i żwirów Szadów Ksieży,
- złoże piasków i żwirów Dzierżązna X,
- złoże piasków i żwirów Dzierżązna,
- złoże piasków i żwirów Dzierżązna VI,
- złoże piasków i żwirów Dzierżązna IV,
- złoże piasków i żwirów Dzierżązna I,
- złoże piasków i żwirów Dzierżązna VII,
- złoże piasków i żwirów Dzierżązna VIII,
- złoże piasków i żwirów Dzierżązna V.

Ryc. 7. Udokumentowane złoża kopalin w gminie Turek

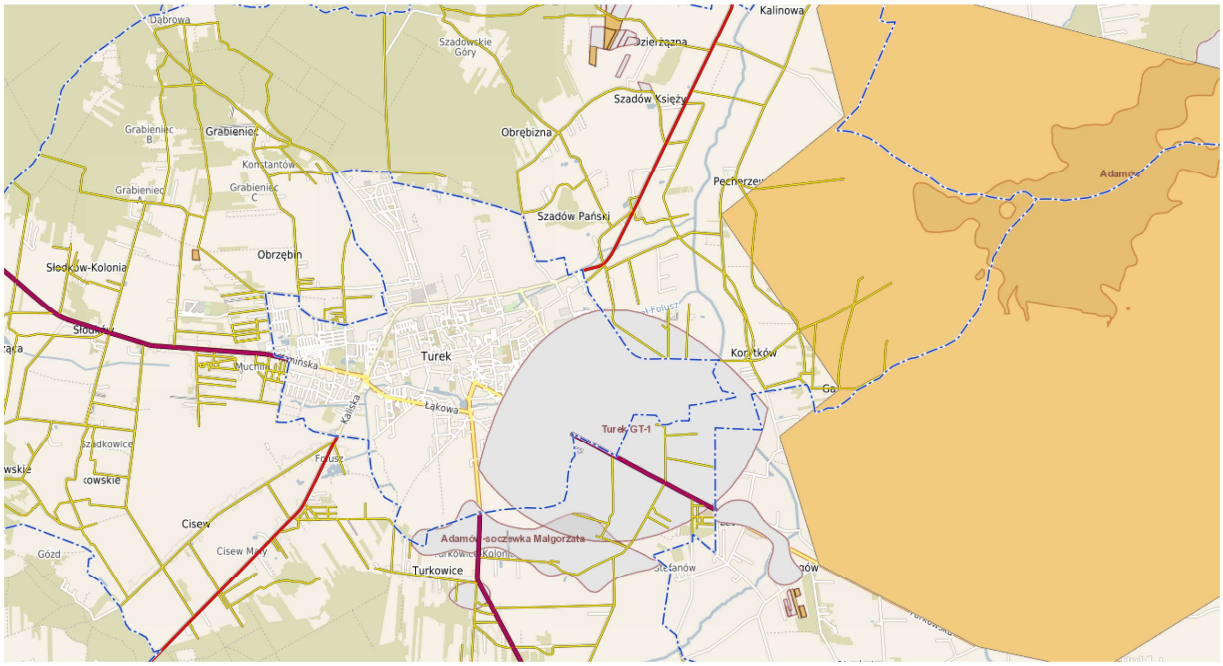

Źródło: https://turek.e-mapa.net/

4.3. Wody powierzchniowe

Cały obszar gminy jest położony w obrębie dorzecza Warty. Obszar gminy charakteryzuje się słabo rozwiniętą siecią rzeczną. Brak jest większych rzek, a nieliczne cieki rozpoczynają swój górny bieg. Przez południową i wschodnią część gminy Turek przepływa rzeka Kiełbaska, która stanowi lewobrzeżny dopływ Warty.

Ważnym dla miasta i gminy jest korytarz ekologiczny cieku Folusz, który zasila biegnąca przez Cisew rzeka Mała Kiełbaska, oraz tereny źródliskowe w rejonie Turkowic. Korytarz ten okala miasto Turek od strony południowej, następnie przez miasto przebiega oddzielając tereny centrum miasta od terenów przemysłowych. Na północ od Elektrowni Adamów Kanał Folusz łączy się z Kiełbaską. Po północnej stronie miasta Turek wypływa w Zdrojkach ciek wodny, który rozpoczyna ciąg ekologiczny prowadzący przez Obrębiznę, aż do Szadowa Księżego. Przy zachodniej granicy miasta Turek, w rejonie Grabieńca C i Obrzębina płynie w obniżeniu terenu ciek oddzielający planowaną dzielnicę Zdrojki Lewe w mieście Turku, od podmiejskiej miejscowości w gminie Turek – Obrzębin, tworzy on ciąg ekologiczny łączący się z lasami Gór Szadowskich. W zachodniej części gminy na kierunku północ-południe przebiega ciąg ekologiczny zaczynający się w rejonie przysiółków Gózd i Wichrza biegnąc na północ przez tereny podmokłe Bud Słodkowskich, Słodkowa i dalej przez Słodków Kolonię, Grabieniec A łączy się z terenami leśnymi przysiółków Dębiny i Dąbrowy.

Na terenie gminy brak jest większych powierzchniowych zbiorników wodnych.

Do obszarów szczególnej ochrony ekologicznej należy zaliczyć doliny rzeczne, tereny łąk, pastwisk położonych w dnach dolin rzecznych wskazanych do ochrony przed zmianą użytkowania. Jest to niezbędne z uwagi na zapewnianie odpowiednich warunków do:

- zachowania i poprawy stanu równowagi biologicznej,
- zachowania i wzbogacenia składu gatunków flory i fauny,
- swobodnego napływu czystego powietrza
- utrzymania istniejącej ekspozycji otwartego krajobrazu gdzie należy tu dodatkowo preferować tworzenie zalesień i zakrzewień z co najmniej 50% udziałem zieleni niskiej oraz z uwagi na funkcję: ekologiczną, klimatyczną i retencyjną.

5. GOSPODARKA, EKONOMIA, RYNEK PRACY - ANALIZA

Na terenie gminy działają głównie małe firmy prowadzone przez osoby fizyczne, zajmujące się działalnością handlową, różnymi usługami, a także działalnością przemysłową typu rzemieślniczego. Rozwój tych firm odbywa się głównie w miejscowościach przylegających bezpośrednio do miasta Turku. W gminie Turek w roku 2021 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 1 046 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 903 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 87 nowych podmiotów, a 50 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2021 najwięcej (144) podmiotów zarejestrowano w roku 2018, a najmniej (54) w roku 2009. W tym samym okresie najwięcej (89) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2009 roku, najmniej (33) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2011 roku.

Najważniejszym zakładem przemysłowym na terenie gminy Turek jest Kopalnia Węgla Brunatnego „Adamów" zlokalizowana w Warence. Zlokalizowane są tam obiekty zaplecza techniczno-warsztatowego i administracyjnego. Realizowana jest działalność związana z zabezpieczeniem ruchu i sprawności funkcjonowania całej Kopalni, a także usługi w zakresie: remontów maszyn i urządzeń górniczych, wykonawstwem wszelkiego rodzaju robót ziemnych i robót budowlano montażowych, a także wykonawstwem konstrukcji stalowych. Na terenie gminy nie prowadzi się aktualnie bezpośredniej eksploatacji węgla brunatnego.

Pomimo wysokiego udziału gleb o niskiej przydatności rolniczej w gminie Turek rolnictwo jest głównym źródłem utrzymania dla ponad 33% mieszkańców gminy. Gmina Turek charakteryzuje się znacznie rozdrobnioną strukturą agrarną. Dominują gospodarstwa drobne. Grupa gospodarstw o powierzchni od 1-5 ha użytków rolnych stanowi aż 39,1%, a gospodarstwa powyżej 10 ha użytków rolnych stanowią tylko 14,9 %.

Z charakterystyka bonitacyjnej gminy Turek wynika wprost niska jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej, która wyraża się niskimi plonami większości upraw. Stąd też jednym z ważnych wniosków i postulatów wyrażanym, m.in. w *Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Turek na lata 2017 – 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2024* jest konieczność wypracowania nowych kierunków zabezpieczenia bytu ludności rolniczej, gospodarującej na glebach najsłabszych.

Ryc. 8. Pracujący wg sektorów ekonomicznych w gminie Turek

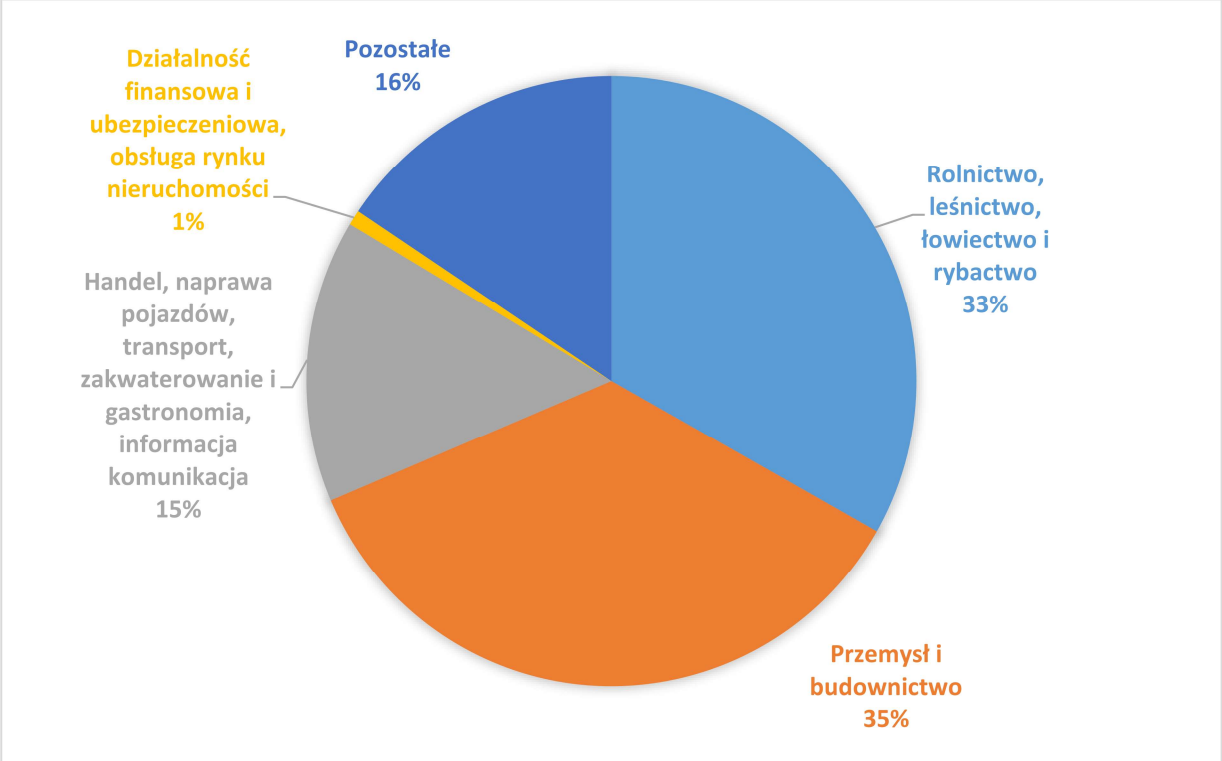

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, 2021

Od kilku lat w strukturze zatrudnienia gminy Turek zarysowuje się przewaga zatrudnienia w szeroko pojętym przemyśle i budownictwie, gdzie zatrudnienie znalazło już ponad 35% mieszkańców gminy (GUS, 2021 r.). Bardzo ważnym źródłem utrzymania mieszkańców jest również praca zarobkowa w mieście Turek, działalność gospodarcza na terenie gminy oraz praca w przemyśle górniczym. Działalnością finansową i ubezpieczeniową, obsługą rynku nieruchomości oraz handlem, naprawą pojazdów, transportem, zakwaterowaniem i gastronomią zajmuje się po około 15% pracujących w gminie Turek.

Liczba pracujących ogółem w stosunku do roku 1995 nieznacznie spadła – z 2057 do 1783. Ma to związek z ujemnym saldem przyjazdów i wyjazdów do pracy, który za rok 2021 wynosi -500 - wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Turek 883 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 383 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy. Liczba osób pracujących w poszczególnych sektorach pozostaje jednak na zbliżonym poziomie.

W gminie Turek na 1000 mieszkańców pracuje 174 osób. 46,1% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 53,9% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w gminie Turek wynosiło w 2021 roku 2,5% (3,4% wśród kobiet i 1,7% wśród mężczyzn).

Ryc. 9. Porównanie szacunkowej stopy bezrobocia rejestrowanego w latach 2004-2021 w gminie Turek, województwie wielkopolskim i Polsce

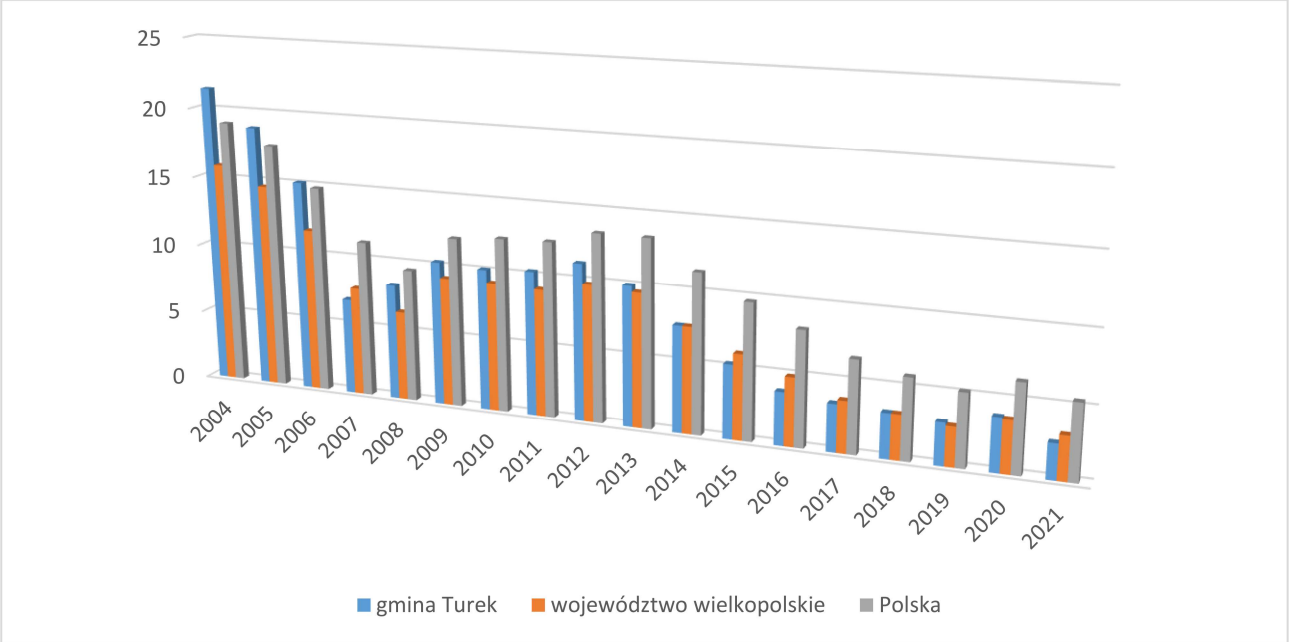

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zwraca uwagę potężny spadek szacunkowej stopy bezrobocia rejestrowanego w ostatnich kilkunastu latach. Co charakterystyczne dla wielu gmin województwa wielkopolskiego, również w gminie Turek zanotowano spadek z dwucyfrowego do jednocyfrowego odczytu stopy bezrobocia już kilkanaście lat temu. Obecnie stopa bezrobocia w gminie Turek jest bardzo niska i wynosi (na 2021 r.) zaledwie 2,5%, co stanowi wartość niższą niż w województwie wielkopolskim (3,1%) i dużo niższą niż w kraju (5,4%).

Suma wydatków z budżetu gminy Turek wyniosła w 2022 roku 60,4 mln złotych, co daje 5,8 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost wydatków o 26% w porównaniu do roku 2020 (wydatki 44,7 mln zł). Największa część budżetu gminy Turek - 33.8% została przeznaczona na Dział 801 - Oświata i wychowanie. Dużą część wydatków z budżetu przeznaczona została na Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (8.9%) oraz na Dział 750 - Administracja publiczna (6.8%). Wydatki inwestycyjne stanowiły 8,5% wydatków ogółem. Suma dochodów do budżetu gminy Turek wyniosła w 2022 roku 60,6 mln złotych, co daje 5,8 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost dochodów o 26% w porównaniu do roku 2020. Największa część dochodów wygenerował Dział 758 - Różne rozliczenia (31.7%). Duża część wpływów pochodzi z Dział 756 - Dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek (31%) oraz z Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (3%). W budżecie gminy Turek wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wynosiły 987 złotych na mieszkańca (17,1%), natomiast dochód z tytułu podatków

dochodowych od osób prawnych wynosił 6,8 złotych na mieszkańca (0,1%).

Ryc. 10. Zestawienie wydatków i dochodów budżetu gminy Turek w latach 2014 - 2022

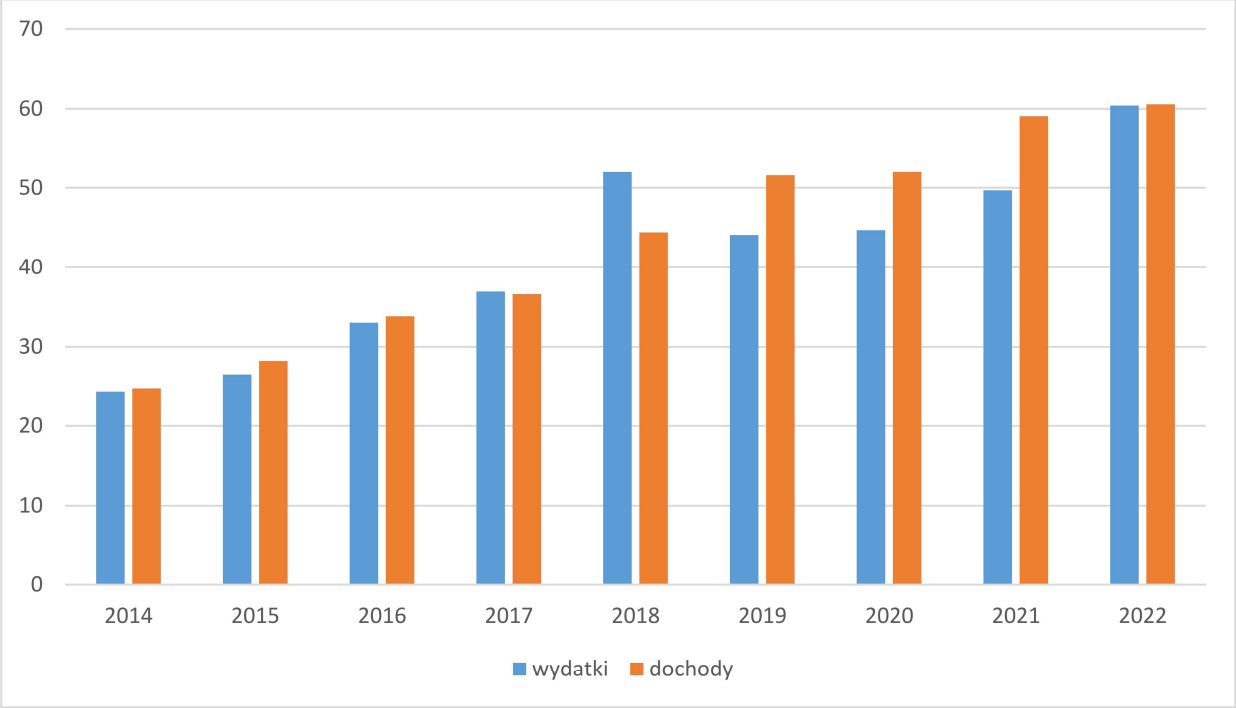

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy

Stan finansów gminy jest typowy dla przeciętnych polskich gmin wiejskich czy miejsko-wiejskich, gdzie po stronie wydatków najbardziej znaczącą pozycję stanowią wydatki na oświatę (około 40-50 %).

Istotne z punktu widzenia niniejszego opracowania stanowi fakt wzrostu wydatków z budżetu gminy, zarówno w liczbach bezwzględnych, jak i w przeliczeniu na jednego mieszkańca, który w porównaniu z 2014 r. wzrósł z 24,4 mln zł do 60,4 mln zł co daje wzrost o ponad 60%. Ponadto obecne wskaźniki demograficzne dla gminy Turek przedstawiają się bardzo korzystnie na tle województwa wielkopolskiego i kraju. Wskaźnik ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosi 62, przy 60,1 dla powiatu, 59,3 dla województwa i 59,2 dla kraju

Co ważne, w strukturze wydatków z budżetu miasta w zakresie inwestycji (dział 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska oraz 600 Transport i łączność) odnotować można, bardzo dużą stabilizację wydatków w działach 900 i 600. Powyższe wraz z danymi o malejącym bezrobociu oraz rosnącej aktywności ekonomicznej mieszkańców daje spore podstawy dla rozwoju gospodarczego gminy.

W 2021 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Turek wynosiło 4 404,21 PLN, co odpowiada 73.40% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

6. ZASOBY MIESZKANIOWE - ANALIZA

Zgodnie z definicją przyjętą przez Główny Urząd Statystyczny za mieszkanie uznaje się lokal przeznaczony na stały pobyt osób, konstrukcyjnie wydzielony trwałymi ścianami w obrębie budynku, stanowiący zespół izb lub jedną izbę, łącznie z pomocniczymi (przedpokój, hol, łazienka, ustęp, garderoba, spiżarnia, schowek i inne pomieszczenia znajdujące się w obrębie mieszkania, służące mieszkalnym i gospodarczym potrzebom mieszkańców), wybudowany lub przebudowany do celów mieszkalnych, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, korytarza, wspólnej sieni, ulicy, podwórza lub ogrodu niezależnie od tego, czy jest zamieszkane na podstawie jednego lub więcej niż jednego tytułu prawnego.

Z kolei za powierzchnię użytkową mieszkania należy uznać sumę powierzchni wszystkich pomieszczeń znajdujących się w obrębie mieszkania, a w szczególności: pokoi, kuchni (z oknem i bez okna), spiżarni, przedpokoi, holi, łazienek, ubikacji, obudowanej werandy lub ganku oraz innych pomieszczeń służących mieszkalnym lub gospodarczym potrzebom mieszkańców lokalu, bez względu na ich przeznaczenie i sposób użytkowania.

Budynek wielomieszkaniowy, zgodnie z definicją GUS, to budynek, w którym wydzielone są minimum trzy mieszkania, a jako budynek jednorodzinny należy uznać budynek mieszkalny wolnostojący albo budynek w zabudowie bliźniaczej, szeregowej lub grupowej, służący zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, stanowiący konstrukcyjnie samodzielną całość, w którym dopuszcza się wydzielenie nie więcej niż dwóch lokali mieszkalnych albo jednego lokalu mieszkalnego i lokalu użytkowego o powierzchni całkowitej nieprzekraczającej 30% powierzchni całkowitej budynku.

Wstępne wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 wskazują, że 31 marca 2021 r. na terenie kraju usytuowanych było 15 340,1 tys. mieszkań, które zlokalizowane były w około 6 947,8 tys. budynków. W porównaniu z wynikami spisu 2011 r. liczba mieszkań wzrosła o 13,7%, a liczba budynków zwiększyła się o 14,9%.

Liczba budynków mieszkalnych jednorodzinnych wzrosła o ponad 16% w porównaniu z 2011 r. Z kolei liczba budynków wielorodzinnych o 4,2%. Udział mieszkań usytuowanych w budynkach wielomieszkaniowych spadł z 57,1% w 2011 r. do 56,1% w 2021 r.

Ponad 60% ogólnej powierzchni użytkowej mieszkań, tj. 696 662,1 tys. m^2, przypadło na mieszkania zlokalizowane w budynkach jednorodzinnych (wzrost o 27,5%. w porównaniu z 2011 r.). W budynkach wielomieszkaniowych powierzchnia użytkowa mieszkań wyniosła natomiast 438 843,9 tys. m^2 (wzrost o 10,6%). Jednocześnie w 2021 r. łączna liczba izb w mieszkaniach zlokalizowanych w budynkach jednorodzinnych wyniosła 30 775,7 tys., a w budynkach

wielomieszkaniowych 26 106,9 tys. W odniesieniu do 2011 r. odnotowano więc wzrost liczby izb w mieszkaniach odpowiednio o 22,8% oraz 6,7%. Powyższe wyraźnie wskazuje na ogólnopolską tendencję związaną z wyborem budownictwa jednorodzinnego jako swojego miejsca zamieszkania w miejsce wielorodzinnego i potwierdza dezurbanizację miast na korzyść przedmieść oraz terenów zlokalizowanych w dogodnej odległości od miasta jako rynku pracy, edukacji i usług wyższego rzędu.

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wyniosła 74,2 m^2 i wzrosła w porównaniu z 2011 r. o 4,1 m^2. W budynkach jednorodzinnych na jedno mieszkanie przypadło 104,3 m^2 powierzchni użytkowej, tj. o 8,9 m^2 więcej w porównaniu z 2011 r. W przypadku budynków wielomieszkaniowych odnotowano natomiast nieznaczny spadek przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania do 51,0 m^2, tj. o 0,4 m^2.

W Turku przeciętna powierzchnia mieszkania w 2021 r. wyniosła 106 m^2 co biorąc pod uwagę wiejski charakter gminy, stanowi wartość kształtującą się w górnych przedziałach odpowiednich dla budownictwa jednorodzinnego, które faktycznie przeważa na ternie gminy. Jednocześnie wartość ta znacznie przekracza wartości średnie dla województwa wielkopolskiego.

Ryc. 11. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania według województw w latach 2011 i 2021

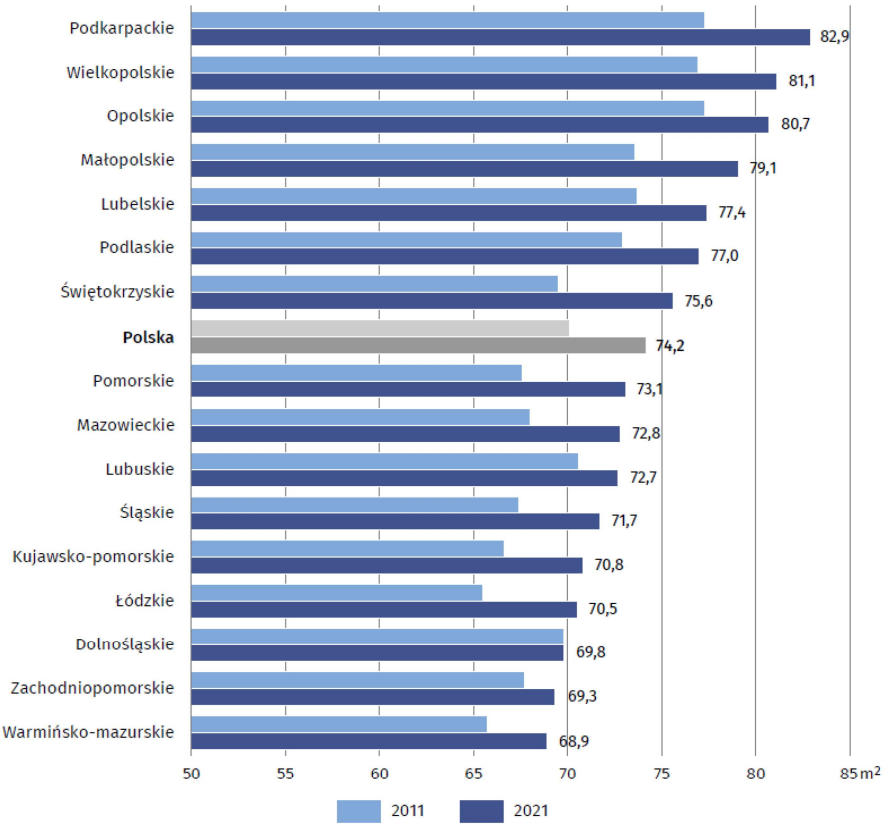

Źródło: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021 Raport z wstępnych wyników, Główny Urząd Statystyczny, 2022

Najwięcej przeciętnie powierzchni użytkowej na 1 mieszkanie przypadało w województwach: podkarpackim – 82,9 m^2, wielkopolskim – 81,1 m^2 i opolskim – 80,7 m^2. Najmniej zaś w województwach: warmińsko-mazurskim – 68,9 m^2, zachodniopomorskim – 69,3 m^2 i dolnośląskim – 69,8 m^2. Największy przyrost powierzchni użytkowej na 1 mieszkanie od 2011 r. odnotowano w województwach: świętokrzyskim (o 6,1 m^2), podkarpackim (o 5,6 m^2) oraz małopolskim i pomorskim (po 5,5 m^2), najmniejszy natomiast w województwach: zachodniopomorskim (o 1,6m^2) i lubuskim (o 2,1 m^2). W województwie dolnośląskim przeciętna powierzchnia mieszkania utrzymała się na poziomie z 2011 r.

Powierzchnia mieszkań pozostających do dyspozycji ludności według stanu na 31 marca 2021 r. wyniosła 1 138 686,1 tys. m^2 i w stosunku do 2011 r. zwiększyła się o 20,3%. Łączna liczba izb w mieszkaniach zwiększyła się o 14,8% i wyniosła 57 033,8 tys.

Na jedno mieszkanie o przeciętnej wielkości 106 m^2 w gminie Turek przypadają średnio 3,56 osoby. Statystyczny mieszkaniec gminy ma do swojej dyspozycji 35,4 m^2 powierzchni mieszkaniowej, co stanowi wartość przeciętną na tle innych gmin w kraju.

Przyrost liczby mieszkań był m.in. efektem inwestycji w budownictwie, rozbudowy i przebudowy budynków istniejących, jak również zmiany charakteru przeznaczenia powierzchni niemieszkalnych.

W Turku w 2021 r. oddano do użytkowania 52 mieszkania (5,07 na 1000 mieszkańców), co w porównaniu z sytuacją w powiecie tureckim, gdzie oddano 120 mieszkań, (1,44 na 1000 mieszkańców) jest wynikiem dużo wyższym. Wskaźnik liczby mieszkań oddanych do użytkowania na 1 tys. mieszkańców dla województwa w 2021 r. wyniósł 7,7. Rekordowa liczba mieszkań w gminie Turek powstała w 2014 i 2018 r. kiedy wskaźnik ilości mieszkań na 1 tys. ludności – wyniósł odpowiednio 9,2 i 7,1.

Ryc. 12. Mieszkania oddane do użytkowania na 1 tys. ludności w gminie Turek i powiecie tureckim w latach 2008 -2020

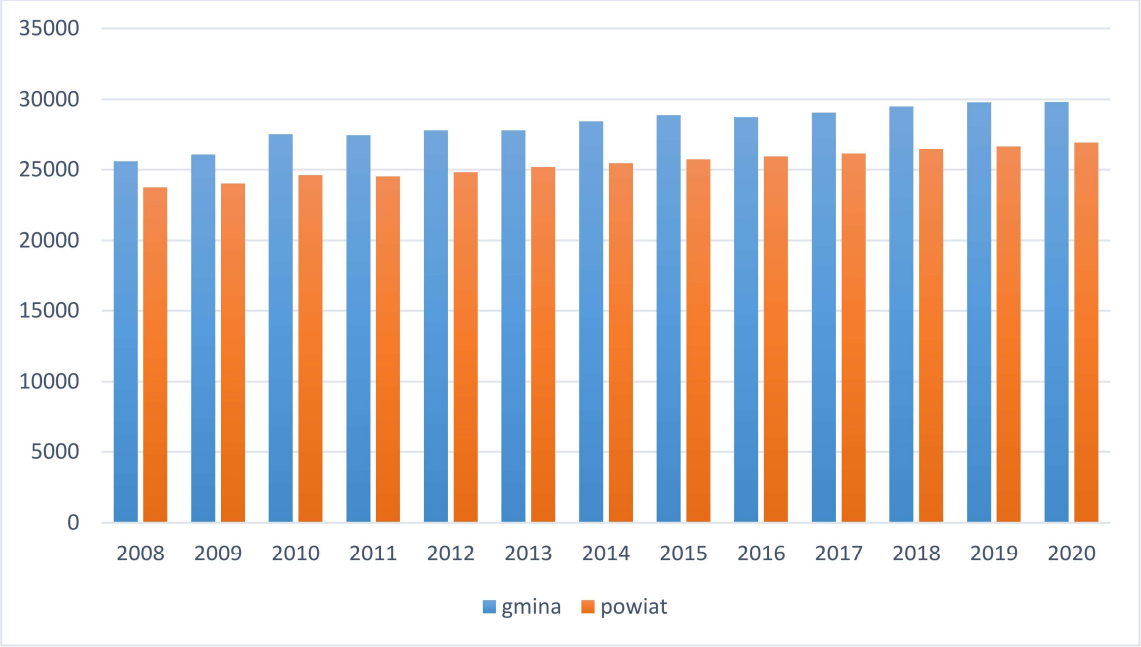

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości w lokalach oddanych do użytkowania w 2020 r. w gminie wyniosła 106,4 m^2. Jest ona wyższa od powierzchni użytkowych oddawanych nieruchomości w powiecie (84,4 m^2), województwie wielkopolskim (81,8 m^2) oraz w Polsce (74,5 m^2). Generalnie to gmina – z uwagi na przeważającą zabudowę mieszkaniową jednorodzinną – stale wyróżnia się większą powierzchnią oddawanych mieszkań niż powiat ogólnie.

Ryc. 13. Powierzchni użytkowa nowych mieszkań w gminie Turek i w powiecie tureckim w latach 2008-2020.

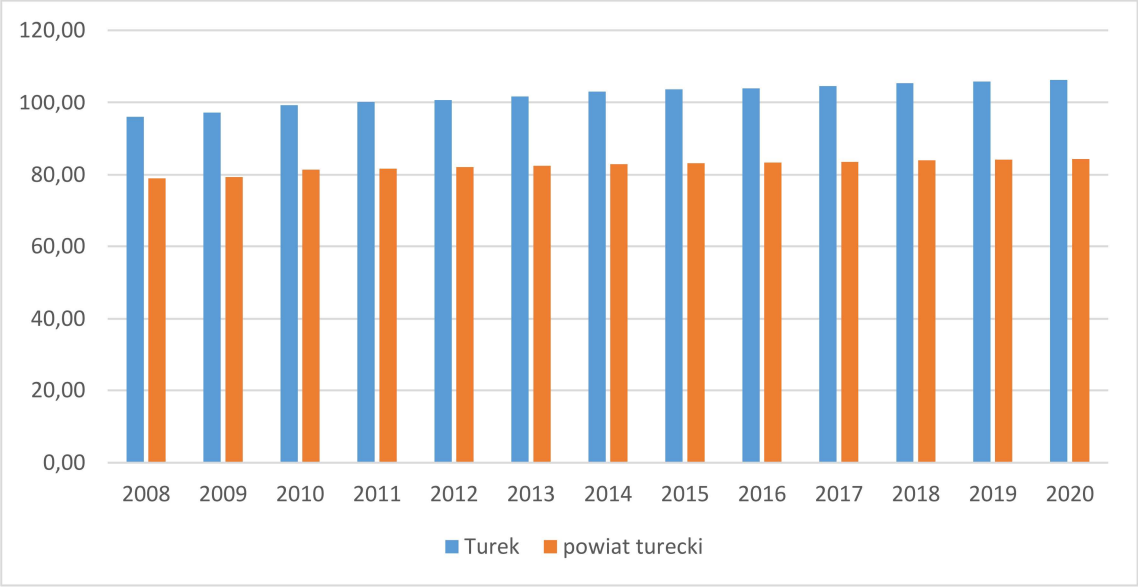

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

7. MAKSYMALNE W SKALI GMINY ZAPOTRZEBOWANIE NA NOWĄ ZABUDOWĘ

Podstawę określenia maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na poszczególne funkcje zabudowy, tj. zabudowę mieszkaniową oraz usługowo-produkcyjną stanowią analizy, w tym demograficzne, finansowe, społeczne i środowiskowe (por. *Rozdziały 3-6*.).

Bazę dla określenia maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na zabudowę mieszkaniową stanowią analizy demograficzne dokonane na podstawie danych statystycznych Głównego Urzędu Statystycznego oraz danych uzyskanych z Urzędu Gminy.

Poprzednia prognoza ludności GUS – na lata 2011-2035 r. – bazująca na założeniu o systematycznym, powolnym wzroście intensywności urodzeń, wobec obserwowanych dynamicznych zmian społeczno-ekonomicznych i kulturowych, mających istotny wpływ na wzorce zachowań demograficznych i migracyjnych, straciła na aktualności.

Prognoza ludności na lata 2014-2050 Głównego Urzędu Statystycznego (2011) sporządzona została na podstawie przyjętych wariantów założeń prognostycznych, które były przedmiotem konsultacji szerokiego grona specjalistów reprezentujących środowisko naukowe. Uwagi ekspertów oraz recenzentów pozwoliły na wybór scenariusza założeń uznanego za najlepiej określający prawdopodobny rozwój ludności Polski w perspektywie do 2050 r.

Zgodnie z powyższą Prognozą GUS liczba ludności w powiecie tureckim będzie systematycznie maleć od 84 360 osób w 2014, przez 84 018 w 2018 r., 83 689 w 2021 r. Następnie konsekwentnie aż do 2050 r. liczba ludności będzie spadać do 73 889 osób. Wyniki prognozy można poddać weryfikacji na podstawie danych rzeczywistych (*por. Ryc. 14*). Faktycznie od 2014 r. liczba ludności powiatu tureckiego spada. W liczbach bezwzględnych ten spadek wyniósł 1297 osób, co stanowi spadek o 1,5% (2014 do 2021 r.). Mając na uwadze rzeczywisty trend zmian liczby ludności powiatu, bazujący nie tylko na ujemnym przyroście naturalnym ale również na ujemnym saldzie migracyjnym oraz, a może przede wszystkim, na wyjątkowym w skali województwa tempie zmian gospodarczych związanych w dużej mierze z częściową likwidacją zakładów związanych z wydobyciem węgla brunatnego, można bez większego ryzyka przyjąć, że trend rzeczywisty oraz trend wyznaczony w prognozach GUS utrzyma się.

Z kolei eksperymentalna prognoza liczby ludności GUS dla gmin z perspektywą od 2016 r. do 2030 r., zakłada, że liczba ludności gminy Turek będzie wzrastać nieprzerwanie do 2030 r., osiągając 9717 osób w 2017 r. i 11 696 w 2030 r. Faktyczna liczba ludności w gminie Turek w latach 2016 – 2022 w pełni potwierdza prognozę GUS. Odchylenia są niewielkie i nie przekraczają 100 osób/rok. Tym samym można przyjąć, że zapoczątkowany już w 2002 r. trend wzrostowy zostanie w gminie

kontynuowany. Tym bardzie, że jak wskazano wyżej, migracja ludności z innych gmin powiatu tureckiego, a w szczególności z miasta Turek, stanowi bezpośredni dopływ ludności dla gminy. Stąd można przyjąć, że gmina Turek stanie się beneficjentem przekształceń gospodarczych odbywających się na terenach powiatu tureckiego.

Ryc. 14. Prognoza liczby ludności powiatu tureckiego wg GUS i rzeczywista liczba ludności powiatu w latach 2014-2021

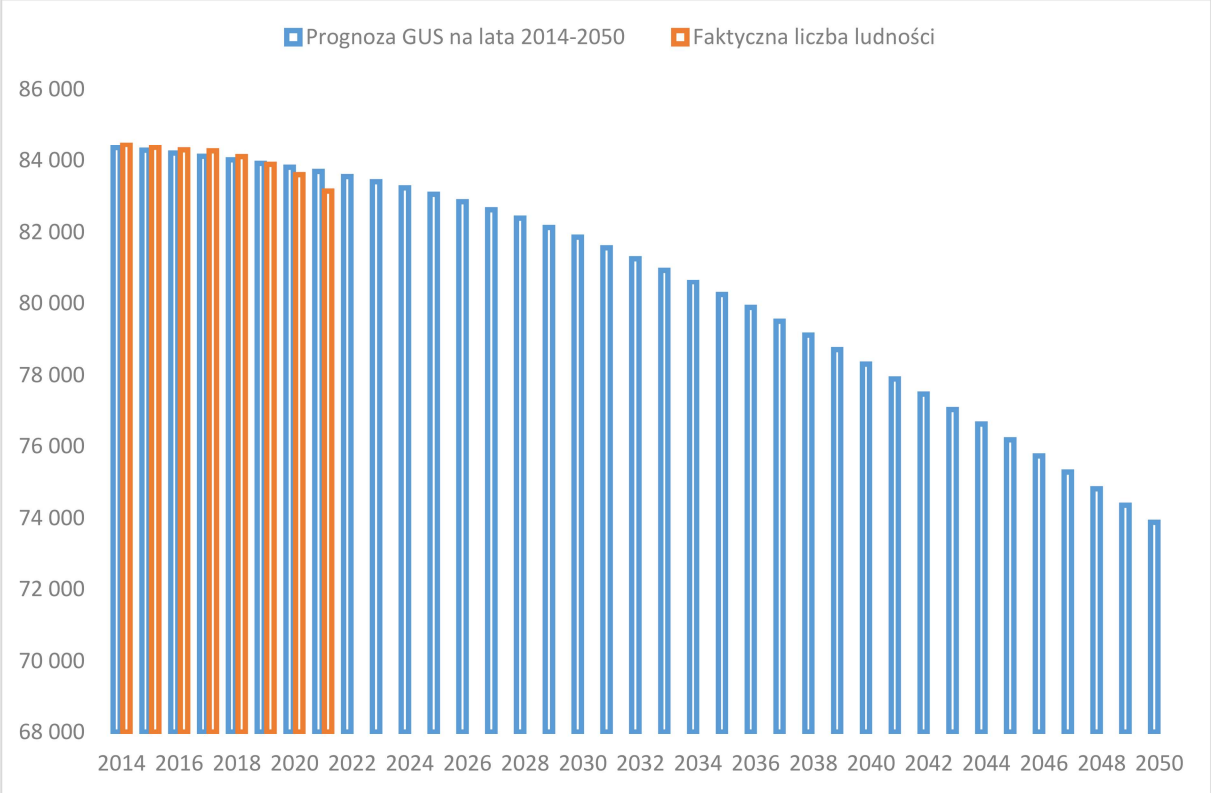

Źródło: GUS.

Należy podkreślić, że w okresie od 2002 r. dokonała się znacząca zmiana liczby ludności na terenie gminy Turek. Faktyczna liczb mieszkańców wzrosła się o około 3240 osób, co daje 45 procentowy wzrost, ze średnią dynamiką osiągającą +1,89% rocznie. Obecna trend oraz prezentowana prognoza GUS pozwalają przypuszczać, że liczba mieszkańców gminy będzie wciąż rosnąc. Utrzymanie się średniego trendu wzrostowego z ostatnich 20 lat, mając na uwadze głębokie zmiany gospodarcze w regionie, przy utrzymaniu tendencji mieszkańców miasta Turek do migracji na tereny wiejskie, daje mocne podstawy do przyjęcia takiego założenia.

Odnosząc prognozowaną liczbę ludności powiatu, rzeczywisty trend zmian w liczbie ludności w powiecie tureckim i gminie Turek na potrzeby niniejszego opracowania, przyjęto pozytywny, utrzymujący się obecnie, stały, rosnący trend liczby ludności, który rok do roku wynosi średnio 1,89%. **W perspektywie 30 lat, czyli w perspektywie dla której sporządzany jest Bilans,**

prognozowana liczba ludności gminy Turek wzrośnie o 8 181 osób i wyniesie 18 579 osób, z obecnych 10 398 osób**.**

Ryc. 15. Zmiany liczby ludności (w %) w gminie Turek, powiecie tureckim i województwie wielkopolskim w latach 2003 - 2021

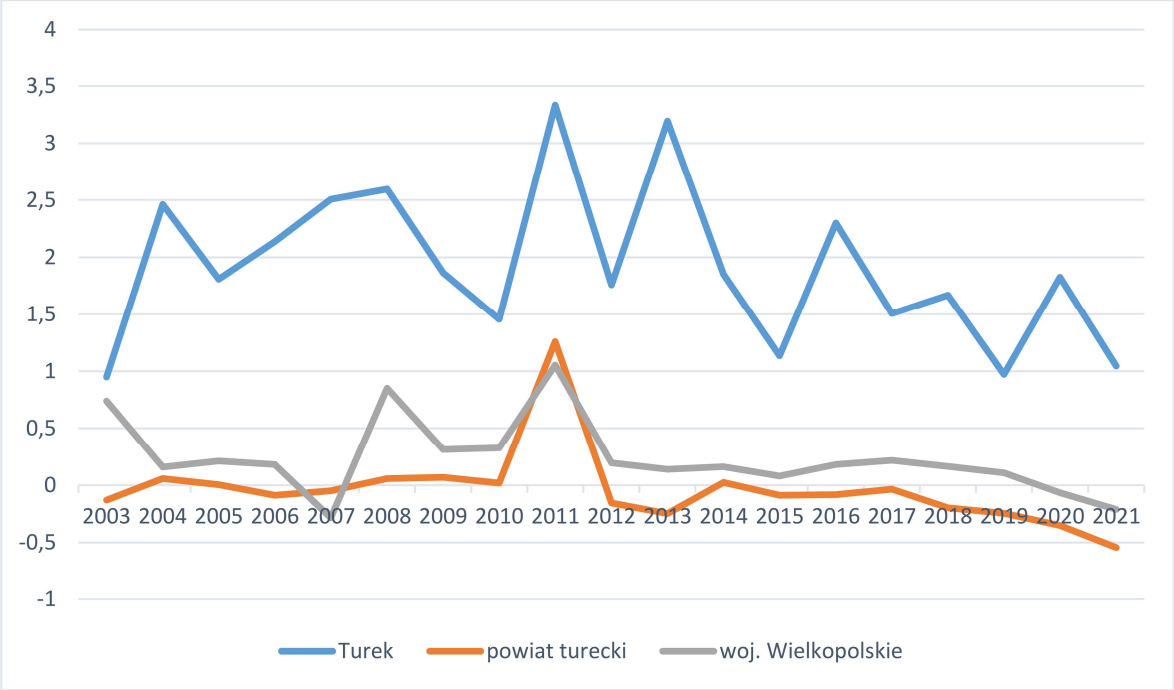

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Jako udokumentowanie powyższego trendu na Ryc. 15 przedstawiono procentowe zmiany w liczbie ludności w okresie od 2003 do 2021 r. w gminie, powiecie i w województwie wielkopolskim. W całym analizowanym okresie zmiany liczby ludności w Turku układały się w zakresie wartości pomiędzy +0,95% a +3,33%, przyjmując wspomnianą wyżej średnią +1,89%. W przypadku powiatu i województwa wzrost liczby ludności miał miejsce w podobnych okresach jak w gminie Turek, jednak zmiany te nie były aż tak znaczne. Zmiana liczby ludności powiatu przyjmowała wartości ujemne, a od 2012 r. do 2021 r. dynamika zmiany liczby ludności pozostaje ujemna i wynosi średnio -0,19%.

Prognozując liczbę ludności gminy Turek nie wzięto pod uwagę niepewnej i skomplikowanej sytuacji związanej z wojną na Ukrainie i migracją do Polski znacznej liczby ludności. Powyższe ruchy wędrówkowe już w sposób niezwykle istotny wpłynęły na zmiany w liczbie ludności Polski i Europy, w szczególności regionów silnych gospodarczo jakim jest Wielkopolska. Niewykluczone, że w perspektywie 30-letniej przyjętej w niniejszym opracowaniu będą się umacniać.

Zgodnie z przyjętymi założeniami obecna **powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę, wynosząca 35,4 m^2 w przyjętej perspektywie, w 2053 r. powinna osiągnąć (dążyć do osiągnięcia)**

45 m^2 na osobę (mieszkańca gminy), co stanowi średnią charakteryzującą kraje Europy zachodniej i powinno stanowić wyraz polepszenia standardów zamieszkania w gminie. Dla porównania średnio w krajach Unii Europejskiej na osobę przypadka 41,7 m^2, a na mieszkańca Niemiec aż 47 m^2 powierzchni użytkowej mieszkania.

Zgodnie z danymi GUS z 2021 r. w gminie Turek mieszkańcy dysponują 2845 mieszkaniami, o średniej powierzchni 106 m^2, co daje łącznie 301 570 m^2 powierzchni użytkowej mieszkań.

Dane podatkowe z Urzędy Gminy Turek wskazują na nieco wyższą podstawę podatku od nieruchomości na 2023 r. od budynków mieszkalnych lub ich części, tj. 367 895 m^2, przy liczbie obiektów mieszkaniowych 3470. Różnica wynika z daty prowadzonego przez GUS bilansu zasobów mieszkaniowych. Dla dalszych obliczeń w niniejszym opracowaniu przyjęto dane z Urzędu Gminy.

Niezależnie od powyższego uwagę zwraca stały przyrost powierzchni mieszkań w gminie, który nastąpił od 2008 r. (por. *Ryc. 16*), wzrastającej stale od 207 168 m^2 w 2008 r. do prawie 368 tys. m^2 w 2023 r. Jak widać z poniższego wykresu dynamika wzrostu powierzchni mieszkalnej jest wyższa w gminie niż w powiecie. Utrzymywanie się tej tendencji wymaga przeznaczania kolejnych terenów pod budownictwa mieszkaniowe, a co za tym idzie również pod zaplecze usługowe, na które składają się usługi komercyjne i publiczne, wyższego i niższego rzędu. Ponadto realizacja nowych inwestycji mieszkaniowych wymaga realizacji niezbędnej infrastruktury technicznej, w tym w szczególności sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz uzupełnienie sieci drogowej.

Ryc. 16. Powierzchnia budynków mieszkalnych w gminie Turek w latach 2008-2020 (m2 na 1000 mieszkańców)

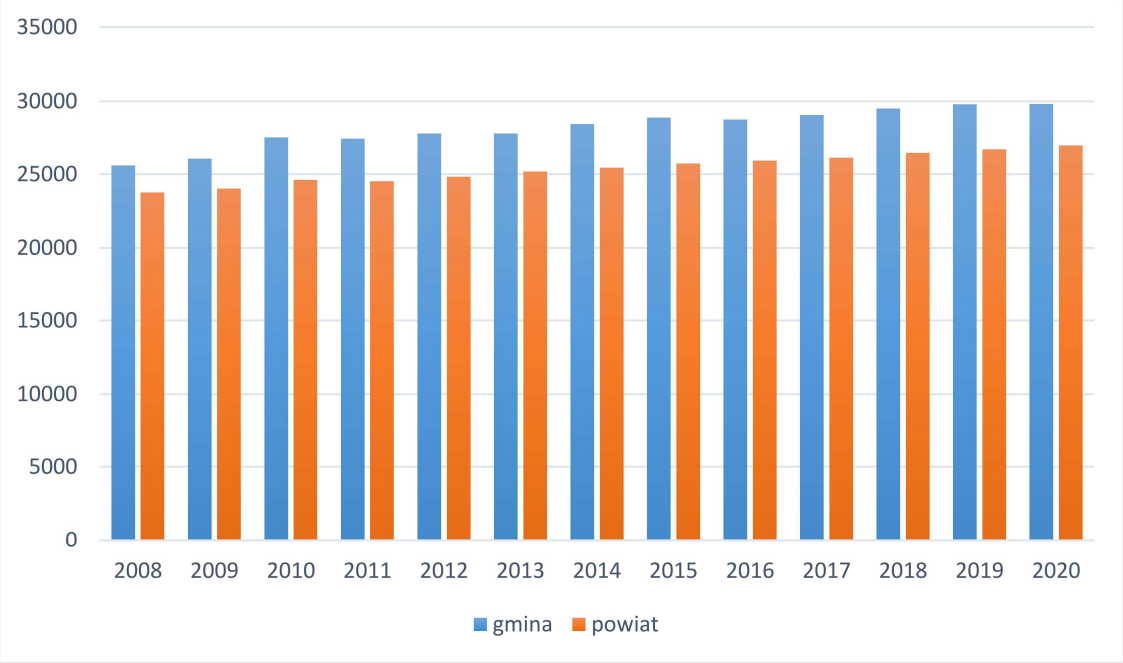

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy wynosi 468 171 m² (608 623 m² przy zwiększeniu zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz o 30%).

Tab. 4. Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w gminie Turek

Lata	2023	2028	2033	2038	2043	2048	2053
Liczba ludności	10 595	11 634	12 776	14 030	15 407	16 919	18 579
Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową (w m² powierzchni użytkowej zabudowy)	108 858	155 647	207 028	263 451	325 411	393 453	468 171
zwiększone o 30%	**141 516**	**202 341**	**269 136**	**342 486**	**423 035**	**511 488**	**608 623**

**30% dodano do maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę czyli różnicy pomiędzy iloczynem liczby ludności i docelową powierzchnią mieszkania na osobę (18 579 x 40) a obecną powierzchnią mieszkań 297 118 m².*
Źródło: opracowanie własne

Określenie maksymalnego zapotrzebowania na zabudowę usługowo-produkcyjną jest skomplikowane, wymaga zindywidualizowanego i wielokryterialnego podejścia. Pośrednio wynika ze wzrostu liczby ludności, który pociąga za sobą konieczność wyposażenia lub nasycenia terenów zabudowy mieszkaniowej w usługi podstawowe oraz niektóre usługi wyższego rzędu. Zapotrzebowanie gminy na zabudowę usługowo-produkcyjną wynika również z dynamiki gospodarki lokalnej (wzrost liczby podmiotów gospodarczych) oraz – a obecnie być może przede wszystkim – z dynamiki gospodarki krajowej i międzynarodowej. Z punktu widzenia gminy istotne jest aby ograniczenia związane z rozbudową istniejących czy realizacją nowych zakładów produkcyjnych czy usługowych nie wpływały negatywnie na szeroko pojęty rozwój gospodarczy a z drugiej strony aby zapewniały pożądany stopień ładu przestrzennego.

Decyzje lokalizacyjne podmiotów gospodarczych mają coraz rzadziej związek z bezpośrednią bliskością dużych ośrodków administracyjnych, a powszechne wykorzystanie nowoczesnych technologii, w tym w szczególności Internetu, do zastępowania tradycyjnego biznesu czy prowadzenia e-biznesu pozwala na rozwój zupełnie nowych gałęzi usług i elastycznej produkcji.

Powyższe daje możliwość gminom takim jak Turek, będących nieco na uboczu dużych jednostek administracyjnych, do rozwoju na swoim terenie nowych usług i produkcji, które z uwagi na swój charakter nie muszą stanowić gałęzi gospodarki energo-, surowco- i terenochłonnej, tym samym nie potrzebują znacznych powierzchni dla funkcjonowania.

Przy określaniu maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę usługowo-produkcyjną, poza powyższym, należy wziąć pod uwagę obecny stosunek powierzchni budynków usługowych i produkcyjnych oraz części innych budynków związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą do powierzchni budynków mieszkalnych, który dla gminy Turek wynosi w przybliżeniu

20-80.

Przyjęcie powyższego wskaźnika znajduje odzwierciedlenie w obecnym rozkładzie funkcji przestrzennych na terenie gminy. Zgodnie z przeprowadzoną analizą danych podatkowych dla gminy Turek podstawę opodatkowania w odniesieniu do podatku od budynków służących działalności gospodarczej stanowi powierzchnia 76 178,31 m^2. Powyższa wartość stanowi około 21% powierzchni będącej podstawą opodatkowania budynków mieszkalnych. W powyższych szacunkach należy również uwzględnić niepełną kompatybilność danych podatkowych z prowadzonymi analizami przestrzennymi. Część powierzchni użytkowej kwalifikowanej jako budynki mieszkalne jest faktycznie użytkowana jako dopuszczalna część usługowa w ramach budynków mieszkalnych. W przybliżeniu nieścisłość ta może wynosić 10% powierzchni budynków mieszkalnych.

Szacunkowo należy przyjąć, że powierzchnia budynków o charakterze mieszkalnym stanowi 70% powierzchni wszystkich budynków zlokalizowanych na terenie gminy (bez budynków garażowych, gospodarczych i części usługowych budynków mieszkalnych), natomiast powierzchnia użytkowa budynków związanych z działalnością gospodarczą stanowi około 30% powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych.

Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w 2019 r. na 10 tys. osób w gminie Turek wyniosła 1507, przy 1420 w powiecie tureckim. Również liczba podmiotów gospodarczych i liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 10 tys. osób w wieku produkcyjnym w gminie jest wyższa od analogicznych danych dla powiatu tureckiego. Ponadto należy zauważyć trend wzrostowy w gminie Turek w zakresie liczby podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON, malejące bezrobocie, optymistyczną strukturę demograficzną oraz rosnące pensje.

Powyższe informacje, w połączeniu ze stosunkowo nieznaczną powierzchnią gminy użytkowaną pod działalność gospodarczą, rolniczy charakter gminy oraz niewielką ilością zakładów niezwiązanych bezpośrednio z szeroko rozumianą obsługą ludności prowadzą do wniosku, że w gminie Turek zapotrzebowanie na nową zabudowę usługowo-produkcyjną powinno wynosić nie więcej niż 30% powierzchni potrzebnej pod zabudowę mieszkaniową.

Stąd maksymalne w skali gminy Turek zapotrzebowanie na zabudowę usługowo-produkcyjną wynosi 140 451 m^2 (182 587 m^2 przy zwiększeniu zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz o 30%).

Tab. 5. Zapotrzebowanie na nową zabudowę usługowo-produkcyjną w gminie Turek

Lata	**2023**	**2028**	**2033**	**2038**	**2043**	**2048**	**2053**
Liczba ludności	10 595	11 634	12 776	14 030	15 407	16 919	18 579
Zapotrzebowanie na nową zabudowę usługowo-produkcyjną (w m^2 powierzchni użytkowej zabudowy)	32 658	46 694	62 108	79 035	97 623	118 036	140 451
zwiększone o 30%	**42 455**	**60 702**	**80 741**	**102 746**	**126 910**	**153 446**	**182 587**

Źródło: opracowanie własne

8. JEDNOSTKI O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

Zgodnie z przyjętą definicją obszar o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej stanowi obszar o zwiększonej w stosunku do innych obszarów gęstości zabudowy.

Na potrzeby niniejszego opracowania dokonano analizy przestrzennej terenu gminy, na podstawie:

- dostępnych danych GIS, w tym na podstawie danych portalu https://sip.gison.pl/turekgmina, https://turek.e-mapa.net/ http://geoportal.gov.pl, https://www.google.pl/maps,
- zestawienia powierzchni budynków mieszkalnych, budynków związanych z działalnością gospodarczą oraz pozostałych budynków, stanowiących podstawę naliczania przez Urząd Gminy Turek kwoty podatku od powierzchni budynków;
- struktury użytkowania gruntów gminy, w tym analizy terenów wyłączonych, nieprzeznaczonych i niemożliwych do zabudowy,
- wizji terenowej,

które pozwoliły na wyznaczenie, na terenie gminy obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

Obszary te wykazują wyższe w porównaniu z terenami sąsiednimi nasycenie zabudową. Ponadto każdy z obszarów zabudowany jest w sposób wielofunkcyjny: poza zabudową mieszkaniową oraz usługami podstawowymi, wyposażony jest w infrastrukturę techniczną w stopniu wystarczającym do zabudowy terenów dotychczas niezabudowanych. Uzasadnieniem dla wyznaczenia powyższych obszarów jako obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej jest również fakt zapewnienia dogodnej obsługi komunikacyjnej poprzez istniejący system dróg publicznych.

Gmina Turek pierścieniem okala miasto Turek. Struktura przestrzenna osadnictwa gminy ukształtowana jest pod wpływem warunków przyrodniczych, związanego z nimi układu komunikacyjnego, układu własnościowego. Na terenie gminy nastąpiły znaczne przekształcenia charakteru zabudowy wsi. Na terenie gminy można wyróżnić zarówno wsie skupione, jak i osadnictwo rozproszone.

Do najczęściej spotykanych historycznych typów osad w gminie należą wsie jednodrożne oraz wielodrożnice. Występują wsie jednodrożne w układach rzędowych, oraz wsie łańcuchowe powstałe

przy rzece Kiełbasce i ciekach wodnych (Kowale Księże, Cisew). Tego typu układy przestrzenne osadnictwa wiejskiego są zaliczane do najstarszych. Wsie jednodrożne, o układzie pól łanów leśnych, powstały w wyniku prowadzonego planowo osadnictwa.

Zgodnie ze *Studium,* na obszarze gminy można wyróżnić części funkcjonalno- przestrzenne o wyraźnie wykształconych odrębnych funkcjach.

1. Strefa M - podmiejska, strefa bezpośredniego otoczenia miasta położona przy wjeździe do miasta Turku od strony zachodniej, z rozwijającą się intensywnie funkcją mieszkaniową i usługową. Część terenu strefy posiada obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Jest funkcjonalnie i przestrzennie związana z miastem Turek.
2. Strefa K - krajobrazowa - część północna i północno- zachodnia gminy, położona między drogą krajową prowadzącą od zachodu (od Konina, Tuliszkowa) do miasta Turku a drogą wojewódzką biegnącą z Turku w kierunku północno wschodnim, do Koła. Jest to teren o szczególnych walorach przyrodniczych w znacznej części zalesiony. Większość terenu znajduje się w Złotogórskim Obszarze Chronionego Krajobrazu. Na terenie strefy znajdują się: tereny lasów, tereny zabudowy zagrodowej, których pasma uzupełniane są zabudową mieszkalną jednorodzinną, tereny zabudowy letniskowej, niewielkie obszary pól i trwałych użytków zielonych, tereny żwirowni oraz teren aktualnie rekultywowanego składowiska odpadów Dzierżązna. Znajdują się tutaj ujęcia wody dla miasta Turku. Z uwagi na położenie oraz stopień przekształcenia krajobrazu związany z działalnością inwestycyjną, w tym wydobyciem kruszyw naturalnych i wpływem odkrywek kopalni węgla brunatnego należy wyróżnić dwie podstrefy: podstrefę zachodnią K1 oraz wschodnią K2. Cała podstrefa K1 oraz niewielka część podstrefy K2 (w bezpośrednim sąsiedztwie studni), znajdują się na terenie obszaru spływu wód do ujęć komunalnych – planowanym terenie ochrony pośredniej zewnętrznej. Niewielki obszar w północno-wschodniej części podstrefy K2 znajduje się na terenie górniczym ustanowionym dla odkrywki węgla brunatnego. Dla istniejących żwirowni ustanowiono obszary i tereny górnicze. Część terenów żwirowni objęta jest obowiązującymi planami miejscowymi. Dla terenów Obrzębina obowiązują na większych fragmentach plany miejscowe. Plany miejscowe obowiązują dla niewielkich obszarów w Grabieńcu, Dzierżąznej, Szadowie Pańskim.
3. Strefa P – przemysłowa- część wschodnia gminy, położona między drogą wojewódzką prowadzącą z Turku do Koła a drogą krajową prowadząca z miasta Turku w kierunku wschodnim do Uniejowa i Łodzi. Jest to stefa o znacznie przekształconym krajobrazie i środowisku. Jest zdominowana działalnością przemysłową, położona w bezpośrednim

sąsiedztwie położonej przy granicy gminy, na terenie miasta, Elektrowni „Adamów", oraz w bezpośrednim sąsiedztwie strefy przemysłowej miasta. Na terenie strefy, w miejscowości Warenka, znajduje się baza Kopalni Węgla Brunatnego „Adamów". Tuż za granicą gminy znajduje się odkrywka węgla brunatnego, część złoża położona na terenie gminy Turek ma być eksploatowana. Ponad 350ha zajmuje zwałowisko zewnętrzne kopalni, które jest rekultywowane w kierunku leśnym. Także część gruntów rolnych to tereny zrekultywowane, sprzedane rolnikom. Znaczny obszar strefy posiada status obszaru górniczego i terenu górniczego ustanowionego dla znajdującej się w bezpośrednim sąsiedztwie odkrywki węgla brunatnego „Adamów". W wyniku działalności górniczej powstał lej depresyjny, w sposób znaczący obniżono poziom wód. Dla eksploatacji węgla brunatnego zmieniono układ hydrograficzny terenu. Przez teren przebiega wiele korytarzy infrastruktury technicznej ograniczając możliwości jego zagospodarowania. Przez strefę przepływa rzeka Kiełbaska. Dla zachowania równowagi przyrodniczej ważna jest w strefie P ochrona doliny rzeki przed ekspansją inwestycyjną.

4. Strefa R - rolnicza- część południowa i południowo – zachodnia gminy ma charakter rolniczy. Zabudowa poszczególnych wsi koncentruje się w pasmach przy drogach, tylko niewielka ilość siedlisk rolniczych jest rozproszonych. W południowej części gminy znajdują się korzystne warunki glebowe. Znajdują się tu też większe kompleksy leśne. Krajobraz jest urozmaicony, występują znaczne różnice wysokościowe. Ze wzgórza na granicy Turkowic i Cisewa można obejrzeć niemal całe miasto Turek. W znacznym obniżeniu terenu, przepływa rzeka Kiełbaska. Rzeka z dopływami tworzy ważne dla gminy i dla miasta Turek ciągi ekologiczne. Nieco odmiennie kształtuje się zabudowa wlotu drogi wojewódzkiej z kierunku Kalisza, w Cisewie, gdzie w nieco chaotycznych formach przestrzennych „rozlewa się" miasto. Zachodnia część strefy znajduje się na terenie obszaru spływu wód do ujęć komunalnych – planowanym terenie ochrony pośredniej zewnętrznej. Południowo-wschodnia część strefy znajduje się na obszarze strefy spływu wód do ujęcia na terenie Elektrowni „Adamów".

W gminie Turek 100% gospodarstw domowych posiada dostęp do sieci wodociągowej. Do sieci kanalizacyjnej podłączona jest ponad 12% mieszkańców gminy.

Jako obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej na terenie gminy Turek przyjęto 13 obszarów o łącznej powierzchni 1900,35 ha, tj.: Obrzębin – Grabieniec, Słodków – Słodków Kolonia, Cisew – Folusz – Cisew Mały, Turkowice, Turkowice Kolonia, Kowale Księże, Żuki, Warenka, Korytków, Chlebów, Pęcherzew – Kalinowa, Szadów Księży – Dzierżązna, Obrębizna.

Poniżej obrazowo przedstawiono granice poszczególnych obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej położonych w gminie Turek wraz z tabelarycznym zestawieniem powierzchni, stopniem zainwestowania, powierzchnią terenu możliwego do zainwestowania, powierzchnią terenu możliwego do zabudowy w ramach poszczególnych funkcji bilansowych (mieszkaniowej i usługowo-produkcyjnej) oraz chłonnością poszczególnych obszarów dla danej funkcji bilansowej.

1) Obrzębin – Grabieniec

Ryc. 17. Obrzębin – Grabieniec – obszar o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

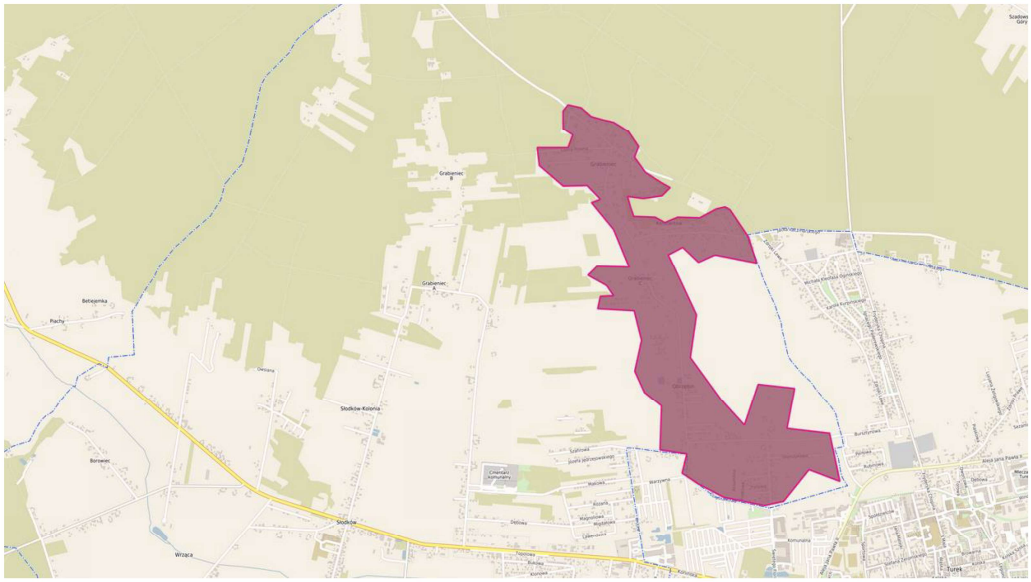

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.turek.e-mapa.pl

2) Słodków – Słodków Kolonia

Ryc. 18. Słodków – Słodków Kolonia – obszar o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.turek.e-mapa.pl

3) Cisew – Folusz – Cisew Mały

Ryc. 19. Cisew – Folusz – Cisew Mały - obszar o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

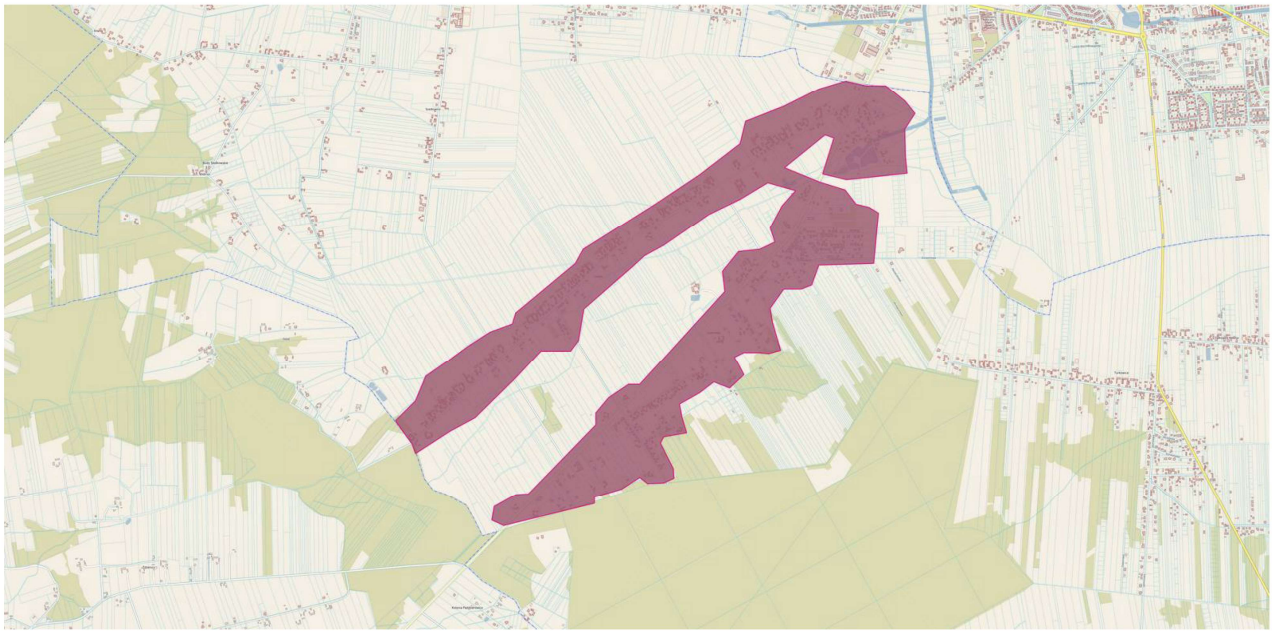

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.turek.e-mapa.pl

4) Turkowice

Ryc. 20. Turkowice - obszar o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

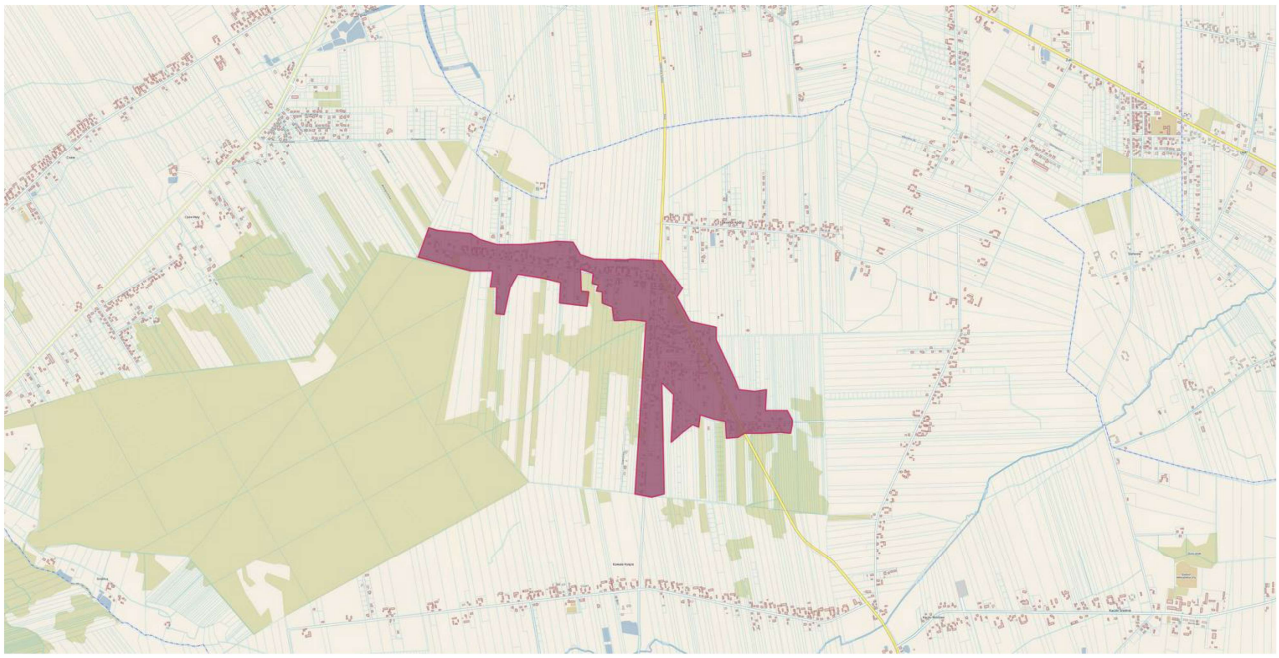

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.turek.e-mapa.pl

5) Turkowice Kolonia

Ryc. 21. Turkowice Kolonia - obszar o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.turek.e-mapa.pl

6) Kowale Księże

Ryc. 22. Kowale Księże - obszar o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.turek.e-mapa.pl

7) Żuki

Ryc. 23. Żuki - obszar o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

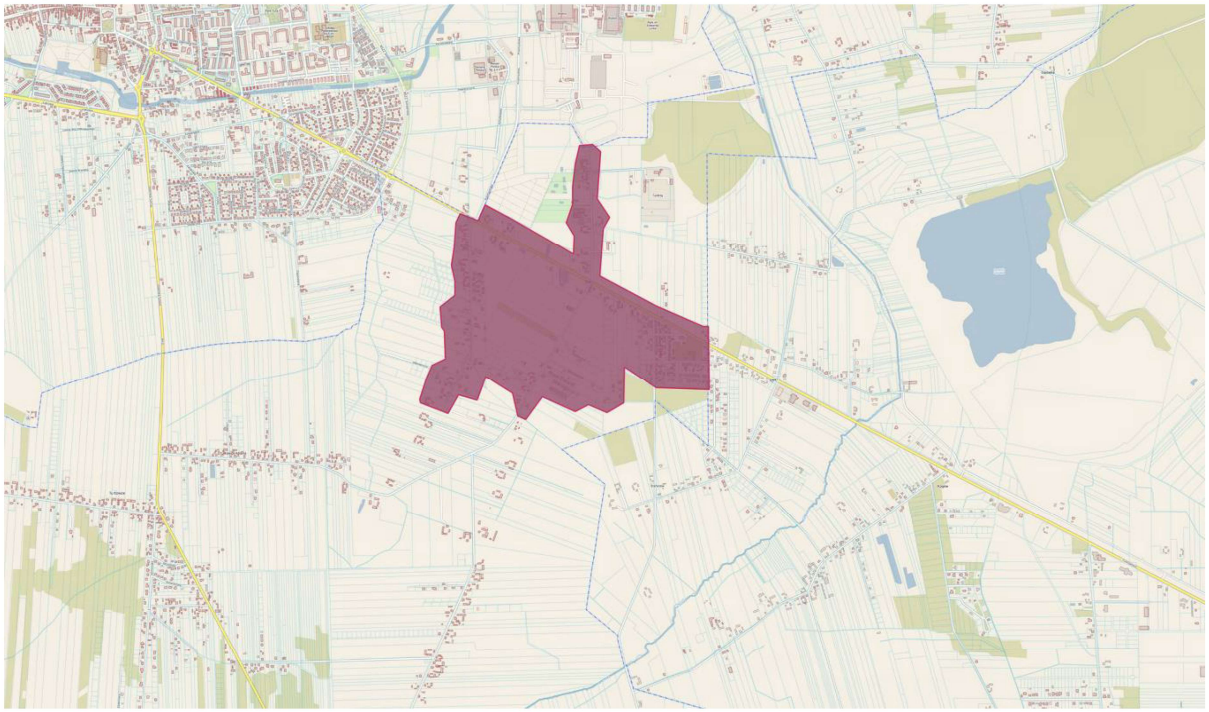

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.turek.e-mapa.pl

8) Warenka

Ryc. 24. Warenka - obszar o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

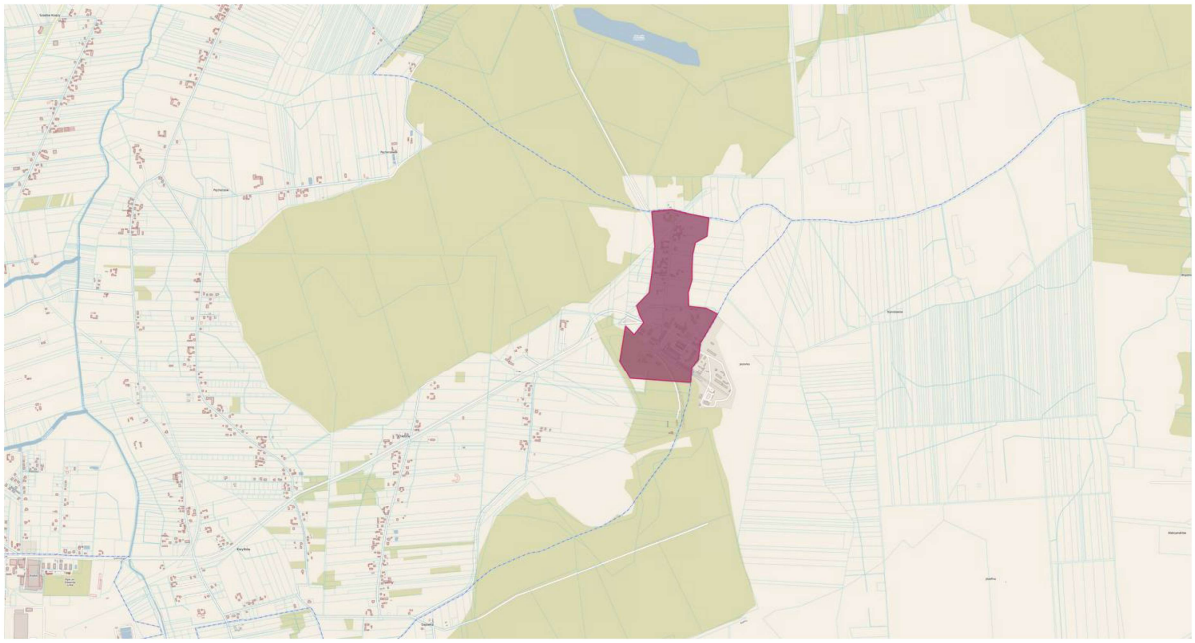

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.turek.e-mapa.pl

9) Korytków

Ryc.25. Korytków - obszar o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

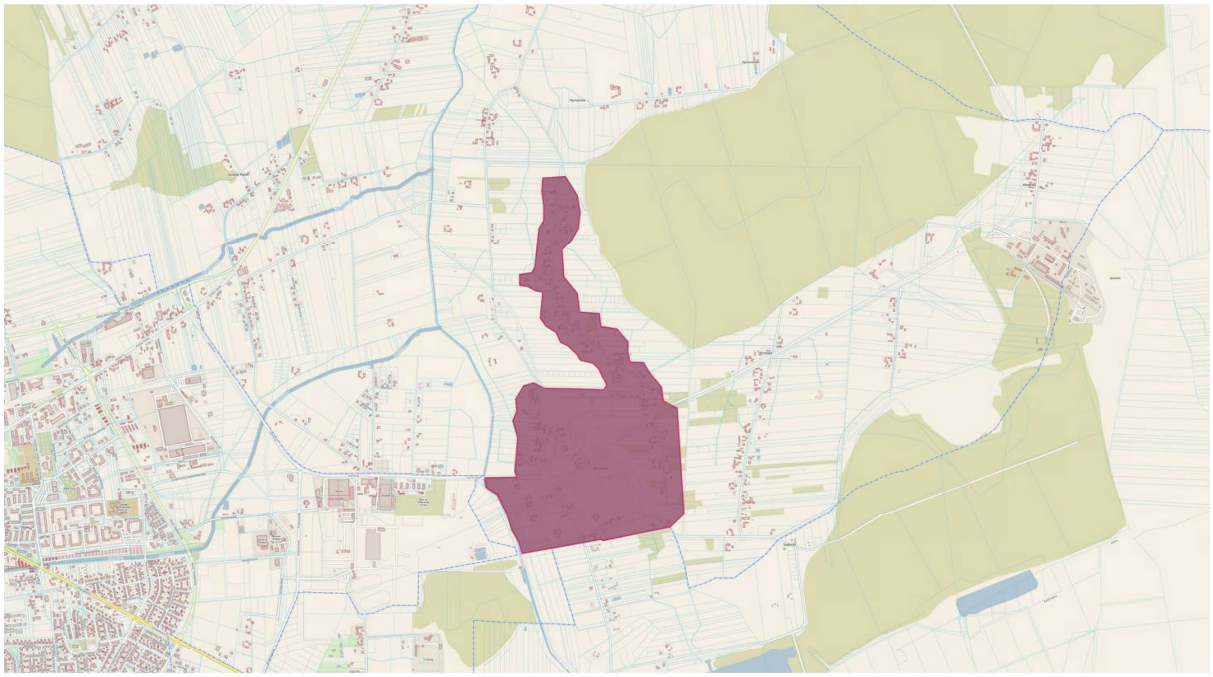

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.turek.e-mapa.pl

10) Chlebów

Ryc.26. Chlebów - obszar o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

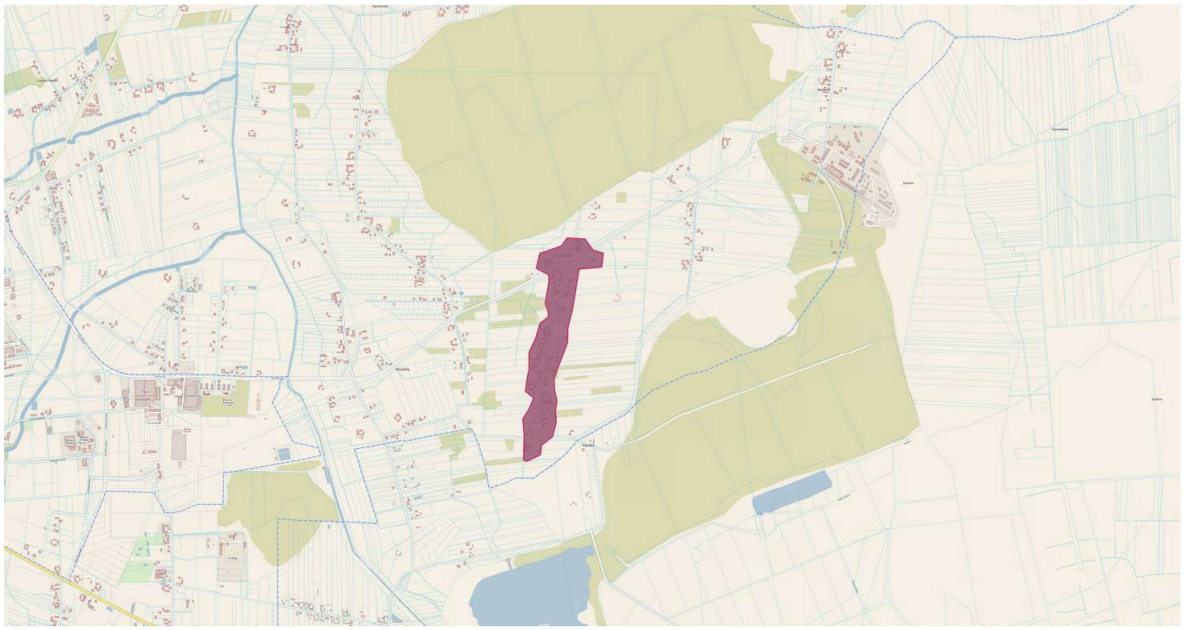

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.turek.e-mapa.pl

11) Pęcherzew – Kalinowa

Ryc.27. Pęcherzew – Kalinowa - obszar o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

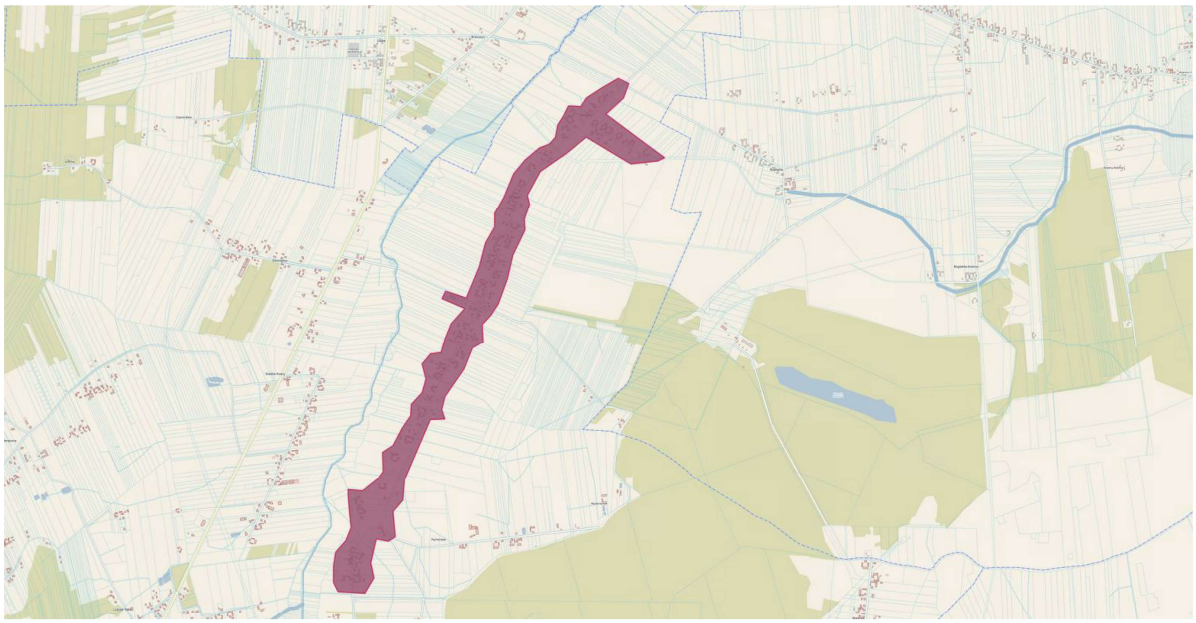

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.turek.e-mapa.pl

12) Szadów Księży – Dzierżązna

Ryc.28. Szadów Księży – Dzierżązna - obszar o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

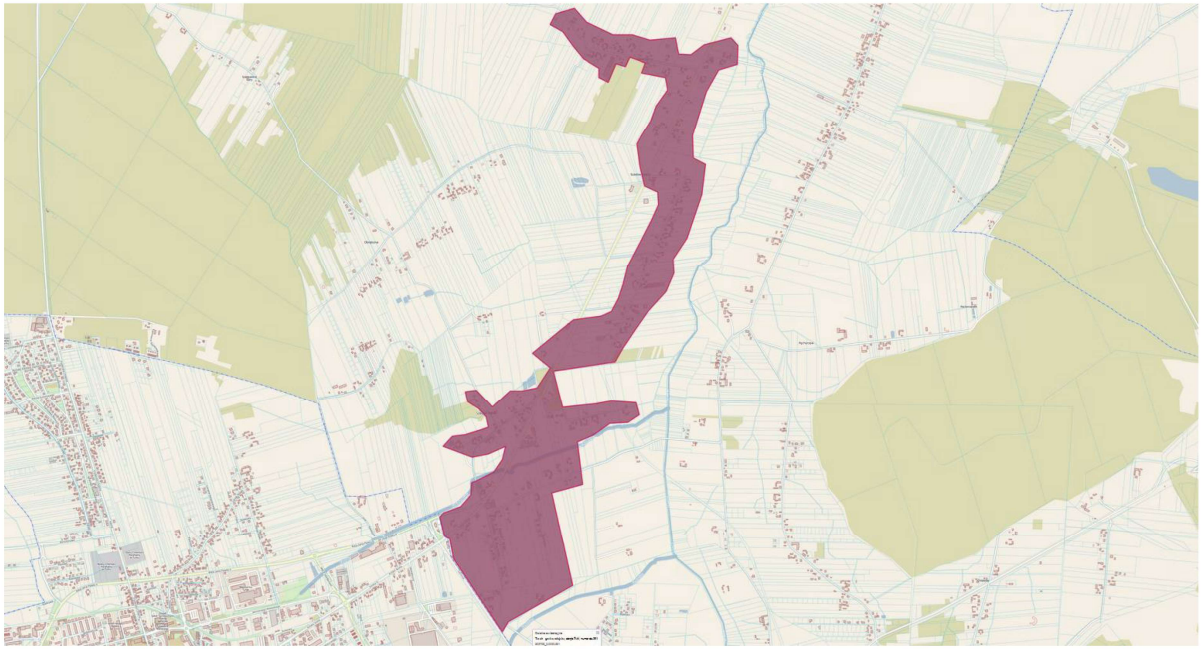

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.turek.e-mapa.pl

13) Obrębizna

Ryc. 29. Obrębizna - obszar o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

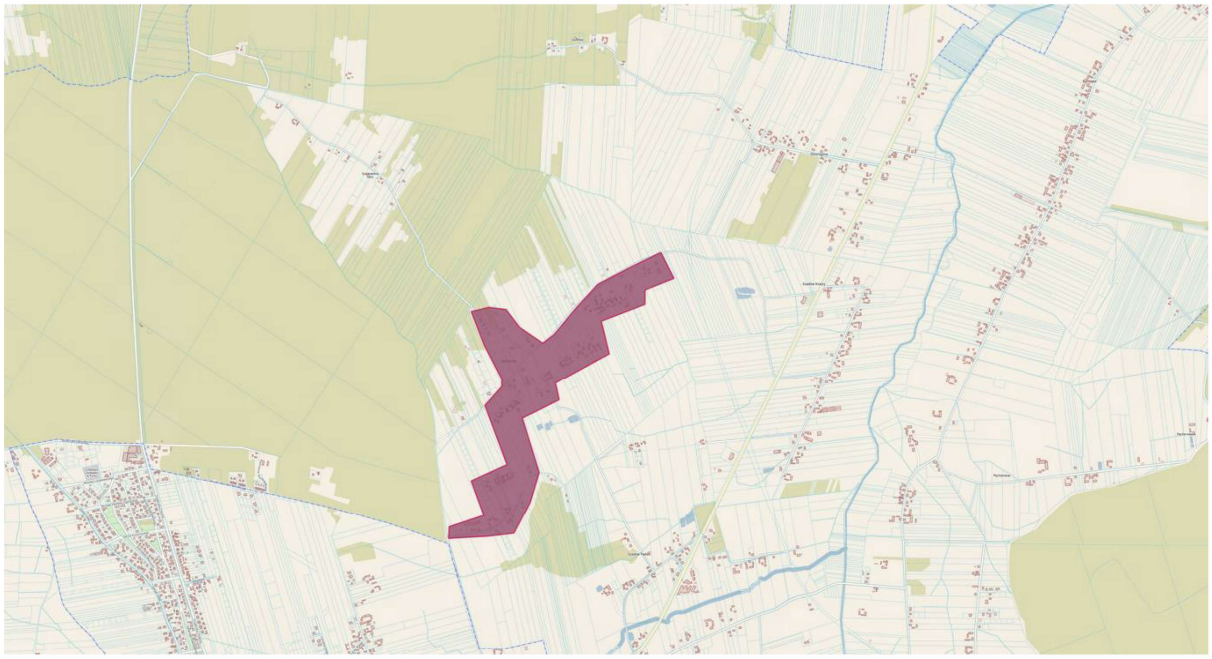

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.turek.e-mapa.pl

Analiza obszarów wykazuje średnie nasycenie zabudową w wysokości 82% powierzchni obszaru, co oznacza możliwość zabudowy na łącznej powierzchni 429,95 ha. Łączna powierzchnia terenów możliwych do wykorzystania pod zabudowę mieszkalną wynosi 369,76 ha. W ramach analizowanych obszarów zwartych oszacowano 43 ha obszar pod zabudowę usługowo-produkcyjną.

Tab. 6. Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Powierzchnia całego obszaru o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (ha)		Zainwestowanie (%)	Powierzchnia terenu możliwa do zabudowy (ha)	Powierzchnia terenu możliwego do zabudowy funkcją (ha):		Chłonność obszaru (m^2) dla funkcji:	
				mieszkaniową	usługowo-produkcyjną	mieszkaniową	usługowo-produkcyjną
Obrzębin - Grabieniec -	203,87	77	46,89	40,33	4,69	48391	9378
Słodków - Słodków Kolonia	415,19	81	78,89	67,84	7,89	81410	15777
Cisew - Folusz - Cisew Mały	271,2	78	59,66	51,31	5,97	61573	11933
Turkowice	90,52	88	10,86	9,34	1,09	11210	2172
Turkowice Kolonia	36,1	80	7,22	6,21	0,72	7451	1444
Kowale Księże	190,24	87	24,73	21,27	2,47	25523	4946
Żuki	137,89	62	52,40	45,06	5,24	54075	10480
Warenka	40,66	72	11,38	9,79	1,14	11749	2277
Korytków	137,2	69	42,53	36,58	4,25	43893	8506
Chlebów	27,92	86	3,91	3,36	0,39	4034	782
Pęcherzew - Kalinowa	88,74	92	7,10	6,11	0,71	7326	1420
Szadów Księży - Dzierżązna	202,11	69	62,65	53,88	6,27	64659	12531
Obrębizna	58,71	63	21,72	18,68	2,17	22418	4345

Źródło: opracowanie własne.

Mając na uwadze przyjęte założenia, chłonność wyznaczonych jednostek o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, rozumianą jako możliwość lokalizowania nowej zabudowy, wyrażonej w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na zabudowę mieszkaniową oraz usługowo-produkcyjną przedstawiono w *Tabeli 6*.

Wyznaczone na terenie gminy Turek obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej stwarzają możliwości lokalizowania nowej zabudowy mieszkaniowej oraz usługowej i produkcyjnej. Z uwagi na ograniczone możliwości jednoznacznego przyporządkowania prowadzonej działalność do funkcji zabudowy usługowej albo produkcyjnej w zestawieniu posłużono się funkcją usługowo-produkcyjną, która daje możliwość uzupełnienia zabudowy terenu zarówno o funkcje usługowe jak i produkcyjne. Istotne jest, że na terenie badanych

obszarów występuje sporo budynków (użytkowanych bądź nie) związanych z tzw. produkcją rolniczą. Tereny z tego rodzaju zabudową zostały zaliczone do terenów użytkowanych jako tereny usługowo-produkcyjne.

Tereny wyłączone z zabudowy, tworzące główny szkielet funkcjonalno – przestrzenny gminy w postaci systemu zieleni, obejmują m.in. tereny otwarte i obszary cenne przyrodniczo, na których zakazuje się lokalizacji zabudowy także nowej zabudowy zagrodowej i siedliskowej. Na terenach wyłączonych z zabudowy dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach inwestycje celu publicznego w szczególności z zakresu infrastruktury technicznej.

Szacując chłonność obszarów, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, w odniesieniu do powierzchni terenu możliwego do zabudowy, zastosowano współczynniki korygujące:

- dla zabudowy mieszkaniowej: 0,12;
- dla zabudowy usługowo-produkcyjnej: 0,2;

Na podstawie powyższych zestawień oraz przyjętych w niniejszym opracowaniu założeń, w *Tab. 7.* przedstawiono całkowitą chłonność obszarów o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy. **W ramach ww. obszarów możliwe do uzyskania na potrzeby funkcji mieszkaniowej jest 443 712 m^2 dodatkowej powierzchni budynków oraz 85 991 m^2 dodatkowej powierzchni budynków usługowo-produkcyjnych**.

Tab. 7. Chłonność obszaru o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Powierzchnia całego obszaru o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (ha)		**Powierzchnia terenu możliwego do zabudowy funkcją (ha):**		**Chłonność obszaru (m^2) dla funkcji:**	
		mieszkaniową	usługowo-produkcyjną	mieszkaniowej	usługowo-produkcyjnej
gmina Turek	1900,35	369,76	43,00	443712	85991

Opracowanie własne.

9. CHŁONNOŚĆ OBSZARÓW W OBOWIĄZUJĄCYCH MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.

Powierzchnia terenów gminy Turek, dla których opracowano plany miejscowe zagospodarowania przestrzennego stanowi zaledwie niecałe 5% powierzchni gminy, obejmując powierzchnię ponad 510 ha.

Część planów została sporządzona i uchwalona na podstawie nieobowiązujących przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym, są to:

1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XXII/109/96)
2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr III/13/98)
3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XVIII/124/2000)
4. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr II/14/02)
5. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr II/15/02)
6. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XXXII/204/02)
7. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XXXIV/217/02)
8. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XI/55/03)
9. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XXII/58/2003)

Pozostałe obowiązujące plany miejscowe, przyjęte na mocy przepisów obowiązującej ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w większości obejmują tereny przeznaczone pod zabudowę usługowo-produkcyjną i mieszkaniową.

10. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr VIII/52/11);
11. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XLIII/236/13);
12. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XLIII/253/13);;
13. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XLVI/250/14)
14. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XIII/64/15);
15. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XIII/63/15);
16. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XIII/62/15);
17. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XVII/93/15);
18. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XLV/292/2018);
19. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XIX/110/20);
20. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr

XXVII/170/2020).

Mając na uwadze cel niniejszego opracowania, w szacowaniu chłonności obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, wzięto pod uwagę wyłącznie obowiązujące plany miejscowe, które dotyczą terenów:

- przeznaczonych pod funkcje mieszkaniowe lub/i usługowo-produkcyjne;
- zlokalizowanych poza granicami obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, określonymi w *Rozdziale 8* niniejszego opracowania, tj.:

1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr III/13/98)
2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XVIII/124/2000);
3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XXXII/204/02);
4. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XLVI/250/14);
5. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XIII/63/15);
6. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XIII/62/15).

W myśl obowiązującej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w bilansie szacuje się chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej, określone w *Rozdziale 8*. W związku z powyższym w zestawieniu powierzchni objętych ustaleniami obowiązujących planów miejscowych nie uwzględniano obszarów gminy określonych jako obszary zwarte.

W związku z koniecznością zgeneralizowania i ujednolicenia sposobów przeznaczenia określonych w planach miejscowych, sporządzanych i uchwalanych w różnych okresach, przez różnych autorów i uwzględniających odmienny stan prawny, przyjęto następujące założenia:

- jako funkcję mieszkaniową traktuje się tereny przeznaczone w planach miejscowych pod zabudowę mieszkaniową, mieszkaniową jednorodzinną (M, MN, MN/U);
- jako funkcję usługowo-produkcyjną traktuje się tereny przeznaczone w planach miejscowych pod zabudowę usługową i produkcyjną (MN/U, UT, AG, P);
- w przypadku mieszanego sposobu przeznaczenia (tzw. obszary wielofunkcyjne) pod uwagę brano przeznaczenie, przeważające na danym terenie, bez tzw. zabudowy uzupełniającej (towarzyszącej);

- w przypadku mieszanego sposobu przeznaczenia powierzchnię terenu przeznaczonego pod daną funkcję podstawową (mieszkaniową lub usługowo-produkcyjną) ustalano w sposób zindywidualizowany w zależności od ustaleń szczegółowych konkretnego planu miejscowego.

Analizowane miejscowe plany dotyczą terenów całej gminy. Miejscowe plany dotyczą terenów przeznaczonych pod różne funkcje zabudowy, w tym w większości pod zabudowę mieszkaniową oraz techniczno-produkcyjną i usługową.

W celu wyliczenia wyrażonej w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, rzeczywistej chłonności obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, przyjęto zgeneralizowany, procentowy wskaźnik zainwestowania terenu objętego danym planem miejscowym, określony na podstawie narzędzi GIS oraz danych uzyskanych z Urzędu Gminy. Zastosowanie w analizie chłonności obszarów w planach miejscowych mają również współczynniki korygujące przedstawione w *Rozdziale 8* (0,12 dla zabudowy mieszkaniowej, 0,2 dla zabudowy usługowo-produkcyjnej).

Zestawienie obowiązujących planów miejscowych, uwzględniających powyższe założenia, przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab.. 8. Zestawienie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących tereny położone poza obszarami o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

L.p.	Nazwa miejscowego planu (nr uchwały Rady Gminy Turek)	Miejscowość	Funkcja zagospodarowania przestrzennego	Szacunkowa powierzchni funkcji (%)	Szacunkowa powierzchni funkcji (ha)	Powierzchnia planu (ha)	Szacunkowa powierzchnia objęta planem (%)	Zainwestowanie (%)	Powierzchnia gminy możliwa do zainwestowania (ha) jako szacunkowa powierzchnia objęta mpzp zlokalizowana poza obszarem zwartym	Chłonność w mpzp (m2) jako możliwa do zrealizowania powierzchni użytkowa danej funkcji zabudowy
1	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XXII/109/96)	Obrzębin	ZC	100	15,13	15,13			pozabilansowe	
2	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr III/13/98)	Obrzębin	MN	100	89,08	89,08	85	65	4,68	5612,04
3	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XVIII/124/2000)	gmina Turek	MN	52	39,2392	75,46	95	15	1,67	2001,20
			MN/UTL	16	12,0736		80	15	2,05	2463,01
			MN,AG	11	8,3006		95	15	0,35	423,33
			AG	10	7,546		74	15	1,67	3335,33
			pozostałe	11	8,3006				pozabilansowe	
4	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr II/14/02)	Dzierżązna	PE	100	1,06	1,06			pozabilansowe	
5	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr II/15/02)	Dzierżązna	PE	100	2,73	2,73			pozabilansowe	
6	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XXXII/204/02)	Kalinowa	MN	33	0,2	0,6	0	80	0,04	48,00
			AG	66	0,4		100	0	0	0,00
7	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XXXIV/217/02)	Obrzębin	RL	100	136,48	136,48			pozabilansowe	
8	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XI/55/03)	Obrzębin	MN	100	3,33	3,33	100	100	0	0,00
9	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XXII/58/2003)	Cisew	AG	95	1,06	1,06	100	90	0	0,00
10	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr VIII/52/11)	Obrzębin	U	0,75	0,75	0,75	100	100	0	0,00
11	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XLIII/236/13)	Szadów Pański, Pęcherzew	UM	5	0,795	15,9	100	35	0	0,00
			U	5	0,795		100	35	0	0,00
			PU	50	7,95		100	35	0	0,00
			UP	40	6,36		100	35	0	0,00
12	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XLIII/253/13)	Warenka	PG-EP.IT	100	31,57	31,57			pozabilansowe	
13	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XLVI/250/14)	Obrzębin, Słodków Kolonia, Turkowice, Cisew	MN	100	9,59	9,59	10	5	8,20	423,33
14	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XIII/64/15)	Wietchinin, Cisew	R	100	7,76	7,76			pozabilansowe	
15	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XIII/63/15)	Kowale Księże	MN	95	7,828	8,24	10	0	7,05	8454,24
			UM	5	0,412		10	0	0,37	741,60
16	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XIII/62/15)	Turkowice	MN	20	6,51	32,55	30	10	4,10	4921,56
			UM	40	13,02		30	10	8,20	16405,20
			pozostałe	40	13,02				pozabilansowe	
17	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XVII/93/15)	Kalinowa	R	100	15,23	15,23			pozabilansowe	
18	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (Uchwała nr XLV/292/2018)	Grabieniec	U	100	0,95	0,95	100	20	0	0,00
19	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (uchwała nr XIX/110/20)	Szadów Pański, Pęcherzew	UMN	40	2,748	6,87	100	20	0	0,00
			U	60	4,122		100	20	0	0,00
20	Miejcowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (uchwała nr XXVII/170/2020)	Obrzębin	MN	60	33,498	55,83	100	90	0	0,00
			U	5	2,7915		100	90	0	0,00
			U/MN	10	5,583		100	90	0	0,00
			U.P	7	3,9081		100	90	0	0,00
			MN/U	8	4,4664		100	90	0	0,00
			pozabilansowe	10	5,583				pozabilansowe	

Źródło: opracowanie własne na podstawie http://turek.e-mapa.net/ i https://sip.gison.pl /turekgmina

Mając na uwadze założenia przyjęte na potrzeby *Bilansu* chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, rozumiana jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy: mieszkaniową i usługowo-produkcyjną kształtuje się jak w tabeli. poniżej.

Tab. 9. Chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę

Chłonność w mpzp	**Funkcja zabudowy**	
	mieszkaniowa	usługowo - produkcyjna
Powierzchnia terenów (ha)	28,13	11,45
Powierzchnia użytkowa zabudowy (m^2)	**24 347**	**20 482**

Opracowanie własne.

10. BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ

W myśl art. 10 ust. 5 pkt 4 ustawy bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę opiera się na porównaniu maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy, wynikającej z badania chłonności obszarów, w podziale na funkcje zabudowy.

Zgodnie z powyższą analizą w przypadku gminy Turek zapotrzebowanie na nową zabudowę w podziale na funkcje zabudowy przedstawia się zgodnie z poniższą tabelą.

Tab. 10. Maksymalne w skali gminy Turek zapotrzebowanie na nową zabudowę, w podziale na funkcje zabudowy

Lata	**2023**	**2028**	**2033**	**2038**	**2043**	**2048**	**2053**
Liczba ludności	10 595	11 634	12 776	14 030	15 407	16 919	18 579
Zapotrzebowanie na nową zabudowę (zwiększone o 30%) w m^2 powierzchni użytkowej zabudowy							
zabudowa mieszkaniowa	**141 516**	**202 341**	**269 136**	**342 486**	**423 035**	**511 488**	**608 623**
zabudowa usługowo-produkcyjna	**42 455**	**60 702**	**80 741**	**102 746**	**126 910**	**153 446**	**182 587**

Opracowanie własne.

Biorąc pod uwagę poszczególne funkcje zabudowy oraz uzyskane w wyniku powyższych analiz potrzeb gminy oraz chłonności obszarów na nową zabudowę, porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy przedstawiono w *Tab. 11*.

Analiza poniższej *Tab. 11*. wskazuje na niedobór w zakresie terenów możliwych do zagospodarowania w kierunku funkcji mieszkaniowej oraz funkcji usługowo-produkcyjnej. Oszacowana chłonność wynosi odpowiednio 77% i 58% maksymalnego zapotrzebowania gminy na ten rodzaj funkcji.

Tab. 11. Porównanie maksymalnego w skali gminy Turek zapotrzebowania na nową zabudowę oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy, wynikającej z badania chłonności obszarów, w podziale na funkcje zabudowy

	Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę	**mieszkaniowa**	**usługowo-produkcyjna**
A	Chłonność w mpzp (m^2)	24 347	20 482
B	Chłonność w jednostkach o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (m^2)	443 712	85 991
C	Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę (m^2)	608 623	182 587
	BILANS C-(A+B) w m^2	**140 564**	**76 114**

Opracowanie własne.

Obliczona powierzchnia w zakresie każdej ze zbilansowanych funkcji zabudowy winna zostać docelowo uwzględniona w kolejnych opracowaniach studium. W przypadku wartości dodatniej, przy uwzględnieniu przesłanek: ekonomicznych, społecznych, przestrzennych i środowiskowych, należy uzupełnić w studium dany obręb o powierzchnie terenów ukierunkowaną na daną funkcję zabudowy.

11. MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA I POTRZEBY INWESTYCYJNE GMINY

Główne potrzeby inwestycyjne gminy zostały określone w budżecie oraz w innych dokumentach strategicznych, w tym w szczególności w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Turek na lata 2023 - 2030 (przyjętej uchwałą XLIX/330/22 Rady Gminy Turek z dnia 20 grudnia 2022 r.).

Wieloletnia prognoza finansowa jednostek samorządu terytorialnego stanowi instrument wieloletniego planowania finansowego w jednostkach samorządu terytorialnego. Inicjatywa w sprawie sporządzenia projektu uchwały w sprawie WFP i jej zmiany znajduje się w wyłącznym zarządzie jednostki samorządu terytorialnego. WPF obejmuje prognozę m.in. takich parametrów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego, jak:

- dochody bieżące oraz wydatki bieżące budżetu,
- dochody majątkowe oraz wydatki majątkowe budżetu,
- wynik budżetu wraz ze wskazaniem przeznaczenia nadwyżki albo sposobu sfinansowania deficytu,
- przychody i rozchody budżetu, z uwzględnieniem długu zaciągniętego oraz planowanego do zaciągnięcia.

Obligatoryjnym elementem WFP jest również kwota długu jednostki samorządu terytorialnego wraz ze wskazaniem sposobu sfinansowania jego spłaty, fakultatywnym zaś upoważnienie dla organu wykonawczego do zaciągania zobowiązań. Ustawodawca nakazuje ponadto, aby część składową WFP stanowiły objaśnienia przyjętych wartości. WPF obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat. Prognozę kwoty długu sporządza się na okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania.

Ustawodawca nakazuje, aby wieloletnia prognoza finansowa była realistyczna. Oznacza to, iż powinna uwzględniać zdarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową w perspektywie czasu wykraczającej poza bieżący rok budżetowy. W wieloletniej prognozie finansowej uwzględnia się również planowane wydatki majątkowe, w tym również na wydatki inwestycyjne.

Zgodnie z aktualną WPF wydatki majątkowe na rok 2023 zaplanowane zostały w wysokości prawie 38,6 mln zł, w tym 38,1 mln zł na inwestycje i zakupy inwestycyjne, w tym w szczególności na:

- budowę i przebudowę dróg na terenie Gminy Turek - etap III -dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład edycja 2 w wysokości 8,2 mln zł;

- budowę i przebudowę dróg na terenie Gminy Turek - etap IV- dofinansowanie Rządowy Fundusz Polski Ład edycja 3 w wysokości 2,5 mln zł;
- budowę i przebudowę dróg osiedlowych na terenie gminy Turek etap II - dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład w wysokości 9,4 mln zł;
- budowę instalacji fotowoltaicznych i kolektorów słonecznych do produkcji energii ze źródeł odnawialnych na terenie Gminy Turek w wysokości 5,3 mln zł;
- rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Turek w wysokości 4,9 mln zł;
- budowę biologicznych przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Turek w wysokości 2,3 mln zł;
- wydatki inwestycyjne związane z edukacją w wysokości 1,9 mln zł;
- oświetlenie dróg i ulic w wysokości 0,6 mln zł.

Zabezpieczenie niezbędnej puli wydatków na rok 2023 i dalsze jest konieczne w celu zapewnienia realizacji zadań statutowych gminy i innych zadań wynikających z przepisów. Na rok 2023 zaplanowano deficyt, który zostanie sfinansowany uzyskaną nadwyżką budżetową z lat ubiegłych. W kolejnych latach 2023-30 planuje się nadwyżkę budżetową, która zostanie w całości przeznaczona na spłatę zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek. W latach 2023 -2030 nie przewiduje się zaciągania kolejnych zobowiązań finansowych.

Ryc. 30. Porównanie wydatków i dochodów budżetu gminy Turek w latach 2014-2022

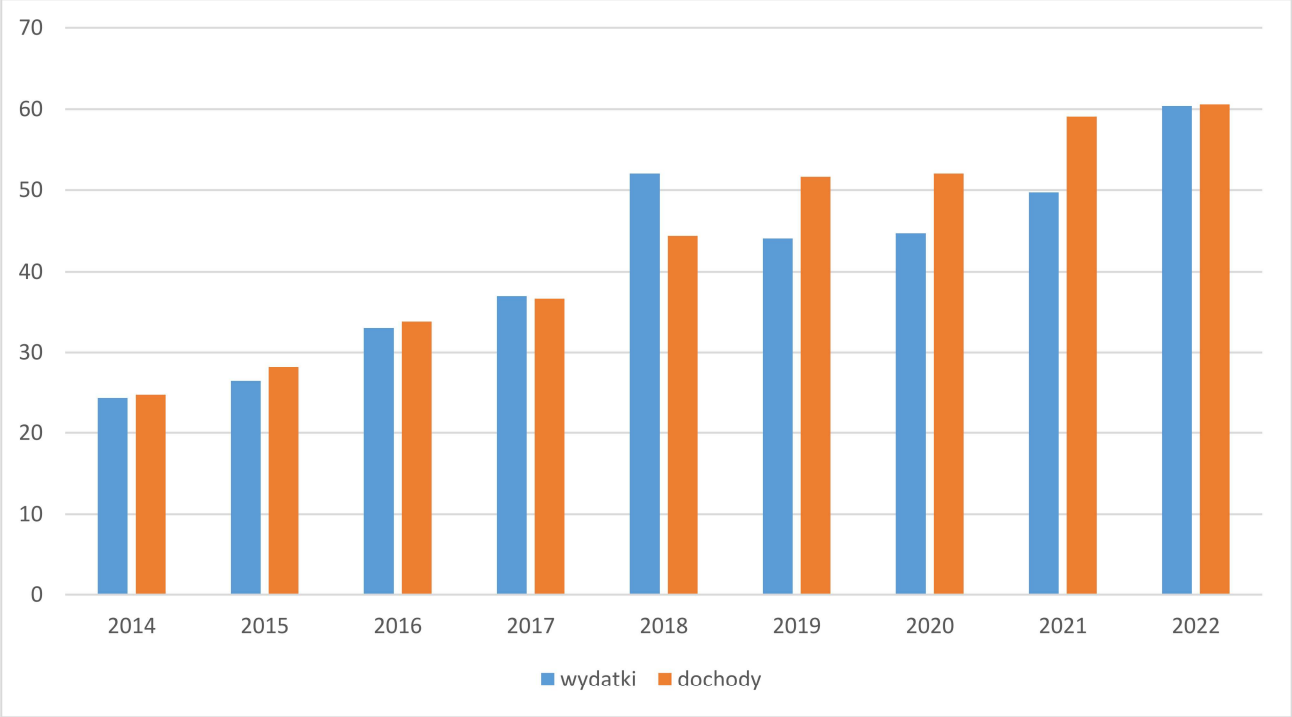

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.polskawliczbach.pl

W gminie Turek 100% gospodarstw domowych posiada dostęp do sieci wodociągowej. Do sieci kanalizacyjnej podłączona jest ponad 12% mieszkańców gminy wyposażenie mieszkańców w sieć kanalizacyjną i gazową jest na bardzo niskim poziomie, zarówno w gminie jak i w powiecie tureckim. Na bieżąco są dokonywane remonty i modernizacje sieci wodociągowej.

Tab. 12. Infrastruktura techniczna.

	2019	2020	2021	Powiat 2021
Wodociąg				
- % mieszkańców korzystających z sieci	100,0	100,0	100,0	98,4
Kanalizacja				
- % mieszkańców korzystających z sieci	8,3	11,0	12,2	49,0
Gaz				
- % mieszkańców korzystających z sieci	1,4	0,5	0,5	5,3

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego, 2021

Obecnie oraz w najbliższych latach gmina realizuje dalszą rozbudowy sieci kanalizacyjnej na odcinkach na terenie gminy. W tym celu pozyskuje środki zewnętrzne podjęcie w ramach funduszy rządowych oraz innych mechanizmów finansowych, w tym funduszy europejskich..

Należy jednak podkreślić, że z uwagi na charakter struktury użytkowania gruntów – grunty rolne i leśne zajmują prawie 90% powierzchni gminy – oraz znaczne odległości pomiędzy poszczególnymi jednostkami osadniczymi **wyposażenie całego obszary gminy w infrastrukturę techniczną jest niemożliwe i nieuzasadnione z ekonomicznego punktu widzenia**.

W związku z powyższym wyznaczanie nowych terenów zabudowy musi wynikać nie tylko z maksymalnego zapotrzebowania na zabudowę ale również, a może przede wszystkim, z rachunku ekonomicznego. **Podkreślenia wymaga z pewnością konieczność zapewnienia dalszego rozwoju społeczno-ekonomicznego gminy, w tym w szczególności w ramach obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. W przypadku gdy z *Bilansu* wynika niedobór terenów pod daną funkcję zabudowy – na bazie analizy ekonomicznej (prognozy skutków finansowych) przed wyznaczeniem nowych terenów w studium (a w konsekwencji w planach miejscowych) należy ocenić wartość potencjalnych inwestycji własnych**. Podstawy przyjęcia do realizacji określonych zadań własnych gminy, jak również terminów przystąpienia

i zakończenia ich realizacji, określone zostały w Wieloletniej Prognozie Finansowej.

Z uwagi na fakt, że gmina nie posiada środków na dynamiczny rozwój infrastruktury w ramach środków własnych źródła finansowania zadań inwestycyjnych mogą być różne, w szczególności pożądane jest uzyskanie finansowania zewnętrznego, w ramach m.in.:

- dotacji i dofinansowań unijnych i rządowych;
- dotacji samorządu województwa;
- dotacji i pożyczek z funduszy celowych,
- kredytów i pożyczek bankowych;
- partnerstwa publiczno-prywatnego

Analizując lata ubiegłe w tym rekordowy pod względem inwestycji 2022 r. oraz założenia przyjęte w budżecie oraz Wieloletniej Prognozie Finansowej można stwierdzić, że gmina stale i w sposób znaczny realizuje inwestycje związane z poprawą wyposażenie infrastrukturalnego stąd ewentualna konieczność realizacji zadań własnych w związku z poszerzeniem terenów pod zabudowę nie będzie – z punktu finansowania - zagrożona.

W celu maksymalnego ograniczenia wydatków z budżetu gminy na infrastrukturę społeczną i techniczną rozwój nowej zabudowy – zarówno mieszkaniowej jak i usługowo-produkcyjnej – powinien następować przede wszystkim w ramach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, stanowiącej obszary w największym stopniu wyposażone w infrastrukturę techniczną.

12. PODSUMOWANIE I WYTYCZNE DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Zgodnie z przepisem art. 10 ust. 5 ustawy porównuje się maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę oraz sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, wynikającej z chłonności w ramach jednostek o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz obowiązujących planach miejscowych, a następnie, gdy maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę **nie przekracza** sumy powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy - nie przewiduje się lokalizacji nowej zabudowy poza obszarami zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz wyznaczonymi w obowiązujących planach miejscowych.

Z kolei jeżeli maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę **przekracza** sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, przewiduje się lokalizację nowej zabudowy poza obszarami zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz wyznaczonymi w obowiązujących planach miejscowych, maksymalnie w ilości wynikającej z uzupełnionego bilansu

Aktualna chłonność terenów – w ramach obszarów zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz obszarów przeznaczonych w obowiązujących planach miejscowych pod zabudowę - daje potencjalną możliwość realizacji ponad 443 tys. m^2 powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej oraz prawie 86 tys. m^2 powierzchni użytkowej zabudowy usługowo-produkcyjnej.

Wyniki przeprowadzonych w niniejszym *Bilansie* analiz wskazują **na generalną potrzebę wyznaczenia dodatkowych, nowych terenów z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową** na terenie gminy. Z *Bilansu* wynika **również konieczności wyznaczania nowych terenów o funkcji usługowo-produkcyjnej** *(por. Tab. 11.)*

W przypadku **funkcji mieszkaniowej chłonność stanowi ok. 78% maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę**, natomiast w przypadku **funkcji usługowo-produkcyjnej ok. 58%, co pokazuje jednoznacznie, że wyznaczanie kolejnych terenów pod tę funkcję w Studium jest celowe i uzasadnione. Pozwala to w perspektywie czasowej przyjętej w *Bilansie* planować kolejne, nowe tereny pod zabudowę mieszkaniową i usługowo produkcyjną**.

Na terenie gminy przewiduje się lokalizację nowej zabudowy poza obszarami zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz wyznaczonymi w obowiązujących planach miejscowych, maksymalnie w ilości wynikającej z uzupełnionego bilansu (por. *Tab. 11.*).

W każdym przypadku w ramach dokonywanych zmian *Studium* należy dążyć do kształtowania struktur przestrzennych przy minimalizowaniu transportochłonności układu przestrzennego i w sposób umożliwiający mieszkańcom maksymalne wykorzystanie publicznego transportu zbiorowego jako podstawowego środka transportu.

Pożądane jest przeprowadzenie rzetelnej analizy w zakresie rzeczywistych potrzeb gminy w zakresie wyznaczania nowej zabudowy i podjęcie właściwych kroków w tym kierunku, mając na uwadze zrównoważony rozwój, ład przestrzenny, logikę planowania oraz interes gospodarczy gminy.

13. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

W niniejszym opracowaniu wykorzystano następujące dokumenty, opracowania, analizy:

- materiały statystyczne GUS za lata 2008 - 2021, http://stat.gov.pl/;
- Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021 Raport z wstępnych wyników, Główny Urząd Statystyczny, 2022
- Ludność, stan i struktura oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym w 2022 r., Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2022 r.;
- Gospodarka mieszkaniowa w 2020 r., GUS Warszawa, 2021 r.;
- dane demograficzne, statystyczne, podatkowe, finansowe i inwestycyjne z Urzędu Gminy Turek;
- Statystyczne Vademecum Samorządowca 2021 – gmina Turek, powiat turecki, województwo wielkopolskie Urząd Statystyczny w Poznaniu, 2020 r., http://poznan.stat.gov.pl/statystyczne-vademecum-samorzadowca;
- www.polskawliczbach.pl - gmina Turek, powiat turecki, województwo wielkopolskie;
- dokumenty planistyczne gminy Turek, w tym w szczególności obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek (rysunek i tekst ujednolicony, przyjęte uchwałą Nr XXXIX/233/10 Rady Gminy Turek z dnia 8 listopada 2010 r., zmienionego uchwałą Nr XLVI/249/14 Rady Gminy Turek z dnia 13 marca 2014 r. oraz uchwałą nr IX/38/2015 Rady Gminy Turek z dnia 15 czerwca 2015 r.;
- Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek, Turek 2017 r.;
- Zintegrowana Strategia Rozwoju Gospodarczego Gmin Powiatu Tureckiego na lata 2015-2025, Warszawa, 2014 r.,
- Program ochrony środowiska dla powiatu tureckiego na lata 2016 - 2019, Turek 2015 r.;
- Opracowanie ekofizjograficzne gmina Turek, Konin 2005 r.;
- Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Turek na lata 2023 - 2030 (przyjęta uchwałą Nr XLIX/330/22 Rady Gminy Turek z dnia 20 grudnia 2022 r. zmieniona uchwałą nr LIV/367/23 z dnia 17 kwietnia 2023 r.);
- Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 9/2022 Wójta Gminy Turek z dnia 28 marca 2022 r. w sprawie sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Gminy Turek za 2021 r.;
- Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 24/2023 Wójta Gminy Turek z dnia 28 marca 2023 r. w sprawie sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Gminy Turek za 2022 r.;

- Uchwała nr XLIX/331/22 Rady Gminy Turek z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie uchwały budżetowej na rok 2023;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, przyjęty Uchwałą Nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r.;
- Województwo Wielkopolski – Raport regionalny, Waldemar Ratajczak, Poznań maj 2011 r.;
- Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku, przyjęta uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego nr XVI/287/20 z dnia 27 stycznia 2020 r.;
- Plan działań na rzecz zatrudnienia w województwie wielkopolskim na 2022 rok, Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, Poznań 2022 r.;

Załącznik Nr 5
do Uchwały nr LXVI/452/24
Rady Gminy Turek
z dnia 24 kwietnia 2024 r.

Rozstrzygnięcie Rady Gminy Turek o sposobie rozpatrzenia uwag wniesionych do wyłożonego do publicznego wglądu projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek

Na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r., poz. 977 ze zm.) Rada Gminy Turek rozstrzyga, co następuje:

Wyłożenie do publicznego wglądu projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek, nastąpiło w dniach 25.10.2023 r. – 15.11.2023 r. (składanie uwag do dnia 07.12.2023 r.).
W wyznaczonych terminach nie złożono uwag.

Uzasadnienie

DO UCHWAŁY NR LXVI/452/24
RADY GMINY TUREK

z dnia 24 kwietnia 2024 r.

w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, w tym uchwalanie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz jego zmian, należy do zadań własnych gminy.

Przedmiotowy projekt zmiany studium został opracowany na podstawie uchwały Nr LI/340/23 Rady Gminy Turek z dnia 19 stycznia 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turek.

W niniejszej zmianie Studium, zmianą kierunków zagospodarowania objęto obszary w części obrębów Warenka, Pęcherzew, Chlebów i Korytków, dla których wyznaczono następujące kierunki rozwoju:

1) teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej, w tym usług turystyki, zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej wraz z terenami zabudowy usługowej, oznaczony symbolem MN*;

2) tereny usług sportu i rekreacji, oznaczony symbolem US*;

3) tereny leśne, oznaczone symbolem ZL*;

4) tereny wód śródlądowych, oznaczone symbolem W;

5) tereny komunikacji, oznaczone symbolem K;

wraz z towarzyszącymi im przeznaczeniami służebnymi, takimi jak tereny niezbędnej infrastruktury komunikacyjnej oraz technicznej, terenami obsługi komunikacji oraz terenami zieleni urządzonej i naturalnej.

Wprowadzona przedmiotowym projektem zmiany studium polityka przestrzenna gminy Turek nie różni się zasadniczo od dotychczasowej. Poprzez sprecyzowanie zapisów, zgodnie z obowiązującymi przepisami, gmina otrzyma dokument, który ułatwi posługiwanie się narzędziami planistycznymi w gminie oraz umożliwi realizację zamierzeń inwestycyjnych.

W oparciu o przepisy wykonawcze do ustawy opracowano zmiany w formie tekstów i rysunku ujednoliconego z wyróżnionymi zmianami. Tekst zawiera uzasadnienie opisujące objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz syntezę ustaleń projektu zmiany studium.

Ze względu na przyjęty zakres zmiany Studium (fragmentaryczna zmiana dotycząca wybranych obszarów) wnioski i opinie organów, o których mowa w art. 11 pkt 6 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nie mogły zostać uwzględnione w pełnym zakresie w projekcie zmiany Studium, w przypadku gdy dotyczyły zagadnień obowiązujących dla całej gminy Turek lub porządkowały poszczególne elementy, które nie odpowiadały ramom określonym w uchwale o przystąpieniu do sporządzenia zmiany Studium.

Wójt Gminy Turek przeprowadził procedurę określoną w art. 11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przeprowadził strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko zgodnie z wymogami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Wobec powyższego, podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.